בעזהי"ת

אוסף הגליונות "על התורה ועל העבודה" תשס"ט
Al HaTorah Val HoAvodah 5769

ISBN: 9780359840823

בעזהי"ת

אוסף הגליונות "על התורה ועל העבודה" תשס"ט
Al HaTorah Val HoAvodah 5769
ISBN: 9780359840823

To order copies call 1-919-459-5858
or 1-844-212-0689

Seforim in Loshon Hakodesh
Divrei Torah, Chizuk, Sipurei Tzadikim

“Al HaTorah Val HoAvodah”
5769, 5770, 5775, 5778,
Are also Available BS”D

Divrei Torah Baer Heitev
In English

To receive email of Divrei Torah, etc.,
Contact 1-732-901-6225,
or chizuk620@gmail.com

בס"ד

על התורה ועל העבודה

סוכות נקי' חג האסיף שכל אחד מאסף כל רכושו לביתו. ולכן צריכין לזכור כי אנחנו וכל אשר לנו להשי״ת. וכמו שכאן היא זמן אסיפה כמו כן הוא לעילא שהקב״ה מאסף אותנו לביתו והוא הסוכה: שפת אמת

היוצא לנו מזה שצריך לשמוח מאוד בהמצות שבסוכה ובימים האלו כשאומרים ״אשר קדשנו במצותיו וצונו״ צריכים להתמלא שמחה מאד: בית אהרן (קל״ט)

וכשם שבימים הנוראים המקורות נפתחין ע״י היראה כן בימים האלו המקורות של רחמים וחסדים פתוחים ע״י אהבה והשמחה בזמן שמחתינו: בית אהרן (מכתבי קודש, קנו א)

***<u>שמחת בית השואבה</u>*- רמב״ם** הל' לולב פ״ח **הל' י״ב אף** על פי שכל המועדות מצוה לשמוח בהן. בחג הסוכות היתה במקדש יום שמחה יתירה שנאמר ושמחתם לפני ה' אלקיכם שבעת ימים. וכיצד היו עושין ערב יום טוב הראשון היו מתקנין במקדש מקום לנשים מלמעלה ולאנשים מלמטה כדי שלא יתערבו אלו עם אלו. ומתחילין לשמוח ממוצאי יום טוב הראשון וכן בכל יום ויום מימי חולו של מועד מתחילין מאחר שיקריבו תמיד של בין הערבים לשמוח לשאר היום עם כל הלילה: **הל' י״ג והאיך** היתה שמחה זו. החליל מכה ומנגנין בכנור ובנבלים ובמצלתים וכל אחד ואחד בכלי שיר שהוא יודע לנגן בו. ומי שיודע בפה בפה. ודוקדין ומספקין ומטפחין ומפוזין ומכרכרין כל אחד ואחד כמו שיודע ואומרים דברי שירות ותושבחות. ושמחה זו אינה דוחה לא את השבת ולא את יום טוב: **הל' ט״ו השמחה** שישמח אדם בעשיית המצוה ובאהבת הקל שצוה בהן. עבודה גדולה היא. וכל המונע עצמו משמחה זו ראוי להפרע ממנו שנאמר תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה ובטוב לבב. וכל המגיס דעתו וחולק כבוד לעצמו ומתכבד בעיניו במקומות אלו חוטא ושוטה. ועל זה הזהיר שלמה ואמר אל תתהדר לפני מלך. וכל המשפיל עצמו ומקל גופו במקומות אלו הוא הגדול המכובד העובד מאהבה.וכן דוד מלך ישראל אמר ונקלותי עוד מזאת והייתי שפל בעיני. ואין הגדולה והכבוד אלא לשמוח לפני ה' שנאמר והמלך דוד מפזז ומכרכר לפני ה' וגו':
השמחה שישמח אדם בעשיית מצוה וכו'. דברי רבינו מבוארים בכ״מ בגמרא ובבמה מדליקין (שבת ל':) אמרו ושבחתי אני את השמחה זו שמחה של מצוה. ועיקר הדבר הוא שאין ראוי לו לאדם לעשות המצוה מצד שהן חובה עליו והוא מוכרח ואנוס בעשייתן אלא חייב לעשותן והוא שמח בעשייתן ויעשה הטוב מצד שהוא טוב ויבחר באמת מצד שהוא אמת ויקל בעיניו טרחן ויבין כי לכך נוצר לשמש את קונו וכשהוא עושה מה שנברא בשבילו ישמח ויגיל לפי ששמחת שאר דברים תלוים בדברים בטלים שאינן קיימים אבל השמחה בעשיית המצות ובלמידת התורה והחכמה היא השמחה האמיתית. וזהו שלמה בדרכי מוסרו שבח שמחת החכמה ואמר בני אם חכם לבך ישמח לבי גם אני: **מגיד משנה שם**

כתיב ״כמו חלב ודשן תשבע נפשי ושפתי רננות יהלל פי״ אמר מיא בדארף דיק און פעט ווערין פון איטליכער מצוה בזונדער, מקבל זיין תענוג מיט זיי. מצות סוכה איז זייער גוט גרויס, זיא איז אַ מגן זיא איז אשמירה אויף אגאנץ יאר און אוף אלע יאר, לולב ומיניו, קריאת הלל, אמירת הלל, הושענא, אנא ה' הושיעה נא, הוא גדול מאוד, כשאיש ישראל זוכה לומר מודים אחד לפני המקום כמה צריך להתמלא תענוג: בית אהרן קמ״א

...ועוד נלוה בחג הקדוש הזה מצות שמחה של מצוה ואם בכל הרגלים מצוה לשמוח עאכ״ו בחג הקדוש הזה אשר הוא זמן שמחתנו כאשר אנו אומרים בתפלה ועליה כתיב ושמחת בחגיך והיית אך שמח אמנם לא ציונו יוצרנו אלא על שמחת הלב שיהיה שבע רצון ומלא שמחה של מצוה כאשר החי יתן אל לבו מה אנו ומה חיינו ומה טוב חלקנו ומה נעים גורלנו אשר בחר בנו יוצרנו ולא זז מחבבנו וחיבה יתירה נודעת לנו עד אין חקר ועד מקום שאין יד שכלנו מגעת ומעט אשר עינינו הן הרואות שיעצנו בעצה טובה ונתן לנו ר״ה ויהכ״פ לכפר בהם עונותינו ואהבתו וחמלתו כאב את בן ירצה רצה לשמחנו מיגוננו ומצערנו שנצטערנו בימי התשובה ונתן לנו תכף את חג הסוכות וצונו לשמוח וקובע לנו שכר טוב על שמחתינו היש חיך מתוק מזה ורצה הקב״ה לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצות ונתן לנו מצות סוכה לפרוס סוכת שלומו עלינו ומצות ארבעה מינים שבלולב אשר הם סימן טוב לישראל והרמת נס להורות דדידן נצח כמאר״ל במד' משל לבן שנכנסו לדין וכו' וצונו לשמוח שמחה של מצוה והוא סימן טוב לכל השנה שכתבו גורי האר״י ז״ל שמי שהוא שמח וטוב לב ולא יצטער כלל בחג הקדוש הזה מובטח לו שתעלה לו שנה טובה ויהיה לעולם שמח: פלא יועץ - סוכה

***<u>שמיני עצרת ושמחת תורה</u>*- ההולך** עם הקפה בש״ת הרי הוא כמי שנשבע בנקיטת חפץ: חי' הרים – שש״ק

רוקדים בשמחת תורה ושמחת נשואין והוא כמו ריקוד פסולת מתוך האוכל: חי' הרים – שיח שרפי קודש

<u>אַ פרייליכין יום טוב</u>

לז״נ
הרה״צ ר' שמעון נתן נטע בן הרה״צ ר' משה מרדכי זצ״ל
כ״ק אדמור מלעלוב
נלב״ע יום הכיפורים דהאי שתא תש״ע - תנצב״ה

לז״נ הרה״ח ר' נפתלי הערצל בן ר' אברהם משה ז״ל בורשטין
נלב״ע הושענא רבה תשכ״ט - תנצב״ה

נא להתפלל בעד ר' שמואל צבי אלימלך בן הדס לרפו״ש בתשח״י

יוצא לאור ע״י מכון בית צדיקים - שידלוב סטאשוב
714 Park Ave Lakewood NJ 08701-2025
Fax: 1-732-730-1588 Tel: 1-732-901-6225
chizuk@yeshivanet.com ברשות ובהדרכת גדולי התורה
לקבל הגליון, וכן להקדיש גליון לזכות, לרפו״ש, לע״נ או לזכות את הרבים - אחב״י ביותר מאלף מקומות בעולם קע״ה כ״י להתקשר להנ״ל ידידכם נפתלי הירצל גאנצוויג
Contact us for dedications, received by thousands worldwide
& send in your friends numbers to receive a.s.a.p.

בס"ד

על התורה ועל העבודה

פ' האזינו -
שבת שובה - יו"כ תש"ע (השלמה לגליון רמ"ב)

גליון רמ"ג

יערוף כמטר לקחי תזל כטל אמרתי. טל יש בו מעלה שהכל שמחים בו אבל הוא אינו מצמיח הרבה, מטר מצמיח הרבה אבל יש שאין שמחים בו, וללמדנו בא שצריך להשתדל האדם כשמלמד לתלמידיו שישפיע עליהם הרבה אבל בדברים ערבים ומתוקים שישמחו בו, ויהיה המשל כמטר לענין הכמות וטל לענין הערבות ומתיקות: דרש משה

ערב יו"כ- פתח ואמר כל האוכל ושותה בתשיעי מעלה עליו הכתוב כאלו התענה תשיעי ועשירי. דער פסוק איז אויף אים מעלה. כי בזה מעלים כל האכילות ושתיות של כל השנה. ונראה שגם בתענית יש החיות באדם. רק שאינו מאכילה ושתיה גשמיות. רק שהחיות נמשך מהמוח שלכך צריך לשמור המוח בתענית והוא דבר רוחני וחיות רוחני וחיות קדוש. וז"ש המדרש. לך אכול בשמחה לחמ"ך. לחם שלך. דהיינו שניהם במשמע. הלחם גשמי שאוכלים בתשיעי שהוא ג"כ מצוה. והלחם שלך שאוכלין בעשירי. כי הוא ממש שלך מגוף האדם. ושתה בלב טוב יינ"ך. שלך ממש מהמוח והגוף וחיות עצמו. ואם הוא כך אזי כב"ר רצה אלקים את מעשיך. הסליחה מופקדת לך מר"ה. רק שבא להתגלות ביוה"כ כי האחרית כלול בראשית: בית אהרן

עיצומו של יום - ויה"כ הוא בחינת נשמה וחיות של כל השנה, והנה הגוף והנשמה הם תרי הפכים ואי אפשר להיות בנושא אחד רק ע"י ממוצע, דהיינו שיהיה לו שני הבחינות בחינת הגוף ובחינת הנשמה. **ועיה"כ** הוא בחינת הממוצע בין הגוף והנשמה, דהיינו שיש לו שני הבחינות, בחינת גוף שמצוה לאכול ולשתות בערב יה"כ, ובחי' נשמה שצריך לאכול בעיה"כ אכילה גסה ולהרבות באכילה ושתיה כשיעור שני ימים ככתוב בספרים קדושים, וכשאוכל אכילה גסה הוא עינוי, ונמצא שיש לו גם כן בחינת יה"כ שהוא בחינת נשמה. וזהו מאמר רז"ל על פסוק ועניתם גו' בתשעה, וכי בתשעה וכו' אלא כל האוכל ושותה בתשיעי מעלה עליו הכתוב כאלו התענה כו', וקשה לפי זה למה אפקה רחמנא לאכילת תשיעי בלשון עינוי, ולפי דברינו הנ"ל ניחא והבן: מאור עינים

פתח לנו שער - ביום הכפורים בעת נעילת שער שהה הרה"ק הינוקא מסטאלין בביתו עד לפנות ערב, ואחר כך נכנס לתפילת נעילה, וראה שהעולם מדברים ביניהם, ושאל מה השיחה, ואמרו לו שהשעה מאוחרת מאד, והקפיד עליהם, ואמר: שעכשיו בעת נעילת שער אין הזמן למהר, והמשיל להם משל ממלכה אחת שנסעה לאיזה מקום יחד עם בני לויתה, ובאמצע הדרך פגש אותם שלג וכפור וקור נורא, וגם החשיך עליהם הלילה, ולא מצאו מקום מקלט לעצמם, ויהי כנסעם מצאו כפר אחד ושלחה המלכה שליח מיוחד לאנשי הכפר שיקבלו אותה ללון שם עד הבוקר, והשליח הלך מבית לבית ואף אחד לא רצה לקבל אותה לביתו באמתלאות שונות ותירוצים שונים, עד שמצא בית אחד שנתרצה לקבל את המלכה בביתו, ופינה את הבית בשבילה, וכיבד את המלכה מאד מאד כראוי למלכות. **והנה** קם הבר נש הזה חצי שעה בטרם שהאיר היום, ודרש מהמלכה שתעזוב תיכף ומיד את ביתו, והמלכה ביקשה ממנו בכל מיני בקשות שיחוס עליה ויחכה עוד חצי שעה לכל הפחות עד שיאיר היום, ולא הועיל כלום, והוא באחת שתעזוב תיכף ומיד את הבית, והיתה מוכרחת לנסוע תיכף לדרכה. **כשחזרה** המלכה לבית מלכותה, סיפרה למלך את כל ונוכחת מכל מה שעבר עליה בדרך, וכל מה שקרה לה בכפר ההוא, קענט איהר פאר שטיין דעם שטראף שהטיל המלך על הכפר הזה, ועוד יותר העונש הכפול לאותו האיש שקיבל אותה לביתו ואחר כך גירשה מעל פניו ללא רחם. **והטעם** הדבר, כי אלו תושבי הכפר שלא הבינו את ערך המלכה וחובתם כלפיה, להם מגיע רק עונש על אשר לא השכילו להבין, אולם אותו האיש הרי ידע והכיר בגדולתה והעריך גודל החיוב בכבוד המלכה שבאה בצל קורתו, וטרח ויגע וקבלה בכבוד מלכים, ולבסוף לא עצר רוחו לסבול עוד. **מחצית** השעה, עד שהמלכה היתה יוצאת מעצמה, ועוד הי' עליו ללוותה כראוי, ובשביל זמן קצר כזה – קלקל פעולתו הטובה, וראוי הוא לעונש כפול. **כך** הוא הענין ביום הקדוש – כל היום צמים ומתפללים, וכשמגיע עת תפילת נעילה, עבור עוד כמה רגעים כבר ממהרים ונחפזים כדי לגמרו התפילה ולרוץ לבתיהם כתינוק הבורח מבית הספר: ברכת אהרן

לע"נ מו"ר הרה"ג ר' רפאל ב"ר ישראל גרין זצ"ל
יום כיפור תשס"ז
תנצב"ה

לע"נ הרבנית ראדיא חנה בת ר' מנשה ע"ה גאנצווייג
נלב"ע יום כיפור תשי"ד
תנצב"ה

יוצא לאור ע"י מכון בית צדיקים - שידלוב סטאשוב
714 Park Ave Lakewood NJ 08701-2025
Fax: 1-732-730-1588 Tel: 1-732-901-6225
chizuk@yeshivanet.com ברשות ובהדרכת גדולי התורה
לקבל הגליון, וכן להקדיש גליון לזכות, לרפו"ש, לע"נ או לזכות את הרבים - אחב"י ביותר מאלף מקומות בעולם קע"ה
כ"י להתקשר להנ"ל ידידכם נפתלי הירצל גאנצווייג
Contact us for dedications, received by thousands worldwide & send in your friends numbers to receive a.s.a.p.

על התורה ועל העבודה

מספרים על הרב הקדוש מסטרליסק שאכל בסעודה המפסקת בערב יום כיפור הרבה תפוחים ואגסים ושתה הרבה יין עד כדי כך שהיה בסכנת נפשות מרוב אכילתו, ולא היה באפשרותו לקום ממקומו, עד שצעקק דאיתא בחז"ל (בבא בתרא י' ע"א) "פחד קשה יין מפיגו", ואנחנו אומרים להיפך "יין קשה פחד מפיגו" והרי למחר הוא יום הדין, ומיד קם ורץ לבית הכנסת: (הובא בס' תכין לבם דף מ"ב): אמרי קודש – סטרעליסק

וכן פסקינן בש"ע סימן תר"ד ס"א דמצוה לאכול ולהרבות בסעודה בערב יו"כ ע"ש ורש"י ז"ל בר"ה דף ט' ע"ב כתב גם כן וז"ל דכל דמפיש באכילה ושתיה בערב יום כיפור טפי עדיף דאיכא מצוה בכל מה שמרבה באכילה וכו': קדושת לוי - חידושי הלכות

תשובה - **ועל חטא שחטאנו לפניך...**

הרה"ק ר' אשר מסטאלין זצ"ל אמר "ועל חטא שחטאנו לפניך" וואס וועט זיין, וועט מען ברענען, וועט מען בראטין, איז דאך דאס אלץ רצון הבורא, נאר איין זאך הארט מיר "לפניך" פאר וועמען האב איך דאס גיזינדיגט: מטה אהרן

הרה"צ ר' ישראלטשי ריזינער זכותו יגן עלינו אמר כתיב כי אתה סלחן לישראל ומחלן לשבטי ישורון, הכוונה כי הגמרא אמר על הכתוב כי תראה חמור שונאך רובץ תחת משאו וגו' רובץ כתיב ולא רבצן דווקא שרובץ עתה ולא שהוא רגיל לרבוץ תמיד כן הכא הפי' סלחן שאתה רגיל לסלוח ואמר בזה"ל מיר זינדיגען ואתה דארפסט צו פארגעבין: ספר שיח שרפי קודש

לעשות תשובה בכל מצב שהוא:

אחד התאונן לפני מרן אדמו"ר הרא"ש הזקן מסטאלין זי"ע אשר לפי מה שכתוב בספרי הקודש, אין מועיל לו תשובה, ומה יעשה א"כ, והשיב לו בזה הלשון: וואס האט

מי ששב מחטאו, יהא נדמה עליו כאילו לא חטא מעולם, ויהא בטוח במחילה גמורה, ולא יחשוב אולי לא נתכפרה עונותיו. ס' מהרי"ל, ליקוטים אות ל"ט

הפטורה - **ביום** קדשך - זהו השבת שקדשו המקום. וקראת לשבת ענג - תקרא את השבת יום עונג ר"ל יהיה מיוחד לך להתענג בו. לקדוש ה' מכובד - ליום השבת שקדשו המקום תקרא יום מכובד מבלי עשות בו מלאכה של חול. וכבדתו - ר"ל לא בקריאת שם לבד אלא תכבדו בו עניניך. ממצוא - מבלי מצוא בו חפצך ר"ל שלא תעשה בו חפץ מדברים האסורים בשבת. ודבר דבר - ומלדבר בו דבר הנאסר בשבת כחשבונות וכיוצא: מצודת דוד

פעם אחת במוצאי יום הכפורים הי' בדיחא דעתו של רבינו הק' רש"ק זצללה"ה, ואמר בלשון הכרזה אשר יוכל להגיד לכל אחד ואחד מה הי' בקשתו מהשי"ת בימים הקדושים, ומה השיב להם מן השמים, ושאל אותו אחד מתלמידיו הקדושים מה הי' בקשתו, והשיב לו: בקשתך הי' שיזמין לך השי"ת פרנסתך בעתו ובזמנו בלא טרדא, בכדי שלא יטריד אותך פרנסתך את עבודתך עבודת ה', והשיבו לך ע"ז, אשר לא מבקש ממך השי"ת תפלתך ותורתך, רק את האנחה ושברון לבבך שיש לך ממה שמטריד אותך פרנסתך, ויש לך מניעה לעבודה ה', וצריך אתה להתגבר מאד לבטל המניעות, וזהו הרצון מן השמים. (כתבו הגרנ"א הכהן ז"ל אבד"ק קאלבעיל בשם מכתב מהרה"צ רבי דוד שלמה זצ"ל מקוברין, שמע שלמה) מטה אהרן

הגרלה - מי שיודע מקורו של תפילת ויציב ונכון (אחר ק"ש של שחרית) יכנס בהגרלה של $26 (עד ערב סוכות) – עם פרטי כתובת).

Raffle –
What is the Mekor (source) of the Tefilah of Viyatziv vinochon? (Said after Kriyas Shemah in the morning). Enter raffle to be the lucky winner of $26. (Enter until Sukkos – with contact details).

דאס צוא דיר, דוא דארפסט טאן וואס דוא קאנסט, באשר דוא וועסט קיין עולם הבא ניט האבן. (-מה זה שייך אליך, אתה צריך לעשות מה שאתה יכול, אלא, לא יהיה לך עוה"ב), לפיכך תשתקע ברע? ועוד שנינו במשנה, יפה שעה אחת בתשובה ומעשים טובים בעולם הזה מכל חיי העולם הבא, אם כן התשובה טובה מעולם הבא: קובץ "ששה סעיפים"

במוצאי יום כיפורים אומרים סלח לנו אבינו כי חטאנו, ולכאורה הלא הוא עדיין בבית הכנסת ויו"כ כיפר מה שייך לומר אז סלח לנו, ונראה כי העיקר הוא שבנ"י צריכים להאמין שיוה"כ מכפר ואם ח"ו יש לו ספק ספיקא אם סלחו לנו הרי חטא בידו ועל זה מתפללים במוצאי יו"כ אולי לא הי' לנו אמונה שלימה שיום כפור מכפר: חי' הרי"ם – שיח שרפי קודש

שמעתי מבני הוותיק כ"מ יעקב נ"י ששמע ממוהר"ר נחמן נ"י אב"ד דק"ק קאלמייע יצ"ו בשם מוהר"ר ישראל בעל שם טוב עליו השלום, טעם שקורין יום שאחר יום הכיפורים "שם השם יתברך" שהוא מצד שפוסקין אז לומר המלך הקדוש, ואומרים מאז והלאה האל הקדוש: (אשל אברהם מבעל דע"ק או"ח סי' תרכ"ד) סליק בס"ד: בעל שם טוב עה"ת

אחר יוהכ"פ ימי שמחה דכ' אכול בשמחה לחמך כו' יינך כי כבר רצה האלקים כו'. מאי לשון כבר. אך באמת בנ"י עיקר בקשתם מחילה וסליחה כדי שיוכלו לעבוד השי"ת בלב טהור כמ"ש עמך הסליחה למען תורא. ולכן אחר יוהכ"פ שנתכפרו העונות ונטהרו נפשות בנ"י יש לקחת לעבודת הש"י בשמחה. לחמך יינך הוא תורה ומצות. ועי"י שעובדין אח"כ בשמחה הוא סימן שבקשת הסליחה הי' לשם שמים. והקב"ה שרואה עתידות מצרף עבודת האדם אחר הכפרה לכפר לו בזכות זה. וזהו כי כבר רצה שזו עבודה בשמחה כבר נתקבל לפניו יתברך: שפת אמת

לע"נ מו"ר הרה"ג ר' רפאל ב"ר ישראל גרין זצ"ל
יום כיפור תשס"ז
ת.נ.צ.ב.ה.

לע"נ הרבנית ראדיא חנה בת ר' מנשה ע"ה גאנצווייג
יום כיפור תשי"ד
ת.נ.צ.ב.ה.
בברכת גמר חתימה טובה לנו ולכל ישראל ויהי"ר שיתקבלו תפילתנו לרחמים ולרצון שנת גאולה וישועה בבנין בית מקדשינו וקיבוץ נדחינו בב"א
נא להתפלל בעד ר' שמואל צבי אלימלך בן הדס לרפו"ש בתשח"י

יוצא לאור ע"י מכון בית צדיקים - שידלוב סטאשוב
714 Park Ave Lakewood NJ 08701-2025
Fax: 1-732-730-1588 Tel: 1-732-901-6225
chizuk@yeshivanet.com ברשות ובהדרכת גדולי התורה
לקבל הגליון, וכן להקדיש גליון לזכות, לרפו"ש, לע"נ או לזכות את הרבים - אחב"י ביותר מאלף מקומות בעולם קע"ה כ"י להתקשר
להנ"ל ידידכם נפתלי הירצל גאנצווייג
Contact us for dedications, received by thousands worldwide & send in your friends numbers to receive a.s.a.p.

***פרשת האזינו* - וְעַתָּה** כִּתְבוּ לָכֶם אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת וְלַמְּדָהּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שִׂימָהּ בְּפִיהֶם לְמַעַן תִּהְיֶה לִּי הַשִּׁירָה הַזֹּאת לְעֵד בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל: ל״א י״ט

את השירה הזאת - האזינו השמים עד וכפר אדמתו עמו: רש״י על הנ״ל

ויכתוב משה את דברי השירה הזאת על ספר עד תומם. דאמרו רבותינו ז״ל (פסחים פז ע״ב) לא גלו ישראל לבין האומות אלא כדי שיתוספו עליהם גרים. דישראל מעלים הנצוצות הקדושות שבתוך האומות ועל ידי זה נוטלים מאתם כל הנצוצות. ולהכי נקרא דברי משה שאמר בפרשת האזינו שירה שרומז על שמחה, הגם שנאמר בו שישראל יהיו בגלות, אף על פי כן הגלות גופא הוא שמחה שיעלו ישראל נצוצות הקדושה מאתם ואז בכלות מאתם הקדושה ממילא יכלו. וזהו ויכתוב משה את דברי השירה הזאת, שנקרא שירה שמורה על השמחה הגם שנאמר בו גלות. לזה אמר עד תומם, פירוש שהגלות גורם להאומות כליה, כי ישראל מעלה מתוכם נצוצות הקדושה: קדושת לוי - פרשת וילך

***שבת שובה* - קחו** עמכם דברים כו' כי בכל איש ישראל נמצא דברי תורה כמ״ש חז״ל בפסוק הבן יקיר כו' מדי דברי די דבורי שנתתי בו. וע״י החטא נסתר הארת הדיבורים הנ״ל. וע״י התשובה מתבררים. וז״ש אמרו אליו כו' תשא עון כו' וע״ז וקח טוב. הטוב שנמצא בלבות בנ״י. ופירוש עמכם דברים הדברים אשר עמכם: שפת אמת - לשבת תשובה - תרמ״ז

***ערב יום הקדוש* - בערב** יום הכיפורים רצו לבטל ישיבת האנשים עם הקערות, מחמת בלבול תפלה, וציוה הבעל שם טוב שלא לבטל, וסיפר הבעש״ט, שפעם אחת נתקשרו הקליפות ר״ל כו', ועל ידי הקשקוש עם המעות בערב יום הכיפורים נתפרדו הקליפות כולם: מדרש פינחס החדש אות נ״ה

בשם הה״ק מקאצק זי״ע. שפ״א בערב יוה״כ שעה קודם הלילה קרא למשמשו ר' פייביל, ואמר לו הנה הדין יום אחד

יום הקדוש

כל אדם כשבא לו הרהור תשובה אז הוא רוצה להשליך מעליו את כל העולם הזה וזהו סימנו של היהודי ועיקרו: חיי הר״ם – שיח שרפי קודש

ושבת עד ה' אלקיך וגו', שמעתי מאא״ז זללה״ה, כמו אדם שמביא הנר למקום החושך, שהחושך הולך לגמרי ואינו ניכר כלל, כך כשחוזר בתשובה אף שהיה בתחלה מקום חושך, כשמאיר אור התורה אז החושך הולך לגמרי: דגל מחנה אפרים בליקוטים לפ' נצבים

מרן אדמו״ר הרא״ש הזקן מסטאלין זיע״א החזיר בתשובה לאפיקורס אחד, ואמר לו הלה כי רצונו לשוב בתשובה שלימה, אלא שירא ממה שאמרו חז״ל, כל דפריש ממינות מיית, וענה לו רבינו, דהנה באמת לכאורה קשה הלא חזינן כי חז״ל אמרו כמה דברים שתיקנו מפני תקנת השבים, כגון תקנת מריש וכדומה, ולמה כאן כתבו דבר זה, ולא חשו פן על ידי זה יעכבו להמינים ולאפיקורסים מלשוב בתשובה, לכאורה היה להם להעלים כל זה. אלא על כרחך משום שחז״ל ראו ברוח קדשם כי אין שום תיקון ותשובה לאפיקורס, כי אם בזה שהוא יראה מה שכתוב בגמרא, כי כל דפריש ממינות מיית, ועם כל זה יקבל עליו לחזור בתשובה, ויהיה מוכן ומזומן למות, ואז כאשר יעשה תשובה כזאת, לא ימות כי יחיה: ברכת אהרן

בפרוש השנה הבעלי״ט, באנו להדפיס את הגליונות מהשנים שעעל״ט. מי שרוצה זכות גדול זה של מעות קדימה והנצחה, כמבואר בספרים הקדושים, יפנה לנו בהקדם האפשרי.

As we usher in the new year, with Tzedaka and Mitzvos the time we spend. As we print volumes of previous years. The Divrei Torah, you have enjoyed so by far and near. The Zechus to spread it to others, a dedication will escort thru The Yimei Harachamim Vihaslichos. - Also a Zechus for Bonim Tovim (good children) - Rav Chaim Kanyevsky Shlit"a

בשנה חשיב שנה ומקצת היום ככולו א״כ יש עוד זמן כעת לעשות תשובה ועולה לכל השנה, והבן: שיח שרפי קודש

הרב הקדוש רבי אברהם יהושע העשיל זצוק״ל מאפטא אמר: אם הייתי בכוחי הייתי מבטל כל התעניתים, חוץ מיום המר והנמהר (הוא ט' באב) מי יוכל לאכול, וחוץ מיום הקדוש והנורא (הוא יום כפור), מי צריך לאכול: תולדות אמת

כי ביום הזה יכפר עליכם כי האכילה שאוכל בעיה״כ הוא מכניס בתוכו קדושה שבכל דבר יש חיות מקדושתו ית״ש והקב״ה עושה עלינו אור מקיף וז״ש יכפר עליכם שיעשה לטהר אתכם מכל חטאתיכם שיעזור אתכם לעשות תשובה מאהבה ואז ע״י חטאתיכם יבוא לכם טהרה וקדושה מכל חטאתיכם והנה יש מדריגה אחרי ה' אלקיכם תלכו ואתם ע״י תשובה מאהבה תבואו לבחי' לפני ה' תטהרו שהוא מדריגה יותר גדולה וענין סוכה שאחר יוה״כ הוא ג״כ לעשות אור מקיף עלינו: זרע קודש

בכל ערב יום הכפורים הי' הה״ג ר' אלעזר מפולטוסק אוכל ומרבה לשתות והי' לובש מלבושי כבוד כתואר פני אלקים והיה בדיחא דעתא והיה נוהג לספר מעשיות מהצדיקים הקדושים זי״ע, או לומר דבר טוב וחידוש, פעם אחת אמר שהרבי ר' איציקיל זצללה״ה הקשה על מה שאנו נוהגין לברך ומעביר אשמותינו בכל שנה ושנה בשם ומלכות, מנא ידעינן שהקב״ה מעביר אשמותינו, ולברך על זה דלמא מברכינן ברכה לבטלה, ותירץ משל אם מביאין מאכל לתינוק ורוצין החברים ממנו חתיכה והנער אינו רוצה ליתן להם, ונער חכים אחד עושה בערמה ומברך הברכה הלא אז מוכרח ליתן לו כדי שלא יהיה ברכה לבטלה, כן אנו מערימים ומברכים ברכה על זה, ומוכרח כביכול למחול עונותינו שלא יהיה הברכה לבטלה, ואמר רח״ו התורה הלז לפני האדמו״ר מסאכטשוב זצ״ל ושיבח מאוד: שיח שרפי קודש

על התורה ועל העבודה

איתא בר"ה יצא יוסף מבית אסורים. עדות ביהוסף שמו. ואמו"ז ז"ל אמר כי נקודת יוסף מתגלה בר"ה. דיש לבחי' יוסף ג' מחיצות מפסיקות. ערלה פריעה אטופי דדמא. מול זה מלכיות זכרונות שופרות. ובתקיעות אלו שוברין הג' מחיצות ונתגלה אור ברית קודש: שפת אמת לר"ה תרס"ג

בשם אדמו"ר הגה"ק ר' יצחק מאיר זצ"ל מגור, בר"ה יצא יוסף מבית האסורים פירוש יוסף הוא הנקודה של ישראל ובר"ה יוצא כל אחד מאסיריו כי כל השנה הוא משוקע ובראש השנה יוצא ממנה: שיח שרפי קודש

שופר הוא מעלמא דחירות כמו שופר של יובל. תעבירו שופר. ולמדין בגז"ש שופר של ר"ה מן שופר של יובל. והוא המשכות החירות. ולכן הם שלש תר"ת להזכיר זכות שלשה אבות. שהם היו דביקים בעלמא דחירות. כדאיתא בגמ' שלשה הטעימן הקב"ה מעין עולם הבא. שלשה לא שלט בהם יצה"ר בכל מכל כל ע"ש. ובני ישראל בר"ה בוחרין בדרכי אבותיהם ומבקשין לחירות לצאת משיעבוד היצה"ר ועולם הטבע. וכן איתא שע"י התקיעות מבטלין יצרא דע"ז וג"ע וש"ד ולה"ר. וזה ג"כ רמז השופר שדומה לקנה כדאיתא בזוה"ק שהוא רמז למ"ש דוד לבי חלל בקרבי. שהקול נכנס בזה ויוצא בזה בלי השתנות. דדיבור בא גם מושט. ושם יש השתנות. ולכן יש ד' לשונות של גאולה לד' מוצאות הפה שצריכין גאולה אבל מוצא הקנה הוא מעלמא דחירות. כמ"ש קנה דומה לעוה"ב שאין בו אכילה ושתי': שפת אמת – לר"ה תרס"ד

אונס רחמנא פטריה (בבא קמא כח ע"ב). שמעתי בשם הרבי ר' בונם זי"ע זצ"ל, אין הפירוש 'רחמנא פטריה', שהוא פטור לגמרי לעשות את המצוה; לעולם הוא מחויב לעשותה, רק שאינו יכול לעשותה מחמת אונס, אזי - רחמנא, הקב"ה עושה מצוה זו בשבילו והוא פטור. וזהו הפירוש, רחמנא - הקב"ה פטריה, כי הוא עושה עבורו את המצוה. וזה פירוש הגמרא (ראש השנה כט, במשנה), יום טוב של ראש השנה שחל להיות בשבת, במקדש היו תוקעין אבל לא במדינה. שישראל אנוסין הם שאינן יכולין לתקוע, אזי - הקב"ה תוקע עבורם. וזהו הענין שכתוב, יום טוב של ראש השנה, שאם חל ראש השנה בשבת, ליהודים זה יום טוב, מפני שהשי"ת נעשה להם בעל תוקע. ואם הקב"ה הוא הבעל תוקע - אז כל הכוונות והיחודים נעשים כראוי. [שיח שרפי קודש, חלק א' אות רס"ב]: ספר קול מבשר ח"ב - ראש השנה

רק רוחניות - מרן אדמו"ר הזקן זיע"א (הבית אהרן) התפאר פ"א אחרי ימים הנוראים, כי בחודש תשרי עברו אלפים פתקאות ולא היה בהם פתקה אחת בעניני גשמיות (כתבי הרה"צ רבי מנשה הכהן רוזנפלד ז"ל) מטה אהרן

קדושת הזמן - ומי שיכול לבטל ממלאכתו ואומנותו להקדיש אלו הימים כולם לעבודת ה' ולמוד תורתו אשריו ואשרי חלקו. ספר סדר היום - סדר ראש השנה

מ"ש לעיל לפתות את בוראם בתרועה. שמעתי ממו"ז ז"ל שאמר בשם הרב מקאצק ז"ל מ"ש בזוה"ק כמה [פעמים] להשתדל באורייתא כמ"ש כי יפתה נערה פי' בתרגום ארי ישדל עכ"ד. דהיינו השתוקקות אל התורה בעומק הנפש להיות מדובק בתורה ובאלקות להיות בשר אחד. וזוכין לזה ע"י עסק בתורה לשמה. כי נפשות בנ"י חלק ה' עמו. וע"י התורה מתעורר זו הנקודה פנימיות ודביקות בהקב"ה: שפת אמת – לר"ה - תרס"ב

...וזהו שדרשו רז"ל (ירושלמי ר"ה ד' ח) המזמור הזה על ראש השנה. ואמרו שמעה ה' צדק זו קריאת שמע, הקשיבה רנתי זה רינון תורה, האזינה תפלתי זו תפלה, בלא שפתי מרמה זה תקיעת שופר, מכאן ואילך מלפניך משפטי יצא וגו' בטוח אני שיצא לאור משפטי: ספר תורת המנחה לרבי יעקב סקילי - דרשה עז

הגרלה - מי שיודע מקורו של תפילת ויציב ונכון (אחר ק"ש של שחרית) יכנס בהגרלה של $26 (עד ערב סוכות – עם פרטי כתובת).

Raffle –
What is the Mekor (source) of the Tefilah of Viyatziv vinochon? (Said after Kriyas Shemah in the morning). Enter raffle to be the lucky winner of $26. (Enter until Sukkos – with contact details).

בשם הר"ר העניך מאלכסנדר זי"ע, על מאמר חז"ל יו"ט של ר"ה שחל להיות בשבת, (ר"ה דכ"ט ע"ב) אמר. שאם ר"ה חל בשבת הוא "יום טוב". כי ר"ח הוא בחי' נפש. ויו"ט הוא בחי' רוח. ושבת הוא בחי' נשמה ואם ר"ה חל להיות בשבת אז באין הכל ביחד נר"ן. והבן: שיח שרפי קודש

בשם החי' הרי"מ זי"ע, שאמר בשם הבעש"ט הק' זצללה"ה. אם העולם היו יודעים כמה טוב להיות בראש השנה בביתו לא הי' אפי' מנין אצל הרבי, אך (משלי י"ד) כתיב ברוב עם הדרת מלך. משום זה מדה הוא מן חסידים שמבטלים את עצמם. כדי להיות הדר לפני השי"ת א חסיד לייגט זיך אוועק נאייערט עס זאל זיין שיין פר דעם הימעל. והבן: שיח שרפי קודש - ער"ה

אמר ועשיתם אותם . הוא לשון ועשיתם את"ם . לעשות א"ע . והאריך בענין בריה חדשה בדביקות והשתוקקות מחדש: בית אהרן

לזכר עולם יהי' צדיק
הרה"ק ר' ישראל (הפראנקפורטער) בן הרה"ק הבית אהרן מקארלין
זכותם יגן עלינו ועל כל ישראל אמן

ברכת כתיבה וחתימה טובה
שנת גאולה וישועה לנו ולכל ישראל
תִּכְלֶה שָׁנָה וְקִלְלוֹתֶיהָ: - תָּחֵל שָׁנָה וּבִרְכוֹתֶיהָ:

נא להתפלל בעד ר' שמואל צבי אלימלך בן הדס לרפו"ש בתשח"י

יוצא לאור ע"י מכון בית צדיקים - שידלוב סטאשוב
714 Park Ave Lakewood NJ 08701-2025
Fax: 1-732-730-1588 Tel: 1-732-901-6225
chizuk@yeshivanet.com ברשות ובהדרכת גדולי התורה
לקבל הגליון, וכן להקדיש גליון לזכות, לרפו"ש, לע"נ או לזכות את הרבים - אחב"י ביותר מאלף מקומות בעולם קע"ה כ"י להתקשר
להנ"ל ידידכם נפתלי הירצל גאנצוויי"ג
Contact us for dedications, received by thousands worldwide & send in your friends numbers to receive a.s.a.p.

בימי הסליחות שאומרים סליחות לפי שהם ימי סליחות וזה מתנה טובה שניתנו ימי הסליחות קודם ר"ה שיהיו מוטהרים בר"ה, ויוכלו א"ע לעזור ובפרט אותן שהמה ביד לבם שאין להם שום עצה להוציא א"ע ממה שהמה אסורים, וזה הוא שנאמר כי עמך הסליחה, למען תורא: החי' הרי"מ זי"ע: ראש השנה: ספר שיח שרפי קודש - אלול

בשם החי' הרי"מ זי"ע, על מה שכתב הטור ער"ה מגלחין זקנם, אמר, ששס"ה ימים בשנה הם כנגד שס"ה ל"ת שבתורה וכל יום הוא כנגד ל"ת א'. וער"ה הוא כנגד לאו לא תשחית פאת זקנך. (פ' קדושים), ובזמנים הקודמים היו יודעים באיזה מקומות שבזקן הם הפאות והי' מצוה לגלח שאר השערות הזקן ולהניח הפאות שיהי' ניכרין ובזה הי' מקיים המצוה של הל"ת לא תשחית. אבל עכשיו אסור משום דאין אנו מכירין ויודעין איזה הן הפאות [א"ה. עיין בשערי תשובה אות ע"ח בדין השחתת הזקן. וז"ל שם ועיקרי פרקי הפאות לא נודע מקומם איה כו'] וכן אמר לענין מה שאנו אוכלין מאכלי חלב בחג השבועות ואח"כ בשר. משום שביום חג השבועות הוא כנגד לאו, לא תבשל גדי בחלב אמו (פ' משפטים) ובזה מה שאנחנו מרחיקין א"ע ומבדילין בין חלב לבשר, בזה הוא ניכר קיום המצוה של לא תבשל וכו'. והבן: שיח שרפי קודש - ער"ה

__סימנא מילתא__- אמר אביי השתא דאמרת סימנא מילתא היא יהא רגיל איניש למיכל ריש שתא קרא ורוביא כרתי סילקא ותמרי וכו': תלמוד בבלי כריתות דף ו ע"א

...ולפי האמור יתבאר ענין סימנא מילתא שאנו עושין בליל ר"ה, עפ"י מ"ש הרמב"ן (פ' לך לך) שכל גזירת עירין כאשר תצא מכח גזירה אל פועל דמיון תהי' הגזירה מתקיימת על כל פנים עיי"ש, וע"כ הגזירות שנגזרו לטובה מפי השיי"ת בכבודו ובעצמו בליל ר"ה, למען תהיינה מתקיימות על כל פנים, ולא ימצאו שוב המקטרגים מקום לפתוח פה, עושין פועל דמיוני שיהי' מעשה ב"ד, והטוען אחריו לא אמר כלום: שם משמואל חלק המועדים – ר"ה תרע"ז

אמר בשם הרא"ש לאכול ראש כבש בדבש חי, ולכך אוכלין הסטעלניק כי הוא חי, כי בר"ה מדקדקין על הלשון [כמאמר הגמ' השתא דאמרת סימנא מילתא וכו'] וזה נקרא חי, ולכך אוכלין ראש כבש בלילה וביום תוקעין בשופר כי זה בחיצוניות העולמות וזה בפנימיות, ובשביל כי הנסירה של יום ראשון הוא מהראש לכך אוכלין ראש כבש, וראש בגימ' ג' אלקים, אחד מילוי יודי"ן ואחד פשוט ואחד מרובע, מתחילה אות אחד ואח"כ ב' אותיות וכו' בגימ' ראש ומתמתקין בדבש שהוא בגימ' אב הרחמן, ולכן אוכלין דבש בר"ה, ומגיע הדבש לפיו קודם הלחם: אמרי פנחס - שער ד - שבת ומועדים

מה שקורין לאפרים כינוי פישל, הוא מחמת שיעקב בירך את בנו וידגו לרוב. ופירש"י כדגים הללו שפרים. והשם אפרים נכלל יותר מהברכה, כמ"ה כי הפרני אלקים. ואמר כשמברכים את הבנים ישימך אלקים כאפרים יש לכוין שלא ישלוט בהם עין הרע, כמו שפירש"י גם כן. במוצאי שבת אמר, ראו שאמרתי דבר חדש, ועל ידי זה נתפזרו העננים, והרקיע בטהרתו. (חכם הרזים): ספר אמרי פנחס - שער ד - שבת ומועדים {ולענ"ד יש לדמא מלתא למילתא שבליל ר"ה אוכלים דגים, ובתפילת מוסף של ר"ה, וגם בהפטורה דיום ב' קוראין הפסוק הֲבֵן יַקִּיר לִי אֶפְרַיִם אִם יֶלֶד שַׁעֲשֻׁעִים כִּי מִדֵּי דַבְּרִי בּוֹ זָכֹר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד עַל כֵּן הָמוּ מֵעַי לוֹ רַחֵם אֲרַחֲמֶנּוּ נְאֻם ה': (ירמיה פ' ל"א פ' י"ט) כולא חדא מילתא היא שהקב"ה מראה לנו החביבות ביום שממליכין את הקב"ה עלינו למלך: ודו"ק, המו"ל}

ידוע שהמגיד מקאזניץ היה מאד בשמחה בליל ר"ה, כמבואר שמי שבשמחה גורם למזליה ,ולכל השנה, דכולא בתר רישא גריר – מפי השמועה

הנה היוצא מזה כי אמנם כמה צריך להיות גדולה השמחה מן ראש השנה, יום שמונח כללית כל הטובות שבעולם, כל האחרית, הגאולה העתידה, וקבלת כל התורה כולה, גם כל המועדות מונחים ביום זה, כי הוא יום דין הכולל כל הבריאה כולה, ואם כן מה שאחרים נוהגים לרקוד בר"ה, הנה זה אמנם מנהג יפה: ר' ירוחם המשגיח ד'מיר זצ"ל, דעת תורה – פ' ראה

...גם בזה רמז לגאולה כמו שהבטיח הנביא (ישעיה כז) והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול, גם בזה רמז לתחיית המתים שעתידין לחיות על ידי תקיעת שופר כדכתיב (שם יח) כל יושבי תבל ושוכני ארץ וגו' כל יושבי תבל אלו החיים ושוכני ארץ אלו המתים כענין שנא' (שם כו) הקיצו ורננו שוכני עפר, מלבד שיש בו עוד רמז לעקידת יצחק, ואע"פ שאמרו רז"ל כל השופרות כשרין ידוע כי של איל מצוה מן המובחר: כד הקמח - ערך ראש השנה

אדמו"ר (הגר"א) שמח למאד בתקיעת שופר כי כן אמר שצריך להיות ברוב שמחה וחדוה כדוגמת המדינה שממליכים מלך ומעטרים אותו כן אנחנו בתקיעת שופר ממליכים להקב"ה בכל עולמותשאנחנו עמו: תוספת מעשה רב: (ס"ק נ"ח)

בפרוש השנה הבעל"ט, באנו להדפיס את הגליונות מהשנים שעעל"ט. מי שרוצה זכות גדול זה של מעות קדימה והנצחה, כמבואר בספרים הקדושים, יפנה לנו בהקדם האפשרי.

As we usher in the new year, with Tzedaka and Mitzvos the time we spend. As we print volumes of previous years. The Divrei Torah, you have enjoyed so by far and near. The Zechus to spread it to others, a dedication will escort thru The Yimei Harachamim Vihaslichos. - Also a Zechus for Bonim Tovim (good children) - Rav Chaim Kanyevsky Shlit"a

על התורה ועל העבודה

וטעם כי המצוה הזאת על כל התורה כולה והנכון, כי על כל התורה יאמר (לעיל ח א) "כל המצוה אשר אנכי מצוך היום", אבל "והמצוה הזאת" על התשובה הנזכרת, כי והשבות אל לבבך (בפסוק א) ושבת עד ה' אלקיך (בפסוק ב) מצוה שיצוה אותנו לעשות כן ונאמרה בלשון הבינוני לרמוז בהבטחה כי עתיד הדבר להיות כן והטעם, לאמר כי אם יהיה נדחך בקצה השמים ואתה ביד העמים תוכל לשוב אל ה' ולעשות ככל אשר אנכי מצוך היום, כי אין הדבר נפלא ורחוק ממך אבל קרוב אליך מאד לעשותו בכל עת ובכל מקום: רמב"ן

לא בשמים הוא - שאילו היתה בשמים היית צריך לעלות אחריה וללמדה: רש"י

אמר רבי יוחנן מיום שאמר הקב"ה (דברים ל') ראה נתתי לפניך את החיים ואת הטוב וגו' לא יצא רעה וטובה מפיו אלא הרעה באה מאליה לעושה רע והטוב לעושה טוב וכו': רש"י איכה פ"ג פסוק לח

אתה תומיך גורלי - אתה הוא אשר הניחות ידי על החלק הטוב שנאמר החיים והמות נתתי וגו' ובחרת בחיים (דברי' ל) כאדם האוהב אחד מבניו ומניח ידו על החלק הטוב ואומר את זה בחר לך, תומיך השפלת ידי על הגורל לשון ימך המקרה (קהלת י) ישפל, כך הוא נדרש בספרי, וגם יש לפותרו לשון תמיכה מדרש האגדה כמו ויתמוך יד אביו וגו' (בראשי' מח): רש"י תהלים פרק טז פסוק ה

ובמדרש תפלת הערב אין לה קבע. פי' ע"י החשכות בלב האדם שצועק מכאב לבו. זה פותח שער לתפלה יותר מכל הזמנים שמיוחדים לתפלה. כיון שבנ"י נצבים לפני השי"ת והם למעלה מן הזמן כנ"ל: שפת אמת - תרל"ד

אומרים בתפלתינו בסליחות לא בחסד ולא במעשים וכו' דפקנו דלתיך רחום וחנון וכו', מהראוי להבין למה תופסין לעיקר הב' מדות הללו דייקא, ונראה, להיות שדרשו חז"ל וחנותי את אשר אחון [שמות לג יט] אעפ"י שאינו הגון ורחמתי את אשר ארחם אעפ"י שאינו כדאי [ברכות ז.], על כן כשאנחנו אומרים לא בחסד ולא במעשים וכו' כדלים וכרשים וכו', הנה אנחנו מזכירים אלו הב' מדות רחום וחנון, שבאלו הב' מדות אתה חונן ומרחם למי שאינו הגון ואינו כדאי כד"א וחנותי את אשר אחון ורחמתי וכו': בני יששכר - מאמרי חדש אלול - מאמר ב' אות ו'

הפטורה **– שוש אשיש - גובה דזי' דנחמתא**

אמרת ירושלם מחדא אחדי במימרא דה' תבוע נפשי בפורקנא דאלקי ארי אלבשני לבושין דפורקן מעין דזכו עטפני כחתנא דמצלח בגנונה וככהנא רבא דמתקן בלבושוהי וככלתא דמתקשטא בתיקונהא: תרגום יונתן

ארי כארעא דמפקא צמחה וכגנת שקיא דזירועהא מרביא כן ה' אלקים יגלי זכותא ותושבחתא דירושלם לקבל כל עממיא: תרגום יונתן

כי כארץ - ועוד המשיל ישועת ישראל לארץ שתוציא צמחה, כי היה הגרגיר בארץ נפסד ונשחת ואחר כך יצמח ויתחדש וישוב למה שהיה ויותר טוב ויפה בחדושו, כי ברוב החדש טוב מן הישן ועוד כי מגרגיר אחד יצאו כמה גרגירים, כן ישראל היו ימים רבים בגלות נשחתים ונפסדים וכמעט אבדה תקותם ויצמחו בהגיע עת הגאולה ויפרו וירבו ויוסיפו על מה שהיו במספר ובכבוד ובגדולה יותר ממה שהיו כפלי כפליים, ועוד המשיל אותם לגנה שתצמיח זרועיה זו אחר זו שאין הירקות צומחין כאחד אלא לפי עתי השנה ויתחדש בה צמחים לפי עתי השנה, כן ישראל תתחדש להם טובה אחר טובה וזה יהיה נגד כל העכו"ם כי כולם ידעו ויכירו בטובתם שהיא גדולה על כל הטובות שבעולם: רד"ק

הגרלה **-** מי שיודע מקורו של תפילת ויציב ונכון (אחר ק"ש של שחרית) יכנס בהגרלה של $26 (עד ערב סוכות) – עם פרטי כתובת).

Raffle –
What is the Mekor (source) of the Tefilah of Viyatziv vinochon? (Said after Kriyas Shemah in the morning). Enter raffle to be the lucky winner of $26. (Enter until Sukkos – with contact details).

וילך משה וידבר את כל הדברים האלה. י"ל כי ידוע דאתפשטותא דמשה בכל דרא ודרא כמ"ש חכז"ל משה שפיר קאמרת. וגם עכשיו שנתחדשו דברי התורה בפי הצדיק הוא אז בבחי' משה. ולז"א וילך משה ר"ל אף שכבר הלך משה לעולמו ומרומים ישכון מ"מ וידבר את הדברים האלה. כי עודנו מדבר דברי תורה אל בני ישראל: תפארת שלמה

ולמדה את בני ישראל - בגימטריא הן תורה בכתב. **שימה** בפיהם. בגימטריא זה תלמוד: בעל הטורים

כי לא תשכח מפי זרעו - הרי זו הבטחה לישראל שאין תורה משתכחת מזרעם לגמרי: רש"י

הפטורה- **למען** ציון לא אחשה - לא אשתוק לה עלבון שעשו לציון שהחריבו אותה עד היסוד. לא אשקוט - לא יהיה מנוחה לפני עד אשר יראה הצדקה שאעשה לה כדבר המנהיר ומזריח והישועה שאביא עליה יהיה נראה לכל כלפיד אש הבוער: מצודות דוד

על חומותיך - אחר שאמר למען ציון לא אחשה, שהוא בעצמו לא ישתוק מלהושיעם, אומר כי חוץ מזה הפקיד ג"כ שומרים בעבור חומות ירושלים המזומנים לשמור עד יום המועד, ולא תאמר שהם יחשו עד שיבא יום המועד, כי גם באמצע הזמן כל היום וכל הלילה תמיד לא יחשו - הזהרית את השומרים האלה לאמר אתם המזכירים את ה' אל דמי לכם - אל תשתקו רגע רק תצעקו ותזכירו אותו, מלבי"ם - באור הענין

להם - לבני ציון. גאולי ה' - הגאולים של ה'. ולך - על ציון יאמר. דרושה - ה' דורש בשלומה ולא נעזבה ממנו: מצודות דוד

פרקי אבות - **וזהו** פירוש המשנה (אבות ו, א) שנו חכמים בלשון המשנה, שכל תפלתם ותורתם של הצדיקים הוא בלשון כפל, כי כשמתפללים למטה על איזה איש מישראל עיקר כוונתם שיתוקן למעלה. כי ח"ו אם איזה איש ישראלי בצער אזי נוגע הצער גם למעלה והשכינה הקדושה בביכול מיללת עליו קלני מראשי קלני מזרועי ועל זה עיקר תפלתו. ואבא מתפלל שיוושע גם כן האיש השרוי בצער למטה. וזהו שנו חכמים בלשון המשנה מלשון כפול: עבודת ישראל – פ' מקץ

יוצא לאור ע"י מכון בית צדיקים - שידלוב סטאשוב
714 Park Ave Lakewood NJ 08701-2025
Fax: 1-732-730-1588 Tel: 1-732-901-6225
chizuk@yeshivanet.com ברשות ובהדרכת גדולי התורה
לקבל הגליון, וכן להקדיש גליון לזכות, לרפו"ש, לעי"נ או לזכות את הרבים - אחב"י ביותר מאלף מקומות בעולם קעי"ה כ"י להתקשר
להנ"ל ידידכם נפתלי הירצל גאנצוויי"ג
Contact us for dedications, received by thousands worldwide & send in your friends numbers to receive a.s.a.p.

לזכר עולם יהי' צדיק
הרה"ק ר' מרדכי דוב מהארניסטייפל ב"ר משולם זושא יצחק, עמק שאלה, כ"ב אלול תרס"ג
הרה"ק ר' אורי מסטרעליסק ב"ר פינחס, השרף, כ"ג אלול תקפ"ו
הרה"ק ר' ישראל מאיר הכהן מראדין ב"ר אריה לייב, החפץ חיים, משנ"ב ועוד, כ"ד אלול תרצ"ג
זכותם יגן עלינו ועל כל ישראל אמן
תִּכְלֶה שָׁנָה וְקִלְלוֹתֶיהָ - תָּחֵל שָׁנָה וּבִרְכוֹתֶיהָ:

אתם נצבים לפני ה' אלקיכם - סביבות הארון: אבן עזרא

ואת אשר איננו פה עמנו היום. והם הדורות הבאים ולפיכך צריך שתודיעם שמתנת הארץ וזולתה היתה לכם על תנאי קיום הברית ובאותו התנאי בעצמו יירשו מכם: ספורנו

בשרירות לבי אלך - במראות לבי כמו אשורנו ולא קרוב כלומר מה שלבי רואה לעשות: רש"י

אמר רבי יהושע בן לוי כל הזובח את יצרו ומתודה עליו מעלה עליו הכתוב כאילו כיבדו להקדוש ברוך הוא בשני עולמים העולם הזה והעולם הבא דכתיב זובח תודה יכבדנני ואמר רבי יהושע בן לוי בזמן שבית המקדש קיים אדם מקריב עולה שכר עולה בידו מנחה שכר מנחה בידו אבל מי שדעתו שפלה מעלה עליו הכתוב כאילו הקריב כל הקרבנות כולן שנאמר זבחי אלקים רוח נשברה ולא עוד אלא שאין תפלתו נמאסת שנאמר לב נשבר ונדכה אלקים לא תבזה: תלמוד בבלי מ' סנהדרין דף מג/ב

ושב ה' אלקיך את שבותך - היה לו לכתוב והשיב את שבותך רבותינו למדו מכאן כביכול שהשכינה שרויה עם ישראל בצרת גלותם וכשנגאלין הכתיב גאולה לעצמו שהוא ישוב עמהם. ועוד י"ל שגדול יום קבוץ גליות ובקושי כאילו הוא עצמו צריך להיות אוחז בידיו ממש איש איש ממקומו כענין שנאמר ואתם תלקטו לאחד אחד בני ישראל. ואף בגליות שאר האומות מצינו כן ושבתי את שבות בני עמון: רש"י

ומל ה"א את לבבך. כמו שיש ערלת הגוף ואאע"ה ע"י אהבה רבה להתדבק בו ית' נתן לו עצה להסיר ערלת הגוף. כמו כן לעתיד אחר שיתקן אדם קומת הנפש. ורק שנמצא בו חסרון מצד ערלת הלב בטבע כמ"ש הגוים ערלים וכו' ישראל ערלי לב. מ"מ ע"י התשוקה יתן הבורא ב"ה עצה להסיר ערלת הלב ג"כ: שפת אמת - תרל"ח

<u>**שבת סליחות**</u>

...ובשבת מצינו (שבת קיח ע"ב) במענג את השבת שנותנין לו משאלות לבו ולא נזכר לטובה. והטעם שבשבת כל מה שישראל מבקש הוא הכל לטובה ולא יזיק לו. וזה דאיתא (תנחומא פ' זו) דאין מתענין בערב שבת דכבוד שבת עדיף מאלף תעניות. דכבוד שבת דאורייתא ותענית דרבנן ואתי כבוד שבת ודחי עיין שם. ולכאורה טעם הב' מספיק שכבוד שבת דאורייתא דחי תענית דרבנן. אך מפני שהקדים דעיקר תענית סליחות ורחמים הוא ואתי לאימנועי מכבוד שבת ואם כן מה מועיל דכבוד שבת דאורייתא הא בעינן סליחות ורחמים. ועל זה אמר דכבוד שבת עדיף מאלף תעניות ועל ידי כבוד שבת יוכל להשיג כל משאלות לבו ושיהיה הכל לטובה ואינו צריך עוד לסליחות ורחמים ולמה ליה לאימנועי מכבוד שבת דאורייתא וממילא אתי כבוד שבת דאורייתא ודחי תענית דרבנן ובהיפך בהתוכחות כתיב גם כן והשיגוך ונראה גם כן על דרך הנזכר שלא ישתנה ממקומו על ידי זה על דרך מה שאמרו (עירובין מא ע"ב) שיש ג' דברים המעבירין את האדם על דעת קונו וכיון שהשם יתברך שולח יסורין רק לטובתינו כמו שנאמר כאשר ייסר איש את בנו וגו', אינו שולח יסורין שיעבירו אותו על דעת קונו רק שעל ידי היסורין יזכה לחיי עד כמו שכתוב ודרך חיים תוכחת מוסר (עיין ברכות ה ע"ב) וכן שבטך ומשענתך המה ינחמוני: ספר פרי צדיק פרשת בראשית - אות יג

בכלות השנה, באנו להדפיס את הגליונות מהשנים שעברו עלינו לטובה. מי שרוצה זכות גדול זה של מעות קדימה והנצחה, כמבואר בספרים הקדושים, יפנה לנו בהקדם האפשרי.

As the year nears to an end, with Tzedaka and Mitzvos the time we spend. As we print volumes of previous years. The Divrei Torah, you have enjoyed so by far and near. The Zechus to spread it to others, a dedication will escort thru The Yimei Harachamim Vihaslichos. - Also a Zechus for Bonim Tovim (good children) - Rav Chaim Kanyevsky Shlit"a

והביאך אל הארץ וגו' והטיבך והרבך מאבותיך. אין הפירוש מאבותיך יותר מאבותיך, שהרי בסמוך אמר כאשר שש על אבותיך משמע לא יותר מהם אלא שוה להם אלא מאבותיך לומר לך מאחר אשר אתה הכינות לבך אל ה' אבל עדיין לא יצאה מחשבתך אל הפועל כי לא קיימת המצות עדיין, ע"כ עדיין אין זכותך מספיק לך להטיב לך ולהרבותך כ"א זכות אבותיך הוא שעמדה לך להטיב לך ולהרבותך, זה"ש מאבותיך שדבר זה נמשך לך מאבותיך, אמנם מ"מ מאחר שלבך שלם עם ה' וגמרת בלבך לעשות כל מצות ה' גם בפועל אם תבא המצוה לידך גם לעומת זה ה' יגמור בעדך: כלי יקר

ומל ה' אלקיך את לבבך זהו שאמרו (שבת קד) הבא לטהר מסייעין אותו, מבטיחך שתשוב אליו בכל לבבך והוא יעזור אותך ונראה מן הכתובים ענין זה שאומר, כי מזמן הבריאה היתה רשות ביד האדם לעשות כרצונו צדיק או רשע, וכל זמן התורה כן, כדי שיהיה להם זכות בבחירתם בטוב ועונש ברצותם ברע אבל לימות המשיח, תהיה הבחירה בטוב להם טבע, לא יתאוה להם הלב למה שאינו ראוי ולא יחפוץ בו כלל והיא המילה הנזכרת כאן כי החמדה והתאוה ערלה ללב, ומול הלב הוא שלא יחמוד ולא יתאוה וישוב האדם בזמן ההוא לאשר היה קודם חטאו של אדם הראשון, שהיה עושה בטבעו מה שראוי לעשות ולא היה לו ברצונו דבר והפכו, כמו שפירשתי בסדר בראשית (ב' ט): **וזהו** מה שאמר הכתוב בירמיה (לא ל-לב), הנה ימים באים נאם ה' וכרתי את בית ישראל ואת בית יהודה ברית חדשה לא כברית אשר כרתי את אבותם וגו', כי זאת הברית אשר אכרות את בית ישראל אחרי הימים ההם נתתי את תורתי בקרבם ועל לבם אכתבנה, וזהו בטול יצר הרע ועשות הלב בטבעו מעשהו הראוי ולכך אמר עוד (שם פסוקים לב לג) והייתי להם לאלקים והמה יהיו לי לעם ולא ילמדו עוד איש את רעהו ואיש את אחיו לאמר דעו את ה' כי כולם ידעו אותי למקטנם ועד גדולם, ובידוע כי יצר לב האדם רע מנעוריו וצריכים ללמד אותם, אלא שיתבטל יצרם בזמן ההוא לגמרי: רמב"ן

על התורה ועל העבודה

את ה' האמרת היום וה' האמירך היום להיות לו לעם סגולה. יש לפרש בזה על דרך הידוע ישראל עלה במחשבה בעת בריאת העולם והם היו גורמים עיקר הבריאה והנה הקב"ה מחדש בכל יום מעשה בראשית והצדיקים גם כן מחדשים בכל יום מעשה בראשית היינו על ידי התחדשות שמחדשים בתורה בכל יום מתחדש הבריאה, וזהו את ה' האמרת היינו אתה גרמת להיות בריאת העולם אמ"ר ראשי תיבות א'ויר ר'קיע מ'ים כידוע שבזה היתה בריאת העולם ואתה ישראל פעלת זה האמ"ר לה' שיעשה מעשה בראשית וה' האמירך היום היינו שהשי"ת נותן לך גם כן כח האמירה שתוכל גם כן לפעול בעבודתך ותורתך שתחדש עולמות חדשים בצירוף תיבת "אמר" כנ"ל והמשכיל יבין: דגל מחנה אפרים

על כל הגוים אשר עשה לתהלה ולשם ולתפארת. שיעור הכתוב כן, ולתתך עליון לתהלה ולשם ולתפארת על כל הגוים אשר עשה, כי העובדי אלילים אשר עשה אינם נתונים לתהלה ולשם ולתפארת אבל הם נתונים לחלק הכוכבים והמזלות, לא כאלה חלק יעקב כי יוצר הכל הוא, וזהו שאמר לתהלה ולשם, כי ישראל הם נתונים לתהלה ולשמו הגדול, לתהלה כענין שכתוב (דברים י, כא) הוא תהלתך, ולשמו הגדול, והוא אלקיך: רבנו בחיי

ארור אשר לא יקים את דברי התורה הזאת. לכאורה היה ראוי לומר אשר לא יקיים וכו' מאי ולא יקים אלא שבכאן כלל כל התורה כולה אשר לא יקים היינו להעלות ולהקים את דברי התורה והמשכיל יבין: דגל מחנה אפרים

במדרש שמוע תשמע לכנוס דלת לפנים מדלת לשקוד על דלתותי כו'. כי צריך האדם לידע שכל הפתיחה שנפתח בו איזה פתח בלבו כמו כן נפתח בשורשו למעלה וכל המכוון צריך להיות על פתח השורש שהשמיעה תגרום שמיעה פנימיות אח"כ כנ"ל: שפת אמת - תרל"ה

ובאו עליך כל הברכות האלה והשיגוך. צריך להבין זה שאין לו ביאור לכאורה היה ראוי לומר להיפך שהוא ישיג את הברכות ולא שהברכות ישיגו אותו, אך דהענין הוא כמו שהתפלל דוד המלך ע"ה (תהלים כ"ג, ו') אך טוב וחסד ירדפוני וגו', והיינו כי לפעמים אדם בורח מן הטוב מחמת קוצר דעתו שאינו יודע אם הוא טוב ולכך התפלל דוד המלך ע"ה אך טוב וחסד ירדפוני שהם ירדפו אחרי וישיגו אותי אף שאיני יודע לרדוף אחריהם, והוא שמרמז ובאו עליך כל הברכות והשיגוך והבן: דגל מחנה אפרים

ובאו עליך כל הברכות האלה והשיגוך. כי יש ברכה שאין המתברך יכול לקבל והקב"ה שומר את הברכה. ובוודאי מכל דבר טוב נשאר הברכה. וכשהוא אינו מוכן לזה יתן לו הקב"ה לעת הראוי או לפעמים בעוה"ב כשא"י לקבל בעוה"ז מול זאת נאמר והשיגוך. [וכמדומה לי כי שמעתי כזה בשם הרב מפרשיסחא ז"ל]: שפת אמת - תרל"ה

הפטורה- **הקטן** - השבט הקטן יתרבה עד אלף פעמים ככה. והצעיר - כפל הדבר במ"ש. אני ה' - אשר היכולת בידי לכן בבוא עת הגאולה אמהר להרבות הקטן לאלף והצעיר לגוי עצום: מצודות דוד

אני ה' בעתה אחישנה - זאת הטובה שאני מבטיחם אני ה' אעשנה שהיכולת בידי, ואמר בעתה ואמר אחישנה אמרו רז"ל זכו אחישנה לא זכו בעתה, ויש לפרש כשיגיע עתה אחישנה, לגמרה מהרה כי לא יארך זמן מעט החל הישועה עד כלותה, וי"ת אנא ה' בזמנה אייתינה: רד"ק

איתא בתקונים שהתוכחה היא כולה ברכות גדולות ואנן נימא גם כן והיה אם לא תשמע, היינו באם שלא תחפוץ לשמוע לא יניח אותך הקב"ה שתלך בדרכיך רק על כרחו תהיה דבוק בו וזהו והיה לשון שמחה והבן: דגל מחנה אפרים

והיו חייך תלוים לך מנגד. על דרך מה שאיתא בשולחן ערוך אורח חיים (סימן א') שויתי ה' לנגדי תמיד הוא כלל גדול בתורה ובמעלות הצדיקים וכו' ומיד יגיע אליו יראה והכנעה מפחד השי"ת, וזהו והיה חייך שהוא השם הוי"ה ב"ה וברוך שמו שהוא החיות של אדם תלוים לך מנגד ואז תהיה לך יראה מהשי"ת וזהו ופחדת יומם ולילה וזהו ברכה גדולה: דגל מחנה אפרים

ושמרתם את דברי הברית הזאת למען תשכילו את כל אשר תעשון. יש לפרש על דרך (ישעיה נ"ב, י"ג) הנה ישכיל עבדי ירום ונשא וגבה מאד דאיתא בזוה"ק ה' פעלך שהוא פעלך ממש כי אם לאו ח"ו (דברים ל"ב, י"ח) צור ילדך תשי עיין שם וזהו הנה ישכיל עבדי היינו עובדיי רצה לומר כשמכניס השכל ומתקן עובדיי היינו פעלך כנ"ל, אז ירום ונשא וגבה מאד ירום מסטרא דאברהם ונשא מסטרא דיצחק וגבה מסטרא דיעקב וזהו תקיעה שברים תרועה כידוע, והוא שאמר למען תשכילו את כל אשר תעשון היינו להכניס השכל בכל עובדין ופעולות והבן: דגל מחנה אפרים

למען תשכילו - כמו תצליחו והוא פעל יוצא לב' פעולים והעד תעשון כמו ויהי דוד לכל דרכיו משכיל: אבן עזרא

הגרלה -

מי שיודע מקורו של תפילת ויציב ונכון (אחר ק"ש של שחרית) יכנס בהגרלה של $26 (עד ערב סוכות – עם פרטי כתובת).

Raffle –

What is the Mekor (source) of the Tefilah of Viyatziv vinochon? (Said after Kriyas Shemah in the morning). Enter raffle to be the lucky winner of $26. (Enter until Sukkos – with contact details).

לזכר עולם יהי צדיק
מו"ר הגה"צ ר' שלמה זלמן ב"ר
דוד אריה זצוקל"ל
[ר' זלמן בריזל זי"ע]
נלב"ע ג' אלול תשמ"ט
ת.נ.צ.ב.ה.

נא להתפלל בעד ר' שמואל צבי אלימלך בן הדסה
לרפו"ש בתשח"י

יוצא לאור ע"י מכון בית צדיקים - שידלוב סטאשוב
714 Park Ave Lakewood NJ 08701-2025
Fax: 1-732-730-1588 Tel: 1-732-901-6225
chizuk@yeshivanet.com ברשות ובהדרכת גדולי התורה
לקבל הגליון, וכן להקדיש גליון לזכות, לרפו"ש, לע"נ או לזכות את
הרבים - אחב"י ביותר מאלף מקומות בעולם קע"ה כ"י להתקשר
להנ"ל ידידכם נפתלי הירצל גאנצווייג
Contact us for dedications, received by thousands
worldwide & send in your friends numbers to receive a.s.a.p.

והיה כי תבא כו' נראה לפרש דהנה יש שני מדריגת צדיקים יש צדיק עובד ד' מיראה כל ימות החול ובהגיע שבת קודש ניתוסף עליו קדושה יתירה שעובד מאהבה כי בחינת שבת היא אהבה ובא יבא הצדיק במדריגת אהבה. ויש צדיק שגם בימי החול עובד ד' באהבה וזה הצדיק נקרא בשם שבת כדאיתא בזוהר הקדוש תלמיד חכם נקרא שבת והיינו כי שבת היא בחינת אהבה והצדיק הזה גם כן תמיד בבחינה הזאת לכן גם כן נקרא שבת. וזהו שאמרו חז"ל כל המענג את השבת נותנין לו נחלה בלי מצרים רוצה לומר הצדיק שהוא תמיד בבחינה אהבה והוי כמענג עם השבת שמתענגין זה עם זה כי הוא תמיד בבחינת אהבה כמו השבת נותנין לו נחלה כו' רוצה לומר נחל ה' הוא הנחל העליון אשר משם מושך הצדיק השפע לישראל. וכו' : ספר נועם אלימלך

ארמי אובד אבי [כו ה]. כשצריך להודות על החסדים שעשה עמו צריך שיזכיר זכות אבות והבטחתו להם, כדי שיאמר שלא בצדקתו זכה לזה דלסמ"ג ל"ת ס"ד הוא לאו. וענין זה ג"כ הרבה טועין וחושבים שבצדקתם השפיע השי"ת להם טובה. וגם ע"ז הוא מצות תשובה : דרש משה

וענית ואמרת - בקול רם, כמו "וענו הלוים ואמרו אל כל איש ישראל קול רם", דשבחו של הקב"ה אומר אדם בקול רם, אבל וידוי מעשר דלקמן אומר בקול נמוך, משום שהוא שבחו דידיה, דכתיב "ככל מצותך אשר צויתני". רבי יוסף בכור שור

ואומרו ונצעק אל ה' כאן רמז שצריך האדם להתפלל לה' בכל יום שיצילהו מיצר הרע, והוא אומרו ונצעק אל ה' וגו', ואומרו וישמע ה' את קולנו וגו', פירוש הגם שה' הוא שברא יצר הרע לבחון האדם בעבודת בוראו, אף על פי כן כשצועקים אליו שומע קולם, מטעם שראה את הרשום שהוא ענינו ועמלנו ולחצנו : אור החיים

ולא שכחתי, פירש"י מלברכך על הפרשת מעשרות. ותמוה דהא ברכות דרבנן. והנה כ"ק אאמו"ר זצלה"ה אמר בשם שו"ת ר"י מגא"ש דקאי על ברכת שהחיינו. כוונת הדברים כי עיקר המצוה הוא החיות והשמחה ותשוקת האדם למצוה, דהיינו שהוא עושה המצוה מפנימיות הלב, וע"כ הוא משתוקק מתי תבוא לידו המצוה ויעשנה, וכן אמה"כ (במד' כ"ג) הן עם כלביא יקום וכארי יתנשא ופירש"י שעומדין משנתן שחרית וחוטפין המצוה כו', וזה מורה על גודל ההשתוקקות להמצוה. וזה לא נמצא אצל אוה"ע רק אצל ישראל, שהפנימיות שלהם היא טובה. וע"כ בלעם שצפה וראה מעלת ישראל שיבח אותם בזה שלא נמצא אצל זולתם. וע"כ ברכת שהחיינו היא דאורייתא, כי זה עיקר המצוה כשעושה בשמחה וחיות כנ"ל, וזה מורה ברכת שהחיינו כמובן : **ובזה** יובן מאמרם ז"ל (יומא ט' ע"ב) שחורבן הבית הי' בשביל שנאת חנם. ולכאורה הלא בכתוב מפורש תחת אשר לא עבדת וגו'. ולהנ"ל יובן, דהנה באמת בפנימיות כלל ישראל הם אחד, רק שמחמת הגופים נעשה פירוד, וע"כ אם היו עושים המצוה בשמחה, דהיינו מהפנימיות הלב כנ"ל, ממילא היו מתאחדים, כי בפנימיותם הם אחד, ולא היתה שנאת חנם ביניהם וזה תלוי בזה : **ובזה** יובן מאה"כ תחת אשר לא עבדת וגו'. והקשה כ"ק אאמו"ר זצלה"ה הרכ"מ בשם הרה"ק ר' משה ליב מסאסוב ז"ל מדוע מחמת מניעת השמחה מגיע עונש גדול כ"כ. ולהנ"ל יובן דכשאין עושין בשמחה מפנימיות הלב, רק כמצות אנשים מלומדה, אז אין המצוה נחשבת כ"כ, ומסתעפת מזה שנאת חנם וכנ"ל. והבן : ספר שם משמואל - תר"ע

בכלות השנה, באנו להדפיס את הגליונות מהשנים שעברו עלינו לטובה. מי שרוצה זכות גדול זה של מעות קדימה והנצחה, כמבואר בספרים הקדושים, יפנה לנו בהקדם האפשרי.

As the year nears to an end, with Tzedaka and Mitzvos the time we spend. As we print volumes of previous years. The Divrei Torah, you have enjoyed so by far and near. The Zechus to spread it to others, a dedication will escort thru The Yimei Harachamim Vihaslichos. - Also a Zechus for Bonim Tovim (good children) - Rav Chaim Kanyevsky Shlit"a

ושמחת בכל הטוב וגו'. יש לפרש על דרך (סנהדרין ק"א.) כל האומר דבר בעתו מביא טובה לעולם, והוא שמרמז ושמחת היינו כל השמחה שלך יהיה בכל הטוב היינו שהשי"ת יעזור לך שתאמר דבר בעתו לפי העת והרגע הצריך לעת ההיא ובזה תביא טובה לעולם וזה יהיה כל תענוגך ושמחתך והבן : דגל מחנה אפרים

א"י ושמחת בכל הטוב וגו' אשר נתן לך ד' אלקיך. ר"ל יהיה לך השמחה והכבוד מפאת הנותן משל למה"ד אם יותן לאיש איזה מתנה ממלך בו"ד. הנה מלבד ערך שיווי של המתנה במחצבה אם לכסף או לזהב. עוד נעלה היא בערכה לגודל החשיבות אשר הגיע לו מאת המלך. וכן הקב"ה כביכול בעצמו הוא הנותן לכל בשר והוא דבר יקר לך כנ"ל : תפארת שלמה עה"ת

עוד ירמוז על דרך (ברכות ה'.) אין טוב אלא תורה. ואיתא (חגיגה י"ב.) וירא אלקים את האור כי טוב לגנוז וגנזו לצדיקים ואמר אא"ז זללה"ה שגנזו בתורה, וזהו ושמחת בכל הטוב היינו ה' טוב רצה לומר שתזכה לה' אורות של ה' חומשי תורה שהאור נגנז בהם והיינו שתזכה לתורת אמת והמשכיל יבין, כי כל שמחתך לא תהיה רק בתורה כמו שכתב אור החיים אלו הוי ידעי ישראל עריבות ומתיקות התורה אמיתית כמעט היו משתגעין ויוצאין מדעתם מחמת מתיקות ועריבות התורה והבן : דגל מחנה אפרים

השקיפה ממעון קדשך - עשינו מה שגזרת עלינו עשה אתה מה שעליך לעשות שאמרת אם בחקותי תלכו ונתתי גשמיכם בעתם : רש"י

במדרש זה שמביא ביכורים עומד ומבקש בעד כל ישראל השקיפה כו'. הגם שזה נכתב במצות ביעור בפ' כי תכלה לעשר. אבל נראה כי כל המצות תרומות ומעשרות עד סוף הביעור הכל תלוי במצות ביכורים שהיא מצוה ראשונה. לכן סמכן הכ' כי תכלה לעשר אחר מצות ביכורים כי הכל תלוי בהראשית : שפת אמת תרל"ה

על התורה ועל העבודה

לא יבא עמוני ומואבי בקהל ה' על דבר אשר לא קדמו אתכם בלחם ובמים. הכלל הוא, שישראל נקראו בני בכורי, הרצון בזה שכל שפע נשפע על ידי תפארת ישראל ומהתמצית יונקים כל האומות על ידי תפארת ישראל ונמצא כל האומות הם צריכים להחזיק טובה לישראל על זה. והנה עמון ומואב כחשו זאת שעיקר השפע לתפארת ישראל והם המשפיעים לכל העולם. וזהו אשר לא קדמו אתכם בלחם ובמים: ספר קדושת לוי

על דבר אשר לא קדמו וגו' ואשר שכר עליך את בלעם וגו' [כג ה]. לכאורה הא עמונים לא שכרו, והוא רק על לא קדמו, ולמה נקט ואשר שכר. נראה שהוא להורות דעיקר העונש הוא על השנאה, שזה ניכר גם מלא קדמו, שלכן נקל לבוא גם לשכור את בלעם להרגם, ולענין השנאה הרי גם עמון ממה שלא קדמו ראיה שהם שונאים כמו מואב, וגם הם היה אפשר להם לשכור את בלעם: דרש משה

כי יהיה בך איש וגו' לא יבוא אל תוך המחנה. הנה היותו מחנה שכינה ע"כ צריך בעל קרי לילך חוץ למחנה לבל יהיה תוך מחנה ארון שהוא מחנה שכינה: ספר אהבת יהונתן

וברכך ולך תהיה צדקה לפני ה' אלקיך. ועיין פירוש רש"י. ונראה לבאר כך, כי כשיחזור המשכון לעני בוודאי העני יברך אותו ונמצא אפשר יעשה זאת למען יברך אותו העני. ולזה מבאר הפסוק שאל יעשה זאת בכוונה הנ"ל, רק יעשה למען ה' ולא יצפה לברכת העני בשביל זה. וזהו הרמז ולך תהיה צדקה, אתה תעשה הצדקה הזאת כשתעשה המצוה. לפני ה' אלקיך, פירוש כשתעשה המצוה רק בשביל ציווי הבורא יתברך ולא בשביל ברכת העני: ספר קדושת לוי

ארון נושא את נושאיו י"ל הפירוש כי דרך בני אדם כשהם רואים אדם המתחיל בעבודת הבורא ברוך הוא הם מדברים בו ומתקוטטים עליו ויש לו יסורים גדולים מזה ואף על פי כן הוא אינו משגיח על זה כלל ועובד את הבורא ביתר התאמצות עוד ועל ידי זה הוא עולה בכל פעם למעלה יתירה נמצא הם נושאים אותו ומגביהים אותו למעלה יתירה בעבודתו יתברך שמו ואחר כך כשהוא צדיק גמור אז הוא נושא אותם שמחזירם בתשובה ומשפיע עליהם כל צרכם והפירוש ממילא מובן שהצדיק נקרא ארון כאשר בארנו כבר בכמה מקומות הוא נושא את נושאיו רוצה לומר אותם שהיו מנשאין אותו הוא נושא אותם וקי"ל: נועם אלימלך - ליקוטי שושנה

שמעתי כי אדמו"ר זצ"ל מסאכטשוב אמר בשם הגה"ק ר"י ווארקע טעם על הגמרא (מגילה ב) שמקדימין ליום הכניסה מפני שמספקין מים ומזון לאחיהם שבכרכין ובשום מצוה לא מצינו כזה כי הגמ' (ב"ב י ע"ב) אומר חסד לאומים חטאת כל כמה שעושין צדקה הוא לגרמייהו עבידא וישראל להיפוך אם יסחרו עם חבירים כוונתם להנות את חבירו וממילא הם גם כן מרווחין וגם בעסקיהם כוונתם לשמים וכתיב ראשית גוים עמלק כי הוא שורש פורה ראשם, וכאן בפורים הוא עיקר לזכור מחית עמלק על כן אמר הגמ' מפני שמספיקין מים ומזון ועושים להיפוך מעמלק ובזה יהיה מחיתו: ספר שיח שרפי קודש

במשלי שמחה לאיש במענה פיו * נראה לפרש ע"פ דאיתא בגמרא רבי חנינא בן דוסא כשהיה מתפלל על החולה אמר זה חי וכו' אמרו לו מנין אתה יודע אמר להם אם שגורה תפלתי בפי כו' וזהו שמחה לאיש פירוש על ידי מענה פיו דהיינו תפלתו של האיש צדיק אם שגורה בפיו אז שמחה הוא לו שיודע שתפלתו רצויה מקובלת לפני המקום ברוך הוא: נועם אלימלך - ליקוטי שושנה

סיפר הרבי מסאכטשוב זצ"ל להרבי, מאסטראווצא זצ"ל שבווארקי למדו בכל יום מגילה, כי במכילתא איתא זכור את אשר עשה לך עמלק זכירה הוא בפה, ואמר הר"ש משאנץ ע"ז, זה הוא מגילה, והנה הר"ש משאנץ לא הי' לעיני הגה"ק מהר"י מווארקי זצ"ל, וכיון ברוה"ק לדברי הר"ש משאנץ זצ"ל: שיח שרפי קודש

פרקי אבות- **הוא** היה אומר - כלומר כך היה מרגלא בפומיה תמיד וכן כל ר' פלוני אומר. הוא היה אומר. שבמסכת זו. פי' היה רגיל לומר כן תמיד: **העולם** עומד - לא נברא העולם אלא בשביל ג' דברים הללו: **על** התורה - שאלמלי לא קבלו ישראל את התורה לא נברא שמים וארץ. דכתיב (ירמיה לג) אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי: **ועל** העבודה - עבודת הקרבנות שכך שנינו במסכת תענית שאלמלא מעמדות לא נקיימו שמים וארץ. ומצינו שבשביל הקרבנות שהקריב נח נשבע (הקב"ה) שלא יביא מבול לעולם. הרי שהעולם עומד על הקרבנות: **ועל** גמילות חסדים - דכתיב (תהלים פט) עולם חסד יבנה. וגמילות חסדים הוא לשמח חתנים. ולנחם אבלים. ולבקר חולים. ולקבור מתים. וכיוצא בזה: רע"ב פ"א מ"ב

ימי אלול המה ימי רצון כמו שכתוב בספרים דכתיב כי מי גוי גדול אשר לו אלקים קרובים וגו' בכל קראנו אליו ולכן בימים הללו שבני ישראל משתוקקין לשוב להו' כן נפתח למעלה שערי תשובה ושערי רחמים כי ימינו פשוטה לקבל שבים, בכל קראנו אליו היינו הקריאה להתקרב אליו אף שהיינו רחוקים עד עתה לכן קאי על בעלי תשובות אחר כך ומי גוי גדול אשר לו חוקים וגו' הוא על חודש תשרי דתקיפי במצות ובכל שנה צריכין מקודם לשוב להתקרב אליו יתברך קודם בוא שנה החדשה בפרט אנחנו שנתלכלכנו בחטא כל השנה ניתן מקודם זמן תשובה לקרב רחוקים וכשמתקרבין אליו יכולין אחרי כן לקבל חוקים וגו' צדיקים וגו' וזה רמז ב' פסוקים הנ"ל: שפת אמת - ליקוטי

יוצא לאור ע"י מכון בית צדיקים - שידלוב סטאשוב
714 Park Ave Lakewood NJ 08701-2025
Fax: 1-732-730-1588 Tel: 1-732-901-6225
ברשות ובהדרכת גדולי התורה chizuk@yeshivanet.com
לקבל הגליון, וכן להקדיש גליון לזכות, לרפו"ש, לע"נ או לזכות את הרבים - אחב"י ביותר מאלף מקומות בעולם קע"ה כ"י להתקשר להנ"ל ידידכם נפתלי הירצל גאנצווייג
Contact us for dedications, received by thousands worldwide & send in your friends numbers to receive a.s.a.p.

לזכר עולם יהי' צדיק
מו"ר הגה"צ ר' שלמה זלמן ב"ר
דוד אריה זצוקיי"ל
[ר' זלמן בריזל זי"ע]
נלב"ע ג' אלול תשמ"ט
ת.נ.צ.ב.ה.

כי תצא. אל חוצה לארץ: ספורנו

כי תצא - למה כתיב פרשת עגלה ערופה בין שתי מלחמות? הקדים לה מלחמה שאם יאמר השונא אהרוג כי עת מלחמה ויאמרו האויבים הרגוהו במלחמה. וכתיב מלחמה אחריה לומר תבער דם הנקי להרוג הרוצח ואח"כ תלך במלחמה ותנצח. ולא היו מניחים לילך שונאים במלחמה יחד שמא יהרגו זה לזה במלחמה. כי תעשה הישר. וסמיך ליה כי תצא למלחמה שאין יוצאין למלחמה אלא צדיקים. ה'. וסמיך ליה כי תצא למלחמה. לומר שהשם יוצא עמך כענין שנאמר ויצא ה' ונלחם בגוים (זכריה יד, ג). כי תצא. צא אליהם ואל תניחם לבא עליך פן ישחיתו הארץ. על איבך. חסר יו"ד שבמלחמת יחיד הכתוב מדבר. בעל הטורים

אשת יפת תואר, אשת ר"ת א'דני ש'פתי ת'פתח, יפת ר"ת פי יגיד תהלתך:(אוצר החיים ר"פ תצא): ספר בעל שם טוב עה"ת

...ואומרו לא תלין וגו' - בא לצוות להמון עם שלא יהרהרו אחר החכם על דרך אומרם אם ראית תלמיד חכם שעבר עבירה ביום אל תהרהר אחריו בלילה שמא עשה תשובה והעמידוה בודאי עשה תשובה: **והוא** אומרו לא תלין נבלתו, כי החטא יקרא גם כן נבילה, לא תהרהר אחריו בלילה שהוא זמן לינה אחת, על העץ שהוא תלמיד חכם, כי קבור תקברנו לאותו חטא מעל העץ ביום ההוא עצמו, והטעם כי קללת אלקים, שאם אינך עושה כן, אתה מחלל שם שמים, וכאילו אתה נוגע בכבודו יתברך: **וגמר** אומר ולא תטמא את אדמתך, יתבאר על דרך אומרם ז"ל (שבת קיט:) לא חרבה ירושלים אלא על שהיו מבזים בה תלמידי חכמים שנאמר (דברי הימים ב לו טז) ויהיו מלעיבים וגו', ולזה צוה ה' שלא יסובבו בביזוי תלמיד חכם טומאת הארץ בביאת הגוים בנחלת ה' ויטמאוה: אור החיים

כי תצא למלחמה על אויבך ונתנו ה' אלקיך בידך ושבית שביו, שמעתי ממורי זלה"ה ביאור פסוק כי תצא למלחמה על אויביך וגו' ושבית שביו, כי על ידי טענת היצר הרע עצמו, בזה כובש את היצר הרע, שאם הוא זריז במלאכתו לפתות את האדם בעברה, כדי לעשות שליחות השם יתברך, כמו שכתוב בזוהר (פ' תרומה דקס"ג ע"א) משל הזונה, מזה יקח האדם מוסר לעצמו, שיהיה הוא זריז במלאכתו, שלא לשמוע ליצר הרע, שהוא רצון קונו יתברך שמו וכו', ודפח"ח:(תוי"י פ' בחקותי דקכ"ו ע"ד): ספר בעל שם טוב עה"ת

וראית בשביה אשת יפת תואר וגו' ולקחת לך לאשה, וראית בשביה אשת יפת תואר, זהו גם כן הבטחה, כשיתן ה' בידך את היצר הרע, אז וראית איך שהשכינה שהיא אשת יפת תואר היא בשביה כביכול וחשקת בה לפדותה מן השביה ולקחת לך לאשה:(דגל מחנה אפרים פ' תצא): ספר בעל שם טוב עה"ת

כי תצא מחנה על אויביך, כבר כתבנו בהרבה מקומות, כי כל מלחמה הוא להוציא מהם ניצוצות הקדושה שזה כל כח האויב, וצריך להזהר שלא יהיה להם סיוע כמ"ש בפסוק [תהילים קיח, י-יא] כל גוים סבבוני וגו' סבוני גם סבבוני' דהיינו אותם הנבראים בחטא סבבוני: ספר פנים יפות

בכלות השנה, באנו להדפיס את הגליונות מהשנים שעברו עלינו לטובה. מי שרוצה זכות גדול זה של מעות קדימה והנצחה, כמבואר בספרים הקדושים, יפנה לנו בהקדם האפשרי.

As the year nears to an end, with Tzedaka and Mitzvos the time we spend. As we print volumes of previous years. The Divrei Torah, you have enjoyed so by far and near. The Zechus to spread it to others, a dedication will escort thru The Yimei Harachamim Vihaslichos. - Also a Zechus for Bonim Tovim (good children). - Rav Chaim Kanyevsky Shlit"a

כי יקרא קן צפור - לכך נסמכו פרשיות הללו לומר דמצוה גוררת מצוה שע"י שלוח הקן יזכה לאורך ימים ושיבנה בית חדש ויעשה מצות מעקה ומה כתיב אחריו לא תזרע כרמך כלאים שתזכה לכרם ולזרוע ומה כתיב אחריו לא תחרוש בשור ובחמור יחדו שתזכה לשוורים וחמורי' ולא תחרוש בהם יחדו ומה כתיב אחריו לא תלבש שעטנז שתזכה לטלית נאה ותעשה בו ציצית וגדולה מצות ציצית כדמסיק בפרק במה מדליקין כל הזהיר במצות ציצית זוכה ומשמשין אותו שני אלפים ושמונה מאות עבדים שנא' ביום ההוא יחזיקו עשרה אנשים וכו'. דעת זקנים מבעלי התוספות

לא תקח האם על הבנים - לפי שהוא דרך אכזריות ורעבתנות וכן גדי בחלב אמו וכן אותו ואת בנו וכן נטע רבעי. חזקוני פרק כב פסוק ו

לא תקח וגו'. ראיתי בטעם המצוה כי יבא לידי שילום גמול הרחמים. דהאם היה ביכלתה לפרוח מן האדם. אך בקשה לגין על האפרוחים או על הביצים. ע"כ תמלט. וזהו מסעיפי הרחמים. ומ"מ אינו אלא גזירה: העמק דבר

כי תבנה בית חדש ועשית מעקה לגגך. הכלל הוא, כשמגיע לאדם איזה שמחה מהבורא ברוך הוא אזי יראה לדבר דבורים להביא השמחה באותיות בתורה ובתפלה ושירות ותשבחות בכדי לדבק השמחה למעלה בבורא ברוך הוא. וזהו הרמז כי תבנה בית חדש, כשמגיע לך שמחה חדשה. ועשית מעקה, לעלות השמחה על ידי אותיות כנ"ל. וזהו מעקה, כי המעקה יבנה למעלה למעלה. וזהו הרמז לגגך, כדי להביא השמחה באותיות. וידוע, כי כח המנענע בכל האותיות הוא השם הוי"ה ברוך הוא הרצון באותיות משם הוי"ה. וזהו גג"ך, גימטריא כ"ו: קדושת לוי

על התורה ועל העבודה

שמע ישראל אתם קרבים היום למלחמה. בזכות שמע ישראל שהוא פרשת היחוד אתם נוצחין. אל תיראו, בלב. ואל תחפזו, לשון מהירות עם הפחד, כענין שכתוב (ש״א כג, כו) נחפז ללכת. ואל תערצו, במעשה: רבנו בחיי

רך הלבב - איכא למאן דאמר - שאינו יכול לעמוד בקשרי המלחמה, ומים שותתים על ברכיו מחמת פחד, ואיכא למאן דאמר - שירא מן העבירות שבידו. כדאמרינן שח בין תפילה לתפילה עבירה היא בידו וחוזרין עליה מערכי המלחמה: רבי יוסף בכור שור

ובכלל הדבר יש תשובה אל קושי שבפסוק, כי מה בצע בהעביר כרוז מי האיש אשר בנה בית חדש ומי האיש אשר נטע כרם ומי האיש אשר ארש אשה וכו׳, כי לא ימנע או יש עבירות בידם אם אין, אם יש עבירות בידם הלא בהעביר כרוז מי האיש הירא ישובו למו, ואם אין עבירות בידו למה ישובו כאשר בנה בית או נטע כרם או ארש אשה הלא לא ימותו במלחמה. אך כל זה הוא הקדמה אל מה שעתיד לומר מי האיש הירא מעבירות שבידו. ובזה נבא אל ענין אומרו לאמר שהוא מה שודברו השוטרים כו׳ אינו על הבונה בית או נטע כרם או מארש אשה מצד עצמם, אלא על מה שעתיד לאמר אחרי כן שהוא מי האיש הירא כו׳ למען ישוב ביניהם ולא יבוש: פ׳ האלשיך ז״ל

צא... ולמד ממאי דכתיב מי האיש הירא ורך הלבב ילך וישוב לביתו פן ימות במלחמה ופי׳ רז״ל מי האיש הירא מעבירות שבידו שאפילו שח בין תפלה לתפלה עבירה היא בידו וחוזר עליה מעורכי המלחמה אעפ״י שהיתה מלחמה מצוה כ״ש אנו אשר מכף רגל ועד ראש אין בנו מתום צריך להשמר מאד מאד ולברוח אפילו מחשש רחוק של סכנה וכבר אמרו אינשי מי שברח אמו לא תבכה אותו ומצינו גדולי עולם שברחו ונצולו ויברח יעקב ויברח משה ויברח אליהו וכדומה ואמרו אינשי חבי כמעט רגע ותחיה ימי עולם (ונכתוב עוד בזה בערך שמירה): פלא יועץ - ערך בורח

תכין לך הדרך פירוש אחר תראה שתכין ותרחיב לך דרך ישר להבורא * ושלשת את גבול ארצך פירוש על ידי שתשליש את ימים כאמרם ז״ל לעולם ישליש כו׳ שליש במקרא והיה לנום שמה כל רוצח פירוש לנום לשון הרימו נס פירוש על ידי זה תעלה ותגביה את כל הדברים אשר נרצחו דהיינו כל זמן שלא עשה תשובה אזי הן תורה והן התפילה לא פרחת לעילא ומוטל כדבר הנרצח ועתה תגביהנו ותנשאנו למעלה * וזה דבר הרוצח פירוש הדבר הזה אשר היה נרצח עד עתה * אשר ינוס שמה פירוש ועתה תנשאנו ותגביהנו למעלה וחי רוצה לומר שתתן בו חיות * ואם תאמר מי יודע שהיה תחילה כמו דבר הנרצח * ואמר הכתוב זה האות אשר יכה את רעהו רוצה לומר מעשיך הקודמים הן תורות ותפילות שלך היו מכים את רעך הוא הצדיק הנקרא רעהו לא היה יכול לסבול את מעשיך ולא היו מקובלים על הבריות בבלי דעת פירוש בעבור שהיו בלי דעת * ואם תאמר איך אדע שזה האמת ואמר והוא לא שונא לו פירוש כי ראינו שלא היה שונא לו מעולם רק מחמת מעשיו המכוערים לכן מעשיך יקרבוך לתקן הכל וקי״ל: נועם אלימלך

אותיות סעפ״ץ. הנה אות **ס**מ״ך, הוא סגור מכל הצדדים ולא יש כן בכל הכ״ב אותיות אות סגור הרמז כאשר תסגור **ע**יניך שלא להסתכל ברע חס ושלום ותסגור **פ**יך שלא לדבר דבר רע אז תהיה **צ**דיק: ספר קדושת לוי - לקוטים

פרקי אבות- **זוכה** לדברים הרבה - להית צדיק וחסיד כדלקמן: **כדאי** הוא לו - ראוי הוא לו: **נקרא** ריע - ולי מה יקרו רעיך: **אהוב** - ישליו אוהביך וגם שלום רב לאוהבי תורתך: **אוהב** את המקום - שעושה מאהבה: **אוהב** את הבריות - שמקרבן ומלמדן וגומלן טוב: **ומלבשתו** - התורה: **ומכשרתו** להיות צדיק - הולך בתומו ואינו עושה עול: **חסיד** - עושה לפנים משורת הדין: **ישר** - עושה יושר ועדיף מצדיק: **ונהנין** ממנו עצה ותושיה - דלעיל מהא קרא כתיב ה׳ קנני ראשית דרכו קדם מפעליו מאז וסמיך ליה לי עצה ותושיה. כלומר עצה וגבורה ובינה אני ללומדי להיות לבני אדם לעזר: **תושיה** - אלעיט״ו בלע״ז ענין גבורה: רע״ב פ״ו מ״א

הפטורה- **אנכי** אנכי - כאלו המקום משיב לומר אנכי הוא המנחם אתכם והם א״כ תנחומין שיש בהם ממש. מי את - ר״ל בת צדיקים כמותך ומלאה זכיות למה תיראי מאנוש אשר סופו למות. מצודות דוד

אתגלא אתגלא לבשי תוקפך ציון לבשי לבושי תושבחתיך ירושלם קרתא דקודשא ארי לא יוספון ויעדון ביך עוד ערלין ומסאבין: תרגום יונתן

עורי וגו׳ - את ציון הקיצי מעתה מתרדמת הצער ולבשי העוז שהיה לך מאז. לבשי וכו׳ - את ירושלים עיר הקדש לבשי בגדי תפארתך והיה שמחה. יבוא בך עוד - לבוא עוד בקרבך למשול בך: מצודות דוד

התנערי - ענין תנועה חזקה להשליך ולהריק העפר הנדבק כמו גם חצני נערתי (נחמיה ה). התפתחי - ענין התרת הקשר. מוסרי - קשורי רצועת העול. מצודות ציון

עורי - מלשון הערה והקיצה: מצודות ציון

מה נאוו - מה מאד נאים רגלי המבשר העולה על ההרים להשמיע הקול למרחוק ומשמיע וכו׳ וכפל הדבר פעמים ושלש במ״ש לפי מרבית השלום והישועה. אומר לציון - המבשר יאמר לציון הנה מלך אלקיך ר״ל הראה מלכותו וממשלתו לכל העולם: מצודות דוד

מה נאוו - מצייר כי המבשר יעלה על ראשי ההרים כמ״ש על הר גבוה עלי לך מבשרת ציון, תחלה ישמיע שלום - מן האויב, ואח״כ מבשר טוב - שהוא בנין המקדש וצמיחת קרן דוד (שיבאר פסוק ח׳), ואח״כ משמיע ישועה - הוא קיבוץ גליות (שיבאר פסוק ט׳), ואח״כ אומר לציון מלך אלקיך - הוא התגלות מלכות שמים בכל הארץ ובכל העמים (שיבואר פסוק י׳): מלבי״ם חלק באור הענין

כי לא בחפזון - כלומר ביד רמה תצאו אל תפחדו מאדם ולא תהיו צריכים לכלי זיין, וכו׳: רד״ק

לזכר עולם יהי׳ צדיק
הרה״ק ר׳ אליעזר זוסיא ב״ר
ישראל אברהם זיעועכי״א
מסקולען
נלב״ע כ״ט אב תשמ״ב
ת.נ.צ.ב.ה.

יוצא לאור ע"י מכון בית צדיקים - שידלוב סטאשוב
714 Park Ave Lakewood NJ 08701-2025
Fax: 1-732-730-1588 Tel: 1-732-901-6225
ברשות ובהדרכת גדולי התורה chizuk@yeshivanet.com
לקבל הגליון, וכן להקדיש גליון לזכות, לרפו״ש, לע״נ או לזכות את הרבים - אחב״י ביותר מאלף מקומות בעולם קע״ה כ״י להתקשר
להנ״ל ידידכם נפתלי הירצל גאנצווייג
Contact us for dedications, received by thousands worldwide & send in your friends numbers to receive a.s.a.p.

שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך, פירוש, אהבה ויראה תתן לך בכל שעריך, בכל המחשבה שלך, מלשון (משלי ל"א) נודע בשערים בעלה:(לקוטים יקרים דיי"ח ע"א, אור תורה) : ספר בעל שם טוב עה"ת

שופטים ושוטרים תתן כו', כמו שכתוב בשם הבעש"ט שבכל ראש השנה הי' ממנה אותן מלאכים ושרים שהוטבו בעיניו עיין שם בס' עבודת ישראל בפסוק ואתם תהיו לי ממלכת כהנים עיין שם, וזהו שנאמר שופטים ושוטרים תתן לך כרצונך בכל השערים שלמעלה, ואפשר זה עצמו תלוי במינוי שופטים למטה כראוי כמו שאמרו יש דין למטה, על ידי זה ממנים גם בשמים שופטים הטובים לנו : שפת אמת - ליקוטים

צדק צדק תרדוף. שאין חקר וסוף לבחי' צדק ואמת. כי ה' אלקים אמת. ולכך לעולם יש להוסיף ולהעמיק שיהי' אמת לאמיתו. כי אינו אמת עד שנעשה כל האדם אחד מיוחד לעבודתו ית' ואמת מראש עד סוף אותיות התורה. בשם הרב הק' מפרשיסחא היהודי ז"ל להיות רדיפת הצדק. בצדק לא בשקר. ודפח"ח : שפת אמת - תרל"א

לא תקים לך מצבה. נראה לפרש על פי שאמרו רבותינו ז"ל (אבות ד,כא) התקן עצמך בפרוזדור כדי שתכנס לטרקלין, כי העולם הזה הוא הכנה לעולם הבא ומה שאדם אוכל ושותה הוא כדי להיות בריא וחזק לעבודת השם יתברך ולא להנאת עצמו חס ושלום. והנה מה שאדם אוכל ומתהנה בעולם הזה נקרא לך כמאמר חכמינו ז"ל (פסחים סח ע"ב) חציו לכם. וזהו הרמז לא תקים לך, פירוש תענוגי עולם הזה הנקרא לך. מצבה, פירוש מעמד ומצבה לקיום רק הכנה לעולם הבא : ספר קדושת לוי

שופטים ושוטרים תתן לך [טז יח]. לכאורה לא מובן שאף ששייך לשון נתינה על מינוי שררה, הי"ל לכתוב תתן להם ולא לך. אבל הוא להורות שהשופט והשוטר שתמנה יהיה זה מתנה לך שתלמד ממנו איך להתנהג בצדק ובמשפט ובכל המדות ודרך עבודת השי"ת, ונמצא שהוא מתנה ממך לך בעצמך, ומדוייק לשון תתן לך : דרש משה

יד העדים תהיה בו - שהם ראו העבירה, כי אחרים שלא ראו לבן נקפן שמא עשה לא עשה, וכיון שרואין שהעדים נותנין בו יד להמיתו, תחזקנה ידי אחרים להמיתו, דאומרים - ודאי לא ישלחו בו יד אלא אם כן ראו : רבי יוסף בכור שור

תמים תהיה עם ה' אלקיך, איתא בשם הבעל שם טוב הקדוש, תמים, בניקוד הדגש בתי"ו, מורה על נקודת הלב, ר"ל שתהיה תמים עם נקודת הלב (דעת משה פ' נח. שופטים. ויחל משה תהלים י"ט וקי"ט) : ספר בעל שם טוב עה"ת

בכלות השנה, באנו לדפוס את הגליונות מהשנים העבר עלינו לטובה. מי שרוצה זכות גדול זה של מעות קדימה והנצחה, כמבואר בספרים הקדושים, יפנה לנו בהקדם האפשרי.

As the year nears to an end, with Tzedaka and Mitzvos the time we spend. As we print volumes of previous years. The Divrei Torah, you have enjoyed so by far and near. The Zechus to spread it to others, a dedication will escort thru The Yimei Harachamim Vihaslichos. - Also a Zechus for Bonim Tovim (good children). - Rav Chaim Kanyevsky Shlit"a

לבלתי רום לבבו פירוש על דרך אומרם ז"ל (אבות פ"ו מ"א) ומלבשתו ענוה ויראה, והוא אומרו כי באמצעות "קריאת התורה" לא ירום לבבו וגו', וכנגד היראה אמר לפני זה למען ילמד "ליראה" : אור החיים

ולבלתי סור מן המצוה - אפילו מצוה קלה של נביא : רש"י

ימין ושמאול - עיין מה שכתבתי בפרשת חקת על לא נטה ימין ושמאול : מנחת שי

לא יהיה לכהנים וגו' ונחלה לא יהיה וגו' כפל הכתוב הענין לומר, שהגם שעברו ונתנו להם נחלה אותה נחלה לא תקום לזכותם, והוא אומרו ונחלה לא יהיה וגו', וטעם סמיכות מצוה זו למצות המלך, לומר שהמלך שוה לעם במצות האמורים בענין לתת להם מתנותיהם, ולא ירום לבבו מאחיו לבלתי סור מן המצוה שמצווה ה' לכללות ישראל : אור החיים

לא יהיה לכהנים - אחר שהזכיר משפטי המלך שהוא שופט הזכיר גם משפט הכהנים שהם מורי התורה. **לא** יהיה לכהנים הלוים - וגו' שאם יהיה להם לא יוכלו לעבדה ולשמרה לפי שהם זקוקים להיות קבועים תמיד אצל המקדש. חזקוני

תמים תהיה עם ה' אלקיך. הכלל הוא, כי הבורא ברוך הוא ודרכו להיטיב ובפרט לישראל עם קרובו שנקראים בנים למקום ובוודאי האב ממלא חסרונו ורצון בנו קודם שיצטרך ובוודאי אדם אשר יש לו אמונה כזאת בהבורא בודאי ממלא לו חסרונו. וזהו הרמז תמים תהיה עם ה', כלומר כשאתה על זה הבחינה בחינת השלימות שיש לך אמונה בבורא ברוך הוא שבודאי ימלא לך חסרונך אז תדע שבודאי עם ה' אלקיך, שבודאי ה' עמך : קדושת לוי

על התורה ועל העבודה

כי יסיתך אחיך בן אמך שהוא חביב עליך ששניכם יצאתם מבטן א' וכן ר"ל עוד בשיר השירים מי יתנך כאח לי יונק שדי אמי אבל בני האב אינם אוהבים זה את זה כל כך בשביל הירושה: פירוש הרא"ש

יומת כי דבר סרה ועל ה'. אע"פ שדבר בשם ה' ולא בשם ע"ג ומזה היה נראה שלא יתחייב מיתה כמו שגזרו זקנים באמרם על ירמיהו אין לאיש הזה משפט מות כי בשם ה' אלקינו דבר אלינו הנה זה חייב מיתה מפני שדבר סרה בשמו: **להדיחך** מן הדרך. אע"פ שלא אמר להדיחך מכל מקום בקש להדיחך מן הדרך אשר צוך ה' אלקיך: ספורנו

וכל ישראל ישמעו ויראו ולא יוסיפו. לא הוא ולא זולתו: ספורנו

וכל ישראל ישמעו ויראו. כתב רבינו בחיי ז"ל שאין הכוונה ליפרע ולהנקם אלא דרך רחמנות לרחם על השאר, כמו שאמרו בגמרא (סנהדרין פ"ט.) משהין אותו עד הרגל וכו', ואמרה המשנה (סנהדרין פרק ח' משנה ה') מיתתן של רשעים הנאה להן והנאה לעולם ובאבד רשעים רנה, נסתלקו רשעים מן העולם נסתלק חרון אף, ולא עוד אלא שבסילוקן בא רחמים לעולם דסמיך ליה ונתן לך רחמים וגו': שפתי כהן

ולא יוסיפו לעשות. הסתה בדברים כאלה אשר הוא בסתר מבני אדם. הוא נקרא מעשה: העמק דבר

למען ישוב ה' מחרון אפו. שכל זמן שעבודת כוכבים בעולם חרון אף בעולם: רש"י

ונתן לך רחמים - בשכר שלא רחמת על מכעיסיו הוא ירחם עליך: דעת זקנים מבעלי התוספות

כי פתוח תפתח את ידך לו וגו', דשמעתי בשם הבעל שם טוב זלה"ה פירוש הפסוק (תהלים י"ז) אני בצדק אחזה פניך, היינו כי כשאדם נותן פרוטה לעני אזי עושה יחוד, דהפרוטה הוא י' וחמשה אצבעות הנותן הרי ה' ופשיטות ידו של הנותן הרי ו' ובנתינתו לחמשה אצבעות של עני הרי ה' אחרונה) יד העני, ועל ידי זה גורם המשכת רחמים כי כסדרן הוא רחמים גמורים, וכל זה הוא כשהנותן מתחיל בנתינת הצדקה טרם הפשטת יד העני, אז השם הוא כסדרן וממשיך רחמים לעולם, ולא כן כשהעני מתחיל בפשיטת ידו לבקש, אז אין השם כסדרן, וזהו אני בצדק אחזה פניך, כשאני הוא המתחיל בענין הצדקה, אז אחזה פניך, שאני גורם יחוד בד' אתוון כסדרן והוא פניך, רחמים, אבל כשאשבעה בהקיץ, ר"ל כשהעני מקיץ אותי בפשיטות ידו לתבוע הצדקה, אז תמונתך, שאין זה רק התמונה של ד' אתוון, לא בפנים, וזהו כי פתוח תפתח את ידך לו היינו שאתה תהיה הפותח ויהיה השם כסדרן: ס' מבשר צדק: בעש"ט עה"ת

כל הבכור. אחר שבאר מיני חסד בתבואה והוא מעשר עני ובמעות והוא שמיטת כספים והצדקה ובשאר הקנינים בהענקת עבד עברי. באר מצות אשר בהן הודאה לאל יתעלה והן מתן הבכורות הראוי לבעלי המקנה להודות כי מידו המקנה לנו. וחג המצות להורות על הגאולה בזבח הפסח ובמצות ועל האביב בעומר התנופה. וחג השבועות להודות על שבועות חקות קציר ששמר לנו. וחג האסיף להודות על האסיף ושבכל אחד מהם נביא איזה דורון לאדון כאמרו ולא יראה את פני ה' ריקם. ולזה לא הזכיר בהם באיזה חדש ובכמה בחדש יהיו אבל הזכיר האביב והשבועות והאסיף: ספורנו

ושמחת בחגך אתה ובנך ועבדך ואמתך. א"ר יהודה בר' סימון אם אתה משמח ד' בנים לוי וגר ויתום ואלמנה בימים טובים שנתתי לך גם אני משמח ד' בני ביתיך בבית בחירתי והביאותים אל הר קדשי ושמחתים בבית תפלתי: הרא"ש

כי יברכך. שיהיה לך אסיף מרובה ולעניים יהיו מתנות מרובות: והיית אך שמח. תהיי שמח בלבד ובשמחתך לא יתערב עצבון: ספורנו

הפטורה- עֲנִיָּה סֹעֲרָה לֹא נֻחָמָה הִנֵּה אָנֹכִי מַרְבִּיץ בַּפּוּךְ אֲבָנַיִךְ וִיסַדְתִּיךְ בַּסַּפִּירִים:

עשר תעשר את כל תבואת זרעך כו' נראה לפרש ע"ד שאמר התנא שכר מצוה מצוה וזהו הפירוש עשר תעשר כשתתן מעשר פעם אחד תזכה עוד לעשר. את כל תבואת זרעך היוצא השדה שנה שנה רוצה לומר גם תזכה שכל תבואת זרעך שהוציאה השדה בשנה העברה תהיה לשנה הבאה הברכה בשדה שיעלה המעשר כמו כל התבואה של שנה העברה * וכן כל שנה ושנה. וזהו תעשר את כל כו' שנה שנה: ספר נועם אלימלך

איתא בשם הבעש"ט ז"ל, המבזבז אל יבזבז יותר מחומש (כתובות ד"נ ע"א), היינו מי שסובר שבוזז את עצמו, אבל מי שלבו נכון בטוח שהשם יתברך יתן ויחזור ויתן, ולא ירע לבבו בתתו צדקותיו, הוא יכול ליתן מה שירצה:(מעשה יחיאל פ' ויצא אות י"ד): בעל שם טוב עה"ת

בנים אתם לה' אלקיכם - ולכן אם מת אביכם הבשר ודם לא תתגודדו שהרי אינכם יתומים בכך כי יש לכם אב שהוא חי וקיים יתברך ויתי' שמו אבל העכו"ם כשמת אביו יש לו להתגודד שאין לו עוד אב כי אם עצו ואבנו שאין בם מועיל כדכתיב אומרים לעץ אבי אתה ולאבן את ילדתנו: דעת זקנים מבעלי התוספות

הפטורה- **שם** הטו אזנכם ולכו אלי שמעו ותחי נפשכם וגו' (ישעיה נה, ג), עיי"ש בילקוט שכתוב שם כי חוש השמע הוא עיקר בנין האדם ע"ש. והנה גם רז"ל (ב"ק פה ע"ב) הגדילו מעלתו באמרם על העדרו, חרש נותן לו דמי כולו, עיי"ש, שמע מינה כי זה כל האדם. וביאור הענין, כי על ידי האזנת קול הנשמע מתהוה ומצטייר הדבר הנשמע במוחין, ולכן נקרא אז"ן כענין שנקרא יד הכלי בשם אזן, כי כל הכלי ניטל ומטולטל על ידי היד, כן האדם על ידי חוש השמע, וכו': ספר עבודת ישראל

לזכר עולם יהי' צדיק
הרה"ק ר' יואל בן הרה"ק ר'חנניא יו"ט זצוק"ל
זיעועכי"א
נלב"ע כ"ו אב תשל"ט תנצב"ה
בעמח"ס ויואל משה ועוד
הונצח ע"י א' ההולך לאורו וזכותו יעמוד לו

יוצא לאור ע"י
מכון בית צדיקים - שידלוב סטאשוב
714 Park Ave Lakewood NJ 08701-2025
Fax: 1-732-730-1588 Tel: 1-732-901-6225

ראה אנכי נותן לפניכם. במדרש (דב"ר ד) אמר ר' חגי ולא עוד שנתתי לפניכם שני דרכים אלא שנכנסתי לכם לפנים משורת הדין ואמרתי (דברים ל, יט) ובחרת בחיים וכו', פירוש ענין הטובה, כי הבורא ב"ה ברא שני דרכים היצה"ט והיצה"ר אשר המלחמה כבדה מאוד וכמעט אין בכח האדם לכבוש היצה"ר רק על פי סיוע וכח השי"ת שמסייע לאדם לבחור בטוב. והסיוע ה' על פי מאמר הקבה"ה שאמר ובחרת בחיים, שמכיון שאמר ובחרת בחיים עשה רושם שיהיה כח ועזר לאדם לבחור בחיים והטוב: עבודת ישראל

את הברכה אשר תשמעו אל מצות ה' וגו' [יא כז]. פי' זה גופא היא הברכה, אף כשבעוה"ז הוא בחיי דוחק, שבזה קונה חיי עולם, והקללה אם לא תשמעו זה גופא היא קללה, אף שחי חיי עונג, דהוא עוד יותר קללה שבזה משלמין לו בעד זכותיו, וגם שעוד מוסיף לחטוא מכפי שהיה בעוני ודוחק, ונמצא שחיי העונג הוא קללה עבורו: דרש משה

א"י את הברכה אשר תשמעו וגו'. הפי' הוא עי"ד שכ' הרמב"ם ז"ל כי כל הברכות הגשמיות הכתובים בתורה הם רק הבטחות ההכנה שיהי' לכם כל טוב ולא יהי' לכם שום מניעה מסיבות העוה"ז לקיים המצות. אבל שכר מצוה בהאי עלמא ליכא. הנה זהו שאמה"כ את הברכה יהי' לכם אשר תשמעו אל מצות ה' שע"י הברכה תשמעו אל מצות ה' בלי שום סיבה המונעת אתכם ועל כל הטובה הזאת יהיו אזניכם פקוחות לשמוע ולהקשיב לדבר ה'. והברכה היא הכנה להתורה ומצות כי (אבות ג, יז) אם אין קמח אין תורה. ולכך לא נאמר אם תשמעו רק אשר תשמעו כנ"ל: ספר תפארת שלמה עה"ת

שמור - זו משנה שאתה צריך לשמרה בבטנך שלא תשכח כענין שנאמר כי נעים כי תשמרם בבטנך ואם שנית אפשר שתשמע ותקיים הא כל שאינו בכלל משנה אינו בכלל מעשה: **את** כל הדברים - שתהא חביבה עליך מצוה קלה כמצוה חמורה: **הטוב** - בעיני השמים: **והישר** - בעיני אדם: רש"י

ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה. לכאורה תיבת היום, אינו מובן. אך דידוע שהקדוש ברוך הוא מחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית, דהוא יתברך נותן בכל יום בהירות חדש ומשפיע חסדים חדשים ואדם העובד שמו יתברך מקבל עליו בכל יום בהירות ושכל חדש מה שלא היה יודע אתמול. וזהו שכתוב ראה אנכי נותן לפניכם היום, על דרך שאמרו חכמינו ז"ל היום, בכל יום יהיו בעיניך כחדשים, רצה לומר בכל יום תקבל ברכה וחסד חדש: ספר קדושת לוי

ושמחתם לפני ה' אלקיכם וגו' והלוי אשר בשעריכם כי אין לו חלק ונחלה אתכם. הטעם שבחר בירושלים כי איך ישמח הלוי אתך שאתה תשב בביתך והוא רק כאורח ואיך יהיה שוה בשמחה אתך ולכך בהילוכך לירושלים הכל אורחים כעם ככהן כלוי א"כ אין נפשו עגומה הואיל היותו אורח כי שם כולם אורחים וגרים ואו"כ השמחה שלימה ואין נפשו דואגת עליו כלל: ספר אהבת יהונתן

במדרש אין מפסיקין בקללות מוסר ה' כו' אל תמאס לא לרעתך נתתי לפניכם ברכות וקללות אלא להודיעך איזה דרך טובה. דכתי' אשרי הגבר אשר תיסרנו י' ומתורתך תלמדנו. שהיסורים לבנ"י הם עצמם תורה ולימוד ואחז"ל יסורים שאין בהם ביטול תורה ותפלה הם יסורים של אהבה. היינו שימצא האדם תורה ולימוד מתוך היסורים וגם לבא לתפלה בכח היסורים. אנכי נותן לפניכם אנכי הוא התורה וכל העוסק בתורה לשמה אורייתא מודיעת לי' חובא. וכן הוא בכלל בנ"י. כי הרשעים טח מראות עיניהם. ואין יכולין לראות האמת. ובנ"י התורה מאיר עיניהם ומגלה להם דרך הטוב ודרך הרע לידע ליזהר מהם. וצריך איש ישראל להיות שמח ביסורים שבאין בכח התורה. ובאמת כפי עסק התורה כך רואה האדם בכל יום התנהגות הבורא ית' שמו עמו בפרט. ובכל חטא נענש מיד ומבין לתקן מעשיו: שפת אמת תרנ"ט

כי יקום בקרבך נביא אומרו נביא, פירושו אפילו הוא מוחזק לנביא, הגם שיהיה נאמן אצלך אם אמר לך לעבור על איזו מצוה לפי שעה כאליהו בהר הכרמל וכו' (מ"א יח), אף על פי כן אם יאמר לך שתעבוד עבודה זרה חייב מיתה: אור החיים

הטוב, בעיני שמים. ודאי א"ל איפכא דהישר הוא בעיני שמים דסמיך ליה בעיני ה' דאין ראוי להקדים שיש לו מעיני אדם ממה שיש בידי שמים אלא דעל הכתוב עצמו קשה למה לא כתב הך בעיני ה' סמיך להטוב כיון דעליה קאי. נראה לתרץ דאי הוה כתב הכי הו"א דלא קאי אלא על הטוב לחוד ע"כ כתבו בתר תרווייהו לומר לך דגם הישר שהוא בידי אדם תלוי בידי שמים, עי"ד שאמרו חז"ל כל שרוח הבריות נוחה הימנו רוח המקום נוחה הימנו, בזה אמר בעיני ה' על תרווייהו דלא מבעיא מה שידענו שרוח המקום נוחה הימנו אלא מה שלא ידענו כי אם מצד שהוא נוח לאדם, גם זה הוא בעיני ה' אלהיך: פירוש הט"ז עה"ת

שמור ושמעת את כל הדברים האלה וגו' למען ייטב לך ולבניך אחריך כי תעשה הטוב והישר בעיני ה' אלוקיך. היינו לעשות סייג ולהוסיף ולקדש עצמו במותר לו וזהו הטוב והישר בעיני ה' ודרשו חז"ל לילך לפנים משורת הדין: **וזהו** הסייגים שהם לפנים משורת הדין וזהו שמור ושמעת לעשות משמרת למשמרת בסייגים וגדרים שהכל לפנים משורת הדין ולכך וטוב לך כי המצוה בעצמה אין לו שכר עליה בעולם השפל כי שכר מצוה בהאי עלמא ליכא ואין לעשותה ע"מ לקבל שכר אבל על התוספת של סייגים וגדרים יש שכר בהאי עלמא וזהו למען ייטב לך כי תעשה הישר והטוב דהיינו לפנים משורת הדין ואז ייטב לך ויהיה לך שכר גם בהאי עלמא והבן: אהבת יהונתן

למען ייטב לך וגו' כי תעשה הטוב והישר. ידוע משמעות הטוב והישר הוא בעיני אלהים ואנשים. כסוגית הגמ' בדיני דבר מצרא ושמא הדרא משום ועשית הישר והטוב. ועי' לעיל ו' י"ח. והוא ענין לכאן שהעושה דבר מקולקל ומביא לחכמים להורות איך להעמיד על עיקר הדין ומייגעם בכך. הרי אינו טוב לפני ה' ואינו ישר לפני אנשים. אבל כשיהי' נזהר בדבריו שלא יגיע לכך הי"ז הטוב והישר ובזכות זה ייטב גם לו ולבניו: העמק דבר

למען ייטב לך וגו' - אם מצוה קלה שאין בה חסרון כיס אמרה תורה למען ייטב לך והארכת ימים ק"ו למתן שכרן של מצות חמורות: רש"י פרק כב פסוק ז

על התורה ועל העבודה

בו ודי למבין. כי יראתי ופחדתי לכתוב הכל ובאומרו הדברים נמס כל לב והיה למים. ונפל פחד גדול על כל העולם שבבית המדרש. כי היה אומר בפחד וביראה ובבכיה רבה מאוד. ואשרי מי שהיה שם כי בודאי עשה תשובה כל אחד ואחד באמת. ובזה נראה מעלת הצדיקים: ספר רמתים צופים - סימן ב

ואכלת ושבעת וברכת וגו' (שם ח, י). תערוך לפני שלחן וגו' אך טוב וחסד וגו' (תהלים כג, ה ו). שלחנו של אדם מכפר (חגיגה כז, ע"א) שהקרבן היה מקרב ישראל לאביהן שבשמים ועל ידי זה בא הכפרה. כן השלחן על ידי הקדושה שיש במאכל הוא מקרב ישראל להשי"ת ומשם בא הכפרה. ובזה י"ל דברי הבהיר הובא בספר עבודת הקודש וכן הוא בראשית חכמה. (מכתי"ק): ספר תפארת שלמה עה"ת - לקוטים - פרשת וארא

והיה אם שמוע תשמעו אל מצותי [יא יג]. בוהיה אם שמוע מקבל עול מצות [ברכות יד ב]. ולכאורה הא בקבלת מלכות שמים איכא ממילא גם קבלת מצות בהכרח. אבל הוא משום שרצון השי"ת שיקבל גם העול מצות ביחוד, היינו שיעשה את המצות מצד רצונו בעצם גם לעשיית המצות, לא רק משום שהוא מוכרח לקיימם מצד הכרח, אלא שעושה אותם מאהבה ומשמחה: דרש משה

כל מקום אשר תדרוך כף רגליכם לכם נתתי, היינו כל דבר שיוכל האדם לקבל טובה בלי עקשות היינו שדורך עלי' מלמעלה ויתבונן בה אם הוא ברצון השי"ת, ובאם לאו יקל בידו לעזוב אותה, זה יתחיל השי"ת לאדם בבירור, וכמו שנתבאר בסימני בהמות ועופות בפ' שמיני: מי השילוח

סימני בהמה טהורה מעלה גרה ומפרסת פרסה, מעלת גרה היינו שאינו חוטף הטוב מהשי"ת ותמיד הוא מוכן להחזירו אף שקבל כבר, הוא מוכן להחזירו ורק מקבלו בנייחא, ומפריס פרסה הוא שאינו קופץ ידיו לאחוז במה שנחלק לו מהשי"ת, וזהו מגודל בטחונו בה' כי ע"ז רומז מפריס פרסה כמ"ש תרחיב צעדי שעומד במרחב: מי השילוח – פ' שמיני [ועיי"ש ביותר – המו"ל]

כל המצוה אשר אנכי מצוך היום כו' על פי הגמרא אמר ר"ח הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים שנאמר ועתה כו' כי אם ליראה. ומקשה הגמרא אטו יראה מלתא זוטרתי אין לגביה משה כו' ומקשים המפרשים איך תלוי קושית הגמרא בר"ח ולמה לא על הפסוק גופא * ונראה בוודאי הקושיא היא על הפסוק אלא שעל הכתוב עצמו הייתי אומר שאין הקושיא גדולה כל כך כי נותנין לו סייעתא דשמיא לבא אל היראה ואם כן היא מילתא זוטרתי כיון שהיא בידי שמיים לסייע לכל אדם. אלא שר"ח אומר שאין זה בידי שמים פירוש שצריך האדם להתעורר בעצמו לבא אל היראה בלי שום סיוע ואז מקשה שפיר אטו יראה כו' היוצא לנו מזה שצריך האדם להזדרז מתניו אל היראה תמיד שלא ישכח כי אין לו סיוע וזהו גם כן פירוש הפסוק ועתה כו' שואל מעמך פירוש נעשית שואל על היראה כמו השואל החייב באונסין כן אתה צריך להשגיח תמיד שלא תאבד ממך היראה בשום פנים אף באונס * וזהו כל המצוה אשר אנכי מצוך כו' פירוש עיקר המצוה היא שתשרה בתוכה היראה הנקראת אנכי פירוש ממני שתראה שתהיה שכינתי שורה במצוה ההיא על ידי היראה וקי"ל: ספר נועם אלימלך

הפטורה

מהרו בניך - יותר מהרה שכחו בני ציון את ארצם משאשכח אני. מהרסיך והמחריביך - המהרסים והמחריבים אותך יצאו ממך ר"ל הרשעים שבקרבך הם סבבו ההריסה והחורבן ולא מאתי יצאה הרעה: מצודות דוד

מהרסיך ומחריביך - והם הפושעים יצאו ממך שיכלו שלא יהיה בך עוד רשע ופושע כי הם היו סבת ההריסה והחרבן: רד"ק

כי נחם - המקום ינחם את ציון כי תשוב ותכונן כמאז ואמר בלשון עבר כדרך הנבואה בהרבה מן המקומות כי הדבר ברור כאלו כבר נעשתה. מצודות דוד על ישעיה פרק נא פסוק ג

כִּי נִחַם ה' צִיּוֹן נִחַם כָּל חָרְבֹתֶיהָ וַיָּשֶׂם מִדְבָּרָהּ כְּעֵדֶן וְעַרְבָתָהּ כְּגַן ה' שָׂשׂוֹן וְשִׂמְחָה יִמָּצֵא בָהּ תּוֹדָה וְקוֹל זִמְרָה:

ועתה ישראל. אם כן אתה ישראל השתדל עתה לתקן מעוותך מכאן והלאה והתבונן מה ה' אלקיך שואל מעמך שאינו שואל דבר לצרכו כי אם ליראה. וזה תעשה בהתבוננך באופן שתדע גדלו: ולאהבה אותו. וזה תשיג בהתבוננך אל דרכי טובו. וכל זה הוא שואל לטוב לך כדי שתזכה לחיי עולם: ספורנו

הקשה אדמו"ר זי"ע [מפרשיסחא ?] בלשונו הזהב האיך מותר לחשוב חשבון הנפש בשבת. כי בודאי אין להאדם תענוג בהעלותו על לבו גודל שפל מצבו. וקרא כתיב (ישעיה נ"ח, י"ג) וקראת לשבת עונג. ומה גם לעסוק בתיקון נפשו אשר זאת איננה מלאכה קלה. כי צריך לזה עבודה קשה המפרכת הגוף ומשברתו. והאיך מותר זאת בשבת. ואמר בלשונו הקדוש כתיב (דברים י', ט"ז) ומלתם את ערלת לבבכם. ומילה דוחה שבת: רמתים צופים - סימן ד

ואהבת את ה' אלקיך, שתעבדנו מאהבה ושמרת משמרתו וחקותיו מאהבה ובזה יצויר אהבה במקום יראה: מלבים

פרקי אבות- **עשרה** נסים נעשו לאבותינו בבית המקדש. לא הפילה אשה מריח בשר הקודש. ולא הסריח בשר הקודש מעולם כו'. ביאור הענין, כי בשר הקודש הוא כמד"א וצאצאיו חתם באות ברית קודש. והנה בודאי במקדש באו שמה אנשים ונשים וטף, וזה הנס שלא בא שום הרהור נדנוד עבירה לא לאנשים ולא להנשים בהרהור כלל: עבודת ישראל פ"ה מ"ה

לזכר נשמת מורינו ורבינו הרב יהושע מרדכי אהרן
בן עט"ר מורינו ורבינו ר' יונה זצ"ל - נלב"ע ט"ז אב תש"ס
תנצב"ה

הונצח ע"י מתפללי ביהכ"נ תפארת צבי - לאס אנדזשעלעס

יוצא לאור ע"י
מכון בית צדיקים - שידלוב סטאשוב
714 Park Ave Lakewood NJ 08701-2025
Fax: 1-732-730-1588 Tel: 1-732-901-6225
לקבל הגליון ע"י פאקס fax וכן להקדיש גליון לזכות, לרפו"ש, לעי"נ או לזכות את הרבים - אחבי"ש ביותר מאלף מקומות בעולם קעי"ה כ"י נא להתקשר להנ"ל
ידידכם נפתלי הירצל גאנצוויי"ג

והיה עקב - ושמר ה' לך. כי לדור כשר הוא שומר הבטחת חסד אבות ואם לא תשמור המצות לא ישמור לך אלא לדור אחר: רשב"ם

והי' עקב תשמעון. הה"ק מקאצק זי"ע אמר בזה"ל והי' עקב תשמעון דער סוף וועט דאך זיין אז עטץ וועט מוזען צוהערען הערטס גלייכער באלד צו עכלה"ק ודפח"ח: שיח שרפי קודש

והיה עקב תשמעון וגו' צריך לדעת אומרו והיה, מה יהיה, אם השמירה שהוא אומר בסמוך, לא היה צריך לומר אלא עקב תשמעון ושמר, ומה צורך בתיבת והיה עוד צריך לדעת אומרו עקב, ולא אמר אם תשמעון, כדרך אומרו (ויקרא כו ג) אם בחוקותי, ורבותינו ז"ל (עיין תנחומא) דרשו אם מצות שהאדם דש בעקביו תשמעון, וזה דרך דרש: **ויתבאר** על דרך אומרם ז"ל (ויק"ר יא ז) אין והיה אלא שמחה, והנה אדון הנביאים בא בנועם דבריו להעיר במוסר נעים, כי אין לאדם לשמוח אלא כשישמור לעשות את כל אשר צוה ה' לעשות, אז ישמח לבו ויגל כבודו, אבל כל עוד שיחוש שחסר אחת מכל מצות ה' בין מצות לא תעשה בין מצות עשה עליו אמר שלמה (קהלת ב ב) ולשמחה מה זה עושה: **והוא** אומרו והיה, שמחה תהיה לך עקב תשמעון, פירוש עקב הוא סוף ותכלית, כדרך שמצינו שישתמשו חז"ל בלשון זה, בלשון המשנה (סוטה מט:) בעקבות משיחא וגו', כי בגמר זמן ביאתו יקרא עקבות, כמו כן אמר עקב תשמעון את המשפטים ושמרתם ועשיתם אז הוא זמן השמחה, וכל שלא הגיע לזה אין לו מקום לשמוח וכמאמר חסידי ישראל (חובת הלבבות שער הפרישות ריש פרק ד) שהפרוש אבלו בלבו וצהלתו בפניו, כי אין נכון לשמוח מי שהוא עתיד לעמוד בבושה וכלימה לפני מלך הגדול, ואין צריך לומר מי שמחויב ראשו למלך, וכפי זה שיעור עקב הוא סוף שמיעת כל המשפטים: אור החיים

והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה, אין והי' אלא לשון שמחה כדאיתא בבראשית רבה פ' מ"ב ג', עקב היינו לסוף והוא כי לעתיד יגלה השי"ת לעין כל, וכל נפש מישראל יבין כי לא הי' שום חקה בלי טעם כי לע"ע כל הסבלנות של ישראל שסובלין מקיום המצות, הוא מפני שאינם מבינים עומק הטובה הנמצא בהם ודומין בעיניהם כחוקה בלי טעם ולכן סובלין מהם, אך כאשר יתברר כי הכל הי' במשפט למען יוטב להם לישראל ואינם בלי טעם, אז ימלא שחוק פינו ונהי' בשמחה: מי השילוח

ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלקיך וגו' אשר נתן לך, הרב הצדיק ר' שלמה אמר בשם הבעש"ט, אפילו הקערה עם המאכל מונחת על השלחן, אם אין השם יתברך מצוה לאכול אי אפשר לאכול. (מדרש פנחס החדש אות י"א) בעל שם טוב עה"ת

כך מקובל אני מרבותי ישמרם א-ל, שכל הזהיר בברכת המזון מזונותיו מצויין לו בכבוד כל ימיו. ספר החינוך - מצוה תל

מרשית השנה ועד אחרית השנה. והיה אם שמוע תשמעו וגו'. בכל ראש השנה הוא יום הדין לפקוד על צבא מרום בדין. היינו להעביר זדון מן הארץ ולהפיל שרים שלמעלה כמבואר בספרים. אך עוונותינו גורמים אריכות הגלות. ולזה נכתב מרשית חסר לשון רש היינו שכל השנה הקב"ה יושב ומצפה על ישראל שישובו כמבואר בתנא דבי אליהו. והיה לשון שמחה אם שמוע תשמעו אל מצותי וגו':(בפ' התשובה נכתב י"ג הויות נגד י"ג מדות): ספר תפארת שלמה עה"ת - לקוטים

מה ה' אלקיך שואל מעמך כי אם ליראה. דבר זה תימא אין לך עול גדול ביראת שמים. ושמעתי שתחלת הפסוק קאי לסוף פסוק שני דקאמר אשר אנכי מצוך היום לטוב לך ואינו עושה כי אם להנאתך שתקבל שכר טוב. ומזה הפסוק רמזו חכמים לומר מאה ברכות בכל יום מדכתיב מה אל תקרי מה אלא מאה וכשתוסיף א' תקרא מאה. ותמצא מאה אותיות בפסוק והשתא איכא תרתי טעמים שאתה קורא מאה. ולפיכך אנחנו כורעים במודים לפי שמודיי"ם בגימ' ק' כנגד מאה ברכות שאדם חייב לומר בכל יום: פירוש בעלי התוספות

והיית חרם כמהו. דבשעת מלחמה אם נמצא חרם הוא מסוכן מאד. ומעשי עכן וחרם שאול יוכיחו דתומ"י שנגעו בחרם היה קצץ וסלוק שכינה מישראל: העמק דבר

שקץ תשקצנו. לימדך הכתוב שחייב האדם לשקץ עבודה זרה להזכירו בלשון גנאי, אם היה שמה בית גליא שהוא לשון גובה, קורין אותה בית כריא שהוא לשון עומק ושפלות. וכן אמרו עוד (מגילה כה ע"ב), כל ליצנותא אסירא חוץ מליצנותא דעבודה זרה דשריא, שנאמר (ישעיה מו, א) כרע בל קרס בנו, וכתיב (שם, ב) כרסו כרעו יחדיו לא יכלו מלט משא. וכן בשם מרקוליס היה שמו קילוס אצל עובדיו והוא לשון שבח וכבוד, וחז"ל החליפוהו בשם מרקוליס, ומר לשון תמורה וחליפין, וכן לשון חז"ל (חולין צד.) במר דשחוטה בחליפי שחוטה, וכן החליפו קילוס בקולים שהוא לשון לעג וקלון מלשון לעג וקלס (תהלים עט, ד), כן פירש רבינו תם ז"ל: רבנו בחיי

מה ה' אלקיך שואל מעמך נמשך אל לטוב לך יאמר איננו שואל מעמך דבר שיהיה לצרכו אלא לצורכך, כטעם אם צדקת מה תתן לו (איוב לה ז), רק הכל הוא לטוב לך ואמר הטעם כי לה' אלהיך השמים ושמי השמים הארץ וכל אשר בה, וכולם נותנים כבוד לשמו, איננו צריך לך רק באבותיך חשק ויבחר בזרעם אחריהם מכל העמים, בכם שאתם מבחר זרעם, ולא בישמעאל ולא בעשו: רמב"ן

פעם אחת אמר [הרה"ק מפרשיסחא] קודם תקיעת שופר מרא דעלמא הקם נא וכו' ותגביה קרנינו וכו' הלא כאשר חס ושלום נפל תפליו של בר ישראל כמה הוא הבהלה להגביהם. ואינו משהה חס ושלום אפילו רגע והוא בעצב כל היום. ועתה ישראל הם תפילין דמרי עלמא ומי כעמך ישראל וגו' כידוע. ונאמר בישראל (תהלים מ"ד, כ"ו) כי שחה לעפר נפשינו וכיוצא

על התורה ועל העבודה

ועשיתם כו' תמונת כל אשר צוך ה' אלקיך, היינו שלא יחזיק האדם באיזה גוון אף ממצות אשר צוה ה' כדאיתא בזוה"ק, וזה פי' תבנית זכר היינו גוון ממצות עשה ותבנית נקבה היינו גוון, ממצות לא תעשה: ספר מי השילוח

אתה הראית. את כל אלה הראך הא-ל ית': לדעת. כדי שתתבונן ותדע בלי ספק כי ה' הוא האלקי'. הוא אותו הקדמון הנמצא בהכרח: ספורנו עה"ת פרק ד פסוק לה

ואומרו **בצר לך** - כתוב זה מדבר בהבטחת הגאולה, כי בצר לעם ישראל שהוא זמן הגלות, עוד לו שימצאוהו כל הדברים האלה האמורים בסמוך, שהם השמדה מן האדמה והפצה בין האומות, והמעטים שישארו מתי מספר זה יהיה באחרית הימים, והם חבלי משיח, ולא יהיה להם כל הצרות בתמידות בזמנים ארוכים אלא באחרית הימים, ומבטיחם שיעורר ה' לבבם אז לשוב בתשובה, והוא אומרו ושבת עד ה', ונתן טעם להבטחה זו, כי א-ל רחום ה' אלקיך לא ירפך וגו' ויחזק לבב לשוב וגו': אור החיים

לא את אבותינו כרת כו' כי אתנו כו' כי הש"י יחפוץ שיצא מבוקשו מבין החיים שיעבדו אותו כי אותן שהלכו לחיי עוה"ב כבר השלימו מה שהי' צריכין: ספר מי השילוח

כי ישאלך בנך מחר לאמור מה העדות כו', אשר צוה ה' אלקינו אתכם, היינו שישאל מפני מה בחר ה' אלקים בנו בגודל אהבתו, לכן תשיב לו עבדים היינו, היינו שהיינו מדוכים, ודרך הש"י לשכון את דכא ושפל רוח כמ"ש מרום וקדוש אשכון ואת דכא ושפל רוח, וכאשר הש"י יחל להושיע יושיע בגודל תקפתו: ספר מי השילוח

בשבת נחמו קורין עשרת הדברות, ובשבועות קורין גם כן עשרת הדברות, כי בשבועות נתן הקדוש ברוך הוא תורה לישראל, וכן כשיבא משיח צדקינו כתיב (ישעיה נא,ד) תורה חדשה מאתי תצא לכן קורין עשרת הדברות בשבת נחמו: קדושת לוי

עֶלְיוֹנִים שָׂשׂוּ וְתַחְתּוֹנִים עָלְזוּ. בְּקַבָּלַת תּוֹרָה הַכְּתוּבָה מִסִּינַי. תֹּאַר כַּלָּה מְאֹד נִתְעַלָּה. בְּקַבָּלַת יוֹם זֶה עֲשֶׂרֶת הַדְּבָרִים

וברזילי הגלעדי ירד מרוגלים וגו'. אמר ר', יודן חמשה פעמים כתיב ברזילי וברזילי, כנגד חמשה ספרי תורה. ללמדך, שכל מי שהוא נזקק לצדיק בשעת פרנסתו, מעלין עליו כאלו קיים חמשה ספרי תורה.. אמר ר' אליעזר, כמה דיואית משתפכות, כמה קולמסין משתברין, כדי לכתוב בני חת בני חת עשרה פעמים. ללמדך, שכל מי שהוא מסדר מקחו של צדיק, מעלין עליו כאלו קיים עשרת הדברות: מדרש שמואל פרשה כז

הגם שרואה שאינו פועל ואפילו מאה פעמים, והוא מבחוץ, מ"מ צריך לצפות ושלא להתרפות ולעזוב וצריך לשקוד על הפתח דאולי ירחם:(החיי הרי"ם): ספר שיח שרפי קודש

על מה שאמרו חז"ל (סוטה מ"ט.) על מי לנו להשען אלא על אבינו שבשמים. אמר, א"כ מי שיודע זאת. אין חסר לו כלום:(החי' הרי"ם): שיח שרפי קודש

אמר רשב"ג לא היו ימים טובים לישראל כט"ו באב וכיה"כ פי' יום הכפורים שניתנו בו לוחות שניות וט"ו באב שבו ידעו שכלו מתי מדבר בשנת המ' ומפני זה נהגו לעשות סעודה בשבת שלאחר ט' באב: ריטב"א על מסכת תענית דף ל/ב

הלימוד יהיה בכח ובשמחה גדולה, וזהו ממעט מחשבות זרות: ספר בעל שם טוב

חמשה עשר באב

איתא בתרגום יונתן בן עוזיאל במגילת איכה [א ד] בתולותיה נוגות והיא מר לה, אשר הבתולות מקוננת על החדוה שהיתה להם בט"ו באב במחולת הכרמים, ועתה ערבה כל שמחה, עיי"ש בדבריו. ענין גודל החדוה שהיתה באותו יום, הוא ע"ד שביארנו במקום אחר [לעיל במאמר א לדברים שבת חזון], בפסוק השליך משמים ארץ תפארת ישראל [איכה ב א], שהוא כאשר אין צדיקים בעולם לעורר היחוד ולהשפיע חסדים, אז הקב"ה אומר "למעני למעני אעשה" [ישעיה מח א], והוא בעצמו מייחד עצמו עם כנסת ישראל, והוא הנקרא השליך משמים ארץ תפארת ישראל, היינו, לייחד אל בחינת 'ארץ' בחינה הנקראת בשם 'תפארת', אף כי הצדיק אבד ואפסו אמונים, וכמו שאיתא במדרש רבה פרשת עקב [דברים רבה פ"ג אות יא] משפסק הסניגור אז הקב"ה בעצמו מלמד סניגוריא. וזה היה הענין בט"ו באב אחר עבוד ימי העצב זמן החורבן, ואבדו חסידי עליון, עושין זאת לדוגמא אשר בתולת ישראל מזדווגין עצמן בלי שום סרסור ביניהם, כי כל דרך הזיווגין הוא על ידי שדכן הממוצע, אבל בכאן היתה תובעת בפה מחמת כי הצדיק אבד, אז הוא היחוד בלי שום סרסור ושדכן רק בכבודו ובעצמם:אמרי נועם

שמעתי מחסיד ישיש אחד, שהיה פעם בפשיסחא קיץ של עצירת גשמים. ונכנסו להרבי ר' בונם זי"ע שיתפלל על הגשמים. ואמר בזה הלשון, עס ווערט זיין א זמן קודם ביאת הגואל, עס ווערט זיין לומדים, אוהן תורה. חסידים, אוהן חסידות. נגידים, אוהן געלד. זיממער, אוהן היטץ. ווינטער אוהן קעלט. עס ווערט וואקסען, אוהן רעגין. [יגיע זמן לפני ביאת הגואל, שיהיו לומדים - בלי תורה. חסידים - בלי חסידות. עשירים - בלי כסף. קיץ - ללא חום. חורף - ללא קור. הכל יצמח - בלי גשמים. - המבי"א]. [שיח שרפי קודש ח"א אות תרנ"ג, בשם מוה"ר הרב שלמה בונם זצ"ל גערשט, מלאדז]: ספר קול מבשר ח"ב - ווערטער - המשך

לזכר נשמת מורינו ורבינו הרב יהושע מרדכי אהרן
בן עט"ר מורינו ורבינו ר' יונה זצ"ל - נלב"ע ט"ז אב תש"ס
תנצב"ה
הונצח ע"י מתפללי ביהכ"נ תפארת צבי - לאס
אנדזשעלעס

יוצא לאור ע"י
מכון בית צדיקים - שידלוב סטאשוב
714 Park Ave Lakewood NJ 08701-2025
Fax: 1-732-730-1588 Tel: 1-732-901-6225
לקבל הגליון ע"י פאקס fax וכן להקדיש גליון לזכות, לרפו"ש, לע"נ או לזכות את הרבים - אחב"י ביותר מאלף מקומות בעולם קע"ה כ"י נא להתקשר להנ"ל
ידידכם נפתלי הירצל גאנצוויג

ואתחנן. בגימטריא שירה. שאמר לפניו שירה כדי שישמע תפלתו. בעל הטורים

ועוד י"ל, על פי המבואר בבעל הטורים ואתחנן (דברים ג כג), בגימטריא שירה. ועיין שם מה שנדחק ברמז זה. ונ"ל על פי מ"ש בעטרת שלמה בזה קצת בסגנון אחר, כי לא אמר שירה משום שהיה חוץ לארץ, על כן נתאוה לכנוס לארץ לומר שירה אף שהמצות אינם נוהגות אלא לאחר כיבוש, וכבר נגזר שלא יראה הכיבוש כמ"ש הרא"מ, מכל מקום נתאוה לומר שירה. ועל פי זה נתיישב גם כן קושית המדרש (תנחומא ואתחנן סי' ד') למה דוקא נקט בלשון ואתחנן, דהוא ליישב דלמה התפלל וכי לאכול מפריה הוא צריך, לכך אמר ואתחנן, דהוא בגימטריא שירה כנ"ל. ועל פי זה נתבאר ואתחנן למה, דהיינו למה דוקא בלשון ואתחנן, ומשני כדי שיכנס לארץ, דהיינו רק הכניסה כמ"ש לעיל, ואם כן המצות עדיין לא נהגו, ולא נתאוה רק לומר שירה, לכך נקט לשון ואתחנן דהוא בגימטריא שירה כנ"ל: ישמח משה

אתה החילות, היינו שמשה טען נגד השי"ת אתה שלחת לי רצון להתפלל, ופתחת לי פתח, והשי"ת השיב לו רב לך היינו כי כל האתעותא שלחתי לך בכדי שילמדו ממך ישראל לדורות איך להתפלל לה' ולא ימנעו א"ע, ועתה רב לך, די לך כי יוכלו ללמוד מזה די צרכם: מי השילוח

וי"א שסיפור לא תוסיפו נמשך אל ענין פעור, שכל חסיד שוטה סובר שמצוה קעביד לבזותו ועובר על לא תוסיפו וסוף שבאו לידי גרעון כי השתחוו לאלהיהן, וקאי על מ"ש ונשב בגיא מול בית פעור. ועל זה אמר כמביא מופת על זה ואמר עיניכם הרואות את כל אשר עשה ה' בבעל פעור בעובד לפעור כי הוא בעל לאותה עבודה: כלי יקר

שבת נחמו

נחמו נחמו עמי יאמר אלקיכם. (ישעיה מ,א) בעת שינחם השם יתברך במהרה בימינו אותנו יזכור לנו כל הצרות שעברו עלינו כדי שיהיה נחמה בכפליים. וזהו אלקיכם, מדת הדין: **או** יבואר, נחמו נחמו כו'. כי מה שהשם יתברך מנחמינו בזה לבד יש לנו נחמה. דרך משל, אינו דומה שומע מפי השר דברים ניחומים ודברי אהבה אינו נחמה עד גמר קבלת טובה ממנו, מה שאין כן פי מלך רצונו כעב מלקוש ואמרי פיו הם מעשה טוב גמור, כי בשמוע דברי תנחומים מפיו ישעשעו נפשינו. או יאמר, שהנחמה כפולה במה שכל הסיבות אף על פי שאינם נראים נוגעים אלינו הם בשבילנו זה אלקים אלקינו הוא ינהגנו כו', אלקים סיבות כל הסיבות. אלקינו, שכל הסיבות הסובבים הם בשבילנו כמאמר חכמינו ז"ל חייב אדם לומר בשבילי נברא העולם. וזהו יאמר אלקיכם: **או** יאמר, נחמו נחמו עמי יאמר אלקיכם. כי עתה הן הן גבורותיו שגוים מרקדים כו' וצר לנו בצרות זכרון מאמר השכינה קלני כו', שהדיבור בגלות על ידי אריכות אפו, כי הכל נעשה בדבר ה', ואז אם ירצה השם יאמר אלהיכם. וזהו ט"ו באב שבו כלו מתי מדבר לשון מיתות הדיבור, היינו בחינת סילוק ונחית מדריגה בחינת הדיבור ואז כלה הסילוק הדיבור ויאמר הנחמה: **נחמו** נחמו עמי יאמר אלקיכם. (ישעיה מ,א) הנה בעת שישראל עושין רצונו של מקום נקרא אלקינו, כי בזה אנו מורים שהוא אלקינו.וזהו פירוש הפסוק (תהלים סז,ז) יברכנו אלקים אלקינו, פירוש שהבורא יתברך יברכנו שיהא נקרא אלקינו. וזהו אמר הנביא שנחמו נחמו, ובמה לזה אמר הכתוב שיאמר אלקיכם: **דברו** על לב ירושלים כי נרצה עונה. (ישעיה מ,ב) הכלל, לעתיד לבא הגוף יהיה לו תענוג מסעודת לויתן אבל הלב אין לו תענוג כי אם מתענוג רוחנית, דהיינו בהתבשר לה על מחילת עונות ועל רוב מצות. וזהו כי נרצה עונה כמאמר חכמינו ז"ל (יומא פו ע"ב) גדולה תשובה שזדונות נעשה לו כזכיות. וזהו כי נרצה עונה, מהעון נעשה רצון הוא מצוה: קדושת לוי

אֶת צֶמַח דָּוִד עַבְדְּךָ מְהֵרָה תַצְמִיחַ. וְקַרְנוֹ תָּרוּם בִּישׁוּעָתֶךָ.
כִּי לִישׁוּעָתְךָ קִוִּינוּ כָּל הַיּוֹם וכו'

ואתם הדבקים וגו' בכל קראנו אליו - כדכתיב וישמע אלקים את נאקתם. ופרעה הקריב ויצעקו בני ישראל אל ה'. מה תצעק אלי דבר אל בני ישראל. וכן במן וכן בשליו וכן במים: רשב"ם

ואתם הדבקים וגו'. הגעתם ע"י עסק התורה להיות חיים כולכם היום חיות הנפש ושמחים בדבקות בה': העמק דבר

ושמרתם ועשיתם כי הוא חכמתכם ובינתכם לעיני העמים, ואיתא בגמ' ע"ז זהו סוד העיבור וכפי אשר יעברו ישראל השנים כן יקום גם עפ"י מערכת הזמן הקור והחום, וכאשר יראו או"ה כי כאשר יעברו ויקבעו ישראל כן יקום ולא כפי שכלם וחשבונם, אז יבינו כי ישראל יונקים ממקור למעלה משכלם: ספר מי השילוח

כי מי גוי גדול אשר לו אלקים קרובים אליו, היינו בכל הקריאות צריך האדם להיות דבוק בהשי"ת, כי קריאה היינו חשק ותשוקה לדבר וע"ז אמר דהע"ה שיר המעלות ה' לא גבה לבי ולא רמו עיני כו' אם לא שויתי ודוממתי נפשי כגמול עלי אמו כגמול עלי נפשי, גמול הוא תינוק הנעתק משדי אמו, וכמו שהתינוק בעת שירצה ליקח איזה דבר מחזיר ראשו ומביט לאמו אם לא תלך ממנו, כן צריך כל נפש מישראל להביט לה' ושלא ישוקע בתאוה וחמדה שלא ישכח ח"ו בה' רק לחשוב דרכיו, וכמו דאיתא בגמ' יונה כל דמדדה ורואה את קינה כו' וכנסת ישראל נמשלה ליונה: מי השילוח

ונשמרתם מאד לנפשותיכם. נכלל בזה הלשון אזהרה על שמירת הגוף והנפש דמשום שמירת הנפש הי' ראוי לכתוב ושמרתם מאד את נפשותיכם כמו לעיל ושמור נפשך אלא ונשמרתם זה הגוף כדאי' בברכות דל"ב ב'. לנפשותיכם לשמירת הנפש תשמרו גם הגוף: העמק דבר

על התורה ועל העבודה

השליך משמים ארץ תפארת ישראל. הנ"ל לפרש עפמ"ש (איכה ב, א) ויבא יוסף לעשות מלאכתו וגו' מלאכתו ממש אלא שדמות דיוקנו של אביו נראה לו. בא ללמד מזה כי כוחו של יעקב הוא לכל איש ואיש מבנ"י להצילו מלעבור עבירה ח"ו. וז"פ השליך משמים ארץ תפארת ישראל זה יעקב שנקרא תפארת והש"י הוריד ליעקב אבינו ע"ה להיות עמנו לעזר ולהושיע. וז"ש (תהלים כ, ב) ישגבך שם אלקי יעקב כי (פס"ז ויצא כח, יג) צורתו של יעקב חקוקה בכסא כבוד והבן. ובזה יבואר המדרש איכה בפסוק הזה השליך משמים ארץ. אמר ר' יהושע בן נחמן משל לבני המדינה שעשו עטרה למלך הקניטוהו וסבלן הקניטוהו וסבלן אח"כ אמר להם המלך כלום אתם מקניטין אותי אלא בעבור העטרה שעטרתם לי הא לכון טרון באפיכון כך אמר הקב"ה כלום אתם מקניטין אלא בשביל איקונין של יעקב שחקוקה בכסאי הא לכון טרון באפיכון הוי השליך משמים ארץ עכ"ל. וכבר האריך בזה בס' עבודת ישראל ע"ש. אך לדברינו הנ"ל ניחא שפיר כפשוטו כלום אתם חוטאים רק בשביל שצורתו של יעקב חקוקה בכסא הכבוד לכן השליך משמים ארץ וממילא ישגבך שם אלהי יעקב כאשר צורתו של יעקב יהי' עמכם למטה יעמוד לכם לעזר להציל אתכם מן החטא. כנ"ל: תפארת שלמה עה"ת

בפסוק לך אכול בשמחה את לחמך ושתה בלב טוב את יינך כי כבר רצה אלקים את מעשיך [קהלת ט ז]. הנה ידוע אשר בין המצרים מכוונין בתפלת רצה לעשות מצר"ה הנמשך משם אלקי"ם במילוי הה"ין העולה צר"ה, שהוא השראות הדינים, יהיה נעשה צירוף רצ"ה, אשר גם הדינים יסכימו לרחמים וחסדים [עיין בשער הכוונות דרוש א לשבועות ובפע"ח שער הברכות פרק ז]. והנה באלו הימים נאסרו בבשר ויין, וכמו שרמזנו במקום אחר ונהר יחרב ויבש [ישעיה יט ה], אשר ר"ת נ'הר י'חרב י'בש' הוא יי"ן, וס"ת הוא בש"ר, והמספר של בש"ר יי"ן הוא תקע"ב, מספר כ"ב פעמים הוי"ה, נגד כ"ב ימים של בין המצרים. ואחר עבור אלו הימים אז כבר נתהפכו הדינים לרחמים, כי תם עונך בת ציון. ועל זה נאמר לך אכול בשמחה, ואין שמחה אלא בבשר, ושתה בלב טוב יינך כי כבר רצה אלקים דייקא, היינו, מן שם אלקי"ם העולה צר"ה נעשה רצ"ה, ומותר בבשר ויין. ויש לרמז אשר איכ"ה ישב"ה עולה שמח"ה, ותיבות בד"ד הע"ר עולה רצ"ה, כי נתהפך הכל לשמחה ולרצון. וכל התיבות איכ"ה ישב"ה בד"ד הע"ר עולה תרח"ם, ע"ד הכתוב אתה תקום תרח"ם ציון [תהלים קב יד], והוא ט' פעמים חס"ד, נגד ט' ימים מראש חודש עד תשעה באב, אשר הכל נעשה חסד: ספר אמרי נועם - מוצאי תשעה באב

פעם אחת סיפר הרבי ר' בונם זי"ע, איך שהרה"ק הרבי מלובלין ז"ל אמר לו, שהוא ילמוד עמו איזה הלכה, כדי שיהיה אליו לתלמיד. והרבי מלובלין זי"ע הלך לארגז הספרים, ולקח שלא בכוונה איזה ספר, והיה זה ספר שולחן ערוך אבן העזר קטן, ופתחו באקראי בדף הדן בדיני 'שבע ברכות', ומתי אומרים 'שהשמחה במעונו', ולמד עמו דינים אלו בחדר שלו. ואחר שסיים עמו, אמר הרבי מלובלין ז"ל בפה קודשו, עכשיו אתה תלמיד שלי, ואני רבי שלך. כך אמר לו כמה פעמים. וסיים החוזה זי"ע, ויש לנו גם זכרון טוב ויפה, ששמך שמחה בונם, הוא ממש השמחה במעונו. ופטרו לשלום. ע"כ. ומי יכול לעמוד בסוד קדושים, כי בודאי הזמין הש"ית הזדמנות האלו לטובתו, כדי שיהיה לזכרון טוב לפניו. ואפשר, שהיה זה שנת הסתלקותו, לקיים בו מאמרם, אל יפטור אדם מחבירו אלא מתוך דבר הלכה, כי מתוך כך זוכרהו. אמר הכותב, אין כל ספק שסיפור זה היה לאחר שהיהודי הקדוש זי"ע נסתלק בי"ט תשרי תקע"ד, ובמשך שנת תקע"ד כנראה היה הרבי רבי בונם כמה פעמים בלובלין, חרף היותו כבר רבי בפשיסחא, והחוזה זי"ע עשה כל מאמץ שהרבי רבי בונם יהיה נקרא תלמידו, כי היה לו בזה ענין גבוה על פי סוד, כיל"ח. [רמתים צופים בתדבא"ר, פי"ח אות נ"ב. בשינוי מעט]: קול מבשר ח"ב - ווערטער - המשך

<u>שבת חזון</u>

...והנה כבר אמרנו שבכל שבת נכלל כל הקדושות שבאים בתוך ימי המעשה שאחריו וכמו שאומרים וקדשתו מכל הזמנים דשבת כולל כל קדושת הזמנים וכמו שאמר בזוהר הקדוש (יתרו פ"ח א') כל ברכאן וכו' ביומא שביעאה תליין דשבת כולל כל הברכות וכל הקדושות שהם אחד כמו שנאמר ויברך ויקדש וכל מה שיש בתוך ימי המעשה ברכה וקדושה מקבל מיום השבת שקודם לו. ומהאי טעמא מברכין החודש בשבת שקודם ראש חודש שקדושת ראש חודש שיבא בתוך השבוע כלול בשבת הקודם ומקבל מיום השבת. וכן השבת הזה שחל תשעה באב בימי המעשה שאחר כך הנה זה שהיה אז יום חורבן בית אלקינו אינו נכלל בשבת הקודם דשבת הוא רק כללא דכל ברכאן וקדישין. אבל מה שמיום תשעה באב הוא יום הולדת נפשו ורוחו של משיח זה כלול בשבת זה שקודם תשעה באב שממנו מקבל יום זה הקדושה זו וכאמור. ולכן נקרא שבת זה שבת חזון שבו ראוי שיולד משיח ויקוים אשפוך את רוחי על כל בשר וגו' בחוריכם חזיונות יראו: ספר פרי צדיק פ' דברים - אות יג

כל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה. הכלל הוא, כל כחות האדם נמשך אחר המחשבה בזה שהאדם חושב נמשך כל עצמות האדם. ונמצא כאשר האדם חושב בקדושה ומתאבל על ירושלים אז מחשבתו ועצמותו בקדושה וזוכה הוא לשון הזדככות, אז האדם מזדכך ורואה עתה בשמחה קצת, דהיינו קצת משמחת ירושלים איך יהיה לעתיד לבוא: ספר קדושת לוי - מגילת איכה

...אמנם הענין מה שקורין שבת חזון על שם מה שאינו לשבחן של ישראל, יש לומר שחזון לשון מחזה, מה שמראין היעודים רב טוב הצפון אחר כבוש המלחמה הגדולה בעזרת השם לנפשות ישראל הנשלחים לעולם הזה מחמת שהם אוהבי השם יתברך ואוהבים לו וכל מגמתם אליו קודם שנשלחו לעולם הזה למלחמה מראין להם רב טוב הצפון, אך בעונותינו הרבים תרגז בטנם של שונאי ישראל עלינו, אך ממה שאנו זוכרים עניינו ומרודינו ותשוח עלינו נפשנו מזה ניכר בבירור שלא אבד נצחינו ותוחלתינו חס ושלום, כי נגזר על המת שישתכח מן הלב מחמת שנסתלק הניצחון למעלה בלי תוחלת חזרה עתה, מה שאין כן חי אינו משתכח. וזהו זאת אשיב אל לבי, מה שזכור תזכור ותשוח נפשי מזה נראה בעליל כי לא נכזבה תוחלתי בכל יום על כן אוחיל. קדושת לוי - איכה

יומא דהילולא קדישא של רבינו יצחק לוריא אשכנזי
ב"ר שלמה האר"י הק' ה' אב שליט"א
רבי יעקב יצחק מלובלין ב"ר אברהם אליעזר הלוי
ט' אב תקע"ה החוזה הק' מלובלין זיעועכי"א

אַחֵינוּ כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל. הַנְּתוּנִים בַּצָּרָה וּבַשִּׁבְיָה. הָעוֹמְדִים בֵּין בַּיָּם וּבֵין בַּיַּבָּשָׁה. הַמָּקוֹם יְרַחֵם עֲלֵיהֶם וְיוֹצִיאֵם מִצָּרָה לִרְוָחָה. וּמֵאֲפֵלָה לְאוֹרָה. וּמִשִּׁעְבּוּד לִגְאֻלָּה. הַשְׁתָּא בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב. וְנֹאמַר אָמֵן:

יוצא לאור ע"י
מכון בית צדיקים - שידלוב סטאשוב
714 Park Ave Lakewood NJ 08701-2025
Fax: 1-732-730-1588 Tel: 1-732-901-6225
לקבל הגליון ע"י פאקס fax וכן להקדיש גליון לזכות, לרפו"ש, לע"נ או לזכות את הרבים - אחב"י ביותר מאלף מקומות בעולם קע"ה כ"י נא להתקשר להנ"ל
ידידכם נפתלי הירצל גאנצווייג

אלה הדברים - לפי שהן דברי תוכחות ומנה כאן כל המקומות שהכעיסו לפני המקום בהן לפיכך סתם את הדברים והזכירן ברמז מפני כבודן של ישראל: רש"י

אלה הדברים כו' בעבר הירדן כו' נראה לפרש כי הנה הצדיק תמיד תשוקותיו הגדולים להשפיע רב טוב לבית ישראל ולפעול להם כל צורכיהם בני חיי ומזוני ולהפך מדת הדין לרחמים ולהמשיך להם חסדים גדולים כדי לעשות נחת רוח ליוצרו יתברך לפעול תענוג בכל העולמות ולהמשיך השפעות תמיד בלי הפסק. ולזה צריך הצדיק להיות הפקר כמדבר כדרך שאמרו בגמרא לגביה יואב וביתו כמדבר שהיה ביתו הפקר לעובר ושב כמדבר וגם הצדיק הזה צריך שיהיה הפקר לכל הצריך אליו לכל דבר וזו היא הפירוש אלה הדברים אשר דבר משה אל כל ישראל במדבר ... חסר כאן: נועם אלימלך

ראה נתתי לפניכם וגו' אומרו בתחילה ראה לשון יחיד, וגמר אומר לשון רבים, לפי שבגדר הראיה שוים הם כאיש אחד, ואין ההשתנות ביניהם, אבל בערך מה שהם אין גדר כולם שוה, לזה אמר לפניכם, וכמו כן כל מה שאמר בפרשה אחר כך בלשון רבים באו ורשו וגו', אינו בגדר ההשתנות כאחד: אור החיים

איתא בשם הרמב"ן ז"ל ע"פ אשר יקשה מכם תקריבון אלי. שכל דבר שמסתפק אי מותר לעשותו יסלק הנאתו וכשירצה לידע באמת אם זה רצונו ית' יראה האמת. ע"כ בכתר ש"ט וכן שמעתי מפי אמו"ז ז"ל בשמו. והפי' תקריבון אלי לחיות הש"י שיש בדבר ההוא. כי כל קישוי רק מבחוץ ע"י הסתר החיצוניות, אבל כשמדבק עצמו בכח הפנימי אין הסתר כלל: שפת אמת - תרל"א

בנוסח הברכה פורס סוכת שלום עלינו ועל ירושלים. כי יש עולם שנה נפש. ובכולם יש נבחרים מוכנים לקבל השלימות. בנ"י בנפש. ושבת בשנה. וא"י וירושלים בעולם. ובש"ק כשהיו בנ"י שרוין על אדמתם הי' מתקיים השלימות. וכמו שיורד נשמה יתירה לבנ"י בש"ק כן הי' הארה יתרה בירושלים. וז"ש לעשות אה"ש לדורותם לשון דירה כמ"ש חז"ל: שפת אמת - תרמ"ב

והנכם היום ככוכבי השמים וגו', פירש"י מהו והנכם היום הנכם משולים כיום קיימים לעולם כחמה וכלבנה וכוכבים, כתיב (משלי ד') ואורח צדיקים כאור נוגה הולך ואור עד נכון היום, היינו כי השמש בעצמה מאירה במקומה בשוה בתחלת היום ובאמצע היום, רק המניעה הוא מחמת הארץ המפסקת בין בני אדם ובין השמש, על כן אין האור מתפשט כל כך בתחלת היום, רק מקצת עד שמתפשט על הארץ, כן הצדיק, הוא בעצמו מאיר תמיד, רק המניעה מחמת המקבלים, וכו' ...**וכן** שמעתי בשם הבעל שם טוב, שאמר **ב)** אוי ואבוי, כי העולם מלא מאורות וסודות נפלאים ונוראים, והיד הקטנה עומדת בפני העינים ומעכבת מלראות אורות גדולים:(ליקוטי מוהר"ן סי' קל"ג) :בעל שם טוב עה"ת

ב) ועיין בס' דברי שלים דס"ה ע"ג וזה לשונו, וכמו שאמר הבעל שם טוב קודש הקדשים ז"ל, האדם יכול לראות עניינים נוראים בזה העולם, נאהר עהר פאר שטעלט זיך אליין מיט דער קליינר האנט, עכ"ל: ספר מקור מים חיים

בפסוק הואיל משה באר. כתבנו כבר כי מרע"ה הי' פותח פי הבאר כי כל התחלות קשות ופתיחת פי הבאר הוא במתנת עליון. ולכן בע"ש נברא פי הבאר. והרמז כמ"ש ביום השבת יפתח. לפי שבש"ק נגלה הארת מדרגת מרע"ה כמ"ש ז"ל לכן יש בו פתיחת פי הבאר: שפת אמת - תרנ"ו

אל תתגרו בם, כי בזה"ז לא אתן לכם מארצם באשר עתה נתתי ירושה לעשו שיורש אותה ממתנת אברהם: מלבים

עד מדרך כף רגל - אפילו מדרך כף רגל כלומר אפילו דריסת הרגל איני מרשה לכם בארצם שלא ברשות ומדרש אגדה עד שיבא יום דריסת כף רגל על הר הזיתים שנאמר ועמדו רגליו וגו': רש"י

לא תיראום הגם שמדבר ליהושע אמר לשון רבים, לכלול גם כל ישראל, לומר שלא יהיה אפילו אחד מישראל ירא מהם, כי ה' נלחם להם ולמה שפירשתי לאמר לישראל, אמר לשון שידבר בו לישראל שיבטחו באלקים חיים: אור החיים

מה שמובא בגמ' (גיטין נו, א) שר' צדוק התענה ארבעים שנה שלא יחרב בהמ"ק. וקשה הא לא הועיל כלום כי לבסוף בעוה"ר נחרב. אך כוונתו הי' בכל יום ויום שרק היום לא יחרב ובכל יום התענה על יומו שלא יחרב היום. וכן מצינו בפירוש במדרש איכה אצל ר' אלעזר המודעי שהתפלל כל יום על יומו לשלום. ויש ללמוד מזה דרך לעבודות הש"י שבכל יום תמיד יתפלל האדם להנצל היום מיצה"ר ולמחר על יום מחר כי אם יתפלל פ"א אי אפשר רק לעשות משפט ה' דבר יום ביומו כנ"ל: תפארת שלמה עה"ת - פרשת דברים

במדרש יש [איכ"ר פ"א כ"ט] שלא לילך יחידי בימי בין המצרים מן שעה ד' ביום עד שעה ט' (היינו בזמן שהחמה בתגבורת) והובא בשו"ע [או"ח סי' תקנ"א סי"ח], ולדעתי יש לרמוז בפסוק בימי שמגר בן ענת וכו' חדלו ארחות [שופטים ה ו] , בימי שמג"ר (שם גר בימים אשר שם נולדים נשמות גרים כמו"ש לעיל) ב"ן ענ"ת (בסודי רזי הובא במגלה עמוקות המלאך של חדש תמוז שמו תע"נ ב"ן אותיות ב"ן ענ"ת), בימי יעל (בזמן שיש עליה לקו משווה היום, היינו השעות הנ"ל שאז החמה בגבורתה, אז) חדלו ארחות, והוא רמז נכון: **[הגהה]** - ר"ת של זה המלאך עיין במגלה עמוקות ר"ת נ'חש ב'ריח נ'חש ע'קלתון ת'נין, והנה אומר לך, זה המלאך בגימ' עקב"ת משיחא, והנה בתמוז מתחילין הכ"ב ימים בין המצרים אשר בהם כעת בעוה"ר בחינת הסתר פנים, אתה סתר לי [תהלים לב ז] היינו שם הוי"ה כביכול בהסתר הלבושים כנ"ל, לבד ב"ך נזכיר שמך [ישעיה כו יג], והנה כ"ב פעמים הוי"ה בגימ' עקב"ת משיחא מנין המלאך הנ"ל, והתבונן: ספר בני יששכר - מאמרי חדשי תמוז אב - מאמר ב' י'

אמרו רז"ל כל מי שלא נבנה בית המקדש בימיו כאילו נחרב בימיו [ירושלמי יומא פ"א ה"א]. יש לפרש, דהנה אמרו רז"ל ביום שחרב בית המקדש נטלו ישראל איפופסין על עונותיהם, היינו שנמחל להם עונותיהם והש"י שפך חמתו על עצים ואבנים כדי שיתקיימו ישראל, ויש לפרש, כל מי שלא נבנה בית המקדש בימיו, הוה כאילו נחרב בימיו, ומהראוי שימחול לו הקב"ה עונותיו: בני יששכר - מאמרי חדשי תמוז אב - מאמר ב' ט"ו

על התורה ועל העבודה

ויכתוב משה את מוצאיהם למסעיהם ואלה מסעיהם למוצאיהם. ...אך דע ששמעתי בשם אא"ז זללה"ה כי כל המסעות היו מ"ב והם אצל כל אדם מיום הולדו עד שובו אל עולמו, ולהבין זה כי מיום הלידה והוצאתו מרחם אמו הוא בחינת יציאת מצרים כנודע ואחר כך נוסע ממסע למסע עד בואו לארץ החיים העליונה וכמו שכתבתי על פסוק (במדבר ט', י"ח) על פי ה' יחנו ועל פי ה' יסעו כי הוא בחינת גדלות וקטנות עיין שם בפסוק הנ"ל, וכו': ספר דגל מחנה אפרים

והוא שאמר הכתוב אלה מסעי בני ישראל וגו' ויכתוב משה את מוצאיהם למסעיהם פי ה', פירוש, משה כתב בתורה המסעות איך הם עומדים ברומו של עולם, מתחלת יציאת האדם מרחם אמו, עד בואו לארץ החיים העליונה, כדי שידע האדם הדרך אשר ילך בה על פי ה', [אבל] ואלה מסעיהם למוצאיהם, היינו האיך שינו אותם במעשיהם ללא טובים, ולכך לא נאמר כאן על פי ה', והבן זה, וה' יורנו בדרך הישר והאמת לפניו אמן: (דגל מחנה אפרים פ' מסעי): ספר בעל שם טוב על התורה

ויכתב משה את מוצאיהם למסעיהם ואלה וגו', דקשה שינוי הנ"ל אך דיש מקומות במסעות שנקראים על שם החטא דישראל, כמו קברות התאוה ורתמה כפרש"י, ומשה היה אוהב לישראל ותלה החטאים בהמקומות [וזהו מוצאיהם למסעיהם] והכתוב מעיד שהוא בהיפך באמת ואלה מסעיהם למוצאהם ע"ש החטאים נקראים המקומות כך: ספר אמרי פנחס - שער א – קמב

פרשת מסעי

ויכתוב משה כו' מוצאיהם למסעיהם כו' כי אלו המסעות היו בפרטות ענין המ"ט שערי טומאה שיצאו מהם בכלל ביציאת מצרים ואח"כ תקנו בהמסעות בפרט. ועם ז' מסעות שחזרו הם מ"ט. וזה מעלה גדולה למרע"ה שחזר לבנ"י כל תהלוכות הנהגתו מיציאת מצרים עד ביאתם לארץ. וכן צריך להיות לכל איש ישראל שנקרא מהלך וצריך לזכור בסוף כל מדריגותיו את כל אשר עבר עליו מהתחלת מהלכו. וכן מצינו ביעקב אע"ה במקלי עברתי את הירדן הזה וכל אשר עבר עליו באותן כ' שנה לא שכח מדריגה ראשונה ועי"ז בא להכנעה אמיתית: שפת אמת - תרל"ה

והקריתם לכם ערים ערי מקלט תהיינה לכם, בשם הבעל שם טוב, שלשה ערי מקלט הוא הרמז מחשבה, דיבור, מעשה, שצריך האדם לברוח מפני גואל הדם, הוא הס"ם שרוצה לבטל אותם מעבודת הבורא, וצריך להתחזק בעצמו במחשבות קדושות, ודיבורים קדושים, ומעשים טובים, כי אף על פי שעדיין אינם כל כך בהירים וזכים, מכל מקום טוב יותר משב ואל תעשה, כי מכל מקום רעותיה דמריה עביד: קדושת לוי

ר"ח אב יאהרצייט דאהרן הכהן

כל בית ישראל - האנשים והנשים לפי שהיה אהרן רודף שלום ומטיל אהבה בין בעלי מריבה ובין איש לאשתו: רש"י פרק כ פסוק כט

אהבת חברים -

אַ שטיין מיט א שטיין אז סע רייבט זיך גייט פייער. כן לענין אהבת חברים. (אם מכה אבן עם אבן יוצא אש). – רבי מרדכי מלעכאוויטש – קובץ אליהו

הכנה לתפילה – עוד שמעתי ממורי ני"י שאמר, מקוה מביאה לידי תפילה ותפילה מביאה לידי לימוד לשמה באמת: אמרי קודש – סטרעליסק

חזק חזק ונתחזק

ואת הערים אשר תתנו ללוים את שש ערי המקלט ועליהם תתנו ארבעים ושתים עיר גו'. בהעיר לב להבין ולדעת יש לרמז בזה, כי מצוה זו נוהגת בכל זמן כי התורה נצחית וע"כ אפילו בזמן הזה יש לה שייכות והוא תיקון למכה נפש בשגגה. ר"ל מי ששגג בחטאים ועונות ומשחית את נפשו הוא יעשנה. ר"ל שיעשה תיקון זה בקבלת עול מלכות שמים באהבה שלימה ובמסי"נ גדול באמת בכל לבבו להשי"ת בהששה תיבות שמע ישראל כו'. והמה בחי' שש ערי מקלט. ועליהם תתנו מ"ב עיר, הוא בחי' פרשה א' של ק"ש שהוא ואהבת שיש בה מ"ב תיבות. והיינו קבלת אהבתו ית' ותורתו בכל לב ונפש. וע"י המסי"נ באמת בכל לבבו לקבל עליו עול מלכות שמים. וע"י קבלתו באמת אהבת השי"ת בכל לבבו בזה נתכפר לו על שהכה את נפשו בשגגה.וכו': ספר אוהב ישראל

ראוי לכל ירא שמים להיות מיצר ודואג על חורבן ביהמ"ק, (או"ח סי' א). ואמר החי' הרי"מ זי"ע מ"ש יר"ש, כש"כ מי שאינו ירא שמים לאמיתו שראוי להיות מיצר ודואג יותר שכל דור שלא נבנה ביהמ"ק בימיו כאלו נחרב בימיו, ויש לכל אחד חלק בזה רק כוונתו שלא יטעה א"ע בשקר כשאינו מרגיש כלל בחסרון ביהמ"ק, וכל הנוגע לכלל, ראוי להיות מיצר ודואג ע"י עצמו שסימן שהוא מבחוץ עד שירחמהו השי"ת להכניסו לכלל ישראל ויהי' מרגיש בחסרונם ושמח בשמחתם: ספר שיח שרפי קודש

מוצאי שבת

הרב הקדוש מסטרעליסק זצ"ל אמר לפעמים לאיש אחד במוצאי שבת, ראה שכל זמן שאכלתי סעודת מלוה מלכה מפתח של גיהנם בידי: אמרי קודש -סטרעליסק

יומא דהילולא קדישא
הרה"ק ר' שלמה מקארלין זצוק"ל זכיעוואכי"א הי"ד
נ' עקה"ש כ"ב תמוז תקנ"ב
לע"נ אזמו"ר הגה"ח ר' יונה בהרה"ח ר' חיים יחיאל זצ"ל גאנצוויג
נלב"ע כ"א תמוז תשנ"ד - אבדק"ק ביהכ"נ תפארת צבי – לאס
אנדזשעלעס מנו"כ בהר הזיתים - נכד שלשלת אדמורי"י שידלוב
[בראשם הרה"ק ר' הירש הגדול משידלוב – תלמיד החוזה הקי'
מלובלין] והמגיד מסטאשוב ומגזע הרמ"ל מסאסוב זכיעוואכי"א

יוצא לאור ע"י
מכון בית צדיקים - שידלוב סטאשוב
714 Park Ave Lakewood NJ 08701-2025
Fax: 1-732-730-1588 Tel: 1-732-901-6225
לקבל הגליון ע"י פאקס fax וכן להקדיש גליון לזכות,
לרפו"ש, לע"נ או לזכות את הרבים - אחב"י ביותר מאלף
מקומות בעולם קע"ה כ"י נא להתקשר להנ"ל
ידידכם נפתלי הירצל גאנצוויג

וידבר משה אל ראשי המטות לבנ"י לאמר זה הדבר אשר צוה ה'. על דרך הפשט לבני ישראל, שיאמרו כן לבני ישראל. אבל חז"ל דרשו (נדרים עח.) ראשי המטות רמז ליחיד מומחה, לבני ישראל רמז לשלושה הדיוטות, כשם שדיני ממונות בשלושה הדיוטות. ומה שנסמכה פרשה זו לשל מעלה שהיא פרשת המועדים, לפי שהזכיר שם נדר גבוה ואמר לבד מנדריכם ונדבותיכם, וזה טעם אשר צוה ה' כי שם יחזור, ללמדך כי מלבד הנדרים האלה הנזכרים עוד יש נדרי הדיוט שהוא חייב לקיים דברו. ועוד טעם אחר, מה קידוש המועדים ביחיד מומחה אף היתר נדרים ביחיד מומחה: רבנו בחיי

לא יחל דברו - כמו לא יחלל דברו לא יעשה דבריו חולין: רש"י

לא יחל דברו ככל היוצא מפיו יעשה. כי כחן של ישראל רק בפיהם כי כתיב ויפח באפיו נשמת (רוח) חיים. ולכן בכח האדם ע"י דברי תורה שמוציא מפיו להטות עצמו אליו ית'. ולכן מצוה לקרות שמע בכל יום ב"פ וכן שאר ברכות ותפלות שתקנו חז"ל. אך התנאי לזה כשאין אדם משנה בדיבורו כמ"ש לא יחל לא יעשה דבריו חולין מכלל שדבריו הם קודש בעצם ע"י קדושת השי"ת שנתן בכל איש ישראל וכפי מה שהאדם שומר פיו כן זוכה שכל היוצא מפיו יעשה שיועיל לו הקבלה והתפלה בפיו שיהי' כן: שפת אמת - תרל"ד

הרבי ר' בונם ז"ל אמר ומקנה רב היה לבני גד ולבני ראובן שהיה להם קנין דבקות במשה רבינו ע"ה, רב מלשון רבי, אלא שהם עשו מהטפל עיקר דאיתא אם אין אני לי מי לי, שהאדם מחויב לעשות מעצמו ואחר כך יש לו סיוע, וכן היה במרגלים שהיה להם דבקות במשה רבינו כדאי' שאמרו כאן ניזכי למיהוי רישין, שהכונה למשה רבינו שנקרא ראשית כדכתיב וירא ראשית לו, ורצו שתישאר הראשית של משה רבינו, והנה קמתם תחת אבותיכם שחרה לו מאד על זה ועל ידי שאמר להם קמתם לשון קימה תיקן זאת, אאזז"ל אמר בני גד ובני ראובן רצו לעשות מעבר הירדן א"י שעי"ז יהיה נדר שהותר מקצתו הותר כולו, ויהא הותר הנדר לגבי משה רבינו שיוכל ליכנס לא"י, ותהיה גם שם ההנהגה על ידי משה רבינו, וזה הפירוש ומקנה רב, אאזז"ל אמר סיחון מלך חשבון ועוג מלך הבשן הם כנגד תפילין של ראש ושל יד, וכתיב וראית את אחורי שהראה לו הקב"ה קשר של תפלין היינו עבר הירדן וכתיב כי שם חלקת מחוקק ספון, במד' כסה את עין הארץ אלו סיחון ועוג שהם היו המפתחות של א"י: אמרי אמת

במדרש על יהושע ימים רבים עשה מלחמה כו'. לתרץ מעשה יהושע נראה כי זמן מלחמתן של ישראל הם מקבלין כח וחיזוק כענין שכתוב לחמנו הם וכ' על אנשי המלחמה שיניך כעדר הקצובות שנק' אכילה כמ"ש ואכלת כו' אויביך ולכן הי' כוונתו לטובה. אך מרע"ה ששנא כ"כ הרשעים שלא [הי'] יכול לסבול שיהיו קיימים אף שעה אחת אף שיצמח מהם טובה. וכן צריך להיות אדם השלם: שפת אמת - תרל"ה

בענין בני גד וב"ר כתבתי במקום אחר בשם הרב מפרשיסחא ז"ל פי' מקנה רב שהיי' להם קנין דביקות במרע"ה ע"ש. וי"ל עוד כי רצו בזה כדי שיהיי' להם החלוקה עפ"י מרע"ה בעצמו. ולזה הטעם רצה מרע"ה ליכנוס לארץ ישראל שאם הי' הוא המחלק להם לא הי' נשאר מהכנענים והי' חירות עולם. לכן מסר להם הגבולים שהיא התחלת קניית הארץ כי הגבולים הם הקצוות מקום דביקות בהשורש כמ"ש במ"א ובכח זה ניתן להם כל הארץ. ובני גד וראובן רצו שיהיי' משה רבינו ע"ה המחלק להם חלקם כנ"ל: שפת אמת - תר"מ

לא יחל דברו ככל היוצא מפיו יעשה. מי שאינו עושה דבורו חולין עושה תקונים בכל היוצא מפיו ויגזור אומר ויקם לו צדיק מושל ביראת אלהים על ידי שמירת ברית הלשון. וזהו מטות שיוכל להטות מדותיו של הקדוש ברוך הוא מדין לרחמים: ספר קדושת לוי

או נוכל לומר זה הדבר לשון מיעוט הוא שיש ב' מיני נודרים. א', מה שאדם נודר בשעת כעסו וזהו נדרי רשעים. והב', מה שהצדיק נודר לשם ד' בעת צרה או כדי לנדור נדר ולעשות סיג לדבר מצוה וע"ז פוקח לנו הכתוב את עיני העוורים שאל יקל האדם את ראשו בנדרים ועל דבר קל יעשה נדר ע"כ אומר הכתוב בלשון זה הדבר לשון מיעוט ר"ל זה הדבר לעשות נדר הוא רק כשהוא לש"ש אשר צוה ד' ר"ל שעושה הנדר בשביל כוונת מצוה ושעי"ז יוכל לבוא לידי מצוה אז מותר ורשאי לנדור נדר אבל לא כנדרי רשעים אז טוב אשר לא תדור ודו"ק היטב: הרה"ק ר' יעקב דוד מאמשינוב - ספר שיח שרפי קודש

נקום נקמת בני ישראל וכו', כי הצדיק אינו נפטר מעולם הזה עד שעושה מצוה גדולה, ובזה ידבוק בשכינה והרשע בהיפך אינו מת עד שעושה עבירה גדולה ונתמלא סאתו וכו', וב' הרב ע"פ הנ"ל דאיתא בזהר דאתפשטותא דמש"ר בכל דרא ודרא ובכל חכם ע"ש, ואין חכם יכול לחדש דבר עד (שנתחדש) [שנתלבש] בו בחי' משה, כי כל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש נאמר למשה ולכך א"א לחדש, נמצא שבחי' משה יש לעולם בתוך ישראל וזה תאסף אל עמך דייקא, שתהיה לעולם בתוך עם ישראל: אמרי פנחס - שער א - קמא

אנשי הצבא בזזו איש לו. פי' מה שלקח הביזה והשלל מהם זהו באמת היה שלהם כי כל ההשפעות טובות יורדים רק בשביל ישראל כמ"ש רש"י בתחלת פ' בראשית כח מעשיו הגיד לעמו לתת להם נחלת עובדי כוכבים כי כל העולם נברא בשביל עם קדוש רק מה שנחטף להחיצונים ולזאת עתה כאשר הצילו מידם שלקחו מהם השפע מחלק שהיה להם מעצמם. וזהו בזזו איש לו מה שהגיע לחלקו הצילו מהם: תפארת שלמה עה"ת

על התורה ועל העבודה

ויקרב משה את משפטן לפני ה'. הכלל, זה הוא התענוג של האב כשמנחיל את בנו וזה הבחינה התעורר משה בה' שאנחנו נקראים בנים לה', והתעורר משה זה הבחינה שהשם יתברך ינחיל אותנו כל הטובות. וזהו ויקרב משה את משפטן, היינו משפט נחלה. לפני ה', זה הבחינה התעורר משה בה': ספר קדושת לוי

עולת שבת בשבתו וגו'. דאיתא בזוה"ק לית מלכא בלא מטרוניתא. והוא הענין כי אין מלך בלא עם, וכביכול אין נקרא בשם מלך ואינו מתענג כי אם בעת עבודת ישראל עמו והם עולים אליו. נמצא מה שישראל שובתים למטה ועולים בשבת במוסף הם עולים בשבתו כביכול שהוא שורש השבת והתענוג. על עולת התמיד, פירוש שעל פי היחודים שאנו עושים כל ימות השבוע ועושים הכנה לקדושה, על זה עולה בשבת ומצטרף היחוד דחול להעלות בשבת היחוד יותר ויותר: עבודת ישראל

ועוד שמעתי מעשה שהיה לפני הרה"ק האלקי מו' מרדכי ז"ל מנעשכיז. שהיה סמוך לעירו אשה עקרה והיתה מתחננת לפניו כמה פעמים ולא הועיל לה. פעם אחת היה מתארח אצלה כבוד הרה"ק ר' שלמה מקארלין ז"ל והיה הבעל הבית נוהג בו כבוד בכל עניינים כראוי לצדיק כזה. ובעת נסעו ממנו באה לפניו האשה והבעל הבית אודות מבוקשו. ענה הצדיק והלא הבעל הבית עשה לי כמו השונמית עם אלישע ואם תאמר שאין האשה צדקת כהשונמית הלא אני אין צדיק כאלישע. ונסע לשלום. ויהי לשנה ילדה בן. והנה שלחה להרב הנ"ל מנעשכיז ז"ל הסמוך לו. לעקיך גדול. כי סברו שמאתו היתה להם התשועה. ותיכף שהביאו הנ"ל לפניו אמר שאין זה שלי כי הוא

שלש רגלים- מדרש מה עשיתי לך כי הכיתני זה שלש רגלים, רמזה לו אדם רוצה לעקב אומה החוגגת שלש רגלים, י"ל דמוכח מדאמרה שלש רגלים ולא אמרה שלש פעמים, ש"מ דרמזה לו כן, ולכאורה קשה למה דייקא מרמז שרוצה לעקור אומר שחוגגת שלש רגלים יותר מכל מצות, אך י"ל משום דאי' במדרש פ' פינחס אמרה כנס"י לפני הש"י יספת לגוי הוספת שלוה לדור המבול לא הקריבו לפניך אפילו פר אחד לא דיין שלא הקריבו רק הכעיסך ולמי נאה להוסיף שלוה וכבוד לישראל תן לנו מועדים ועלינו להיות מקריבים לפניך קרבנות בפסח הקרבנו לפניך בחג הקרבנו לפניך בר"ה ויוהכ"פ אפילו מועד לא החסרני לפניך להקריב ואמר להם הש"י שיוסיף להם מועדים, ולכך י"ל משום דמועדים הוא זמן שמחה לכך לא רמזה מצוה אחרת, משום דבלעם רצה שיחליף הש"י שישליך ישראל ויקח גוים שיעבדו אותו א"כ אם ירמז לשאר מצות יאמר בלעם הגוים יקיימו במקומם, לכך רמזה על מועדים, דהגוים בזמן שיש להם שמחה יש להם גאות ואין מקריבין כלום ומכעיסים, לכך רמזה, אתה רוצה לעקור אומה החוגגת שלש רגלים שניתן להם זמן שמחה מקריבים פרים ועובדים להש"י, ואתה רוצה להפסיד נח"ר להש"י בודאי יהא סופו של בלעם רעה ודו"ק: ספר ביכורי אביב עה"ת - פרשת בלק

ג' השבועות שבין י"ז בתמוז לט' באב, המכוונים נגד ג' השבועות שמרה"ש עד שמיני עצרת, הם ע"ד הצייר שרוצה לצייר ציורים נאים ועושה תחילה צבע שחור כיסוד שיקבל ע"ז את הציורים היפים: הר"מ מקאברין – תורת אבות

כל רודפיה השיגוה בין המצרים. הבעל שם טוב הקדוש אמר על הפסוק כל רודפיה השיגוה בין המצרים, מפני שימים אלו הם ימי השבירה, וסטרא אחרא ר"ל גובר, ומי שמתחזק בה' בימים אלו ומתגבר על היצר הרע, ומפשפש במעשיו, ובפרט בקדושת יסוד הקדוש, משיג השכינה ביותר בימים אלו, וזה ברור למי שמשגיח בזה בימים אלו, וזה גם כן פירוש (ירמיה ט"ו) אם תוציא יקר מזולל וגו': (זכרון שמואל פ' פינחס): בעש"ט עה"ת - מגלת איכה

בתפילת הצדיק ר' שלמה ז"ל ולא רצה ליקח אותו. ובוא וראה מעלת הצדיקים: ספר רמתים צופים - סימן ד' ל"ד

וישלח יהודה את גדי העזים ביד רעהו העדולמי, וכו' (בראשית ל"ח כ). איתא ממרן מקאצק בשם הרבי רבי בונם זצ"ל זי"ע, שלאדם צריך להיות חבר טוב שיוכל לספר לו הכל. וכפי שמצינו אצל יהודה שהיה לו חבר טוב כמו חירה, שיכול היה לספר לו ענין כזה. רבי שלמה מקארלין זצ"ל זי"ע, כשהיה בא לרבי, היה תמיד משתדל להראות את חסרונותיו, כדי שהרבי יתקן אותו. ולא כפי שנוהגים החסידים, שכשבאים לרבותיהם משתדלים בדיוק להיפך. להראות שהם בסדר, שהם בני תורה ויראי שמים, ואילו את הרע הם מסתירים. [מרן ה"בית ישראל", י"ט כסלו תשל"ה, בקו"פ]: ספר קול מבשר ח"א - פרשת וישב - אות י"ד

***הפטורה-* ...ועתה** בנים בחורי חמד, אומר לכל אחד מכם בחור שא עיניך וראה מה אתה בורר לטוב לך, למען חייך תן לו יתברך ראשית ימיך ואחריתך ישגה מאוד, ותכתב לחיים עם כל ישראל, כי זה כחנו לאלקינו היותנו דבקים בו מימי הנעורים, כאמרו זכרתי לך חסד נעוריך וגו' (ירמיה ב ב), הוא יזכרנו לטובה אמן: ספר בינה לעיתים - חלק א - דרוש א ליום שני של ראש השנה

...וא"כ בשדה וודאי צריך חיזוק הלב לעורר שמחה ובעיר בצורה לעורר חרדה שעכ"פ האויב בא על (עסקו) [עסקי] נפשות להזדרז "ולעמודי" ולהשגיח בחומה ומגדלים ככה ד"ת כחומה ושדים המשפיעין ומניקין הם דברי עיון תועלת להכרית המקטריגים וללבן כתמי הנפש. יה"ר שיבנה בית המקדש במהרה בימינו ויקוים ומלאה הארץ דעה כמים לים מכסים אמן: ספר פרי מגדים על או"ח - משבצות זהב - הקדמת המחבר

יומא דהילולא קדישא
הרה"ק ר' שלמה מקארלין זצוק"ל זכיעוא"כי"א הי"ד
נ' עקה"ש כ"ב תמוז תקנ"ב
לע"נ אזמו"ר הגה"ח ר' יונה בהרה"ח ר' חיים יחיאל זצ"ל גאנצוויג
נלב"ע כ"א תמוז תשנ"ד - אבד"ק ביהכ"נ תפארת צבי – לאס אנדזשעלעס
מנו"כ בהר הזיתים - נכד שלשלת אדמור"י שידלוב [בראשם הרה"ק ר' הירש הגדול משידלוב – תלמיד החוזה הק' מלובלין] והמגיד מסטאשוב ומגזע הרמ"ל מסאסוב זכיעוא"כי"א
עליה לציון מרחוב פינסק קארלין יום ב' בשעה 3:15 אחה"צ

יוצא לאור ע"י
מכון בית צדיקים - שידלוב סטאשוב
714 Park Ave Lakewood NJ 08701-2025
Fax: 1-732-730-1588 Tel: 1-732-901-6225
לקבל הגליון ע"י פאקס fax וכן להקדיש גליון לזכות, לרפו"ש, לע"נ או לזכות את הרבים - אחב"י ביותר מאלף מקומות בעולם קע"ה כ"י נא להתקשר להנ"ל
ידידכם נפתלי הירצל גאנצוויג

לכן אמור הנני נותן לו את בריתי שלום. היינו כי ידוע על ידי מסירת נפשו שמסר עצמו לקידוש ה' בזה נתקדשו בפעם אחת כל רמ"ח אבריו ושס"ה גידיו, והוא שאמר השי"ת בשכרו הנני נותן לו את בריתי שלום היינו בשלימות כי ברית מספר תרי"ב וחסר אחד מן תרי"ג והוא שאמר לו השי"ת שיתן לו הברית בשלום היינו בשלימות בלי שום מחסור ויעשה מרכבה לכל התרי"ג מצוות והבן : ספר דגל מחנה אפרים

נאמר לי משם קדוש ישראל ה"ה הרב הקדוש מה"ר שלמה מקארלין זצללה"ה הי"ד, שאמר בשם המדרש, בשעה שאמר הקב"ה לאליהו שיצטרך להיות בכל ברית מילה שבישראל, אמר אליהו, אתה ידעת שאני מקנא לשמך ית', הנה אם יהיה הבעל ברית בעל עבירה לא אוכל לסבול להיות שם, והבטיחו השי"ת שיכפר להבעל ברית ואז יהיה ריקן מעבירות, והשיב עוד אפשר יהיה המוהל בעל עבירה, הבטיחו השי"ת שיכפר גם לו, השיב עוד אפשר יהיו הקהל העומדים שם בעלי עבירות ולא אוכל לסבול, הבטיחו השי"ת שיכפר לכל הקהל, כן שמעתי שיצאו הדברים מפי הקדוש הנ"ל, ונ"ל שזה שמרומז בפינחס הוא אליהו, תחת אשר קנא לאלקיו ויכפר על בני ישראל [במדבר כה יג], כי הואיל ומדתו קנאה והוצרך להיות אצל כל ברית ולא יוכל לסבול, עי"ז גורם הכפרה לישראל כי הוצרך השי"ת להבטיחו כנ"ל : ספר אגרא דפרקא - אות קמו

בפסוק לכן אמור כו'. דאיתא בגמ' מתנה טובה יש לי בבית גנזי שבת שמה ואני מבקש ליתנה לישראל לך והודיעם כו' והיא עצמה השלום שניתן לפינחס דשבת שלום איקרי. והענין דשבת הוא מעין עוה"ב כי בעוה"ז חסר השלימות כמ"ש במ"א. ולכן שבת צריך הכנה. וזהו הודעה

מה שתקנו לנו הקדמונים בקריאת התורה שיזדמן תמיד פרשת פנחס בשבתות שבין המצרים ובודאי לכונה גדולה היא. ונראה לי כי ידוע דרשת חז"ל על פסוק לנטוע שמים וליסוד ארץ אלו הקרבנות, שהבטיח הקב"ה לאברהם אבינו ע"ה כל זמן שקורין סדר הקרבנות מעלה אני עליהם כאילו הקריבום, עיין במסכת מגילה בסופו על פסוק קח לך עגלה משולשת וגו' כבר תקנתי להם סדר הקרבנות כו'. והנה בכל השנה הגם שאנו קורין ואומרים פרשת הקרבנות אין אנו קוראים אותו בספר תורה כהלכותיו, למשל פרשת התמיד אנו קוראין אותו בכל יום אבל אין אנחנו קוראים אותו בספר תורה כתוב על קלף כשר ובצורות האותיות ותגים וטעמים. וכן הקרבנות של מוספי שבת אין אנו קוראים בספר תורה הכשרה. על כן בשבתות שבין המצרים שבימים ההם בטלו הקרבנות בפועל בחורבן בית המקדש בעוונותינו הרבים, קוראים אנחנו כל פרשת הקרבנות שהוא בפרשת פנחס בספר תורה הכשרה בנקודות וטעמים וכל זמן שקורין בסדר הקרבנות מעלה עליהם כאלו הקריבום לפניו והוא תיקון גדול וקל להבין : ספר מאור ושמש - רמזי בין המצרים

בפסוק לחמי לאשי ריח ניחוחי תשמרו. כי בקבלת התורה דכ' ועל הארץ הראך את אשו זה האש נשאר בבנ"י. וזה האש שירד על המזבח מן השמים ובזכות הקרבנות נתקיים זה האש בבנ"י. ובשבתות ומועדים שיש נשמה יתירה צריכין קרבן מוסף לקיים תוספות התלהבות המתגלה בהם. תשמרו להקריב לי לשמי. הגם כי בזכות הקרבנות ירד כל השפע בעולם אבל מחשבת בנ"י צריך להיות רק לשמו ית' בלבד. וכמו כן בתפלות שכנגד תמידין תיקנום צריך להיות עבודה צורך גבוה ואז ממילא מפיקין רצון מהשי"ת : שפת אמת - תר"נ

...כדאי' בזוה"ק (זוהר ב, לח, א) (שמות לד, כג) יראה כל זכורך את פני האדון כו' פני האדון זה ר"ש בן יוחאי כי בראותו פני הצדיק ממשיך עליו יראת שמים. כמ"ש במשרע"ה (שמות לד, ל) וייראו מגשת אליו. שנמשך עליהם יראת שמים ע"י שהיו נגשים אליו לראות פניו. וזה הרמז בפ' (תהלים נה, ו) יראה ורעד יבא בי. וכו' : ספר תפארת שלמה על מועדים - רמזי פורים

שקודם המתנה להיות מוכן לקבל הארה שלמעלה מעוה"ז. וז"ש לכן אמור הנני נותן כו' : שפת אמת - תרמ"ו

עוד יש לומר, דהא דשכר מצוה בהאי עלמא ליכא אף דמפורשים בתורה היעודים הגשמיים כבר כתב הרמב"ם שאין זה תכלית השכר אלא שעי"ז יהי' לנו לב פנוי לעשות המצוות לזכות בהן לחיי עוה"ב, וא"כ חזר כל השכר על עוה"ב, ולפי"ז יש לומר טעם דשכר מצוה בהאי עלמא ליכא משום שהי' גרעון לשכר המצוה, שהרי אפי' ינתנו לו כל חללי דעלמא אינם שוים לניצוץ אחד מעוה"ב כאמרם ז"ל (אבות פ"ד) יפה שעה אחת של קורת רוח בעוה"ב מכל חיי עוה"ז. ועי"כ זה ניחא בשכר הגשמי אשר תכליתו תהי' גשמית, אבל זה שיהי' לו לב פנוי לזכות בו לעוה"ב יאה ויאה שחוזר הכל לעוה"ב. ועי"כ שכר פינחס שכתוב הנני נותן לו את בריתי שלום, ובזוה"ק שהיא מדרגה רוחנית גבוהה מאד שהשיג יעאע"ה אחר פטירתו ומשרע"ה בחייו, והוא כעין אמרז"ל (ברכות י"ז.) עולמך תראה בחייך, וכן והיתה לו ברית כהונת עולם שהוא שכר רוחני לשרת לפני מלך הכבוד, ושכר כזה יתכן גם בהאי עלמא שהרי איננו מגרע מעלת השכר כי הוא שכר עוה"ב בעודו בעוה"ז : שם משמואל - תרע"ה

בענין פינחס בקנאו כו' קנאתי בתוכם. דכ' ויקם מתוך העדה כי בודאי כל בנ"י היו חפצים בנקמה זו רק פינחס הוציאו מכח אל הפועל. ויצא מן הכלל ללמד על כל הכלל. כדכ' והמה בוכים שכל העדה נצטערו במעשה זו. ובאמת כל עבודת הכהן במקדש הי' באופן זה שהי' שליח של כל בנ"י כמ"ש ישראל במעמדם כו'. כי כפי הכנת לבות בנ"י כך עשה הכהן בעובדא להוציא מן הכח אל הפועל העבודה שבלבות בנ"י ולכן ניתן לו הכהונה מדה במדה : שפת אמת - תרמ"ז

על התורה ועל העבודה

עתה ילחכו הקהל את כל סביבותינו. להבין למה קראו הקהל, שבכל פעם מזכירו בלשון עם, הנה העם היוצא וגו'. הענין, כתיב (דברים כ"ג) לא יבוא עמוני ומואבי בקהל ה', ולא כתיב בכלל ישראל רק בלשון קהל, דקהל היינו התחברות כולם יחד מלשון הקהל את העם, וזה מורה דעמון ומואב הם הפכים מקדושת הכלל, ועי"כ אפקי' קרא לאיסור נשיאת ישראלית בלשון קהל. והטעם י"ל פשוט, כי התאחדות הכלל אף שכל אחד ואחד יש לו דעה מיוחדת, מ"מ מאחר שכאו"א מבטל דעתו לרצון השי"ת ואינו נחשב לדבר יש ונפרד בפני עצמו, א"כ הם שוין כולם להיות כאיש אחד. והנה קליפת מואב היא גיאות כמ"ש (ישעי' ט"ז) גאון מואב גא מאד. כן (ירמי' מ"ח) גאון מואב גאה מאד גבהו וגאונו וגאותו ורום לבו יע"ש, וזה היפוך קדושת קהל ד' ולכך לא יבא. ע"כ חשב בלק מאחר שקהל ישראל הם הפכים למואב חשש שילחכו כל סביבותיו. והבן: ספר שם משמואל - שנת תר"ע

ויחר אף אלקים כי הולך הוא. והקשו ז"ל הלא הורשה לילך ולמה חרה בו ה'. ונראה דהנה יש לדקדק דלמה כתיב הולך הוא לשון הוה ולא לשון עבר ככל לשון הפרשה והילי"ל הלך. וי"ל דבא להשמיענו שלא היתה הליכתו מכח שהוקדם לו הרשיון אלא בכל רגע ורגע נתחדש לו רצון ללכת ע"כ יצדק בו לשון הוה, ועל זה משך עליו חרון אף ה', כי במחשבתו הלך בשביל רצונו ולא מפני הרשיון דוקא, ובגוי נחשבה מחשבה להענש עליי כמעשה, ודו"ק: ספר שם משמואל - שנת תרע"ג

המכתב אודות שמחה ומקוה הוא ג"כ במכתב ששלח ר' חנוך העניך מאלכסנדער לחסידיו

פרשת בלק

לכה ארה לי יעקב. הכלל, אצל כל אומה צריכה להיות איזה מדה טובה וזה הוא עיקר חיותם אבל ישראל יש להם כל המדות טובות. וכאן זה הרשע שרצה להרע לישראל ובישראל יש להם כל המדות טובות ורצה זה הרשע לברר אצלו זה המידה טובה שיש באומתו מישראל ועל ידי זה יהיה יכולת בידו להרע לישראל. וזהו שאמר לכה ארה, ארה לשון בירור כמאמר חכמינו ז"ל אורה בתאנים, שרצה לברר אצלו המדה שיש לו ממדות טובות של ישראל. וזהו לכה ארה לי יעקב, לברר מה שיש אצלי ממדת יעקב. ועל ידי זה ולכה זועמה כו': ספר קדושת לוי

מה טובו אוהליך יעקב משכנותיך ישראל. על דרך עשה תורתך קבע (אבות א,טו) כי יעקב הוא מדריגה תחתונה וישראל הוא מדריגה עליונה. וזה פירוש מה טובו אוהליך יעקב, שתעשה מלאכתך עראי. משכנותיך ישראל, פירוש ותורתך קבע: ספר קדושת לוי

בפ' זכר נא כו' גם בגמ' בקשו לקבוע פ' בלק בק"ש בכל יום. כי צריך אדם להיות חזק בעבודת השי"ת להאמין כי אף כל הסט"א ומתנגדים להקדושה כולם מתבטלין לרצון הקב"ה ורק כשאדם הולך בדרך אמת שהרי בלעם על כרחו בירך אותם כענין שכ' בעל כרחו יענה אמן ודבר זה נוהג בכל זמן לכל איש ישראל שחושבין עליו עצות רעות ועי"ז מבקשין הפר עצתם כו': שפת אמת - תרל"ב

עוד יש לפרש לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל ה' אלקיו עמו ותרועת מלך בו. יבואר זה על פי דאיתא בזוה"ק (אחרי ע"ג.) אורייתא וקודשא בריך הוא וישראל כלהו חד עד כאן, ולפי זה הוא כלל גדול אפילו כשאדם חוטא הרבה אז הוא נקרא ניצוץ ישראל ויש בו חלק אלהי ממעל ובודאי יחזור בתשובה על כרחו, כי אי אפשר ליפרד כיון שהם בקרבו ממש, וזה יש לומר שמרמז הפסוק לא הביט און ביעקב במדריגה הפחותה שבישראל ומכל שכן שלא ראה עמל בישראל היינו דאיסתייעא מילתא שיחזור בתשובה והטעם מפני ה' אלהיו עמו ממש יחד כאחד וגם תרועת מלך בו היינו תורה ע' שנדרשת בע' פנים הוא גם כן בו בקרבו ממש ולכך לא ידח ממנו נדח והבן: דגל מחנה אפרים

מה טובו אוהליך יעקב משכנותיך ישראל. יש לפרש בזה בדרך רמז דהנה אהל היינו מה שהוא דרך עראי ומשכן הוא דבר קבוע, וזהו שמרמז מה טובו אהליך היינו אפילו נסיעה שלך שאינך בביתך, יעקב אף שאתה מדריגה תחתונה והטעם משכנותיך ישראל שזה הוא בזכות אבותיך הקדושים שהיו משכן להקב"ה והיו זוכים להשראת שכינה זה אמרתי לפי השעה והצורך בעת ההוא והמשכיל יבין, ועוד יש בזה מילין לאלוה וכשיזכני ה' בחסדו הגדול אזי אבאר: דגל מחנה אפרים

או יבואר, לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל כו'. פירוש לא יזכור הרע שעושין ישראל אבל הטוב שעושין ישראל, דהיינו ה' אלקיו שהשם יתברך נקרא אלקיו שהם ממליכים אותו זה חקוק אצלו. ותרועת מלך בו, מה שהם ממליכים אותו זה הוא בו, דהיינו שחקק אצלו רק על הרע אינו מביט: ספר קדושת לוי

לע"נ מו"ר ברוך בן ר' יעקב ז"ל
נלב"ע ד' סיון תשס"ח
ת.נ.צ.ב.ה.

יוצא לאור ע"י
מכון בית צדיקים - שידלוב סטאשוב
714 Park Ave Lakewood NJ 08701-2025
Fax: 1-732-730-1588 Tel: 1-732-901-6225

ידידכם נפתלי הירצל גאנצוויג

פרה אדומה. בגימטריא זה על עון עגל (תנחומה חקת ח): בעל הטורים

או יאמר דהנה התורה הוא מרפא לכל. ולכאורה אסור להתרפאות בדברי תורה * אלא שהענין הוא כך שהרשימה הנשארת באדם והקדושה שנרשם בו על ידי לימוד התורה על ידו יכול האדם הזה לרפאות חולים * וזהו זאת חקת מלשון חקיקה הוא רשימה הנשארת באדם מהתורה. אבל באיזה אופן יהיה לימוד התורה שיורשם בו קדושה * וזאת התורה אדם כי כו' פירוש שימסור נפשו עליו בגודל אהבה ויראה כן יזכנו ה' הטוב ללמוד תורתו אמן: נועם אלימלך

או יאמר זאת חקת התורה כו' דהנה הצדיק הוא גוזר אומר ויקם והרי הוא כאלו מצוה להשם יתברך כביכול והשם יתברך מקיים את דבריו * וזהו ויאמר ד' אל משה ואהרן לאמר לישראל זאת חקת התורה רוצה לומר באופן זה צריך להיות לימוד התורה כל כך בקדושה וטהרה לשמה עד שיוכל לצוות להשם יתברך כביכול * וזהו אשר צוה ד' לאמר בכדי שיוכל לומר צוה להשם שיהיה כך והשם יתברך ברוך הוא יקיים את דבריו לטוב: ספר נועם אלימלך

בפסוק יאסף אהרן אל עמיו כי לא יבוא כו'. ויש להקשות ממ"נ אי לא הגיע זמנו להסתלק מן העולם וכי בעבור שלא יבוא חיסר השי"ת משנותיו והלא אמרו חז"ל שהקב"ה יושב וממלא שנותיהם של צדיקים מיום ליום כו'. ואי הגיע זמנו אין צריך לטעם כי לא יבוא. אבל באמת זמנו של אדם הוא כשכבר פעל בעולם העבודה שנצרך לו לתקן ולקיים המצות השייכים אליו. ולכן ביקשו משה ואהרן לכנוס לא"י לקיים מצות התלוין שם ולכן אם הי' מוכן לכנוס לא היה זמנו להסתלק עדיין רק כי לא יבוא וממילא כבר שילם עבודתו כנ"ל: שפת אמת – תרל"ט

כתב התניא ביום הששי פרשת חקת נהגו יחידים להתענות שבאותו היום נשרפו כ' קרונות מלאים ספרים בצרפת ולא קבעו אותו בימי החדש מפני שמתוך שאלת חלום נודע להם שיום הפרשה גורם גזירת *התורה* *זאת* *חקת* *התורה* מתרגמינן דא גזירת אורייתא. וגם בשנת ת"ח נחרבו שני קהילות גדולות באותו היום כמ"ש בסליחות שחבר בעל השפתי כהן: מגן אברהם או"ח סימן תקפ:

וכל כלי פתוח אשר אין צמיד פתיל עליו טמא הוא (שם יט, טו). רצ"ל מי שהוא מדבר כל מה שחושק ואין לו מחסום לפיו ובודאי לא ימלט שאינו מדבר לשון הרע ורכילות וניבול פה. וזהו וכל כלי פתוח, שפיו פתוח לדבר דברים בטלים. אשר אין לו צמיד פתיל עליו, רצ"ל שאין לו מחסום לפיו. טמא הוא, בודאי אדם כזה טמא הוא שמדבר לשון הרע ורכילות וניבול פה כנ"ל: ספר עבודת ישראל

אָמַרְתִּי אֶחְכָּמָה וְהִיא רְחוֹקָה. שָׂח אִיתִיאֵל עֲדֵי זֹאת חֻקָּה. בְּלֹא נִפְלֵאת הִיא וְלֹא רְחוֹקָה. זֹאת פְּלִיאָה הִיא וּמְרֻחָקָה. מִלְּפָנֶיהָ מִשְׁפָּט וְחֻקָּה. וּמֵאַחֲרֶיהָ תּוֹרָה וְחֻקָּה. בֶּחָרוּת חֲקוּקָה. וּבְלוּחַ לֵב מְחֻקָּה. מִדּוֹק תְּלוּלָה וּמִשְּׁאוֹל עֲמוּקָה. וּמִדָּיְרֵי אַרְקָא. מְסִלָּתָהּ חֲמוּקָה. בְּכֵן אֵין לַעֲמוֹד בְּסוֹדָהּ. וְאֵין לְהַגִּיעַ יְסוֹדָהּ. וְאֵין לַחֲקוֹר חֻקָּהּ. וְאֵין לְהַחֲלִישׁ חֶלְקָהּ: וְאֵין לֵידַע עֶרְכָּהּ. וְאֵין לְהָבִין דַּרְכָּהּ. אֱלקים הֵבִין דַּרְכָּהּ: - סדר יוצר לפרשת פרה

ר' איסר זלמן מעלצער זצ"ל תמה על ר' יוסף חיים זאננפעלד זצ"ל למה הוא מרבה כל כך בטבילות בהמקוה ושאל לו על כך, וענה לו הגרי"ח ומה עם עכו"ם ע"י טבילה א' נעשה מגוי לישראל כל שכן ישראל שטובל שנתעלה ביותר שנקדש ע"י כך, ושמע ר' א"ז דבריו ומאז היה לו גישה אחרת ביותר למקוה: מפי השמועה

וזה שאמרו (בבא בתרא ע"ח ע"ב) על כן יאמרו המושלים ביצרם בואו חשבון וכו' שרק המושלים שכבר שרפו היצר רע שבגופם בכח אש דדברי תורה בהם, הם יכולים לפעול בדבריהם גם בלב השומעים: ספר דברי סופרים - אות כו

שמעתי מאברך אחד מופלג, שהי' לו גניבה ונגנב ממנו השטריימיל בגור, וסיפר לפני הה"ק בעל שפת אמת זצ"ל, והשיבו עיקר תראה שלא יגנבו ממך הראש (מען זאל דיך דעם קאפ נישט בגנבנן) והבן (א"ה הראש צריך שמירה יתירה, שהגנב הוא היצה"ר לא יחתור במחתרת לבא במחשבות שבראש, וכוונת הה"ק להזכירו, שאתה חושש להזכיר גניבת השטריימיל יותר מגניבת הראש): ספר שיח שרפי קודש

...ואומר אשרי הגבר אשר מלא את אשפתו מהם לא יבושו כי ידברו את אויבים בשער מאי את אויבים בשער אמר רבי חייא בר אבא אפי' האב ובנו הרב ותלמידו שעוסקין בתורה בשער אחד נעשים אויבים זה את זה ואינם זזים משם עד שנעשים אוהבים זה את זה שנאמר את והב בסופה אל תקרי בסופה אלא בסופה: קידושין ל:

מקוה איז דאך בטלו לטבילותי' איז דאך נישט קיין מצוה. אבער וואס מקוה קען ברענגין קען דאך ניט ברענגען דיא גרעסטי מצוה. עצבות איז דאך נישט קיין עבירה. אבער צו דעם טמטום הלב וואס עצבות ברענגט קען דאך דיא גרעסטי עבירה נישט ברענגין. דאס וואס מיר רעדין שמחה מיינט מען נישט של מצוה. ווארין דאס איז דאך איין מדריגה. מיר מיינען אבי נישט קיין עצבות. פשוט א יוד גייט נישט מיט שמחה דאס ער איז א יוד איז ער א כפוי טובה דעם הימעל. איז א סימן דאס ער האט קיין מאהל נישט דער הערט דיא ברכה שלא עשני גוי. וכו': ר' אהרן הגדול מקארלין זי"ע

על התורה ועל העבודה

שהוא מות, ולכך הם לא הבינו ולא הסתכלו אל האמת, וראו רק הבחינה הרע שהיה בו, והיינו הצירוף של מות המרומז בשמו, ולכך והביטו אחרי משה, היינו שלא הסתכלו רק בחינת אחוריים של משה וחשדוהו גם באשת איש כנ"ל, שהיה נולד בבחינת כל המדות רעות:(דגל מחנה אפרים פ' תשא ד"ה וראו): ספר בעל שם טוב על התורה

השונאים הם רוחו של צדיק כמו שהיו ערב רב משורש משה, אלא מפסולת הבירור היו, ודברו עליו כל הרעות שבעולם, ויש לנו קבלה ממרן אלקי הבעל שם טוב, שממש חשדוהו באשת איש, כי כל מה שעשה בלעם הרשע שהיה מניצוצי משה רבינו, הכל דברו עליו וחשדוהו, ולכן אל יתמה על צדיק גמור על מה שמדברין עליו ערב רב רשעים גמורים במה שלא היה במחשבתו כלל, כי אין שום דבר במקרה, כי הרבה פעמים מדברין במה שעשו הם בעצמם, והם משרש ואינן רואין חוב לעצמן, אלא הכל על צדיק אמיתי ולפעמים מגלגול העבר שפגם בכיוצא בזה בדקות גדול, ועל הכל יתן את לבו לתקן ויקבל באהבה ויבקש רחמים על עצמו ועליהם וימשיך כל טוב:(נוצר חסד אבות פ"ו ד"ה אחדות השונאים): ספר בעל שם טוב על התורה

טעם מה שאמרו דתן ואבירם אף לא אל ארץ זבת חלב ודבש מה שאין כן קרח לא אמר זה. כי קרח היה משבט לוי ועל שבט לוי לא נגזר שימותו במדבר: קדושת לוי

ענייני קטורת - **כתוב** בשער הכוונות מהאריז"ל שאם יתחברו עשרה אנשים יראי ה' ויקראו סדר פטום הקטורת ביחד בכוונה הראויה יעשה רושם גדול למעלה ויבטלו עי"ז כל הדינים וכל הדברים רעים וקשים. ומזהירין אנו תמיד לומר קטורת בצבור, לבד מה שאצלינו ברור שזה שמירה גדולה לכל דבר, יש בזה עוד יחודים ועליות עולמות עד אין שיעור: סדה"י בית אהרן

ובגמ' ובמד' בקהלם אל תחד כבודי בעדת קרח פי' דכתיב ויקהלו על משה ועל אהרן. אבל לא הי' כניסי' לשם שמים ולא נתקיים כי כח האסיפה לבוא לאחדות ולעורר השורש של יעקב אבינו כחן של בנ"י. וזהו סופה להתקיים פי' לעורר הסוף והתכלית אחדות הגמור. אבל בקהלם אל תחד ולא באו להאחדות. וזהו שאמרו כל העדה כו' קדושים כו'. אמת הי' שבכח התאספות בנ"י מעוררין הקדושה והאחדות והשראת השכינה כמ"ש ויהי בישורון מלך בהתאסף. אבל צריכין סיוע שיוכלו להתאסף ולהתאחד. וזה הי' בכח מרע"ה ועבודת הכה"ג. לכן כשרצו להתאסף חוץ מכחם לא הועילו כלום: שפת אמת - תרמ"ג

ענין הריקוד. נראה לפרש, שהמרקד מגביה א"ע מחומר הארץ והוא רומז שהפעולות החומריות יהיו נמי כולן קדושות ומזוככות ומסולקות מתאוות החומר, והוא נמי כענין מלאכת מרקד להפריד הפסולת, ועי"כ אין מרקדין בשבת שבשבת בורר אסור שזמן הברירה הוא בעו"ש ובשבת צריך שיהי' כל מלאכתך עשוי' והוא מעין עוה"ב שכולו הטוב והמיטיב, ובהאר"י ז"ל שמאכל של שבת אינו מגשם. וזה ענין הריקוד לפני הכלה לרמז אף שאלו הענינים נראין חומריים, בישראל אינו כן וצריך שיהי' קודש מזוכך ומסולק מהגשמיות: ספר שם משמואל

כבד את ה' מהונך (משלי ג, ט) דרשו מחונך (פס"ר פ' עשר תעשרנו) דה' מתחלפת בח', אותיות אחה"ע גרוניות, שאם היה לו קול ערב ישיר לפניו לתברך ויפרוס על שמע ועובר לפני התיבה: ספר חרדים – פ' לח יח

הקרבנות והקטורת ידכי גרמי' באמירתו לגבוה ובציבור בכל מה דאפשר. כי כלל זה בידי, כל אמירות ותפלות הנאמרים כי עשרה שכינתא שריא, ובעזה"י מתקנים כל התיקונים כמו תפילת צדיקי יסודי עולם": סדה"י למרן אדמוה"ז זי"ע, בית אהרן

חייבים להקפיד לומר קטורת בציבור. <u>זה רפואה. בפרט למחלות שבדורנו הרי זה רפואה הכי טובה ומועילה:</u>
אנו אומרים גלוי שאותם שאינם מקפידים לומר קטורת בציבור. דהיינו שהם מדברים בשעת אמירת הקטורת, או שמאחרים בכוונה. יש להוציאם מביהכ"נ. ואסור להזניח דבר זה: ספר הנהגות צדיקים - אזהרות הקודש מרבי יוחנן מסטאלין: אות ,ט"ז, י"ז

מרן אדמו"ר רבי יוחנן מסטאלין זיע"א אמר: קטורת בציבור חייבים לשמור, זה רפואה, למחלות דזמנינו היא הרפואה הטובה ביותר: כתבי קודש

...ואם תבין זה תבין מה שנאמר בקרבנות (ויקרא ב יג) ולא תשבית מלח ברית אלקיך, וכתיב (במדבר יח יט) ברית מלח עולם היא: **ודע** שהמלח, מים ועפר, ובכח השמש הבאה בהם עשו מלח. והמים בתולדותם ירוו הארץ ויולידוהו ויצמיחוהו, ואחרי היותם מלח יכריתו כל מקום וישרפוהו, ולא תזרע ולא תצמיח. והנה הברית כלולה מכל המדות, והמים והאש באים בה ועדיה תאתה. ובאה הממשלה הראשונה ממלכת השם במלח שיתן טעם בכל המאכלות, ותתקיים ותכרית במליחותה. והנה המלח כברית, ולכן אמר הכתוב (דה"י ב יג ה) הלא לכם לדעת כי ה' אלקי ישראל נתן ממלכה לדוד על ישראל לעולם לו ולבניו ברית מלח. כי היא מדתו של דוד. ולכן אמר בקרבנות נמי ברית מלח עולם היא, כי הברית מלח העולם, בו יתקיים ויכרת: וכו' ספר תורת המנחה לרבי יעקב סקילי - דרשה ט

...איפוא גר השי"ת – בכל מקום שמניחים לו ליכנס: ספר עמוד האמת דף רכ"ו

לע"נ מו"ר הרה"ג ר' שניאור בן מו"ר
הרה"ג ר' אהרן זצוק"ל
ראש ישיבת בית מדרש גבוה
נלב"ע ג' תמוז תשמ"ג

יוצא לאור ע"י
מכון בית צדיקים - שידלוב סטאשוב
714 Park Ave Lakewood NJ 08701-2025
Fax: 1-732-730-1588 Tel: 1-732-901-6225
לקבל הגליון ע"י פאקס fax וכן להקדיש גליון לזכות, לרפו"ש, לע"נ או לזכות את הרבים - אחב"י ביותר מאלף מקומות בעולם קע"ה כ"י נא להתקשר להנ"ל
ידידכם נפתלי הירצל גאנצוויג

ויקח קרח - לקח את עצמו לצד אחד להיות נחלק מתוך העדה לעורר על הכהונה וזהו שתרגם אונקלוס ואתפלג נחלק משאר העדה להחזיק במחלוקת וכן (איוב טו) מה יקחך לבך לוקח אותך להפליג משאר בני אדם. וכו': רש"י

קרח הי' בעל רוה"ק ומטועני ארון הברית, היינו שהי' צדיק וזקן בן ק"ל שנה ובכל זאת בגלל קנאה אחת שקינא באליצפן בן עוזיאל ירד שאולה, נגיעה קטנה זו הוציאה אותו מן העולם, מכאן צריכים ללמוד מה איומה יכולה להיות נגיעה אחת קטנה ומכאן מדה טובה מרובה לאן יכולה נטיה אחת לטובה להביא את האדם: חי' הרי"ם

ובדדומה לזה אמר ר' ישראל סאלאנטער שנוח יותר ללמוד כל הש"ס מלשנה מידה א' ולענ"ד יש להוסיף שלפעמים מידה גרועה א' יכול לעכב את האדם מללמוד כל הש"ס ומדה טובה מרובה שע"י מדה טובה א' וע"י קצת התחזקות יכול לבוא למדרגות גדולים כר' אליעזר בן הורקנוס שהיה כ"ח שנים והלך ללמוד אצל ר' אליעזר הגדול בירושלים ולמד ב' הלכות כל ימות השבוע וחזר אותם בשבת עד שנתעלה ואמר אליו רבו אשרי אברהם יצחק ויעקב שיצא זה מחלציהם (עיין שם פרקי דר' אליעזר א,ב) וידוע עובדות מהרבה שעלו למה שזכו ע"י התחזקות. ושמעתי מר' שניאור קאטלער זצ"ל שאמר על רות - ותרא כי מתאמצת היא ללכת (א י"ח) שרק אצל כלל ישראל שייך מידה זו של התאמצות (- המלקט)

ויקח קרח וגו'. מחז"ל (סנהדרין קט, ב) שלקח מקח רע לעצמו. ר"ל שבחי' העבודות שלו הי' רק לעצמו, לשם אהבת השכר או שאר פניות ולא לשם שמים: הס"ק מסלאנים

ולעמוד לפני העדה לשרתם, פירש"י לשיר על הדוכן. ויש להכין למה נקרא השיר על הדוכן עמידה לפני העדה, כי לא לכבוד העדה הי' השיר אלא לפני ממ"ה הקב"ה. ונראה שהלויים היו אמצעים, והיתה עבודתם להגביה את ישראל ולקשר אותם באהבה ברשפי אש שלהבתי' באביהן שבשמים, והיינו ע"י

נסמך ויקח קרח לפרשת ציצית שלמעלה. דאיתא עינו הטעתו. ובשם הרב הק' מלובלין אמרו להוכיח מכאן כי גם רוח הקודש יכול להזיק לאדם שאינו שומר עצמו כראוי. כי מצות ציצית על שם הסתכלות כמ"ש רש"י ובודאי המצוה מפקח עיני האדם ולכן כתיב מיד ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם ב' לבבות וב' עינים כמ"ש בפרשה הקודמת וקרח לקח לו ביותר זה ההסתכלות ונכשל בו: שפת אמת - תרנ"ה

זו מחלוקת קרח וכל עדתו - לא הזכיר צד השני של מחלוקת שהם משה ואהרן כמו שזכר בחלוקה ראשונה ב' הצדדים לפי שבכאן אינם שוים שמשה ואהרן כוונתם לשמים היתה. ולא היתה בהם שום בחינה שלא לש"ש. מד"ש בשם הר"י לירמא: תוי"ט מ' אבות פ"ה מ' י"ז

לא חמור אחד מהם נשאתי ולא הרעותי את אחד מהם כו'. הכלל, משה רבינו היה מעלה כל ישראל והיה מדבק עצמו תמיד לכל ישראל. וזהו לא חמור אחד מהם נשאתי, כלומר שלא נשאתי גוף אחד מישראל, רק כל ישראל נשאתי וכן לא דבקתי לאיש אחד מישראל רק לכל ישראל וזהו לא חמור כו'. ולא הרעותי, לשון דביקות מלשון אחי ורעי: **כי** לא מלבי. ויבואר בו הפסוק אתם המיתם את עם כו'. הכלל, יש שהצדיק פועל דבר אף על פי שלא נגזר מלמעלה אף על פי כן הצדיק בתפילתו פועל זאת. ויש שהצדיק ממשיך הפעולה מלמעלה מה שנגזר מלמעלה וכאן חשדו ישראל את משה רבינו ואהרן שהם בצדקתם פעלו זאת בתפילתם. וזהו שאמרו אתם המיתם את עם ה' וזהו שאמר משה רבינו כי לא מלבי, כלומר הדבר הזה מן הקדוש ברוך הוא נגזר ולא אנחנו בתפילתינו: ספר קדושת לוי

ומכאן רואים כמה יכול לפעול ע"י תפילה (- המלקט)

שהיו ישראל מחוברים אל הלויים במה שכל מחית הלויים היתה ע"י ישראל ונחשבים מקבלים מישראל, ובמה שהיו הלויים מדבקים עצמם באהבה בשיר העלו את ישראל אתם עמם, ע"כ השיר שהי' לפני ה' ולא לפני בו"ד מחמת זה עצמו הי' לתועלת נמי לישראל. וזה עצמו הוא הענין להקביל פני רבו בזמנים המקודשים כאמרם ז"ל (ר"ה ט"ז ע"ב) מכלל דבחודש ושבת איבעי למיזל. והדבר כמבואר: ספר שם משמואל - תרע"ד

ברש"י ראה שלשלת גדולה יוצאה הימנו שמואל וכו' אמר בשבילו אני נמלט וכ"ד משמרות וכו'. ויש להבין הלא ברא מזכה אבא, ולמה לא הועילה לו זכותם. ונראה שהוא כטעם (יומא פ"ח:) אחטא ויוה"כ מכפר אין יוה"כ מכפר, מפני שיוה"כ הי' סיבה לחטאו שאלמלא יוה"כ לא חטא, ע"כ אינו מכפר. וכן נמי היתה כאן השלשלת הגדולה היוצאה ממנו היתה סיבה לחטא, ואלמלא הם הי' מתירא. ומכאן דהא דאין יוה"כ מכפר היינו שאלמלא יוה"כ לא חטא, אבל מי שגברה עליו תאוותו שאפי' בלעדי ידיעתו שיוה"כ מכפר נמי לא עצר כח לעמוד על נפשו, שוב אין ידיעתו שיוה"כ תכפר מעכבת הכפרה: שם משמואל - תרע"ד

וישמע משה ויפול על פניו, ואמרו חכמינו ז"ל (סנהדרין דק"י ע"א) מה שמועה שמע, אמר רשב"נ אמר ר"י שחשדוהו מאשת איש, שמעתי מן אדוני אבי זקיני זללה"ה, על הא דאמר (בבכורות ד"ה ע"א) משה רבכם קביוסטוס היה או גונב נפשות, להבין זה גם להבין ענין (פ' תשא) והביטו אחרי משה [ע"ש במדרש תנחומא תשא סי' כ"ז למאן דדרש לגנאי] ובפרט שיחשדו אותו באשת איש, ופירש הוא ז"ל, כי מרע"ה נולד שיהיה רשע גמור ויהיה לו כל המדות הרעות, אך שהוא היפך ושיבר כל המדות רעות, והשתדל רק להכניס עצמו במדות טובות, ע"כ, ויש לפרש דבריו הקדושים, כי ידוע בכוונת הקטורת כי מה"ש במילואו הוא מספר מו"ח. ונמתק ונעשה האמ"ת ע"ש, ולכך משה היה כלול בו שני בחינות, טוב, שהוא האמת, ורע גמור

על התורה ועל העבודה

ויין לנסך רביעית ההין וגו׳. אדמו״ר הגה״ק בעל שפת אמת זצ״ל מגור הי׳ פ״א בדיחא דעתי׳, ואמר ע״ד צחות להבין הסמיכות דפ׳ נסכים לפ׳ שילוח המרגלים משום שישראל היו במרירות גדול מאוד אחר מעשה דהמרגלים, לזה נאמר להם אח״ז פ׳ נסכי יין להשיב את נפשם עכלה״ק זיע״א: ספר שיח שרפי קודש

ולא תתורו אחרי לבבכם. חסיד אחד התנצל לפני בעל שפת אמת הק׳ מגור זצללה״ה שיש לו מחשבות ואין מניחין אותו ללמוד ולהתפלל, כי הכל דומה לו שלא טוב עשה ותמיד יש לו עגנ״פ על שעבר, והשיבו הה״ק שלא להביט אחריו כלל, כתיב לא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם, והבן: ספר שיח שרפי קודש

סיפר הרב״צ אוסטראוורע ז״ל שפ״א התנצל א״ע לפני הגה״ק אדמו״ר מרן בעל השפת אמת זצוקללה״ה שאין לו זכרון. והשיב לו בזה״ל, שצריכים ליתן שבח והודאה להשי״ת ע״מ שנותן שכחה לעת הזקנה בכדי שיהי׳ יכולת עי״ז לקבל כל המאורעות שעברו על כל אחד ואחד עד ימי הזקנה עכלה״ק: ספר שיח שרפי קודש

נעליכם ברגליכם? . . . – כשנסע הרב החסיד רבי בעריל שוחט (לעווינטאל) ז״ל מארה״ק להסתופף בצל קדושת מרן אדמו״ר הזקן זיע״א, [הבית אהרן] נכנס לראות את הינוקא קדישא, ושאלו הינוקא אם הוא מארץ ישראל, ונענה בחיוב, ושאל אותו בהתרגשות: האם מתהלכים שם עם נעלים על אדמת הקודש, שהרי ״ווי קען מען טרעטין אויף די הייליגע ערד.״ (- איך אפשר לדרוך על אדמת הקודש) (מזקני החסידים: מטה אהרן – פינסק קארלין

והימים ימי בכורי ענבים. כי אז הגיע עת בכורי הענבים היינו תיקון ענין אדה״ר. כי י״א ענבים היה. כי בוודאי אם היו עושים כפי אזהרת משרע״ה בוודאי היה נתקן הכל לדור דורות. וסיים וגם עתה שייך כל הפרשה שלח לך אנשים: בית אהרן

במדרש שאמר מרע״ה שלכך חטא המקושש כי בחול יש תפילין ובשבת אין לו עי״ מה לזכור ונתן מצות ציצית. וקשה כי מצות שבת הוא אות כמו תפילין. ונראה שמצוה התלוי׳ במעשה גשמיי מעורר יותר האדם. כי קדושת שבת קביעא וקיימא. והמצות שהם במעשה האדם מביאי׳ קדושה גם למעשה גשמיי כמ״ש במדרש שבכל דבר יש מצוה ע״ש ע״פ ה׳ חפץ כו׳ יגדיל תורה כו׳ ע״כ נתן השי״ת המצות שיהיו מסייעין לאדם להמשיך קדושת התורה בכל דבר כנ״ל: שפת אמת - תרל״ג

ועשו להם ציצית וגו׳, אותן הקשרים שעושין בציצית בסוף כל חוט וחוט, אמר [הרר״פ מקאריץ ז״ל] בשם הבעש״ט זצ״ל, שלא לעשות הקשרים הנ״ל ביום עשיית הציצית, אך ביום שלאחריו, כדי לחוש לדברי המגן אברהם (סי׳ י״א ס״ק כ״ז שלא יהיה כמוסיף על הקשרים וכו׳):(מדרש פינחס ד״ל ע״א אות י״ג): ספר בעל שם טוב עה״ת

אמר: הר״ן מלעכאוויטש יום השבת הוא גבוה מאד, וממנו שפע רוחני לכל השבוע. והשפע הגשמי של כל השבוע הוא מתוספת שבת, שמוסיף מחול על הקודש. לו היו בעה״ב שומעים לי, והיו עושים תוספת שבת גדול, והיה להם שפע של פרנסה כל השבוע. תורת אבות

חלק ונחלה בארץ ישראל – בליל הוואך נאכט של אחי שליט״א אור ליום ג׳ טו״ב כסליו שנת ב׳ר׳י׳ת׳ ט׳ו׳ב׳ לפ״ק לפ״ק אכל א״א אדמו״ר [מרן אדמו״ר הזקן] זצוקל״ל עם בני ארץ ישראל וגם איזה אנשים ואז הגיע לו מארץ ישראל איזה קנין מהבית שקנה ביסודות של הרה״צ מוהרר״ מענדלי זצוקל״ל הגדול מויטעפסק בעיר הקודש טבריא תובב״א, ואמר שיש פסק מהרה״צ משפיטובקא זצוקל״ל אשר מי שקנה חלק בארץ ישראל אפילו כשיבא משיח לא יוכלו ליקח זאת מאתו. (עס איז דא א פסק פון שפיטובקער רב אז ווער סי האט געקויפט א חלק אין ארץ ישראל איז אפילו אז משיח וועט קומען וועט מען דאס נישט קענען בא עם צונעמען). (כתבי הרה״ק רבי ירחמיאל משה מקאזיניץ זי״ע): מטה אהרן

ויבא עד חברון. פירש״י ז״ל כלב לבדו הלך שם ונשתטח על קברי אבות כו׳. סיפר לי הרב ר׳ חיים ליבערזאהן מטשארנאביל, שקיבל מאביו הרב החסיד ר׳ ישעי׳ ז״ל, שיש לו בקבלה מהה״ק ר׳ שלמה מקארלין זצ״ל, שבאם באים על קבר אבותיו או על קבר של איזה צדיק, אז יעמד על פתח בית החיים ויאמר כך, אולי הנפש של הצדיק שבאתי על קברו אין כעת בקבר, אז אני אדליק נר בעת התפלה עבור הנשמה ראשונה שתגיד (לאבותיו או) להצדיק, שבאתי אני פב״פ להתפלל על קברו, ואזי ימהרו הנשמות שבכל אחת רצונה להקדים את חבירתה להודיע להצדיק מי שבא על קברו. (בכתבי הרה״ג ר׳ נתן נטע ז״ל אבד״ק קאלביעל): שמע שלמה

כי לכל העם בשגגה. שמעתי לפרש בשם קדוש ה׳ מסטרעליסק זי״ע הפסוק כי׳ לכל׳ העם׳ בשגגה׳, סופי תיבות מילה: אמרי קודש - סטרעליסק

לע"נ הרה"ג ר' ראובן בן הרה"ג ר' שבתי זצ"ל פיין
נלב"ע כ"ה סיון תשנ"ג
מחבר ספר בין המשפתים – ראש ישיבת תורה ודעת
ר' מנשה בן הרה"ג ר' שבתי זצ"ל
גראַבלאָווסקי - נלב"ע כ"ה סיון תשל"ב
ת.נ.צ.ב.ה.

יוצא לאור ע"י
מכון בית צדיקים - שידלוב סטאשוב
714 Park Ave Lakewood NJ 08701-2025
Fax: 1-732-730-1588 Tel: 1-732-901-6225
לקבל הגליון ע״י פאקס fax וכן להקדיש גליון לזכות, לרפו״ש, לע״נ או לזכות את הרבים - אחב״י ביותר מאלף מקומות בעולם קע״ה כ״כ נא להתקשר להנ״ל
ידידכם נפתלי הירצל גאנצווייג

ויעלו בנגב ויבא עד חברון, פירש רש"י שכלב הלך ונשתטח על קברי אבות ע"ש, ובדורות האחרונים, כשלומדים דברי שום תנא וחכם מדברי הקדמונים, שהדבר ההוא (א) הוא חיות ומוחין שלו, והאדם הלומד ומדבר דבריו, מדבק ומכניס חיות ומוחין שלו לתוך הדיבורים, ונקרא אתדבקות רוחא ברוחא, ולכך מחיה אותו, שמכניס החיות בהדברים, שלכך אמרו (יבמות דצ"ז ע"א) שפתותיו דובבות בקבר, ואפשר לומר כי זהו בחינת השתטחות על קברי צדיקים, כי דיבורי הצדיק שם הוא קבור וטמון החיות שלו כאמור, וזה הלומד, בהכנסו עם החיות ומוחין שלו לתוך החיות ומוחין של הצדיק שטמן בדבריו, נקרא אתדבקות רוחא ברוחא, ושפתותיו דובבות בקבר, כנודע זה מדברי הבעל שם טוב נשמתו בגנזי מרומים, ונקרא בחינה זו השתטחות על קברי הצדיקים שהן דבריהם שלומד ומזכיר היום הלומד ולכך מחיה מוחין של אותו הצדיק והבן:(ס' מאור עינים בריש לקוטי מסי' שבת): ספר בעל שם טוב עה"ת

(א) בס' לקוטי אמרים ד"ב ע"ב וד"ד ע"א כתב וז"ל, כשלומד בגמרא אמר רבי שמעון תיבת שמעון הוא חיות התנא, וכן שם כל האדם הוא חיות שלו, ושם הוי"ה הוא מחיה ומקשר החיות עם המוחין, והדין שאומר הוא השכל שלו דהיינו המוחין, נמצא כשלומד בדחילו ורחימו הוא מקשר עצמו לר' שמעון ולומד אצלו עכ"ל, עיין לקמן פ' ואתחנן אות ל' מענין זה, ועיקר ענין ההתדבקות עם נשמת הצדיקים עיין שם בפ' ואתחנן אות ט"ו ובהגה י"ג ענין יחודים השייכים לזה: ספר מקור מים חיים – בספר בעש"ט עה"ת

רמז מצות הפרשה
שמירת עינים **לא** תתורו **ח**לה

ראשי תיבות תמוז
זמני **ת**שובה **מ**משמשין **ו**באין

ותקרבון אלי כלכם - בערבוביא ולהלן הוא אומר ותקרבון אלי כל ראשי שבטיכם וזקניכם ותאמרו הן הראנו וגו' אותה קריבה היתה הוגנת ילדים מכבדים את הזקנים ושלחום לפניהם וזקנים מכבדים את הראשים ללכת לפניהם אבל כאן ותקרבון אלי כולכם בערבוביא ילדים דוחפין את הזקנים וזקנים דוחפין את הראשים: רש"י על דברים פרק א פסוק כב

היש בה עץ אם אין, דרז"ל (ב"ב טו.) אם יש שם אדם כשר שיגין עליהם כעץ זה העושה צל ומגין על כל המסתופף בצלו, ועל זה נאמר סר צלם מעליהם שכבר מת איוב, רמז לדבר צלם עולה למספר עץ. וי"א עץ זה עוץ והוא איוב שהיה מארץ עוץ. וכו'. כלי יקר

למטה אבותיו תשלחו כל נשיא בהם. יבואר עפי"י הידוע גודל מעלת הצדיקי' העיקר הוא בחי' הענוה והשפלות כמ"ש הלל (שמו"ר מה, ה) הגבהתי הוא השפלתי וכן מצינו באברהם אבינו ע"ה שאמר (בראשית יח, כז) ואנכי עפר ואפר. וכן מדת כל הצדיקים לפי גודל מעלת השפלות כן מתרוממים ביותר שאת למעלה למעלה. וזה הרמז בפ' במדבר (א, ד) איש איש למטה איש ראש לבית אבותיו הוא. פי' כל מה שהאיש הוא למטה במעלת הענוה למטה מכל כן הוא זוכה להתרומם למעלה ראש לבית אבותיו הוא. לכן גם עתה בעת אשר שלח משה את המרגלים הי' מזרז אותם בזה שיהיו במדת הענוה. וז"ש להם למטה אבותיו תשלחו כל נשיא בהם לשלוח ולהפשיט מהם הנשיאות. אך כאשר שלח אותם והלכו לדרכם נהפך לבבם כמ"ש (שם יג, יז) וישלח אותם משה כו' נתגרה בם היצה"ר להביא בהם התנשאות כמ"ש להלן (שם ג) ראשי בני ישראל המה: ספר תפארת שלמה

ויהושע בן נון וכלב בן יפונה חיו מן האנשים ההם וגו', דשמעתי שיקשר החיות שלו עם חיות הרשעים, וכאשר הרשעים אינם רוצים להתחבר עמו (ב) אז נשאר החיות שלו אצל הצדיק, וזהו שאמר חיו מן האנשים וכו':(בן פורת יוסף לפ' ויצא דנ"ג ע"ג): בעל שם טוב על התורה

(ב) ובס' דעת משה פ' נח, וז"ל, דרשו חכמינו ז"ל (בחגיגה דט"ו ע"א) זכה נוטל חלקו וחלק חבירו בגן עדן, ואמר הבעל שם טוב זצללה"ה כי לאו דוקא בגן עדן, אלא כי עולמו יראה בחייו ליטול חלקו גם בעולם הזה, ופירש הרב הקדוש מו"ה דוב בער זצלה"ה מ"מ דק"ק ראוונא כי בהוכיח הצדיק באמרי פיו, ובודאי דבריו ממקום קדוש יהלכו, והדיבור הוא בבחינת מלכות, ועולם השמיעה מהמקבל הוא למעלה מהדיבור בערך בחינתו, אבל באין איש שם על לב לקבל דבריו, אזי הצדיק חוזר ונוטל השמיעה והדיבור יעו"ש, עכ"ל: מקור מים חיים – בספר בעש"ט עה"ת

עוד פרשנו עלה נעלה וירשנו. כי ארץ ישראל ניתן לבנ"י בזכות האבות שנשבע השי"ת להם וכדאיתא במד' ודבר אלקינו יקום לעולם ע"ש. לכן אעפ"י שראו המרגלים שאין בכחם לעלות אל העם מ"מ אמרו יהושע וכלב שהעיקר צריכין לתקן עצמנו להיות נמשך אחר מעשה אבות כדאיתא בתנא דב"א לעולם יאמר אדם מתי יגיעו מעשי למעשי אבותי. ואז וירשנו אותה בדרך ירושה: שפת אמת - תרמ"ז

ונהי בעינינו כחגבים וכן היינו בעיניהם. שמעתי בשם הרה"ק ר' דוד זצ"ל מקאצק שחטא המרגלים הי' בזה שאמרו וכן היינו בעיניהם כי למה להם לדעת איך הם נחשבים בעיני זולתם ע"כ: שיח שרפי קודש

על התורה ועל העבודה

ויהי בנסוע הארון ויאמר משה קומה ה' וגו'. רמז הארון לתלמיד חכם שנקרא ארון כמו שאמרו על מאמר חז"ל (שבת לב.) שקורין לארון ארנא. כי התלמיד חכם נקרא ארון על שם הלוחות והתורה שניתנו בו והוא מבוזה בעיני המון וקורין להם ארנא בלשון בזיון. והנה דרך הצדיק להתקרב לבוראו דבר יום ביומו. אכן למי שהבורא ב"ה רוצה בו מנסהו בכמה נסיונות אם יעמוד בם ואז אם יתחזק ויעמוד על משמרתו אז יעלה למעלה גדולה ונפלאה. וכמ"ש במדרש (במ"ר טו) קח את הלוים, זהו שאמר הכתוב (תהלים יא, ה) ה' צדיק יבחן, אין הקב"ה מעלה את האדם לשררה עד שבוחן ובודק אותו וכו' עיי"ש:

והנה בשעת הנסיון שהוא ירידה לצורך עליה כנ"ל. הענין הוא, כמו העולה במעלות הסולם אשר מידי צריך לעלות על השליב הגבוה עוקר רגל אחד משליב שתחתיו ונשאר עומד כרגע ברגלו אחת על הסולם ורגלו אחת באויר ואז צריך האדם שמירה והבחנה שלא יפול ח"ו. וכן הענין הזה בעבודת ה' בשעת הנסיון אף על גב שיעלה אחר כך יותר גבוה, מכל מקום בשעת הנסיון נשאר עומד כמו על רגל אחד ואז צריך שמירה גדולה וחיזוק, ה' ישמור לנצח כל החוסים בו, וזש"ה ויהי בנסוע הארון, כלומר כשהתלמיד חכם נוסע מענין לענין וממדרגה למדרגה. ויאמר משה, כלומר שהתפלל על הצדיקים. קומה ה', והיה בעזרתם שלא יפלו ח"ו ואדרבה יתחזקו ויעלו יותר ויותר. ויפוצו אויביך וינוסו משנאיך, כלומר שלא יהיה אז אחיזה לחיצונים בהם עד יעבור עמך ה' אמן: ספר עבודת ישראל

והאיש משה עניו מאוד מכל האדם אשר על פני האדמה, פי' כי יש שני מדרגות, א) שמחשבתו תמיד כולה למעלה אפילו בדברים תחתונים, ומובדל מן החומר של התחתונים, מדרגה הב' אינו מובדל מן החומר כל כך, וזהו סוד (זוה"ק נשא דקל"ח ע"א) משה משה לא פסיק טעמא בגווה, יעקב יעקב פסיק טעמא, כי יש משה לעילא משה לתתא יעקב לעילא יעקב לתתא, לפיכך במשה לא פסיק טעמא כי כולו אחד הן למעלה הן למטה היה אחד, ז) שכולו היה למעלה והיה מובדל מן החומר, ואף על פי כן היה מחזיק עצמו במדת ענוה אפילו בדברים עליונים, מכל האדם אשר על פני האדמה, האדם הוא המחשבה אשר כולה על פני האדמה, ר"ל אפילו מן אותו אדם שהוא כולו למטה היה משה חושב את עצמו יותר שפל ממנו:(בראש ס' לקוטים יקרים): ספר בעל שם טוב עה"ת

ז) עוד שם בס' לקוטים יקרים ד"ב ע"א וז"ל, כל אדם יוכל לבא למדרגה של משה רבינו עליו השלום בהזדככות, ולא כמשה ממש, אלא במדרגת משה, כי משה עלה אל ה' למעלה באצילות, אלא ר"ל למשל אם נשמתו מעשיה דעשיה וממלכות דעשיה שהוא ממדרגה התחתונה, יכול לזכות כדי שיוכל לבא למדרגת משה לאצילות דעשיה וכן אם נשמתו מעולם אחר, עכ"ל. **ובס'** מאור עינים פ' קדושים וז"ל, אף דכתיב (בפ' ברכה) ולא קם נביא עוד בישראל כמשה בנביאות לא קם, אבל יכול להיות כל אחד שיבא למדרגת משה בצדקתו כמבואר במדרש (רבתי פ' וירא פנ"ו סי' זיי"ן) אין לך דור שאין בו כמשה, כו', עכ"ל: ספר מקור מים חיים

***הפטורה*...ואפשר** לזה יאמר הכתוב (זכריה ב', פי"ד) רני ושמחי בת ציון כי הנני בא ושכנתי בתוכך וגו' ונלוו גוים רבים וגו' והיו לי לעם וגו' הבדיל בין ישראל לאומות העולם לומר בישראל ושכנתי בתוכך ובאומות העולם והיו לי לעם. כי האומות העולם לא יזכו לזה להיות שמו יתברך שוכן בתוכם רק שיהיו עמו והוא יתברך יהיה עליהם כמלך על העם. ואולם בני ישראל הנה הוא יתברך ישכון בתוכם לתת את עצמו כביכול ביניהם לחלקם. וזה תכלית כל הטוב וקץ כל השמחות: באר מים חיים - בהעלותך

א"י והאיש משה עניו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה הנ"ל ע"ד המבואר בתוס' (ע"ז ג, א) כי יש חילוק בין אדם להאדם כי אתם קרוים אדם והאדם הם אף עובדי כוכבים. דהנה כל עיקר עבודות הצדיקים בעוה"ז לבער הקוצים מן הכרם ולהגדיל שמו הגדול בעולם וימלא כבודו את כל הארץ כי הנה בזמן שיש עדיין עוברי רצונו בעולם אין כבודו ית"ש יכול לשרות עמהם. והנה עד"ז היה משרע"ה מצטער כל הימים כי רצה לעקור ולהעביר ממשלת הסט"א מכל וכל שיהיה מאז ה' ימלוך לעולם ועד. אך לא היה יכול לזה כי עדיין לא הי' הזמן הנכון אך הוא תלה כי החסרון הוא מצידו כי הוא אינו חשוב לכלום וז"ש והאיש משה עניו מאד והענוה באה לו מכל האדם הם העובדי כוכבים אשר על פני האדמ' כי הסט"א עדיין קיים בעולם מזה באה לו הענוה. אך לעתיד נאמר (בתפילת ימים נוראים) כי תעביר זדון מן הארץ ותמלוך אתה ה' לבדך ומשרע"ה יהיה המשיח כמבואר בזוה"ק אך אז ישמח משה ישמח אותיות משיח משה עבד נאמן קראת לו אז יודע העבודות שלו כי נאמנה לפני ה' תמיד: ספר תפארת שלמה

והאיש משה ענו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה. לפי שכל ישראל היו תלויים במשה והוא הי' צריך להעלות את כולם, ע"כ הוכרח לעמוד נמוך מכולם נמוך מכל נמוך, כדי שבהתרוממותו יעלה את כולם. הס"ק מסלאנים – תורת אבות

בכל ביתי נאמן הוא. הגם שבחינתו גבוהה כ"כ שהוא בכל ביתי, בכ"ז נאמן הוא, נעמט ער זיך מיט אמונה. הס"ק מלעכאוויטש - תורת אבות

לזכר עולם יהיה צדיק - יומא דהילולא קדישא
הרה"ק ר' אהרן בן הרה"ק ר' אשר - הבית אהרן
מקארלין זיעוכי"א - נלב"ע טו"ב סיון תרל"ב

יוצא לאור ע"י
מכון בית צדיקים - שידלוב סטאשוב
714 Park Ave Lakewood NJ 08701-2025
Fax: 1-732-730-1588 Tel: 1-732-901-6225

בהעלותך פי' שהוא מעלה את הנרות למעלה. אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות. פירוש אלו השבעה נרות של מנורה יאירו להפנימית של מנורה: בית אהרן

עוד אמר . מדליק עד שתהא שלהבת עולה מאיליה כי הקב"ה ברא את העולם יש מאיין . והצדיקים עושין איין מיי"ש . וזהו מדליק . שמזככים את החומר עד שנעשה כולו רוחניות . וזהו עד שתהא שלהבת עולה מאיליה . בלי שום הפסק חומר כלל שנעשה כולו רוחניות : בית אהרן

או יאמר בהעלותך כו'. דרש"י מפרש אל מול פני המנורה היינו נר מערבי נר אמצעי שממנה היה מתחיל ובה היה מסיים. ולכאורה יאירו ששת הנרות מבעי ליה. ונראה דנר אמצעי הוא רמז להשכינה שהשכינה במערב והצדיק צריך להיות תמיד בדביקות גדול * וזהו ממנה היה מתחיל כו' דהיינו שהוא תמיד בדביקות וזהו מדרגות שבת ולכך נקרא התלמיד חכם תמיד שבת מחמת הדבקות שבו בימי החול כבימי השבת * וזהו בהעלותך את הנרות הוא רמז לדביקות אל מול פני המנורה שהוא נר אמצעי רמז לשכינה יאירו שבעת הנרות פירוש שתתקן גם ימי החול שיאירו יחד עם השבת כאור אחד: ספר נועם אלימלך

ויעש כן אהרן. שלא שינה. יש לפרש כי עשה מעשה המצוה כל ימי חייו בכוונה ורצון אחד. כי דרך כל אדם. שבהתחלה מתעורר לטוב. אח"כ נשכח ממנו. וצריך לחפש התעוררות באופן אחר תמיד. והאמת כי ההתפעלות הראשון הוא המובחר לזאת נאמר על אהרן שלא שינה וממילא בא לו תמיד השגות חדשות כמ"ש אם שמוע בישן תשמע בחדש: שפת אמת - תרל"ה

ויקרא את שם המקום ההוא קברות התאוה וגו', שמעתי מן אדוני אבי זקיני זללה"ה בשם ס' ברית מנוחה קברות התאוה הוא **ג)** בחינת החכמה, כי שם קברו את העם המתאוים, פירוש, מי שבא למדת חכמה, אזי בטל ממנו כל התאוות מרוב דבקותו בו יתברך שמו):(דגל מחנה אפרים פ' מסעי): ספר בעל שם טוב עה"ת

ג) ולקמן פ' מסעי אות א' נעתיק אי"ה דיבור זה באריכות ע"ש, ועיין עוד שם בס' דגל מחנה אפרים פ' בראשית וזה לשונו, שמעתי מאדוני אבי זקני ריב"ש נ"ע שאמר שכתוב בס' ברית מנוחה שחכמה נקרא קברות התאוה, כי כשאדם דבוק בחכמה ממילא כל התאוות בטלין ממנו ולכך נקרא קברות התאוה היינו שעל ידי החכמה הוא מקבר ומבטל כח התאוה מעליו עכ"ל, וכן הזכיר זה שם בפ' קרח ובפ' עקב ע"ש, ועיין לעיל פ' בראשית בסוף הגה ק"ל, ובר"פ נח אות י"ג ע"ש: ספר מקור מים חיים

<u>פרקי אבות -</u> **והוי** זהיר במצוה קלה כבחמורה. זהיר הוה לי' זהירות ואור. היינו שיכניס האור והחיות של הקב"ה הגם ע"י מצוה קלה ואחר שישיג מעט חיות ישיג וידע שיש עוד חיות יותר ויותר עד אין סוף:

שאין אתה יודע מתן שכרה של מצוה. פי' מה שאין אתה יודע. זה המתן שכרה של המצוה כי הצדיקים כשמשיגים איזה חיות ע"י המצות יודעים ומאמינים שלא השיגו גדלות הבורא יתי'. ומה שהם עושים יותר משיגים יותר וגם מבקשים יותר ויותר עד א"ס יתי': בית אהרן

<u>מילי דרבנן -</u> **הרה"ח** ר' מרדכי ליזר (נ"י) סיפר: פ"א רצה אדמו"ר הזקן [הבית אהרן] אש ולקח האבן והכה עליו כדי להוציא אש ואמרו לו שיש גפרורים בבית ולמה כל הטורח הזה והשיב להם: איך האב פיינט גרינג פייער. (- אני שונא אש שבא בקלות). (כתבי ר' מנשה הכהן ראזענפעלד) מטה אהרן

ברש"י מי יאכילנו בשר והלא הי' להם מקנה רב רק שמבקשין עלילה. וקשה מאי עלילה יש מאחר שהי' להם. אך י"ל דכתיב התאוו תאוה. ומשמע שלא הי' להם תאוה. שהיו למעלה מהטבע. חירות מיצה"ר. ולכך הי' נראה להם שנכון שיהי' להם תאוה ושיזכו לעשות נחת רוח להשי"ת על ידי שיאכלו בקדושה אף בשר גשמי. וז"ש נפשנו יבשה כו' שלא קיימו בכל נפשכם. כמ"ש במד' בכל נפש ונפש שברא בך, שהוא ביטול כל הרצונות ותאוות להשי"ת. וזה לא הי' להם שהיו למעלה מבחי' הנפש. אבל לא הוטבו דבריהם להשי"ת שצריך האדם להיות חרד יותר לירא פן יבטל ח"ו רצון השי"ת ולא יביא עצמו לידי נסיון אף שיוכל לזכות למדריגה ע"י זה שזה נקרא לגרמייהו קצת. כי מי שירא באמת לעבור רצון השי"ת מרוצה יותר בפשיטות. [ובאמת כל הנסיונות משום מאן דאכיל לאו דילי' בהית לאסתכולי כו' וזהו טובת השי"ת אבל כשכן רצון האדם נק' לגרמייהו כנ"ל]: שפת אמת - תרל"א

כשם שהקדוש ברוך הוא, יהי שמו הגדול מבורך לעלם ולעולמי עלמיא, זוכר ומשבח מעשה הצדיקים והכשרים, וטופח שתי ידיו זה על גב זו ואומר, למה לא נתמלא כל העולם כאברהם יצחק ויעקב וכמשה ודוד, כך יהא אדם זוכר ומשבח להקב"ה, בתפלה ובדברי תורה, ובדברי חכמים בכל מקום. וכו'. (תדבא"ר פרק ו'). ומפרש הרמתים צופים, וזה שכתב 'זו על גב זו', - שיגבר יד ימינו. וכן בתפלה, יתן האדם ימינו על שמאלו. ולכן אמר, 'טופח שתי ידיו זו על גב זו, ואומר וכו''. וכאשר זוכה האיש הנלבב להחזיק בהתעוררות הזה, מתחזק ובוטח, ודעתו נכונה לדעת ה', בלי שום נסים ופלאים. כי לבו מרגיש בחיותו לנקודת הלב באמת לאמתו. כמו ששמעתי מרבינו זלה"ה מפרשיסחא, כי כל מה שהאדם מתייגע ומתעורר - אפשר שהוא מחיצוניות הלב, כי הלב יש לו חדרי חדרים, אבל זה שהוא מן השמים כנ"ל, יורד לחיותו ממש, במה שהוא חי. וד"ל. [רמתים צופים בתדבא"ר פרק ו', אות כ"ח באמצע]: ספר קול מבשר ח"ב - תנא דבי אליהו

על התורה ועל העבודה

לומר שע"י הנזירה והפרישה מן הטבע שורה הברכה בהטבע וביטולו של דבר זה קיומו. ומהו"ט בש"ק יורד ברכה על כל ימי המעשה ע"י שיש בו ביטול הטבע וכל מעשה גשמיי לכן היא מקור הברכה. והג' סעודות בש"ק הם מעין הג' ברכות שבברכת כהנים. וזה ג"כ הרמז בפסוק ואיש את קדשיו לו יהיו ודו"ק: שפת אמת – תרמ"ו

דבר אחר כה תברכו יברכך ה' וישמרך יברכך בעושר וישמרך שתהא עושה מצות יאר ה' פניו ויעמיד ממך בנים בני תורה שנאמר (משלי ו) כי נר מצוה ותורה וכו': מדרש תנחומא נשא פרק י

או יבואר, כה תברכו את בני ישראל אמור להם כו' ושמו את שמי על בני ישראל. הכלל, לכך צריכין הכהנים לברך את ישראל בקול שישמעו ישראל בכדי שאלו אותיות שישמעו ישראל מהכהנים יעשו רושם בישראל ויאירו מול פניהם ובזה הם מתברכין. וזהו כה תברכו כו' אמור להם, דוקא לומר להם האותיות ולא די שיבקש במחשבה על ברכת ישראל, רק לאמר להם האותיות מן הברכה. וזהו ושמו את שמי על בני ישראל ואני אברכם, וקאי על ישראל: קדושת לוי

אמור להם. מכאן למדו רז"ל (ספרי ו קמג) שהחזן מקריא לכהנים מלה במלה נוסח הברכות, וטעמו של דבר שהחזן הוא הסרסור המושך שפע צינור ממקור הברכות תחילה ומוריק אותם על ראש הכהנים יחולו, כי הוא אומר תחילה אל הכהן יברכך ה' כדי לעשות את הכהן תחילה כלי גדוש ומלא ברכת ה' ואח"כ כשהכהן אומר לישראל יברכך ה'. הוא מוריק מן כלי מלא על כלי ריקן, אבל אם לא היה הכהן מתברך תחילה היה מוריק מכלי ריקן אל כלי ריקן. כלי יקר

זאת חנוכת המזבח ביום המשח אותו מאת נשיאי ישראל. יבואר עפ"י הידוע גודל מעלת הצ"ע שומר הברית שנקרא אות הוא הממשיך כל השפעות לבנ"י. וזה הרמז זאת חנוכת המזבח ביום המשח אותו לשון אות. מאת נשיאי ישראל. פי' זה נמשך מאת צדיקי הדור שהם נשיאי העדה. ובכחם להמשיך החסדים בבחי' החינוך שיהי' הכל לטובה מעתה ועד עולם. וזהו בחי' היסוד סיומא דגופא שהוא המחזיק את הכל ובו כח ההשפעה והכל תלוי בו כידוע: תפארת שלמה

נשיא אחד ליום וגו'. הנ"ל עפ"י מ"ש (בראשית כד, א) ואברהם זקן בא בימים. בא עם כל ימיו נכונים כמ"ש (מג"א ב, יא) ובכל יום ויום מרדכי מתהלך וגו'. וזה ג"כ נשיא אחד ליום שהיו מרימים אחדות הבורא בכל יום בבחי' הראוי לאותו היום: תפארת שלמה עה"ת

פרקי אבות - ...ולרמב"ם (פ"ב מסנהדרין ה"ז) וידועים לשבטיכם אלו שרוח הבריות נוחה מהם, ובמה יהיו אהובים לבריות, בזמן שיהיו בעלי עין טובה ונפש שפלה וחברתן טובה ודבורן ומשאן בנחת עם הבריות, ידועים מענין כי ידעתיו למען אשר יצוה שענינו אהבה וחבה: הכתב והקבלה על דברים (פ"א פי"ג)

יאר ה'. פירוש שלא יהיה מסך המבדיל בין ישראל לאביהם שבשמים, שבזה יאיר אור שכינתו על ישראל: אור החיים

יאר ה' פניו אליך ויחנך. הכלל, כשאדם יש לו חן אזי בודאי יש לו מעלה. ובאמת מי יכול להתפאר עצמו נגד ה' שיש לו מעלה, כי להשם יתברך כל דיירא ארעא כלא חשיבין. ולזה מרמז הפסוק חסד הבורא ברוך הוא שעושה עם ישראל שנותן לישראל התפארת והדרת פנים בכדי שיהיה להם מעלה ויהיה לישראל חן בעיניו יתברך. וזהו הרמז ישא ה' פניו אליך, שנושא לך פנים, היינו הדרת פנים והתפארת בכדי שיהיה לך מעלה לישא חן בעיניו. וזהו ויחונך, בכדי שתמצא חן בעיניו יתברך: קדושת לוי

כ"ק אבי אדמו"ר [האבני נזר] זצללה"ה אמר הטעם שנזיר אסור בטומאת קרובים וכהן מותר, משום שכהן קדושתו מצד התולדה, אבל נזיר שקדושתו מצד עצמו אין לו צירוף אל קרובים, עכתו"ד. ולפי"ז מובן הא דכ"ג נמי אסור לטמאות לקרובים משום שמעלתו זו שנעשה כ"ג היא מחמת מעלת עצמו ולולא מעלת עצמו הי' כהן הדיוט, ואף המתמנה תחת אביו ע"כ צריך שיהי' ראוי והגון לכך וממלא מקום אבותיו וצריך מינוי, ע"כ נמי אסור להיטמא לקרובים מפני שמעלתו זו אין בה צירוף קרובים: שם משמואל - תרע"ד

...ולכוונה זו יעשו גם כן מקצת חכמי זמנינו יי"א, כי לפעמים אירע ששותים ושכרו דודים הרבה יותר מדאי, כוונה אחת להם, כדי שתחול השמחה בנפשם, ומתוך שמחת הנפש תחול רוח הקודש, כאמרם ז"ל [בפרק ערבי פסחים (קיז, א) אין השכינה שורה לא מתוך עצלות וכו' אלא מתוך שמחה.] נמצא כוונת הגדולים אפילו כששותים דרך שכרות היא רצויה, כי אין כוונתם בזה אל מלוי הבטן ולמשוך ביין את בשרם, רק אל הדבר הטוב הנמשך מזה, כמו שכתבתי למעלה שעיקר כוונתם בזה לדרוש ולתור בחכמה, כי בהתחזק הכחות הגופניות יתחזקו הכחות הנפשיות ויהיו נא פי שנים ברוחניותם אליהם מבפעם אחר, כמו שכתב הבחיי בפרשת תולדות גבי מטעמים של יצחק, עיין שם. [ע"ל סימן ע' ענין כוונת המועדים במה שנאמר ושמחת בחגך]: ספר השל"ה הקדוש - שער האותיות - עמק ברכה סעיף ג

לזכר עולם יהיה צדיק - יומא דהילולא קדישא
הרה"ק ר' אהרן בן הרה"ק ר' אשר - הבית אהרן
מקארלין זיעוכי"א
נלב"ע טו"ב סיון תרל"ב

יוצא לאור ע"י
מכון בית צדיקים - שידלוב סטאשוב
714 Park Ave Lakewood NJ 08701-2025
Fax: 1-732-730-1588 Tel: 1-732-901-6225
לקבל הגליון ע"י פאקס fax וכן להקדיש גליון לזכות, לרפו"ש, לע"נ או לזכות את הרבים - אחב"י ביותר מאלף מקומות בעולם קע"ה כ"כ נא להתקשר להנ"ל
ידידכם נפתלי הירצל גאנצווייג

ביום א' פרשה נשא אחר תפלת המנחה . דיבר מענין לימוד והזהיר ביותר ע"ז בכל עת שיכול להפריש עצמו מכל עסקיו כל או"א לפי ענינו . ואמר אפילו כשהלך היום כפי שהלך . מ"מ בשעה אחת לימוד בשמחה וזריזות יוכל להכניס כל היום בזה . וע"י שמחה יוכל להוציא את עצמו מכל דבר רע ולהתקרב לטוב : בית אהרן

וידבר ה' אל משה כו' וישלחו מן המחנה כל צרוע וכל זב וכל טמא לנפש כו' ויעשו בני ישראל כו' כן עשו בני ישראל. נראה לפרש הכפל לשון ויעשו בני ישראל כן עשו בני ישראל שהוא יתור לשון. ונראה כי אמר השם יתברך ברוך הוא לישא את ראש בני גרשון קהת ומררי כי רמז בזה להיות שיש ג' מיני צדיקים השונים במדריגתם זה מזה והוא יש צדיק הנקרא קהת על שם מעשיו הקדושי' והטהורי' ואיליו יקהת עמים ללמד להם דרכי ד' הטובה ומשניהו הנקרא מררי ע"ש שמסגף עצמו בתעניתים בסיגופים המרים מרוב יראתו ופרישתו והשלישי הוא אשר הוא כגר בארץ ושפל בדרך וענוותן גדול ונבזה בעיניו נמאס וע"ש כך נקרא גרשום כי אמר גר הייתי כו' * וכשיש שלשה מדריגות הקדושים הללו בישראל * אזי ניצולים משלש מדריגות אחרים והם צרוע וזב וטמא לנפש. ולכך צוה השם יתברך ברוך הוא לשלח מן המחנה אותן השלש *

וישראל קדושים נביאים הם ותיכף כשנצטוו בשלש מדריגות הקדושים והם גרשון קהת ומררי הבינו מעצמם הדבר שצריך לשלוח השלש אחרים מן המחנה * ולזה בא השפת יתר באמרו כן עשו פירוש אפילו קודם שנצטוו במצוה זו הבינו מעצמם זה וכוונו אל האמת ושלחו אותם למען יהיה מחניהם קודש בשלש מדריגות הקדושות והבן * : נועם אלימלך

עוד אמר בדרך רמז . עבודת עבודה . היא עבודה שע"י תענוג ועכ"ז היא אצלו בבחינת עבודה כי וגילו ברעדה כתיב . שאעפ"י שמתענג ושמח בעבודתו צריך לשאת ולסבול עול מורא שמים . ועבודת משא היא עבודה שהיא בחינת עבודה קשה ומשא : בית אהרן

ושמו את שמי על בני ישראל ואני אברכם. למשל אנו רואין בבשר ודם באיזה איש חשוב ומפורסם נקראת אשתו על שמו אשת פלוני' והיא מכובדת גם כן בכבודו. ועל אחת כמה וכמה שאנחנו נכבדים ויקרים ומבורכים מכל מלאכי מעלה מחמת שהבורא ב"ה שמנו קראת בשמך ואנחנו ישראל עמו ככלה המקודשת בסוד וארשתיך לי לעולם (הושע ב, כא). וז"ש הקב"ה ושמו את שמי על בני ישראל, דהיינו שתקרא אותם בשמי כי הם עמי וידידתי. וממילא ואני אברכם בכל הברכות ויסכימו פמליא של מעלה כי כבוד ישראל הוא כבודי כמשל הנ"ל: ספר עבודת ישראל

והנה בכל שבת יש ג"כ הארה מקבלת התורה והיא בחי' נשמה יתרה שאמרו חז"ל בפסוק וינפש וי אבדה נפש מכאן שניתן לאדם נשמה יתירה. ומקשין העולם דא"כ במוצאי שבת צריך להיות וינפש. אבל הרמז הוא כנ"ל כי כשבאה הנשמה יתירה רואין מה שאבדנו ע"י החטא כי א"י להשיג הרצון והתשוקה של הנפש האמיתי' עד שבא השבת ורואין מה שאבדנו לכן וי אבדה נפש. וז"ש המענג את השבת נותנין לו משאלות לבו כדכתיב יתן לך משאלות לבך. פי' שזוכין לתשוקה ורצון הנ"ל להיות משאלות הלב ותשוקתו להתדבק בו ית' כדרך שהיה קודם החטא וכמ"ש לעיל פי' משיבת נפש וכל חפציך לא ישוו. ודוק ותשכח: שפת אמת - תרנ"ד

וידבר ה' אל משה לאמר דבר אל אהרן וגו' כה תברכו את בני ישראל אמור להם יברכך ה' וישמרך יאר ה' פניו אליך ויחנך ישא ה' פניו אליך וישם לך שלום. פירש רש"י יברכך שיתברכו נכסיך וישמרך שלא יבואו עליך שודדים ליטול ממונך. יאר ה' פניו אליך וגו' איתא במדרש זה מאור תורה שיאיר עיניך ולבך בתורה כו' עיין שם. כבר העירו בזה מפרשי תורה למה לא כתיב דבר להם רק אמור להם. ובזה נראה לי כי הפסוק ירמוז שמי שבא לברך את ישראל צריך שיהיה בו מדה זו שיהיה אוהב אותם אהבה עזה כנפשו וכלבבו ואפילו לפחות שבפחותים מישראל יאהב כנפשו ועל ידי זה הוא מפאר אותם לפני אביהם שבשמים בכמה מעלות טובות ועל ידי זה הוא מעורר רחמים וחסדים גדולים וממשיך עליהם כל מיני ברכות. וזה נרמז בתיבת אמור להם, רצה לומר שתיבת אמור הוא מלשון את ה' האמרת היום, וביאורו שהקב"ה צוה לכהנים כה תברכו את בני ישראל אמור להם פירוש במדה זו תברכו את בני ישראל דהיינו שתאהבו אותם אז תהיו ראוים לברך את ישראל: מאור ושמש

במדרש כה תברכו וכו' ואעשך לגוי גדול והי' ברכה כו' ע"ש. הענין הוא שהקב"ה וב"ש אמר לאברהם אע"ה לך לך מארצך כו'. וביטל כל הטבע ופירש עצמו מכולם וע"י"ז עצמו נעשה הוא הברכה ונמשך קיום העולם על ידו להודיע כי קיום כל הטבע ע"י הביטול אליו ית'. וכמו כן נתקיים בבנ"י בכלל שהם הנפרשין מאנשי הטבע ובפרט במדבר שנמשכו אחריו ית' למקום מדבר שממה ולכן נמסר הברכה בידיהם. ובפרט הכהנים שאין להם חלק בארץ והיו מופרשים רק לעבודת המקדש והיו הם המברכים לכל. ומה"ט נסמכה פרשה זו לפרשת נזיר

על התורה ועל העבודה

בשם החי' הרי"מ זי"ע, על מה שאומרים בשבועות זמן מתן תורתינו ולא קבלת תורתינו, לפי שבכל דור ודור יש צדיק אחד שהשי"ת נותן תורה על ידו, שנאמר צדיק יסוד עולם, ואנו מקבלין מאותו צדיק, ע"כ: שיח שרפי קודש

...ונראה עפי"מ שהגיד כ"ק אבי אדמו"ר זצללה"ה בהא דאמרו ז"ל (ספרי פ' ברכה) שפתח המקום לבני עשו וישמעאל לקבל את התורה ולא רצו, כדי שלא יהי' להם אח"כ פתחון פה למה לא ניתנה התורה להם. וקשה דאכתי יאמרו כלום אמרת להם שיש בתורה מצוות שהן היפוך טבעם כמו שאמר לבני עשו שכתוב בה לא תרצח וכו', ואולי אם היו יודעים נמי לא קבלוה. והגיד היות טבע ישראל להשתוקק לאביהן שבשמים, היפוך מצות הגבלה לעמוד מרחוק, ועכ"ז ישראל קבלו עליהם מצוה זו, הנם רואין שישראל קבלו אף מה שהוא היפוך טבעם. ודפח"ח. וכו': שם משמואל - יתרו - תרע"י

...אך הענין הוא דהתורה הניתנה על הר סיני לא קבלו ישראל בבחינה אחת. דהנה השם יתברך ברוך הוא בחר בהר סיני מכל ההרים ליתן עליו את התורה מחמת שהוא נמוך מכל ההרים. דעיקר הוא לעסוק בתורה בהכנעה ומשה רבינו עליו השלום היה עניו מכל אדם והיה מוכשר ומוכן לקבל התורה על ידי הכנעה שבו. מהר סיני שהיה גם כן בבחינה הכנעה כדאיתא במדרש כשראה הר סיני את משה היה רץ לקראתו והטעם מחמת שהיו שניהם בבחינת הכנעה. ולכן נאמר משה קיבל תורה מסיני רוצה לומר ממדרגת סיני שהוא הכנעה. ולא כן שאר ישראל שלא היו בבחינה הכנעה. ולכן היו קולות וברקים כדי לשבר אותם ולהביאם אל הכנעה. מחמת הפחד והמורא וכו': נועם אלימלך - לך לך

"אקדמות"

פעם א' לאחר התפילה בחג השבועות שארכה זמן רב והיה כבר מאוחר הבחין מרן אדמו"ר הזקן [הבית אהרן] זי"ע שהקהל ניגש לסעודה מדי בהתלהבות, ונענה: אויב אזוי דארף מען איבער זאגין "אקדמות" (- אם כן צריכים לומר שוב "אקדמות"): מטה אהרן

{צב} ב הרב. פיוט אדון עולם חיבר רב האי גאון והוא שבח גדול שמתחילין לשבח קודם בריאת העולם ומסיימים אחר תחיית המתים, דהיינו עם רוחי גויתי דקאי על תחיית המתים, ומסתמא מוכרח להיות באמצע ג"כ ברמז דברים גדולים. ואמר הוא נ"י זה ג"כ לענין אקדמות, מתחילין מבריאת העולם ומסיים אחר תחיית המתים, ע"ש: אמרי פנחס - שער ג - סדר היום ועניני תפלה

בזה יש לרמז בפיוט אקדמות מילין וכו' פי' קודם כל דבר תשמור פיך ולשונך כנ"ל. ומסיים ותזכון די תיתבון בעילא דירתא. קביעין כן תהוין בהנהו חבורתא. פי' עי"ז יהיה העבדות שלך בקביעות בקדושה ולא תפול ממדריגתך. אך תמיד תהיה בקדושה ובטהרה אמן: תפארת שלמה מועדים – לשבועות

בשבועות יש ב' מיני התקרבות. לבות בני ישראל להשי"ת והתקרבות המקום ב"ה לבנ"י וזה שתי הלחם. ובנ"י מתפארין יום מתן תורתינו. והשי"ת בתורה מחשב עיקר החג על התקרבות לבות בנ"י דכתיב ביום הביכורים כו': שפת אמת - תרל"י

ויחן שם ישראל - כאיש אחד בלב אחד וכו': רש"י – יתרו

ויהי קול השופר הולך וחזק מאד . מאד הוא אותיות אדם כי כל מה שמספר הכתוב מהקלות וברקים אינו דבר חידוש לפני השי"ת . רק הכל הוא לימוד להאדם לעולם . כי קבלת התורה היא נצחית בכל דור ודור ובכל זמן וזמן: בית אהרן

***מגילת רות* - ישלם** ד' פעלך ותהי משכורתך שלימה מעם ה' אלהי ישראל אשר באת לחסות תחת כנפיו. (רות ב, יב) הנראה לרמז בזה גודל מעלת קבלת התורה ביום חג השבועות אשר בו מגיע לכל השלימות מכל התרי"ג מצות. משל למה הדבר דומה עפ"י הנראה מחכמי הרופאים שיצוה לבשל לחולאים רוטב מכל מיני בשר אשר עולה לסך עצום. ומחמת כח השמנונית מכל מיני בשר עולה לתרופה לחזק כוחות כל הגוף. כן נוכל להבין גודל מעלות יום הזה זמן מתן תורתנו. כי בכל המועדים שיש בהם מצות פרטיות מצה ולולב וכדומה אנו מברכין על כל מצוה ומצוה הברכה הראויה לה על נטילת לולב. או על אכילת מצה וכדומה. וזמנו של מצוה זו איננו בזמנו של זו. וכל דבר ודבר בעתו מה טוב. לא כן בחג הזה בקבלת התורה הנה נכללים בו כל התרי"ג מצות ביחד טועמי' חיים זכו לא תחסר כל בה. וז"פ ג"כ ברות אשר באתה עתה להתגייר ולקבל עלי' כל מצות המחויבת בה הנה מחמת הקבלה תגיע לשכר כל המצות לכן כתי' משכורתך שלימה מפני אשר באתה לחסות תחת כנפיו בקבלה לבד תגיע לכל השלימות: תפארת שלמה – מועדים

עוד ירצה, באומרו את כל הדברים, לומר כי אין חפץ במקבל תורה אלא אם יקבל כל התורה, וכל המקבל עליו תורה, חוץ ממצוה אחד, אין לו תורה (עי' בכורות ל:): אור החיים - יתרו (פ"כ פ"א)

לע"נ מו"ר ברוך בן ר' יעקב ז"ל
נלב"ע ד' סיון תשס"ח
ת.נ.צ.ב.ה.

יוצא לאור ע"י
מכון בית צדיקים - שידלוב סטאשוב
714 Park Ave Lakewood NJ 08701-2025
Fax: 1-732-730-1588 Tel: 1-732-901-6225
לקבל הגליון ע"י פאקס fax וכן להקדיש גליון לזכות,
לרפו"ש, לע"נ או לזכות את הרבים - אחב"י ביותר מאלף
מקומות בעולם קע"ה כ"י נא להתקשר להנ"ל
ידידכם נפתלי הירצל גאנצוויי

וישב משה את דברי העם אל ה'. עיין באוה"ח הק' ז"ל שפי', ח"ו לא בדרך תשובה החזיר משה את דברי העם אל השי"ת כי הוא ית' אין צריך לתשובתו הלא לפניו גלוי כל מחשבות בני האדם. רק משה סיפר דברי ישראל לפני השי"ת כדי לחבבן לפני המקום. במה שהשיבו כהוגן והקדימו נעשה לנשמע. עיי"ש: **עי"ל** דמשה הסתכל והתבונן בתשובת ישראל שהקדימו נעשה לנשמע. וזהו דבר פלא שאין שום בן אדם יכול להשיגו זולת כח אלהות. כדאיתא במדרש מי גילה לבני רז זה שמלאכי השרת משתמשין בו. דכתיב (תהלים קג, כ) ברכו ה' מלאכיו גבורי כח עושי דברו לשמוע בקול דברו. מעיקרא עושי והדר לשמוע. והם כוונו למטה ג"כ דברים אלו. והבין משה שאין זה דיבורי עצמם מצד בחירתם הטוב. אלא רוח ה' דיבר בם. והופיע עליהם רוח קדושה מלמעלה ושכינה מדברת מתוך גרונם של כל אחד ואחד מישראל. התשובה זו נעשה ונשמע. וזהי"ש וישב משה את דברי העם היינו נעשה ונשמע. אל ה' ר"ל שייחסם להם' היינו רוח ה' דיבר בם ולא מצד עצמם. רק מהשי"ת הוא המענה לשון. ודו"ק: אוהב ישראל - פרשת יתרו

בשם הבעש"ט ז"ל. האדם יכול להשיג מה שהשיגו כל התנאים והאמוראים רק הגאות מעכב ואינו מניח להשיג. ועצבות נמשך ג"כ מגיאות. כי הוא מחשב בעצמו כפי גודל ערכי שאני איש חשוב מאד הי' צריך להיות לי התלהבות בשעת הללוי-ה בפחד למאד. אבל העיקר הוא פירוש המלות כאו"א לפי ערכו במעט חשבונות: בית אהרן (דף ד טו"ג)

...ר"ה איז אַ בולקא אַרויף אַ בולקא אַראָפּ אבער שבועות איז דאָך רוחניות: מדברי הרה"ק הבית אהרן זי"ע

ימי ההילולא **– הרה"ק** ר' אשר (השני) מסטאלין זי"ע אמר שאלתי את אבי הק' (הבית אהרן) זי"ע באיזה יום של חג השבועות חל ההילולא של דוד המלך ע"ה, ובאיזה יום חל ההילולא של מרן הבעש"ט זי"ע, והשיב לי שביום הראשון ההילולא של מרן הבעש"ט זי"ע וביום השני חל ההילולא של דוד המלך ע"ה זיע"א: (כתבי הרה"ח הק' ר"מ ברנשטיין בשם הגה"ח רבי חיים מנדל ז"ל הי"ד) מטה אהרן

קבלה מקודש הקדשים ורוח אפינו הבעל שם טוב זצ"ל כי כשצריך למקוה וטובל את עצמו פעם אחת, לא יזיק לו בשום אופן: (משמרת שלום בדיני השכמת הבוקר סי' ב'): ס' בעל שם טוב עה"ת פייתרו

מי שחשקה נפשו לידבק בו יתברך ובשבחיו ידבק בספר תהלים: השל"ה הק'

ענין הלימוד בליל שבועות. להכין הלב לקבל התורה דכתיב לב טהור ברא לי אח"כ רוח נכון חדש. שצריכין מקודם לטהר הלב. ועיקר הטהרה בכח התורה ולכן איתא שבאה רוח טהרה בלבות ישראל בלילה זו ועיקר הטהרה ע"י התורה כמ"ש אמרות ה' אמרות טהורות. והם מטהרין לאדם. כדכתיב וזרקתי עליכם מים טהורים הוא ע"י השפעה מי הדעת בלב ישראל שכשזוכה להאיר לבו בהבנת דבר חדש בתורה זוכה לטהרת הלב והתורה נק' מים. לכן צריך כ"א לייגע עצמו בתורה בלילה זו למצוא איזה התחדשות השייך לנפשו ויזכה לטהרה. והנה גם זה נכלל במתן תורה שהקב"ה נותן גם הכלים להיות מוכן לקבל התורה והוא טהרת הלב. ואא"ז ז"ל אמר במד' ויקחו לי תרומה הה"ד לקח טוב נתתי לכם. פי' כי גם הלקיחה אל התורה ולהקב"ה גם זאת מתת אלקים היא. וז"ש לקח טוב נתתי ויקחו לי כו' עכ"ד. ולכן נק' מתנת התורה לקח טוב שנכלל בזו המתנה הכנה איך ליקח ולקבל את המתנה: שפת אמת - לשבועות - תרמ"ד

שמעתי ממורי [הבעל שם טוב זצ"ל], שרוב ענותנותו של האדם גורם שיתרחק מעבודת ה' יתברך, שמצד שפלותו אינו מאמין כי האדם גורם על ידי תפילתו ותורתו שפע אל כל העולמות, וגם המלאכים ניזונין ע"י תורתו ותפלתו, שאלו היה מאמין זה כמה כמה היה עובד ה' בשמחה וביראה מרוב כל: (תולדות יעקב יוסף, עקב ד"ה ואחר)

ועתה אם שמוע תשמעו בקולי והייתם לי סגולה מכל העמים כי לי כל הארץ (שמות יט, ה), הנה אמרו חז"ל (ב"ר כא) אין ועתה אלא לשון תשובה. כי היצה"ר בא לאדם ואומר לו היאך אתה יכול לעשות תשובה הלא אתה מלא פשעים, ובוודאי אין האמת כך, כי האדם הרוצה לעשות תשובה באמת צריך לומר אמת שאני מלא פשעים ומה שעבר עבר ומעתה אני רוצה לעשות תשובה לשוב לה' בכל לבבי, ולזה אמרו חז"ל ועתה הוא לשון תשובה: ספר עבודת ישראל - לשבועות

ואתם תהיו לי ממלכת כהנים. יבואר על פי מאמר רבותינו ז"ל (מועד קטן טז ע"ב) מי מושל בי צדיק עיין שם. ונמצא יש לישראל עמו כולם צדיקים מדת מלכות בכיבו"ל להפוך הגזירה אשר נגזור למעלה לרעה חס ושלום ולהפוך להמשיך חסד לישראל. וזהו ואתם תהיו לי ממלכת, כלומר שאתם יש לכם בכיבו"ל המלכות. לי, פירוש עלי להפוך ולבטל הנגזר למעלה אבל על מה יש לכם המלכות עלי בכיבו"ל. ומפרש הכתוב כהנים מדת חסד בזה אתם ממלכת כנ"ל, אבל חס ושלום לבטל החסד הנגזר למעלה על ישראל בזה אין אתם ממלכת רק להמשיך חסד בזה יש לכם המלכות: ספר קדושת לוי - פרשת יתרו

על התורה ועל העבודה

איש... על דגלו באותות לבית אבותם מנגד סביב לאוהל מועד יחנו, הקשו המפרשים לפי מה שפירש רש"י בפ' יתרו בפסוק ויחן שם ישראל נגד ההר, למזרחו, וכל מקום שאתה מוצא נגד פנים למזרח עיי"ש. והלא הכא היו חונים סביב למשכן זה לדרום וזה לצפון ולמה כתיב מנגד, נראה לי לבאר הרמז שרמז רש"י בדבריו ונבאר כסדר הפסוק, ויסעו מרפידים ויבואו מדבר סיני, פירש רש"י בשם המכילתא מקיש נסיעתן מרפידים לביאתם למדבר מה ביאתן בתשובה אף נסיעתן בתשובה עיי"ש, דהנה כל אדם מישראל אין לך אחד שאין לו שעה תשוקה ואהבה והתעוררות להמקום ב"ה מחמת שחלק אלקות שבו מרגיש מתיקות הבורא ב"ה ואמתתו, רק מחמת חטאתיו מקודם ונשאר איזה אהבה חיצונית ותאוה טפשית בלבו היא מבלבלת עוד את מחשבתו ומפסיק האהבה להמקום ב"ה מחמת שמרגיש עוד מתיקות הרע אשר טעם מקודם, רק אם נתעורר האדם בתשובה שלימה באמת מעומקא דלבא ומשליך במצולות ים כל חטאתיו ומתחרט ועוזבם כראוי אז מרגיש גם כן מגודל האהבה למקום ב"ה איזה מתיקות גם מבחינת עזיבת החטאים וכאילו השליך מעליו איזה משאוי גדולה. וכן היה הענין כשנסעו ישראל מרפידים ששם היו רפויי ידים מהתורה ומצות, כמ"ש חז"ל (סנהדרין קו.) ויסעו משם באהבה ובתשוקם לעזוב הדרך הרע, כמו האהבה ותשוקה שהיתה בבחינת ביאתן להר סיני. כי היו אז במדרגה גדולה ובבהירות. וזהו שאמר מקיש נסיעתן מרפידים לביאתן למדבר סיני, לומר לך כי גם נסיעתן מרפידים לא היו בעל כרחם רק באהבה וחשק לעזוב ולהשליך מעליהם בחינת רפידים: עבודת ישראל

מצינו בתורה שמחה בג' זמנים בחג הסוכות ובשבועות ויום שמחתכם נדרש (ספרי בהעלותך) אלו השבתות והוא על פי מה שאמרו במדרש (שהש"ר א' ז') נגילה ונשמחה בך זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו אין אנו יודעים במה לשמוח אם ביום אם בקדוש ברוך הוא בא שלמה ופירש נגילה ונשמחה בך בך בהקדוש ברוך הוא בך בישועתך בך בתורתך בך ביראתך בישועתך נגד סוכות שאחר יום הכפורים שהוא ישועה מכל רע כמו שדרשו (מד"ר אחרי) ישעי ביום הכפורים כל ימי הסוכות צועקים הושענא והושיעה נא מכל היצר הרע שנזכה ליישר הלב להוריק כל רע מלב כסיל וישרים לשמחה דכתיב ולישרי לב שמחה (כמו שאמרו תענית ט"ו.) בך בתורתך נגד שבועות זמן מתן תורה וכתיב פקודי ה' ישרים משמחי לב. ביראתך נגד שבת דאיתא (תענית ח' ע"ב ופירש רש"י שם) יראי שמי שומרי שבת ובירושלמי (פ"ד דדמאי) אימת שבת על עם הארץ ואיתא (סא"ר רפ"ג) שמחתי מתוך יראתי. וכו'. ספר פרי צדיק חג הסכות - אות נג

ועתה אם שמוע תשמעו בקולי והייתם לי סגולה מכל העמים כי לי כל הארץ (שמות יט, ה), הנה אמרו חז"ל (ב"ר כא) אין ועתה אלא לשון תשובה. כי היצה"ר בא לאדם ואומר לו היאך אתה יכול לעשות תשובה הלא אתה מלא פשעים, ובוודאי אין האמת כך, כי האדם הרוצה לעשות תשובה באמת צריך לומר אמת שאני מלא פשעים ומה שעבר עבר ומעתה אני רוצה לעשות תשובה לשוב לה' בכל לבבי, ולזה אמרו חז"ל ועתה הוא לשון תשובה: עבודת ישראל - לשבועות

ויאמר ה' אל משה הנה אנכי בא אליך בעב הענן בעבור ישמע העם בדברי עמך (שם יט, ט). רצ"ל שאדבר עמך בקדושה קטנה כדי שיוכלו כל ישראל להבין מה שאני מדבר עמך: עבודת ישראל - לשבועות

מנגד סביב לאוהל מועד יחנו, פירש"י מנגד מרחוק מיל. ויש להבין בטעם מצוה זו למה הרחיקם הש"י שיהיו רחוקים מיל, ולמה לא היו סמוכים ממש אל הלויים כמו הלויים למשכן דלא כתיב בהו מנגד: וכו' ...ועוד יש לומר, דהנה ידוע דלכל דבר שאדם משתוקק ומונעין הדבר ממנו תגדל ביותר התשוקה וכבר דברנו מזה, ע"כ באשר להגדיל בישראל את רשפי האש שלא יהי' ביכולת האומות לקרר היתה עצה יעוצה שיעמדו מנגד למען תגדל התשוקה תמיד עוד יותר ולא תתקרר האהבה, ובזה יתגברו על הסט"א, והלויים באשר מדתם להתגבר באהבה בשיר ובדביקות מלשון (בראשית כ"ט ל"ד) ילוה אישי אלי, והיו מתחדשים חדשים לבקרים בתוספת האהבה לא היו צריכין לכך והיו יכולין לחנות סביב לאוהל מועד ממש: שם משמואל - תרע"ג

והיו לי הלוים אני ד' לכאורה אינו מובן הפירוש של אני ד' האיך שייך לשלמעלה הימנו והיו לי הלוים אך הענין הוא דהנה השם יתברך ברוך הוא בלתי אפשר להשיג מציאותו יתברך שמו רק על ידי פעולותיו ונפלאותיו הנפלאים והנוראים על ידם יכול האדם לדעת ד' ברוך הוא * וזהו והיו לי הלוים פירוש כשתהיו דבוקים ולווים לי על ידי זה תגרמו שאעשה נסים ונפלאות בעולמי ויהיו היכולת בידכם להשיג אותי על ידי מפעלי וזהו אני ד' שתדעו אותי שאני ד' * וזהו אם אין אני לי מי לי פירוש אם לא תקנתי מעשי שיהא אני לי פירוש שאכיר בוראי על ידי נפלאותיו בכדי שיוכל להקרא אני מי לי מה יש לי פעולה שפעלתי * וזהו אני לדודי כו' פירוש על ידי ידודותי ואהובתי שאני אוהב להשם יתברך ברוך הוא ועובד אותו עבודתי גורם שיתקרא אני כנ"ל ועלי תשוקתו דעיקר תשוקת השם יתברך ברוך הוא שלא יחטא האדם ויהיה צדיק תמים. וזהו ועלי תשוקתו פירוש תשוקותו הם גם עלי שגם אני משתוקק שאהיה צדיק וקי"ל: נועם אלימלך

לע"נ מו"ר ברוך בן ר' יעקב ז"ל
נלב"ע ד' סיון תשס"ח
ת.נ.צ.ב.ה.

יוצא לאור ע"י
מכון בית צדיקים - שידלוב סטאשוב
714 Park Ave Lakewood NJ 08701-2025
Fax: 1-732-730-1588 Tel: 1-732-901-6225
לקבל הגליון ע"י פאקס fax וכן להקדיש גליון לזכות, לרפו"ש, לע"נ או לזכות את הרבים - אחבי"י ביותר מאלף מקומות בעולם קע"ה כ"י נא להתקשר להנ"ל
ידידכם נפתלי הירצל גאנצווייג

וידבר - במדבר סיני באחד לחדש. מתוך חיבתן לפניו מונה אותם כל שעה כשיצאו ממצרים מנאן וכשנפלו בעגל מנאן לידע מנין הנותרים כשבא להשרות שכינתו עליהן מנאן. באחד בניסן הוקם המשכן ובאחד באייר מנאם : רש״י

שאו את ראש כל עדת בנ״י למשפחותם לבית אבותם וגו׳ להבין מפני מה במספר בנ״י כתיב למשפחותם לבית אבותם וגבי מספר בני הלוים כתוב פקוד את בני לוי לבית אבותם למשפחותם. ונראה בזה כי המספר היה לתקן את מה שפגמו כדאיתא בספרי הקודש והיה המספר לתקן הנשמות. והנה אבותם שמתו במצרים לא היו מתוקנים כל כך והיה המספר כאן כשהוקם המשכן לתקן כל הנשמות דהיינו ששים ריבוא שהוא כלל נשמות ישראל כידוע ונתקנו הנשמות המגולגלים וזה נרמז בקרא דכתיב במספר בני ישראל לגלגלתם במספר שמות כל זכר לגלגלתם שתקנו במספר זה את הנשמות המגולגלים, ועל כן כתיב במספר בנ״י למשפחותם לבית אבותם רצה לומר שמשפחותם תקנו את האבות הקודמים. מה שאין כן גבי שבט לוי שהאבות הלוים היו קדושים גם במצרים כידוע ממאמרם ז״ל והלוים נפקדו מחודש ולמעלה שהיו עדיין קטנים ולא נודע מה יהיה סופם אם יהיו צדיקים לכשיגדלו, על כן כתיב לבית אבותם למשפחותם פירוש שיעמוד להם זכות אבותם למשפחותם שיהיה אלו צדיקים כשיגדלו לפי שיעמוד להם זכות אבותם הקדושים : מאור ושמש

כל עדת בני ישראל . בכל המספרים של ב״י יקשר משה את כולם לד׳. כל שבת שקודם יו״ט הוא הכנה להיו״ט והשבת הזה הוא מפקודי בני ישראל . לשון פקדון שבזה טמון ומופקד קבלת התורה : בית אהרן

<u>הכנה לשבועות -</u> **...ועיין** בביאור הגר״א שדעתו דבעצרת סגי מיום א׳ בסיון וי״א דהחיוב שלשים יום הוא רק בפסח משום דיש בהן הלכות רבות כגון טחינת חטים ואפיית המצות והגעלת כלים וביעור חמץ שאלו אם אין עושין אותן כהלכותיהן קודם פסח לית להו תקנה בפסח משא״כ בשאר יו״ט די באיזה ימים קודם ועכ״פ ביו״ט גופא לכו״ע (ה) צריך לשאול ולדרוש בכל יו״ט בהלכותיה וכדאיתא בסוף מגילה [דף לב] משה תיקן להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו של יום הלכות פסח בפסח הלכות עצרת בעצרת והלכות חג בחג : משנה ברורה ס׳ תכ״ט

(ה) עיין בחק יעקב וכדבריו מבואר ברמב״ם פי״ג מהלכות תפלה הלכה ח׳. והנה האחרונים רצו לומר דלכך העולם מקילין בדבר משום דסומכין על קריאת התורה בענינו של יום ובאמת מלשון ה״פ בפסח והלכות עצרת בעצרת משמע דהלכות ממש קאמר מה שאסור ומה שמותר וכן מוכח בילקוט ריש פרשת ויקהל עיין שם. וברמב״ם הנ״ל ג״כ משמע להדיא דשני ענינים הם עיין שם : שער הציון [שם]

ויסעו מרפידים ויבואו מדבר סיני, ובמכילתא מה ביאתם למדבר סיני בתשובה וכו׳. יראה שהתשובה באה מפאת ראותם מראה כבוד ה׳ כאש אוכלת בראש ההר לעיני בנ״י, כאמרם ז״ל (יומא ד׳ סוע״א) וישכון כבוד ה׳ מר״ח, ולעומת המראה הבינו שעדיין אינם ראויים לקבלת התורה וכמאמר הש״ס יבמות (ק״ה ע״ב) וכי משה הי׳ הגון ללמוד תורה מפי הגבורה, ובכל זה רצה בם הקב״ה וקרבם לפני הר סיני כדי ליתן להם התורה, בזה התקשרו באהבה ובאו לידי תשובה מאהבה ונעשה מהכל זכויות, ועי״ז נעשו עכ״פ בצד מה מוכנים לקבלת התורה. וזהו בכל ש״ק בהכנסת שבת צריך כל אחד להבחין ולהעריך א״ע אם הוא ראוי לקבל קדושת שבת, ואעפ״כ רצה בנו הש״י, וזה מביא אהבה בלב ישראל, וזוהי תשובה מאהבה ונעשים באמת ראויים, והבן : ספר שם משמואל פ׳ במדבר - תרע״א

ויתילדו. כבר כ׳ מזה. רק י״ל עוד שכאשר הרים הש״ית את ראשם. נתעלו למדריגה עליונה וכמו גר שנתגייר כקטן שנולד. וכמו שאומרים משם היהודי מפרשיסחא ז״ל שנתעלה בכל יום כמו מא״י להיות יהודי. וכ׳ ויתילדו על משפחותם. וי״ל כי נתעלו על הדורות הקודמין להם. הגם שיחוסם הי׳ ע״י אבותיהם. מ״מ כיון שזכו זה הדור להרים אותם ולהדביקם עד השבטים נמצא שנתעלו על דורות הקודמים וז״ש על משפחותם : שפת אמת - תרל״ט

כאשר צוה ה׳ את משה ויפקדם במדבר סיני. יש לדקדק, הוי ליה למימר ויפקדם במדבר סיני כאשר צוה ה׳ את משה. ונראה, דהנה השם יתברך נתן התורה לישראל ונשמת ישראל הם גוף התורה. כי ישראל הם ס׳ רבוא אותיות לתורה נמצא ישראל הם התורה, כי כל אחד מישראל הוא אות מהתורה נמצא מה שפקד משה את ישראל למד את התורה. וזהו הרמז כאשר צוה ה׳ את משה, הרמז שציווי התורה אשר צוה ה׳ את משה הוא בעצמו מה שספר את ישראל. ומזה הטעם נראה הא דכתיב אך את מטה לוי לא תפקוד ולא תשא בתוך בני ישראל, כי ישראל הם נגד התורה שבכתב. ומטה לוי הם נגד התורה שבעל פה. וזהו בלוים על פי ה׳ פקד : ספר קדושת לוי

כל יצא צבא אמר הכתוב כן בכל פרטי המספר, לומר שלא היה אחד מכל הבאים לכלל המספר שלא היה ראוי לצאת בצבא, אלא כולן ״גבורי כח״, והוא אומרו כל, פירוש כל אחד מהם יוצא צבא, וזה נס שאינו באומות, שאי אפשר שלא ימצא בכל המספרים שלהם אחד שאינו ראוי לצאת בצבא : אור החיים

על התורה ועל העבודה

פרשת בחקתי- **וכתיב** אם בחקתי תלכו (ובפרוש רש״י שם) שתהיו עמלים בתורה, וסיפא דקרא ואכלתם לחמכם לשובע (שם שם ה). וגם בשבתך מורה על השלוה ומנוחה כו', ויש בזה ב' פרושים, פרוש אחד שלא יטרידוך השלוה מן התורה, והב' שבזכות התורה יהיה לך שלוה ומנוחה, לפי שעל ידי התורה אין לך מנוחה להגוף, שהתורה מייגעת, ולכן יהיה לך מנוחה לבסוף, שנאמר וירא מנחה כי טוב (בראשית מט טו), ואין טוב אלא תורה (אבות פרק ו משנה ג). כדאיתא במשנה (שם פרק ג משנה ה) כל המקבל עליו על תורה מעבירים ממנו על מלכות ועל דרך ארץ, וכן איתא בזהר הקדוש (בהעלותך קנג א), נרפים אתם נרפים כו' (שמות ה יז) כדלעיל. וגם מה שכתוב בביתך מורה על אשתו ובני ביתו וקנינו ורכושו, שכלם לא יטרידוהו מן התורה. וגם מורה שלא ישמע לקול אשתו, בדבר שהוא נגד רצון הבורא יתברך, וזהו בביתך בשביל ביתך שזהו אשתו (משנה א דיומא), כדאיתא במדרש (ילקוט שמעוני רמז לב) כי שמעת לקול אשתך (בראשית ג יז) יותר ממני. גם בלכתך בדרך מורה על מי שצריך מחמת דוחקו לסבב ולחזור בעירות, או מחמת רוב ממון, אף על פי כן יעסוק בתורה. וגם מורה ודברת בם בשבתך בביתך שעקר תלמוד תורה הוא כשהוא לבדו בביתו בהתבודדות. וגם כשהוא יושב יהא בעיניו שזה מקום מלא מבני אדם, כלא מלא, ומקום ריק כלא ריק, וכו' ספר מעלות התורה - לרבי אברהם אחי הגר״א

בגמ' מגילה (כ״ה ע״ב) קללות וברכות נקרין ומיתרגמין, פשיטא, מ״ד ניחוש דילמא פייגי דעתייהו דציבורא יעי״ש. ונראה לתת טעם מדוע באמת לא חיישינן לזה, לפימ״ש הרמב״ם (סוף פ״ב מה' גירושין) בכופין אותו עד שיאמר רוצה אני משום דבאמת נפש ישראל רוצה רק השאור שבעיסה מעכב ובכפיית החומר שוב הנפש מעצמה רוצה, הי״נ ע״י איום ברכות וקללות שוב הנפש מצד עצמה רוצה. והבן: שם משמואל - בחקותי - תר״ע

להבין מה שקורין ברכות וקללות קודם שבועות שאמרו ז״ל (מגילה ל״א ע״ב) תכלה שנה וכו'. הענין, שהברכות והקללות כמו שהן בכל כלל ישראל, שהברכה היא תוספת טובה והקללה היא להיפוך וכמ״ש אבן עזרא (פ' בראשית), הן ג״כ בכל איש פרטי להתוסף בו החלק הטוב וליתן מגרעות בחלק הרע, וע״כ נאמר ואם לא תשמעו בוא״ו מוסף על ענין ראשון, שלכאורה אינו מובן, שהרי אינו בזמן אחד, שהברכות הן כשישראל זכאין, והקללות להיפוך ח״ו. אך להנ״ל יובן, דשניהם שייכים בזמן אחד, שהחלק הטוב יתעלה והחלק הרע ישפל. וזוהי הכנה דרבה לשבועות שאז פסקה זוהמתן והתעלה החלק הטוב במ״ת הקדושה: שם משמואל בחקותי - תר״ע

ויישן מפני חדש תוציאו (ויקרא כו י). יבואר על פי מ״ש (בהפטורת בשלח) על הפסוק (שופטים ה לא) ואוהביו כצאת השמש וגו', ופסוק (תהלים עב ה) ייראוך עם שמש, ובפסוק (שם תהלים פד ג) כלתה נפשי, ורשעים בחייהם קרוים וכו' וצדיקים במיתתן קרוים חיים (ברכות י״ח ע״ב), ואם כן מוציאין החיות הישן כדי שישיגו החדש, ובודאי החדש חשוב יותר, ועל כן נקראו הולכים, והבן: ישמח משה – בחוקותי

ואשבור מוטות עולכם יוכל להיות הפירוש . אני אשבור ההטיה של עולכם . ר״ל אשבור הדברים שמטים אתכם מעולו של מקום: בית אהרן {כמו פי' הרבה ספרים דהוי כל הקללות ברכות – המו״ל}

ורדפו כו' חמשה מאה כו'. ברש״י אין דומה מרובין העושים התורה. והוא הרדיפה עצמו שהוא רדיפת האמת ללחום מלחמת ה' בעמלק. וכל המחלוקות צריך להיות לשם שמים ולהכניס עצמו בכלל ישראל. וב' הדברים נסמכו במשנה כל כנסי' לש״ש ומחלוקת לש״ש כו'. כי המחלוקת צריך להיות בכח הכנסי' באהבת ישראל והקב״ה. וכ״כ ורדפו מכם חמשה כו': שפת אמת - בחוקתי - תרל״ה

וזהו ה' עוז ישועתי שאמר דוד המלך עליו השלום פירוש על ידי ישועתי פירוש ישועה שלי שאני עושה וגורם הדינים הנקראים עוז נהפכים לרחמים והוא ה' הוי״ה שהוא רחמים והשם הטוב ישפיע עלינו מטובו ורחמיו תמיד לא יפסיק לאורך ימים טובים אמן כן יהי רצון: ספר נועם אלימלך - פרשת בחוקותי

ימי הספירה...וחודש אייר היא מחבר חודש ניסן שהיה התחלת צמיחה כנסת ישראל, שזכו לזה אחר מכת בכורות שהיה כנגד מדה עשירית. ואז זכו ישראל למדת כתר עליון איהו כתר מלכות. והתכלית היה בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלוקים וגו', והיינו מתן תורה שהיה בסיון וחודש אייר המחבר חודש ניסן עם חודש סיון, וזה שכתב בזוהר הקדוש (ח״ג נ״ח סע״א) זמנין אית בשתא דרעוא אשתכח וכו' וכתב מהרח״ו ז״ל בהגהות אדר ניסן אייר סיון. והנה אדר וניסן הם חדשי הגאולה (כמו שאמרו מגילה ו ע״ב) מסמיך גאולה לגאולה עדיף. וסיון ניתנה בו תורה, אך חודש אייר לא מצינו טעם שחשבו בין ד' החדשים שמצד החסד, אך הוא ו' המחבר חודש ניסן וסיון, והיינו שכל ימי הספירה הם הכנה למתן תורה, וכמו שכתב האר״י ז״ל שבליל פסח נתגלה האור רק נעלם, ואחר כך בימי הספירה מתבררים להיות מזוקק שבעתיים ז' פעמים ז' ועל ידי זה זכו למתן תורה שהורידו האור למטה תורה אור, והעיקר הוא בחודש אייר שנברא באות ו' שמחבר חודש ניסן וסיון וכאמור: פרי צדיק ר״ח אייר - אות ג

ויצא העם ולקטו דבר יום ביומו (בשלח ט״ז ד'). פירש הרה״ק ר״ר מנחם מענדל זלה״ה מרימאנוב, שהחידושים שמחדשים בתורה הק' יש זמן לכולם מתי יתגלו, וזהו דבר יום ביומו. (דברי יואל פ' בחוקתי ע' שצ״ג, א). ילקוט מנחם

לזכר עולם יהי' צדיק
הרה״ק ר״ר מנחם מענדל ב״ר יוסף זלה״ה מרימאנוב
י״ט אייר תקע״ה - זיעועכי״א

יוצא לאור ע"י
מכון בית צדיקים - שידלוב סטאשוב
714 Park Ave Lakewood NJ 08701-2025
Fax: 1-732-730-1588 Tel: 1-732-901-6225
לקבל הגליון ע״י פאקס fax וכן להקדיש גליון לזכות, לרפוי״ש, לעי״נ או לזכות את הרבים - אחב״י ביותר מאלף מקומות בעולם קע״ה כ״כ נא להתקשר להנ״ל
ידידכם נפתלי הירצל גאנצווייג

ושבתה הארץ שבת לה'. כי איתא בכתבי האריז"ל ואתה תדבר אל בני ישראל את שבתותי תשמורו כו'. (שמות לא,יג) ואיתא בטור, כי בשעת שעבוד מצרים היה משה רבינו עליו השלום מבקש מפרעה שיהיו ישראל נוחים יום אחד בשבוע מעבודה ובחר את יום השבת ובשעה שנצטווינו על השבת אזי שמח משה במתנת חלקו, כי הוא מקודם הציווי עלה במחשבתו שזה יום מנוחה. וזה פירוש ואתה תדבר, כי אתה מקודם צוית לנוח בשבת. וזהו את שבתותי תשמורו, שיהיו ישראל נוחים בשבת לא בשביל מנוחת עבודתם, רק מחמת שצוה השם יתברך לשבות בשבת. וזהו ושבתה הארץ שבת לה', כי דרך העולם לחרוש שדה שנה אחד ולהניח בור שנה ב' כדי שיהיה יפה להוציא הזרע. על זה בא מאמר השם יתברך ושבתה הארץ שבת לה', שבשנת השמטה שישבות הארץ לא תהיה השביתה מחמת טובות הארץ, רק שבת לה' מחמת צווי השם יתברך: קדושת לוי

וכי תאמרו מה נאכל בשנה כו' וצוויתי את ברכתי לכם כו' * בשם אחי החסיד המפורסם ויש לדקדק היות שהתורה יצאתה בכאן מדרכה שדרך הקרא לכתוב איזה יתור לשון בפסוק אפילו אות א' ועל ידי זה מתורץ כמה קושיות אבל הקשיא לא נכתב בעצמה בתורה * וכאן נכתב הקושיא בתורה וטוב היה שלא לומר כי אם וצויתי את ברכתי וממילא לא יקשה שום אדם לומר מה נאכל * ונראה שהשם יתברך ברוך הוא כשברא את העולם השפיע מטובו צינורות מושכין שפע לצרכי בני אדם ודרך השפע שלא להפסיק כלל אלא כשהאדם נופל ממדרגתו ואין לו בטחון בבורא ברוך הוא המשגיח אמיתי הזן ומפרנס בריות בלי הפסק כלל אז עושה האדם ההוא במחשבתו ההיא אשר לא מטוהר פגם חלילה בעולמות עליונים ומתישין כח פמליא של מעלה ר"ל ואז נפסק השפע חלילה וצריך השם יתברך ברוך הוא לצוות מחדש השפע שתלך כמו מתחילת הבריאה * וזה הוא וכי תאמרו כו' שהתורה מלמדת לאדם דרכי השם שיהיה שלם בבטחונו על אלהיו ולא יאמר כלל מה יאכל כי כאשר חלילה יפול מן הבטחון לחשוב מה יאכל הוא עושה פגם חלילה בהשפע ואטרחו כלפי שמיא לצוות מחדש * וכי תאמרו פירוש כאשר תאמרו כך ואז תטריחו אותי וצויתי כו' אלא לא תתנהגו כך ותבטחו בה' בכל לבבכם ואז תלך השפע בלי הפסק כלל תמיד לא יחסר כל בה: ספר נועם אלימלך

בתורת כהנים ברש"י מה ענין שמיטה להר סיני מה שמיטה נאמרו פרטותי' כו' יתכן לומר על דרך הרמז הר סיני ענוה ושפלות כמו שאמרו על משה קבל תורה מסיני, ושמיטה ידוע כי ענינו על זה להראות שהכל לה' הארץ ומלואה ולזה בא ללמוד על כל המצות שתלוין בהר סיני שעל ידי בחינה זאת יכולין לקיים כל המצות בפרטותי' כו': שפת אמת - ליקוטים

וזה הכלל, שעל ידי בחינת ענוה יכול לבא לבחינת קדושה, ומחמת בחינת קדושה אינו ירא מהחצונים, ונעשה בחינת דרור לעילא עלמא דחירות, וזהו וקראתם דרור בארץ לכל יושביה יובל היא קודש תהיה לכם, פירוש וקראתם דרור, שתראו לבא לבחינת עלמא דחרות שהוא בחינת קדושה, שתיבת דר"ור גימטריא קד"וש. ומאיזה בחינה יכול לבא לבחינה זו, על ידי יובל הוא, כמ"ש למעלה יובל הוא י"ו ל"ב בחינת ל"ב נשבר, ואז קודש תהיה לכם, תהיו בבחינת קדושה הוא עלמא דחרות: בת עין

בפסוק וכי תאמרו מה נאכל כו'. בס' נועם אלימלך בשם אחיו ז"ל כי ע"י השאלה יצטרך המקום לצוות את הברכה כו' ע"ש. וביאור הדברים דמה קושיא היא זו מה נאכל. מאן דיהיב חיי יהיב מזונא. אך כי אם יהי' קיום בנ"י ע"פ נס ואין כל הדורות ראוין לנסים לכן יאמרו מה נאכל. והתירוץ שיהי' בדרך ברכה וברכה היא קצת בטבע. אך באמת צריכין בנ"י לידע כי הנסים והטבעים הכל אחד ובאמת אין נס גדול ונפלא כמו הטבע שהוא הגדול שבנפלאות המושגים לנו. ואז כשזו האמונה מתברר לבנ"י אין עסק להיות ניזון ע"פ נס. רק וכי תאמרו כו' אז וצויתי כו' כנ"ל. ונס הוא לשון הרמה פי' שהיא הנהגה מתרוממת מהנהגת הטבע ומיוחד לבנ"י. וכ"כ המהר"ל כי כמו שיש סדר להטבע כן יש סדר להנסים. וסדר זה מיוחד לבנ"י כנ"ל. ובאמת הדורות שנעשה להם הנסים הי' קבוע בהם האמונה והיה שוה להם הטבע והנסים.לכן נהג הש"י עמהם בנסים כנ"ל: שפת אמת - פרשת בהר - תרל"ז

שמעתי מידי"נ ר' דוד שו"ב (נ"י) זצ"ל מווארשא, בשם הרבי ר' בונם ז"ל, על מאמר חז"ל (פסחים קיח ע"א), קשין מזונותיו של אדם כקריעת ים סוף. אמר, מסתם התחכמו כמה עצות איך יוושעו, אך דרך זה - לקרוע להם את הים - לא עלה על דעתם. כי באמת היה יותר דרך הטבע להמית [את המצרים] ביבשה, כעין מחנה סנחריב. או לאיים עליהם כמו על מחנה ארם בימי אלישע הנביא, והיו חוזרין לאחוריהם. כן בפרנסה. אדם מחפש עצות שונות, ובסוף מכלכלו השי"ת בדרך חדש שלא עלה על דעתו. ודפח"ח. [שפתי צדיק לפסח, אות ע"ו]: ספר קול מבשר ח"ג - פרנסה

אל תקח מאתו נשך ותרבית פירוש כשתעשה איזה דבר טוב לא תרצה אצל השם יתברך ברוך הוא ליקח ממנו רווחים עבור מעשיך הטובים שיבא לך איזה פניה או גאות חלילה ובזה תחשב כאלו אתה נושך כביכול להבורא שיש לו צער גדול מזה ותועבת ה' כל גבה לב. אלא אדרבה יהיו כל כוונתך לשם שמים ובזה יקובל לרצון לפני בוראינו ועל ידי זה נזכה לגאולה במהרה בימינו וזו היא אני ה' אלקיכם כו' לתת לכם ארץ כנען להיות לכם לאלקים: נועם אלימלך

על התורה ועל העבודה

ויקרא לו יעקב גלעד. הפסוק הזה מרמז על ל״ג בעומר, כי גל הוא אותיות ל״ג. ויבואר הענין על ידי מאמר חכמינו ז״ל בים סוף נדמה להם כבחור במתן תורה נדמה כזקן. המשל בזה לתינוק שמרגילין אותו לילך לבית הספר ומרגיל אותו אביו על ידי דבר שהתינוק מתאוה לו, דהיינו שאומר לו ששם בבית הספר יש דבר שהתינוק מתאוה לו ועל ידי זה מרגילו לילך לבית הספר וכיון שמרגילו אז לומד עמו הרבה תורה כך הקדוש ברוך הוא הראה לנו בים סוף ניסים ונפלאות ולא היה עיקר הטעם של הניסים ונפלאות הניסים והנפלאות עצמם, רק הניסים והנפלאות עשה והראה לנו כדי שנדע שיש אלוק׳ בעולם ונתאוה לו לעבדו ולכך עשה לנו ניסים ונפלאות בים סוף כדי שעל ידי זה נתאוה לקבל התורה ביום מתן תורה ולעבדו בלבב שלם ונמצא עיקר הניסים והנפלאות היה בים סוף כדי שנקבל התורה במעמד הר סיני ונתאוה לו לעבדו ולקבל התורה. והבחינה הזאת של יציאת מצרים מאירה עד ל״ג בעומר ומל״ג בעומר מתחיל ההארה של מעמד הר סיני שהיא קבלת התורה. וכבר כתבנו שההארה של יציאת מצרים היה הכנה למתן תורה והנסים והנפלאות היה כדי שנתאוה למתן תורה על ידי הניסים. וזהו ויקרא לו יעקב גל עד, כלומר כיון שמגיע ג״ל שהוא מרומז על ל״ג בעומר אז מתחילין להאיר בחינות הארה קבלת התורה. ומלת ע״ד הוא מלשון עד״י עדיים (יחזקאל טז, ז) הורד עדייך (שמות לג, ה) כלומר שעד ל״ג בעומר היה ההארה של יציאת מצרים ומל״ג בעומר מאיר ההארה של קבלת התורה שמרומז במלת ע״ד שרומז על התורה: ספר קדושת לוי - פרשת ויצא

דברו אל כל עדת בני ישראל וגו׳. ר״ש בן יוחאי אומר משה היה חולק כבוד לאהרן ואומר למדני והדבור יוצא מביניהם ואהרן היה חולק כבוד למשה ואומר לו למדני והדבור יוצא מביניהם כאלו שניהם מדברים: מכילתא פ׳ בא פרשה ג

ת״ר כשנכנסו רבותינו לכרם ביבנה אמרו עתידה תורה שתשתכח מישראל כו׳. ר׳ שמעון בן יוחאי אמר חס ושלום שתשתכח תורה מישראל שנאמר (דברים לא, כא) כי לא תשכח מפי זרעו אלא מה אני מקיים (עמוס ח, יב) ישוטטו לבקש דבר ד׳ ולא ימצאו שלא ימצאו הלכה ברורה ומשנה ברורה במקום אחד (שבת קלח, ב). מבואר בספרים הרמז בזה כ״י לא״ תשכח״ מפי״ זרעו״ ס״ת יוחא״י. מאשר כי הוא הי׳ משורש נשמתו של משה רבינו ע״ה רעיא מהימנא וזכותו עומד לנו להיות לעזר לכל הבאים לטהר אשר בשם חסיד יקרא יזכך נשמתו ע״י לימוד הזוה״ק ומבואר בזוה״ק (במדבר קכד, ב) בזכות ספרא דא יפקון מן גלותא. וזה הרמז בר״ת בפ׳ (שמואל א ב, ט) ״רגלי ״חסידיו ״ישמור גימ׳ זוה״ר. כי הוא השמירה מעולה בכל הענינים לזכך נשמתם וזכותו עודנו עומד עמנו תמיד בבחי׳ (משלי י, כה) צדיק יסוד עולם. כמבו׳ בזוה״ק (ח״א רנה, א, סימן יז) בתוספות השייך לדף (קה, ב) בפ׳ וירא. וכו: תפארת שלמה - מועדים - ל״ג בעומר

ואמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי מנין שאין מרצין לו לאדם בשעת כעסו שנאמר פני ילכו והנחותי לך: תלמוד בבלי מסכת ברכות דף ז/ב

שיר בר יוחאי להרב המקובל האלהי הרב רבי שמעון לביא זיע״א בעהמח״ס כתם פז: [מוגה היטב הדק כמו שנדפס בספר ביאור השיר בר יוחאי]:

(מלכות) בַּר יוֹחָאי שֶׁמֶן מִשְׁחַת קֹדֶשׁ, נִמְשַׁחְתָּ מִמִּדַּת הַקֹּדֶשׁ, נָשָׂאתָ צִיץ נֶזֶר הַקֹּדֶשׁ, חָבוּשׁ עַל רֹאשְׁךָ פְּאֵרֶךָ. בר יוחאי:

(יסוד) בַּר יוֹחָאי מוֹשַׁב טוֹב יָשַׁבְתָּ, יוֹם נַסְתָּ יוֹם אֲשֶׁר בָּרַחְתָּ, בִּמְעָרוֹת צוּרִים שֶׁעָמַדְתָּ, שָׁם קָנִיתָ הוֹדְךָ וַהֲדָרֶךָ. בר יוחאי:

(נצח הוד) בַּר יוֹחָאי עֲצֵי שִׁטִּים עוֹמְדִים, לִמּוּדֵי יְדֹוָד הֵם לוֹמְדִים, אוֹר מֻפְלָא אוֹר הַיְקוֹד הֵם יוֹקְדִים, הֲלֹא הֵמָּה יוֹרוּךָ מוֹרֶךָ. בר יוחאי:

(תפארת) בַּר יוֹחָאי וְלִשְׂדֵה תַּפּוּחִים, עָלִיתָ לִלְקֹט בּוֹ מֶרְקָחִים, סוֹד תּוֹרָה כְּצִיצִים וּפְרָחִים, נַעֲשֶׂה אָדָם נֶאֱמַר בַּעֲבוּרֶךָ. בר יוחאי:

(גבורה) בַּר יוֹחָאי נֶאֱזַרְתָּ בִּגְבוּרָה, וּבְמִלְחֶמֶת אֵשׁ-דָּת הַשַּׁעְרָה, וְחֶרֶב הוֹצֵאתָ מִתַּעְרָהּ, שָׁלַפְתָּ נֶגֶד צוֹרְרֶיךָ. בר יוחאי:

(חסד) בַּר יוֹחָאי לִמְקוֹם אַבְנֵי שַׁיִשׁ, הִגַּעְתָּ וּפְנֵי אַרְיֵה לַיִשׁ, גַּם גֻּלַּת כּוֹתֶרֶת עַל עַיִשׁ, תָּשׁוּרִי וּמִי יְשׁוּרֶךָ. בר יוחאי:

(בינה) בַּר יוֹחָאי בְּקֹדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים, קַו יָרוֹק מְחַדֵּשׁ חֳדָשִׁים, שֶׁבַע שַׁבָּתוֹת סוֹד חֲמִשִּׁים, קָשַׁרְתָּ קִשְׁרֵי שִׁין קְשָׁרֶיךָ. בר יוחאי:

(חכמה) בַּר יוֹחָאי יוֹד חָכְמָה קְדוּמָה, הִשְׁקַפְתָּ לִכְבוּדָּהּ פְּנִימָה, שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם נְתִיבוֹת רֵאשִׁית תְּרוּמָה, אַתְּ כְּרוּב מִמְשַׁח זִיו אוֹרֶךָ. בר יוחאי:

(כתר) בַּר יוֹחָאי אוֹר מֻפְלָא רוּם מַעְלָה, יָרֵאתָ מִלְּהַבִּיט כִּי רַב לָהּ, תַּעֲלוּמָה וְאַיִן קוֹרֵא לָהּ, נַמְתָּ עַיִן לֹא תְשׁוּרֶךָ. בר יוחאי:

בַּר יוֹחָאי אַשְׁרֵי יוֹלַדְתֶּךָ, אַשְׁרֵי הָעָם הֵם לוֹמְדֶךָ, וְאַשְׁרֵי הָעוֹמְדִים עַל סוֹדֶךָ, לְבוּשֵׁי חֹשֶׁן תֻּמֶּיךָ וְאוּרֶיךָ:

בַּר יוֹחָאי נִמְשַׁחְתָּ אַשְׁרֶיךָ שֶׁמֶן שָׂשׂוֹן מֵחֲבֵרֶיךָ:

תורתו מגן לנו היא מאירת עינינו הוא
ימליץ טוב בעדינו אדונינו בר יוחאי

יוצא לאור ע"י
מכון בית צדיקים - שידלוב סטאשוב
714 Park Ave Lakewood NJ 08701-2025
Fax: 1-732-730-1588 Tel: 1-732-901-6225
לקבל הגליון ע״י פאקס fax וכן להקדיש גליון לזכות, לרפו״ש, לע״נ או לזכות את הרבים - אחב״י ביותר מאלף מקומות בעולם קע״ה כ״י נא להתקשר להנ״ל
ידידכם נפתלי הירצל גאנצווייג

אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי מיום שברא הקדוש ברוך הוא את העולם לא היה אדם שקראו להקדוש ברוך הוא אדון עד שבא אברהם וקראו אדון שנאמר ויאמר ה׳ (אלקים) במה אדע כי אירשנה תלמוד בבלי מסכת ברכות דף ז/ב

ובה אדע כי עשית חסד עם אדוני. יבואר על פי דמבואר בזוהר הקדוש, כי בימי רבי שמעון בר יוחאי אפילו תינוקות ידעו בחכמה עליונה, כי רבי שמעון בר יוחאי עליו השלום היה עובד ה׳ בחכמה ובהשכל עד שהשפיע מדתו בכל העולם שאפילו תינוקות יודעים בחכמה עליונה. וכמו כן כל צדיק וצדיק במדתו שעובד משפיע בכל העולם המדה שעובד בה והשם יתברך משפיע המדה שלו בכל העולם. וכו׳ ספר קדושת לוי - פרשת חיי שרה

אמר רבי יוחנן משום ר״ש בן יוחאי מאי דכתיב אשריכם זורעי על כל מים משלחי רגל השור והחמור כל העוסק בתורה ובגמילות חסדים זוכה לנחלת שני שבטים שנאמר אשריכם זורעי ואין זריעה אלא צדקה שנאמר זרעו לכם לצדקה וקצרו לפי חסד ואין מים אלא תורה שנאמר הוי כל צמא לכו למים וזוכה לנחלת שני שבטים זוכה לכילה כיוסף דכתיב בן פורת יוסף בנות צעדה עלי שור וזוכה לנחלת יששכר דכתיב יששכר חמור גרם אית דאמרי אויביו נופלין לפניו כיוסף דכתיב בהם עמים ינגח יחדו אפסי ארץ וזוכה לבינה כיששכר דכתיב ומבני יששכר יודעי בינה לעתים לדעת מה יעשה ישראל: תלמוד בבלי בבא קמא דף יז/א

עוד אמר כל מי שיש לו אמונה ברשב״י יש לו חיזוק בר׳ שמעון בן יוחאי כשם שהשי״ת הוא ״י לכל כך רשב״י הוא רשב״י לכל . אפילו לפחותים: בית אהרן

עוד נתכוין באומרו כי שבת, טעם למה שלאחריה, על זה הדרך, ולטעם שהיום שבת לא תמצאוהו בשדה, דקדק לומר בשדה, לרמוז מאמר רבי שמעון בר יוחאי שאמר בזוהר (ח״ב פח.) כי ביום שבת ירד המזון של כל ששת ימים למעלה, ומאותו מזון יורד דבר יום ביומו, והוא אומרו לא תמצאוהו בשדה, אבל למעלה בו ימצא, אדרבא מזון לכל ששת ימים: אור החיים על שמות פרק טז פסוק כה

...לריח שמניך טובים על דרך דאיתא שלשון הזוה״ק הוא מסוגל לנשמה אף שאינו מבין כלל מה שאומר כמשל (פרקי דרבי אליעזר כ״ה) הנכנס לחנות של בושם אף על פי שלא לקח כלום מכל מקום ריח טוב קלט עמו כך הוא ממש בההולך למקום והיכל שהצדיק בו אי אפשר שלא יקלט איזה ריח טוב מריחא דצדיק אף שאינו מבין כלל מאמירת הצדיק, והוא שמרמז לריח שמניך טובים היינו הריח מהחכמים השלימים: דגל מחנה אפרים - ליקוטים ד״ה ישקני

אמרו על ר׳ עקיבא ששנים עשר אלף זוגות תלמידים היו לו וכלן מתו בפרק אחד על שלא נהגו כבוד זה לזה והיה העולם שמם בלא תורה עד שבא לו אצל רבותינו שבדרום ושנה להם לר׳ מאיר ור׳ שמעון ור׳ יהודה ור׳ יוסי ור׳ אלעזר בן שמוע והם הם העמידו את השעה ותלמידים אלו הוזכר כאן שכלם מתו מפסח ועד עצרת וקבלה ביד הגאונים שביום ל״ג בעומר פסקה המיתה ונוהגים מתוך כך שלא להתענות בו וכן נוהגים מתוך כך שלא לישא אשה מפסח עד אותו זמן: המאירי על מסכת יבמות דף סב/ב

...עוד ירמוז על דרך שכתוב בזוה״ק (הקדמת הזוהר) בספרא דא ספר הזוהר יפקון ישראל מן גלותא וכמו שכתבתי בפרשת בשלח רמז מזה על התרגום ובני ישראל נפקין בריש גלי עיין שם ואיתא רבי שמעון בר יוחאי היה בחינת משה וגם כי בכל דור ודור יש בחינת משה, וזהו דרש דרש משה היינו כשיתגלה ויודרש מה שדרש כבר משה היינו רבי שמעון בר יוחאי ספר הזוהר אז והנה שורף היינו שיתבטלו כל הקליפות וממילא יהיה גאולה שלימה במהרה בימינו אמן נצח סלה דגל מחנה אפרים - פרשת שמיני ד״ה עוד

...אמר רשב״י בנוהג שבעולם אדם אם יש לו בן נותנו לשפחה שתניקהו ואם אין לו שפחה נותנו למניקה וכמה היא מניקה אותו ב׳ וג׳ שנים בביכול הקב״ה אינו כן אלא (ישעיה מו) ועד זקנה אני הוא ועד שיבה אני אסבול וגו׳ א״ל הקב״ה בני חייכם כשם שגידלתי אתכם בעוה״ז כך אני מגדיל ומייקר אתכם לעתיד לבוא מנין שנא׳ (ירמיה לא) הבן יקיר לי אפרים וגו׳: מדרש רבה דברים פרשה ז פסקה יב

והיה אם לא תשמע כו׳ - ובסוף הפרשה כתיב כי לא שמעת כו׳. כי על מה שעבר בעת הצרות אין האדם נידון, שדקדוקי עניות מעבירין האדם ע״ד וע״ד קונו (ערובין מא:), וכן אמר רשב״י (שם סה לפנינו ראב״ע. וע״י סוכה מה: ר.ב.פ) יכול אני לפטור העולם כולו מן הדין כו׳ שכורות ולא מיין כו׳, ורק העון מה שלא שמע קודם שנתיסר, ולכן כתוב בתחלת הפרשה אם לא תשמע ואח״ז כתוב כי לא שמעת בעבר, לא כן בברכות, השכר יגיע על ששומר התורה כשהוא מתברך והעושר אינו מגבה לבבו עבור זה בא השכר, לכן בכל הפרשה כתוב כי תשמע אל מצות בהוה. משך חכמה על דברים פרק כח פסוק טו

על התורה ועל העבודה

פסח שני - ויהי אנשים כו' למה נגרע כו' עמדו ואשמעה מה יצוה ד' לכם * נראה שנכתב בתורה כאן מעלת אותן האנשים הצדיקים קדושי עליון נושאי ארונו של יוסף היו ואיך הגיעו למעלה ההוא לומר דברים קדושים כאלו וזכו לכתוב על ידן פרשה בתורה והוא כי דרך הצדיק בכל מה שמוסיף והולך בקדושה הוא מבין יותר בחינת אלקות ודומה לו שלא התחיל עדיין בעבודת הבורא ואותן אנשים שזכו לשאת ארונו של יוסף הצדיק באו למדרגה גדולה עד מאד והבינו בעצמם שאינם כלום והיו נגד פניהם חשובים כטמאים * וזהו שאמרו אנחנו טמאים כו' למה נגרע * פירוש בכל פעם כשאנחנו מוסיפים עבודה אנחנו נגרעים בעינינו כי ידענו בירור שלא התחלנו בעבודה לפי רוממותו * וזה שאמר משה להם עמדו ואשמעה כו' פירוש הוטב בעיניו מאד דבריהם ואמר אלך ואתפאר בדבריכם לפני הבורא ברוך הוא לאמר היש עם כזה שיותר שעובדים אותו מקטינים עצמם עד מאד * ואשמעה מה שיאמר הוא ברוך הוא לדברים הללו * והשיבו השם יתברך ברוך הוא איש איש כו' בדרך רחוקה כו' ועשה פסח בחודש השני על פי אשר כתבנו למטה על כפל איש הנאמר בתורה לרמוז על הצדיק הגדול שהוא איש למעלה ואיש למטה * כי יהיה טמא או בדרך רחוקה פירוש כנ"ל שיבא למדריגה גדולה שידמה בעצמו כטמא או כאדם שהוא בדרך רחוקה בעבודת הבורא * ועשה פסח בחודש השני פסח נקרא על שם הקדושה הגדולה כידוע פירוש שיוסיף בקדושה תמיד בהתחדשות שניות כי כשיוקטן בעיניו תיכף ומיד יבא להשגת מדרגות היותר גדולות ויחודש תמיד מעלה ומעלה עד אין סוף והבן : ס' נועם אלימלך - פרשת בהעלותך

דבר אל בני ישראל וגו' מועדי ה' - עשה מועדות שיהיו ישראל מלומדין בהם שמעברים את השנה על גליות שנעקרו ממקומם לעלות לרגל ועדיין לא הגיעו לירושלים : רש"י

ששת ימים - מה ענין שבת אצל מועדות ללמדך שכל המחלל את המועדות מעלין עליו כאלו חלל את השבתות וכל המקיים את המועדות מעלין עליו כאלו קיים את השבתות : רש"י

ימי הספירה נזכרים תוך המועדות שהמה ימים טובים כמו חול המועד שיש קדושה לפניהם ולאחריהם מיצ"מ עד קבלת התורה. וכתי' תמימות תהיינה ובמד' אימתי הן תמימות כשעושין רצונו של מקום. כדאיתא ע"פ יודע ה' ימי תמימים כשם שהם תמימים כך שנותיהם תמימים. כמו כן קאי על ימים אלו דכתי' תמימות תהיינה ונק' ימי תמימים. ונזכרים למעלה כמ"ש יודע ה'. לכן הם בכלל מועדי ה' והרי נקראו בפי' שבע שבתות. מכלל שכל הימים אלו יש להם בחי' שבתות בצד מה. והימים הללו מסייעין טהרה כמ"ש בא לטהר מסייעין אותו. ואחר יצ"מ שנעשין כקטן שנולד ויצאנו מידי סט"א. יש לנו לבקש טהרה. לכן הכין לנו הש"י אלה הימים דכתי' וספרתם לכם שהיא מתנה לטובתינו שנוכל לבוא לטהרה. <u>וכל השנה תלוי באלה הימים כמו שגידול כל התבואות בימים אלו כן חיות האדם מתגלה עתה</u> כי הכל רק רמז אל הנהגה הפנימיות ועי' במדרש בפ' העומר : שפת אמת - תרמ"ב

אלה הם מועדי. הם אותם המועדים שארצה בם אמנם כשלא תקראו אותם מקראי קדש אבל יהיו מקראי חול ועסק בחיי שעה ותענוגות בני האדם בלבד לא יהיו מועדי אבל יהיו מועדיכם שנאה נפשי : ספורנו

ויהי אנשים אשר היי טמאים לנפש אדם ולא יכלו כו' ויאמרו האנשים ההמה אליו אנחנו טמאים לנ"א למה נגרע כו'. ותמוה דהרי תירוצם בפיהם שהם טמאים לנ"א והיא הנותנת עוד תמוה הלשון ולא יכלו שאין מובן כלל, עוד תמוה לשון למה נגרע שאמרו דהרי לא הי' אלא שאלה אם לעשות או לא ואפשר שיצוה להם לעשות אמנם הנה בסוכה דף כ"ה קאמר אותם אנשים מי הי' נושאי ארונו של יוסף דר"י הגלילי רע"א מישאל ואלצפן היו, שהיו עוסקים בנדב ואביהו רי"א אם נושאי ארונו של יוסף הי' כבר הי' יכולים הי' לטהר אם מישאל ואלצפן היו יכולים היו לטהר אלא עוסקים במ"מ היו שחל ז' שלהן בעי"פ ע"כ, והנה ידוע כי דור המדבר היו דור דעה ומתחלה לא ידעו כלל שאין להם לעשות עכשיו קרבן פסח דהא במועדו אפילו בטומאה רק כשהלכו לעשות הק"פ לא יכלו לגשת לעשות וזה פי' ולא יכלו ממש וזה הי' בעיניהם לפלא להיות שהיו עוסקים במ"מ ומצוה גוררת מצוה וא"כ הי' צורך שיוכלו לעשות הפסח ביותר תוקף הקדושה מצד כי המצוה מסייעת שגוררת מצוה וע"ז הלכו לשאול למה נגרע כי היינו צריכין לעשות הפסח בקדושה מצד שאנחנו טמאים לנפש אדם דהיינו מ"מ ומצוה גוררת מצוה ולמה נגרע שאין אנו יכולין כלל לגשת וגם בעיני משה הי' לפלא ובא התשובה ע"ז שאין עכשיו זמנם לעשות הפסח רק בי"ד באייר והבן ודפח"ח : (החי' הרי"ם זי"ע) : ספר שיח שרפי קודש - פסח

ובני ישראל עשו כאשר צוה ה' את משה. שלא רגמוהו מפני שנאה על שהיה גר ושהתגרה באזרח אבל עשו לבלתי סור מן המצוה : ספורנו

לע"נ מו"ר ברוך בן ר' יעקב ז"ל
נלב"ע ד' סיון תשס"ח
ת.נ.צ.ב.ה.

יוצא לאור ע"י
מכון בית צדיקים - שידלוב סטאשוב
714 Park Ave Lakewood NJ 08701-2025
Fax: 1-732-730-1588 Tel: 1-732-901-6225
לקבל הגליון ע"י פאקס fax וכן להקדיש גליון לזכות, לרפו"ש, לע"נ או לזכות את הרבים - אחבו"י ביותר מאלף מקומות בעולם קע"ה כ"י נא להתקשר להנ"ל
ידידכם נפתלי הירצל גאנצוויג

אמור אל הכהנים - (יבמות פ"ה ת"כ) אמור ואמרת להזהיר גדולים על הקטנים: רש"י

או יבואר הפסוק אמור אל הכהנים, בהיות כאשר ציוה ה' למשה לאמר לכהנים שיקדשו עצמם, אך פן ירום לבב הכהנים ויתגאו לבבם לאמר מי כמוהם אשר בהם בחר ה' מכל ישראל להקדישם בקדושה והאכילם קדשי שמים שאסור לזרים בוודאי הם חשובים לפני המקום מאוד וחיבתו להם יותר מכל ישראל וירום לבבם על אחיהם בני ישראל. לכן להוציא זה מלבם צוה הקדוש ברוך הוא שיקדים להם הקדמה אחת שלא ירום לבבם ואחר כך יגיד להם את אשר צוה ה'. והוא, דבאמת לא שייך שיתנשא האדם אלא בדבר שהוא עמל וטורח ויגע עצמו בו מה שאין כן דבר שלא עמל בו כגון יחוס אבותיו לא שייך בזה התנשאות, כי במה נחשב הוא, וזהו אמור אל הכהנים בני אהרן, כלומר שמקודם תקדים להם מה שחפץ השם יתברך בהם הוא לא מצד עצמם רק מצד היותם בני אהרן, שאהרן היה קדוש כל כך עד שבקדושתו הכניס בבניו קדושה גדולה קדושי עליון ולא הם עצמם פעלו כל זאת ולכן אין להם במה להתפאר. ואחר כך אז ואמרת אליהם לנפש לא יטמא בעמיו, הקדושה שאני מקדש אותם. מה שאין כן כשתאמר להם מקודם ירום לבבם על אחיהם בני ישראל וצוה השם יתברך להכניסם במדת ענוה לבלתי ירום לבבם: ספר קדושת לוי

...והעובר על זה ולא קידש השם במקום שחייב לקדשו, ביטל מצות עשה, ועבר על לא תעשה שלא לחלל שם שמים, שנאמר (ויקרא כב, לב): "ולא תחללו". (ועיין בחלק הלאווין לא תעשה, קנ"ה). ונוהג בכל מקום ובכל זמן, בזכרים ובנקבות: ספר המצות הקצר - חלק מצוות עשה

איתא בכתבי האר"י ז"ל שכל נפש מישראל צריך להתגלגל בכהן לוי וישראל, ומוכח שבפנימיות הוא כלול משלשתן. ובכן צריך אדם להיות ממארי דחושבנא, דידוע שכל רמ"ח האברים שבאדם הם דוגמא ומרכבה לרמ"ח מצ"ע ואם חסר אדם מצ"ע הוא מחוסר אבר לגמרי, ואפי' עשה המצוה אלא לא בשלימות הרי האבר שלעומתה הוא פגום, וא"כ הרי בפנימיותו הוא כהן בעל מום ועבודתו פסולה, ולזה ידוו כל הדווים, יישבר לבו בקרבו. אך העצה היעוצה הזה להתאמץ בתורה, כי הביט בתורה וברא את העולם ובכח התורה לברוא בו אברים חדשים שלמים או לרפא את מומן ואז ישובו כל עבודתו ומצוותיו לרצון, וכמו שבמ"ת כל בעלי מומים שהיו שם נתרפאו בפועל, כן הוא בפנימיות בכל איש וככל זמן, כי הנקודה הפנימית היא למעלה מן הזמן: ספר שם משמואל - שנת תרע"א

בפסוק דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם מועדי ה' וגו' ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי שבת שבתון וגו'. הנה הקושיא ידוע מה ענין שבת אצל מועדות. ויש לפרש על דרך רמז דהנה המספר של הימים טובים הם ששה ימים ב' של פסח וא' של שבועות וא' של ראש השנה וב' של סוכות. והנה בכל יום טוב מותר לעשות מלאכה של צורך אוכל נפש. וזאת הוא הכונה דקאי הכל על מועדות רק ששת ימים דהיינו כל המועדות תעשה מלאכה לצורך אוכל נפש אבל וביום השביעי דהיינו יום כיפור שבת שבתון הוא כל מלאכה לא תעשה אפילו צורך אוכל נפש אסור: (שמעתי): ספר חנוכת התורה

בפסוק ונקדשתי בתוך בנ"י וחז"ל למדו מזה דקדושה בתוך עשרה מישראל ע"ש. וביאר מו"ז ז"ל כיון דנלמד מתוך בנ"י היינו כשעשרה מישראל מתיחדין בלב אחד להמשיך עליהם הקדושה כו'. ונראה דזה סמיכות פרשת מועדות למצות ונקדשתי. דהנה מקראי קודש הם בכח התאחדות בנ"י. וכמו כן שבת איתא דהוא רזא דאחד. אך השבת היא מתנה לבנ"י דקדושת שבת מביא האחדות בלבות בנ"י. כיון דקדושה ויחוד תלוין זה בזה. ובמועדות בא הקדושה בכח התאחדות בנ"י כדאיתא כל ישראל חברים ברגל. ובכח התאספות ואחדות בנ"י נמשך הקדושה לעולם. ומצאתי בזוה"ק צ"ג ב' מפורש כדברינו הנ"ל: שפת אמת - תרנ"ה

ל"ג בעומר

איתא בספרים שעיקר הספירה הוא עד ל"ג בעומר. ונראה ליתן טעם, דהנה ידוע דספירת העומר היא לזכך את הנפש הבהמית, היינו טבע האדם ומדותיו, להיות נמשך אחר הש"י אף בעת וזמן שאין השכל בהיר ומאיר. וע"כ התחלת הספירה היא ממחרת השבת, ולא ביו"ט א' של פסח, כי אז באין כל האורות העליונים, וממילא כל הרצונות והמדות בטלין להש"י, ורק אחר עבור יו"ט הראשון והאורות הגדולים שהיו מאירים הסתלקו ושבו לקטנות הדעת ונודע, ע"כ רק אז הוא זמן הספירה, לקיים (מיכה ז') כי אשב בחושך ה' אור לי, היינו להיות נמשך אחר הש"י בעודו בקטנות השכל והדעת: **וזוהי** תכלית המבוקש מאת האדם שגם גופו יהי' קודש אף מבלעדי הוראת השכל, וזוהי הכנה רבה לשבועות, שלעומת שהוא נמשך אחר הש"י בבחי' גופו לבד, לעומתו שופעים עליו ביום השבועות אורות גדולים והשפעת התורה: ספר שם משמואל

על התורה ועל העבודה

<u>פרשת קדושים –</u> **קדושים** תהיו, ובמד"ר (פ' כ"ד) פרשה זו נאמרה בהקהל. הענין שרק מצד הכלל יכולין להיות קדוש, לא איש פרטי מצדו. וכ"ק זקני האדמו"ר הגדול זצללה"ה מקאצק אמר בזה"ל איך יכולין להיות קדוש, אך מצד כי קדוש אני ד' אלקיכם, עכ"ל הטהור, והכוונה דמצד שיש בכל ישראל חלק אלוק ממעל, ע"י כן מגיעין לקדושה. וז"ש דבר אל כל עדת בנ"י, מצד הכלל כנ"ל. וכל כמה שאדם מקרב א"ע להכלל, כמו כן מקבל הקדושה. ושבת הוא רזא דאחד ונעשין כולם כלל אחד. וזה הוא כמקבלי מתן נחליאל, שאז נאמר לישראל ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש: ספר שם משמואל - תר"ע

קדושים תהיו כי קדוש אני ה'. בזוה"ק איתא דכד מטאן חבריא לפרשתא דא הוי חדאן, בפרשיסחא הי' אומר הרבי זי"ע, משל כשהרב לומד עם התלמידים השיעור מה שהוא למד בפני עצמו אז התלמיד שמח, וה"ק אדמו"ר מגור בעל החידושי הרי"מ זי"ע הי' מסיים קדושים תהי' כי קדוש אני ד'. והוא מחמת שישראל דבוקים בד' וכמו שנאמר ואתם הדבקים בד' וגו' יוכלו להיות קדושים וע"ז בוודאי יש לשמוח: ספר שיח שרפי קודש

בפסוק הוכח תוכיח כ' המפ' להיות המוכיח בכלל התוכחה. פי' לידע שיש לו חלק בהחטא. כמ"ש ולא תשא עליו חטא. פי' שלא להשליך כל החטא על החוטא רק להתערב עצמו ולשוב ע"ז וממילא ירגיש גם חבירו ויתעורר בתשובה. ואהבת לרעך כמוך פרשנו לשון פועל יוצא וקאי על אהבת ה' כי היכן מצינו שיאהב האדם את עצמו שיאמר כמוך. רק הפי' (לאהוב) [להאהיב] את השם לרעך כמו לך כמ"ש חז"ל ואהבת את ה' להיות ש"ש מתאהב על ידך. וכמו שהאדם מייגע עצמו להכניס אהבת ה' בלבו. כן יכניס אהבת ה' בלב חבירו לכן אמרו שהוא כלל גדול בתורה: שפת אמת - שנת תרמ"ג

מעשה בא' שהיה נוהג לנסוע עבור ועד הישיבות ופעם הגיע לקיבוץ חילוני והי' שם ברית אז וביקשוהו שיצטרף למנין ואחר הברית ערכו זקני הקיבוץ מסיבה וישב שם זקן אחד וסיפר שהיה דר באיזה עיירה בדייטשלאנד ובנו התידד עם איזה גויה ובקש להינשא לה ופעם שבת הרה"ק הינוקא מסטאלין בעיר, והלכו הוא ובנו לשולחנו הטהור בליל שבת, ופתח רבינו זי"ע ואמר עה"פ קדושים תהיו כי קדוש אני ד' אלקיכם איש אמו ואביו תיראו את שבתותי תשמורו אני ד' אלקיכם אל תפנו אל האלילים וכו' אני ד' אליקכם. ואמר ע"ז: אז מיר זענען אין סטאלין פאר לייגען מיר "קדושים תהיו", אז מיר פארן ארויס פון סטאלין פאר לייגען מיר שבת און כיבוד או"א און אז מיר פארן ווייטער קענען מיר דאס שוין נישט פאר לייגען, זאגט דער רבש"ע אני ד' אלקיכם דוא זאלסט נישט חתונה האבין מיט קיין גויה" (-כשאנחנו בסטאלין אנו דורשים "קדושים תהיו". כשאנו נוסעים מסטאלין אנו דורשים שבת וכיבוד אב ואם. כשאנו מתרחקים ונוסעים הלאה אין בכוחינו כבר לדרוש זאת. אומר הקב"ה אני ד' אלקיכם. אל תתחתן עם נכרית). הם הבינו וכו' למה ירמזון מיליו ומיד החליט לעלות לא"י וכך עשה. וסיים הזקן: בני זה הוא בעל השמחה כאן, אביו של הרך הנימול, זכה בני להכניס היום את בנו הנולד לו למז"ט בבריתו שאאע"ה: מטה אהרן

נראה שקריאת הפרשה של קדושים מביאה קדושה על האדם, ובזוה"ק (פ"א.) דכד מטאן חברייא לפרשתא דא הוו חדאן, ורחוק לומר דהשמחה היתה מחמת דבפרשתא דא אתחדשו רזין עלאין דאורייתא לבד, כנראה מפשטות לשון הזוה"ק, שהרי בכל הפרשיות לא נמנעו מהן רזין עלאין, אלא ודאי שהשיגו תוספת קדושה עליונה, ואולי זה גרם להם שגם החידושין ברזין עלאין הי' להם באופן אחר, ואין אתנו יודע עד מה: ספר שם משמואל - שנת תרע"א

אני ד' אלקיכם פירוש אף המדת הדין יתהפך לרחמים ואז ממילא יתמלא כל העולם כל מילי מיטב * וזהו אל תפנו אל האלילים שלא תפנו אל מדעתכם ואלה י מסכה לא תעשו לכם כי ממילא לא תצטרכו לדאוג על כסף וזהב כלל: ספר נועם אלימלך - פרשת קדושים

<u>פרקי אבות -</u> **ונהשב** לכם תרומתכם כי שכר הוא לכם חלף עבודתכם פירוש כי במשנה פרקי אבות יש מעשרות סייג לעושר נדרים סייג לפרישות כו' ויש לדקדק הלא התנא כוונתו במשנה זו להורות לנו דרכי ה' איך להתנהג ולעשות גדרים לעבודת הבורא ולמה לו ליתן לנו עצה איך להתעשר באמרו מעשרות סייג לעושר. המשמעות הוא שהעצה הוא בשביל קיום העושר ואמר שהמעשר הוא גדר לקיום העושר * ונראה כי האדם ביותר צריך לקדש עצמו במאכל ובמשתה ובממון יותר מן התורה או תפלה כי שם אין היצר הרע כל כך שולט מחמת שהוא עוסק בדבר קדושה אבל בתאוות הגשמיות שהיצר הרע מצוי מאוד צריך פרישות יתירה שלא לבא ח"ו אל התגברות התאווה וגם בממון צריך לקדש עצמו מאוד שיהיה משאו ומתנו באמונה ולשם שמים כדי שלא יהיה ח"ו עושר שמור לבעליו לרעתו * לזה אמר התנא מעשרות סייג לעושר פירוש שאתה צריך לקדש עצמך כל כך בממונך עד שהמעשרות לא יהיה כי אם סייג אל העושר. והעושר יהיה עיקר הקדושה יותר מקדושת מעשר ולזה הכיון הוא בכאן בפסוק ונחשב לכם כו' פירוש שהקדוש ברוך הוא אומר אל הצדיק המקדש עצמו במאכליו בקדושה שכמו כן יקדש עצמו אל התורה ותפלה כמו אל הגשמיות ותרומתכם הוא רמז לדברי קדושה מלשון התרוממות * וזהו כתבואה מן הגורן וכמלאה כו' כי שכר הוא כו' פירוש כי אצליכם אין חילוק בין תורה או תפלה או אכילה ושתיה הכל הוא אצליכם עבודת הבורא ואינו אלא חילוף מעבודה לעבודה וזהו חלף עבודתכם וק"ל: ספר נועם אלימלך - פרשת קרח

יוצא לאור ע"י
מכון בית צדיקים - שידלוב סטאשוב
714 Park Ave Lakewood NJ 08701-2025
Fax: 1-732-730-1588 Tel: 1-732-901-6225
לקבל הגליון ע"י פאקס fax וכן להקדיש גליון לזכות, לרפו"ש, לע"נ או לזכות את הרבים - אחב"י ביותר מאלף מקומות בעולם קע"ה כ"י נא להתקשר להנ"ל
ידידכם נפתלי הירצל גאנצווייג

לע"נ מו"ר ברוך בן ר' יעקב ז"ל
נלב"ע ד' סיון תשס"ח
ת.נ.צ.ב.ה.

וידבר ה' אל משה אחרי מות שני בני אהרן [טז א]. תמוה איזה מאמר אמר לו בזה שאמר אחרי מות בני אהרן. ויש לומר שזה בעצמו הוא מאמר שלם שבני אהרן גדולי וקדושי הדור מתו בשביל איזה חטא, א"כ נדע מזה איך שאנחנו אזובי הקיר צריכים לחוש ולפשפש במעשינו, וכדאמר משה [לעיל י ג] הוא אשר דבר ה' בקרבי אקדש, ופרש"י כשהקב"ה עושה דין בצדיקים מתיירא ומתעלה ומתקלס, א"כ באלו, כ"ש ברשעים, עיי"ש: דרש משה

ואל יבא בכל עת אל הקודש. מכאן אמרו חז"ל במקום שבעלי תשובה עומדין אין צדיקים גמורים יכולין לעמוד. כי בכל השבתות וימים טובים א"י לכנוס לפני ולפנים רק ביוה"כ שהוא בחי' בע"ת שנפתח להם שער מעולם העליון. וע"ז איתא במד' ה' אורי בר"ה וישעי ביוה"כ. כי בר"ה נחתמין צדיקים גמורים לחיים אבל ביוה"כ ישועה לכל העולם אפי' להחוטאים שהם צריכין ישועה. ויום הזה הוא ישועה לכל השנה לבעלי תשובה. כמ"ש ביום הזה יכפר. כי כל כפרות של כל השנה מיום הזה. וכ"כ אחת בשנה יכפר שזה היום מכפר בכל ימי השנה. וכן דרשו חז"ל ימים יוצרו ולו אחד בהם זה יוה"כ וכתי' בהם. וכמו כן מה שדורש במדרש אורי וישעי בים מטעם הנ"ל שהי' אז ישועה לכל הדורות ויושע ה' ביום ההוא ולכן אומרים זה בכל יום. וגם מה שדרשו חז"ל ולו אחד בהם על יום השבת שהוא ג"כ ברכה על כל ימי השבוע: שפת אמת - שנת תרס"ד

את משפטי תעשו ואת חקותי תשמרו. כי חוקות הם המצות שאין להם טעם. והמשפטים הם המצות שיש להם טעם. ובאמת כשאדם עושה המצות שאין להם טעם אזי הוא מזדכך בזה להבין המצות שיש להם טעם אבל חס ושלום כשאדם

וזהו דבר אל אהרן אחיך רוצה לומר שהוא אחיך ורוצה במעשים טובים ויקבל תוכחה ממך * וכה תאמר אליו ואל יבא בכל עת אל הקודש מבית לפרוכת פירוש אם הוא אדם כזה שיש לו כל מיני עתים לטובה ולרעה שלפעמים עושה מעשים טובים ולפעמים להיפך שנכשל ח"ו לפעמים בעבירה האדם כזה אל יבא בכל עת אל הקדש שאל יכנס עצמו בסודות עליונים * אשר מבית לפרוכת פירוש כיון שעשה לעצמו מסך המבדיל בינו ובין הקדושה לא יכנס בסודות עליונים מיד רק מתחילה ישוב מעבירות שבידו בתשובה ויתחרט מאד * : ספר נועם אלימלך

נוֹהֲגִין אַנְשֵׁי מַעֲשֶׂה לְמָרֵר בַּבֶּכִי בְּעֵת קְרִיאַת הַפָּסוּק אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְּנֵי אַהֲרֹן וּלְהוֹרִיד דְּמָעוֹת עַל סִלּוּקָן שֶׁל צַדִּיקִים, וְהוּא סְגֻלָּה לְכַפֵּר עָוֹן שֶׁלֹּא יָמוּתוּ בָּנָיו בְּחַיָּיו. וְהָעִקָּר בָּזֶה שֶׁעַל יְדֵי זֶה יִתֵּן לֵב לָשׁוּב מֵעֲבֵרוֹת שֶׁבְּיָדוֹ, וְהַחַי יִתֵּן אֶל לִבּוֹ (קֹהֶלֶת ז, ב) אִם בַּאֲרָזִים נָפְלָה שַׁלְהֶבֶת, מַה יַּעֲשׂוּ אֲזוֹבֵי קִיר (מוֹעֵד קָטָן כה, ב). וְאִם בְּצַדִּיקִים כָּאֵלּוּ פָּגְעָה בָּהֶם מִדַּת הַדִּין עַל חֵטְא קַל כַּאֲשֶׁר [חֲכָמִים] הִגִּידוּ אֵיךְ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מְדַקְדֵּק עִם הַצַּדִּיקִים כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בִּקְרֹבַי אֶקָּדֵשׁ וְעַל פְּנֵי כָל הָעָם אֶכָּבֵד (וַיִּקְרָא י, ג) וְכֵן דָּרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה נוֹרָא אֱלֹקִים מִמִּקְדָּשֶׁיךָ (תְּהִלִּים סח, לו) אַל תִּקְרֵי מִמִּקְדָּשֶׁיךָ אֶלָּא מִמְּקֻדָּשֶׁיךָ, בְּשָׁעָה שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה דִּין בִּמְקֻדָּשָׁיו, מִתְיָרֵא וּמִתְעַלֶּה וּמִתְקַלֵּס (זְבָחִים קטו, א) וּמַה יַּעֲשׂוּ מְלֵאֵי עָוֹן הֲלֹא יִמַּס לְבַב אֱנוֹשׁ אֲשֶׁר עָצְמוּ חֲטָאָיו וּפְשָׁעָיו רַבּוּ מִלִּמְנוֹת וְאַשְׁמָתוֹ גָּדְלָה לַשָּׁמַיִם וַהֲרֵי זֶה בְּכִי יִתֵּן וְיִצְטָעֵר עַל מִיתַת הַצַּדִּיקִים. וְגַם יִשְׁתַּתֵּף בְּצָרַת אַהֲרֹן אֲבִיהֶם קְדוֹשׁ ה' כִּי תִקְרֶאנָה אוֹתוֹ כָּאֵלֶּה, וְיִתֵּן מֹרֶךְ בִּלְבָבוֹ לֵב הָאֶבֶן וְיֶעְתַּר אֶל ה' וַיֵּרָצֵהוּ וְיָשֹׁב אֶל ה' וִירַחֲמֵהוּ וְתִהְיֶה תְּשׁוּבָתוֹ רְצוּיָה וּמְקֻבֶּלֶת בְּיוֹתֵר בָּעֵת הַהִיא בִּזְכוּת הַצַּדִּיקִים הַלָּלוּ: ספר מטה אפרים - סימן תריט (נא)

אינו עושה המצות שהם חוקים אזי אין לו שכל כלל להבין המצות שיש להם טעם כדי לעשות. וזהו את חוקתי תשמורו, כשתעשה המצות שהם חוקים שאין להם טעם אזי יזדכך שכלך להבין המצות שיש להם טעם לעשות. וזהו ואת משפטי תעשו כו'. וזהו הרמז אשר יעשה האדם וחי בהם, שיבין שהמצות הם החיות שלו: ספר קדושת לוי

אשר יעשה אותם כו' וחי בהם. אם כי אחז"ל אל תהיו כעבדים המשמשים ע"מ לקבל פרס. אך אמרו ג"כ הוי מחשב הפסד מצוה כו'. כי בוודאי שכר עוה"ב אינו ענין הגוף. רק זה עצמו עוה"ב מה שזוכין להיות בטל להשי"ת כראוי. שהוא דבר שא"י להשיג ולהיות ברור שאין להשיג לרוב ההעלם לכך נק' עולם כמו שעולם הזה נק' העלם על שהחושך מכסה ומעלים כבודו ית'. כמו כן עוה"ב הוא העלם של אמת על שאין יכולין להשיג. ובעוה"ז ההעלם ע"י השקר. ובוודאי כן חשבון הפסד מצוה מה שע"י המצוה מדבק האדם עצמו בהשי"ת שהוא שורש החיות. וכן וחי בהם כנ"ל זה השכר הוא תכלית עשיות המצות. ולקבל פרס הוא לשון פרוסה שכוונתו לעצמו ואינו דבק בשורש החיות כנ"ל היפוך וחי בהם כנ"ל: שפת אמת - תרל"ב

פרשת שחוטי חוץ נכתבה אחר פרשת יוה"כ. נראה, דביוהו"כ כתיב לפני ה' תטהרו, וכבר פירשנו שהוא כעין מה שאמרו מים שנטמאו משיקן והן טהורין, שמאחר שנדבקו למקוה טהרה שאינה מקבלת טומאה בהכרח פרחה טומאתן מהם, וכן בנפשות ישראל שביוה"כ שבים ונדבקו בשרשן שהוא השי"ת, ועי"ז נטהרין. ויש לומר דזה נמי טעמא דשחוטי חוץ ואיסור הבמות, שהרי כל ישראל מאחר שהכל דבקין בשורש אחד הם כולם כאיש אחד דאין ראוי' להם התחלקות מקומות לקרבנותיהם: ספר שם משמואל - שנת תרע"ב

על התורה ועל העבודה

ספירת העומר {**ש**} עתיד הקב"ה להנחיל לכל צדיק ש"י עולמות שנאמר להנחיל אוהבי יש וכו' (סנהדרין דף ק"י), וזה כל ישראל יש להן וכו' דהיינו ש"י עולמות שנאמר ועמך כלם צדיקים. אמר כמדומה לי שהוא קרוב לאמת, עומ"ר בלא ואו"ו גימ' ש"י, ואיתא בכתבים שיכוון כל אחד בספירת העומר לתקן שורש נשמתו, כי י"ש הוא חכמה, שנא' והחכמה מאין תמצא [יש מאין] ולכל אחד יש שרשו, [בחכמה] ולכך אומרים המשנה כל ישראל יש להם וכו' בימי הספירה, כי אין שייך לכאן אלא שאומרים אותו לתקן כל אחד נשמתו, ואבות ג"כ כוונת כל הספירה. ומה שנדונין בין פסח לעצרת הוא יותר מר"ה. אלא שבכאן מצד החסדים ובר"ה מצד הגבורות, ואמר בזה"ל, איין מורא נעמט זיך אהן, ור"ע היה ג"כ שורש נשמתו מחכמה דאי' בגמ' שתוק כך עלה במחשבה, ומחשבה היא חכמה, ונשמתו היתה גדולה מנשמת משה רבנו, כי משה אמר שלח נא ביד תשלח, ואמר זה על ר"ע והיה רוצה ליתן בידו התורה, אלא שהוא מעולם המחשבה ולא יכול לבוא אל הדיבור, ולכך היה דורש כתרי אותיות ותגין וקוצין שהוא ג"כ בחכמה, והתלמידים על שלא נהגו כבוד זלי"ז, כבו"ד בגימ' ל"ב נתיבות החכמה, היו פוגמים במקום גבוה, (לכן מתו מפסח ועד עצרת עד שניתנה התורה.) [ולכן מתו בל"ב ימי הספירה עד שמת רשב"י בל"ג בעומר שהיה האחרון שבהם, ונמתקו הדינים ול"ג בעומר הוא יום שמחתו עד היום כידוע]:

{**שה**} הגשמים שהם מפסח עד עצרת הם רפואה גדולה לכל התחלואים שאין כמוהו בכל הרפואות, היינו לעמוד ראשו מגולה קצת על הגשם שיורד עליו, גם לפתוח פיו שירדו לתוכו, ומעצרת ואילך יש מהם טובים לרפואה, היינו היורדים בזמן שהארץ צריכה להם אז הם טובים לרפואה, ז"ל הזוהר פ' תזריע כ"ד בזמנא דאסגי קב"ה חסד בעלמא בעי ב"נ למיהך בשוקא וכו' וכולא עביד טובי ע"ש היטב, גם שמעתי שיש גשמים דכורין והם סימן [ברכה] ויש גשמים נוקבין והם סימן:

...שאחר יום א' שהיה חימוצו נוהג אף בשנה ראשונה אז מתחיל הזמן מצד ישראל להיות מזוקק שבעתיים ואז מצות העומר כביכול שכר שמירת השם יתברך בלילה ראשונה, ואז הזמן לתקן מדת צדיק יסוד עולם, וכן איתא (סוף עוקצין) עתיד הקדוש ברוך הוא להנחיל לכל צדיק וצדיק ש"י עולמות שנאמר להנחיל לאהבי י"ש, לשון לכל צדיק וצדיק, היינו שומר הברית שזה נקרא צדיק (זח"ב כ"ג א) וזה זוכה לש"י עולמות גימטריה עמ"ר וגימטריה קר"י ההפוך, וכתיב להנחיל לאוהבי שזה בזכות האהבה מדת אברהם אבינו דכתיב אברהם אוהבי, וזה שאמר שבזכות העמר זכה אברהם וירש את ארץ כנען על מנת ואתה את בריתי תשמור, וכתיב ואוצרותיהם אמלא, על דרך מה שנאמר יראת ה' היא אוצרו, והיינו שהשם יתברך ממלא אוצר צדיק שהוא יראת ה' שאלמלא הקדוש ברוך הוא עוזרו אינו יכול לו, וזה ענין מה שאמרו (זח"א קכ"ג ב' בתוספתא) ארבע מאות שקל כסף ד' מאות עולמות וכיסופין והנאות כו' שהוא ש"י עולמות שנאמר להנחיל לאהבי יש וצדיק עולמות מה שנאמר ואוצרותיהם אמלא (ונתבאר במקום אחר): ספר פרי צדיק לחג הפסח - אות כא

...ולזו"א תחת אשר לא עבדת כו', ר"ל ע"י שרם לבבך בטוב עולם הזה, היות לא השיג מתיקות ותענוג עבודת ה' בשמחה, ולכן מוכרח שיקבל גירות ולא יהיה לו טוב עולם הזה, כי אז יעבוד יותר את ה'. וזהו הביאור בברכת המזון ושלום וכל טוב ומכל טוב לעולם אל יחסרנו, ירצה, שאנו מבקשים יעזרנו ה' לבוא למדה זו אשר ראשיתה שלום, וגם נקרא כל כידוע, ונקרא ג"כ טוב לרוב התענוג אשר שם. וכאשר נרגיש תענוג זה בעבודת ה' אזי מכל טוב לעולם אל יחסרנו, ר"ל אף שיתן לנו כל הטוב השייך לזה העולם הגשמי אף על פי כן אל יחסרנו שלא נתקלקל ע"י"ז להיות ח"ו איזה חסרון בנפש ואז יתן לנו ה' ב' שלחנות וק"ל. וכו': ספר ערבי נחל - פרשת וישב

***אסרו חג* - בזוהר** לא מתייישב רוחא בגויה עד ג' יומין לכן ציוה לי הרב שלא לנסוע אחר יו"ט בדרך עד [יום] אחר אסרו חג, דהיינו יום ג' מיו"ט: ספר אמרי פנחס - שער ד -{שמז} שבת ומועדים

{**שו**} טעם למה אין מברכין על הספירה שהחיינו שהוא מ"ע, מפני שאינו דבר חדש כי כל (העולמות) [העליות] היו בלילה הראשון אלא שעכשיו הם עולים מדרגה אחר מדרגה:

{**שז**} אמר לנו מפני מה אין מברכין על הספירה שהחיינו, מפני שאינה מצוה שלימה, כי כל יום נכנס מוח אחד ולא מוח שלם כידוע ליודעי חן:

{**שט**} ימי הספירה הם לטהר הנשמות והנפשות ולשון ספירה הוא אור כידוע, וזהו הפירוש בתורה עמר לגלגלת מספר נפשותיכם והבן: ספר אמרי פנחס - שער ד - שבת ומועדים

א. תפילה בכונה, וכן כל ברכת המצות והנהנין, שלא לזרוק ברכה מפיו:
ב. להשתדל בזהירות בטול תורה. ועכ"פ שלא יעבור בלי לימוד ביום ובלילה מה שהוא:
ג. ללמוד בל"נ בכל יום שו"ע או"ח וביותר הלכות שבת:
ד. להזהר מאד מכל מיני הסתכלות. ולהרגיל להיות שח עינים כידוע לי:
ה. להזהר בזכירת ש"ש בכוונה:
ו. דבור כל מיני דברים האסורים, אף דברים בטלים, רק אם יהיו הכרחי או משום גמ"ח, ובל"ז להזהר אף מדברים בטלים בל"נ ומכש"כ שאר כו':
ז. להשתדל בל"נ שלא לדבר קודם התפילה אף דברים הכרחיים:וכו' ספר הנהגות צדיקים - קבלות והנהגות מרבי יצחק בלאזר

''**אז** מען נעמט אַ דרייווערס לייסענס איז דאס אַן אחריות איוף שמירת עינים אויף אַ הונדרעט יאהר'' – כן אמר לי ר' אלחנן יוסף הערצמאן זצ"ל כשנהגתי אותו מחתונת גיסי לבית המדרש – המו"ל

בשם הרה"ק ז"ל מקאצק ע"פ ואנשי קודש תהיון. להיות שמירת הקדושה במעשה אנוש ותחבולותיו. פי' שאין מחסור להשי"ת מלאכי עליון שרפים וחיות הקודש. רק שמתאוה לקדושת אנשים וכו'

לע"נ הרה"צ ר' אהרן ב"ר יצחק מנשה זצ"ל
אדמו"ר מפינסק קארלין - נלב"ע כ"ח ניסן תשס"א

לע"נ הרה"צ ר' אלחנן יוסף ב"ר שמואל זצ"ל הערצמאן
נלב"ע י"א ניסן תשס"ט
היות שלא הניח אחריו זש"ק הלומד משניות וספריו זכות הוא

לע"נ זקיני הרה"ג ר' שבתי ב"ר ברוך אברהם זצ"ל
גראבלאווסקי – מהאראדעץ - נלב"ע כ"ה ניסן תרפ"ט
מגיד שיעור בביהמ"ד הנ"ל בנוא יארק - ד' פעמים ש"ס בי"ד שנים

יוצא לאור ע"י
מכון בית צדיקים - שידלוב סטאשוב
714 Park Ave Lakewood NJ 08701-2025
Fax: 1-732-730-1588 Tel: 1-732-901-6225
לקבל הגליון ע"י פאקס fax וכן להקדיש גליון לזכות, לרפו"ש, לע"נ או לזכות את הרבים - אחבו"י ביותר מאלף מקומות בעולם קע"ה כ"נ להתקשר להנ"ל
ידידכם נפתלי הירצל גאנצוויג

וביום השמיני ימול בשר ערלתו ותניא כל היום כולו כשר למילה אלא שזריזין מקדימים למצות שנאמר וישכם אברהם בבקר [וגו'] : תלמוד בבלי מסכת פסחים דף ד/א

בגמ' וכ"ת זריזין מקדימין כו' ונבדוק מצפרא דתניא כו' וישכם כו' בודאי הראי' דזריזות אינו אלא מצפרא הוא מוישכם ולא ממילה דשם א"א להקדים יותר דבלילה לאו זמן מילה הוא אלא שהאריך להביא הברייתא כדי להורות דבכל דין זריזות נלמד רק מוישכם וא"כ לא מוכח יותר מבצפרא. ולפ"ז אפ"ל מה שהקשו התוס' דאע"ג דשם לא הי' יכול להקדים יותר משום דהוי יחידי מ"מ פירכת הגמ' א"ש משום דלא מצינו הקדמה יותר. ובפרט לגי' הרי"ף א"ש טפי ע"ש וכ"כ מהרש"א ז"ל אך מ"ש מהרש"א דמסברא פריך א"י למה הלא י"ל מוישכם כנ"ל ע"ש שכ' כן ליישב קושיי התוס'. אבל באמת תמוה דבסדום לא הי' מצוה ואיך נוכל לומר דמייתי קרא דסדום וגם קשה מה הי' ס"ד דהתוס'. וצ"ל דס"ל דגם בסדום הי' מצוה כדי להתפלל עליהם וכן משמע בתוס' בחולין ע"ש : שפת אמת - פסחים

אדם כי יהיה בעור בשרו וגו' והובא אל אהרן הכהן [יג ב]. מה שמראות נגעים הוא ע"פ כהן, להראות שלא רק במקדש הוא ענין האמונה והשייכות לכהני ה', אלא כל דבר ודבר שמענייני הגוף והחיים קשורים הכל באמונתנו ודיני תוה"ק שלכן קדושת כהונה הוא גם לכל דבר, ואף נגעים ומחלות הוא תלוי רק בחטאיו, כי אין ענין מקרה אלא הכל בהשגחה גדולה, ואף שהתירה תורה לילך אצל רופאים, משום שאולי אינו זוכה אף כשישוב בתשובה שיתרפא בלא רפואות, אבל העיקר הוא בשביל חטאו שצריך לשוב בתשובה, ובשביל זה צריך לילך אצל כהן, ונדע מזה שכל דבר הוא שייך לתורה ואמונה.דרש משה

***פרקי אבות* - טעם** אמירת פרקי אבות. בין פסח לעצרת הוא. כי בימים האלו מחויב כל איש ואיש מישראל לטהר א"ע בימי הספירה כמו שנטהרו ישראל מאז מטומאת מצרים. כנודע מהזוה"ק. שבעה שבועות כענין ז' ימי הנדה הם. ולכך אומרים אז מסכת אבות. כדי לראות ולהבין כל המדות טובות הנזכרים שם. ולכסוף ולהשתוקק מתי אעשה כן גם אני. ולשוב בתשובה שלימה לפני השי"ת. ולזאת יש במסכת זו חמשה פרקים נגד ה' שערי בינה הכוללים. וכ"א כלול מעשר הם נ' שערי בינה. עולם התשובה. וימים האלה נק' אצל אומות העולם מי וגם הם מודים שהימים האלה הם טובים ומסוגלים לרפואה. ומ"י הוא מנין חמשים. והעיקר הוא שהימים האלה הם טובים ומסוגלים לרפואות הנפש. ויה"ר שירפאינו ה' ונרפא. אמן : ספר אוהב ישראל - לראש חדש אייר

והמובחר שבטעמי המפרשים על לימוד פרקי אבות בשבע שבתות אלו שבין פסח לעצרת הוא מה שאמרו, כי כאשר הימים האלה נזכרים ונעשים לשמירת הבריאות בהרקות והקזות ותמרוקים ומשקים ויהיו כל אלה להבדיל מן הגוף הדם הנפסד והמותרות, וקטור העשן והאידים הגורמים השעמום עם כובד ראש וכובד האיברים ומורך הלב. והמעשים האלו בימים האלה ובזמן הזה מצוות שהזמן גרמא, להיות היולי וממוזג, אשר בו הגוף וכל כלי שרת שלו פנימיים וחצונים מסכימים זה עם זה יותר משאר פרקי השנה, אשר פעם יגבר הקור הטבעי, ופעם חומו, ונמצאו מתנגדים כשזה נכנס זה יוצא. לא כן בכל ימי ניסן השוים לכל במזג שוה. וכאשר שקדו ההמון על שמירת גופם בהגדילם לעשות משמרת למשמרתם, אשר בו יתכלכל הגוף בכל משך השנה, כן שקדו חכמים על ביקור "כל הנפש הבאה לבית יעקב" במאמר צ"ר מר המות, ובמשעול הסכנות והמצוקות לקרא להם דרור. וקבעו עליהם הדבר חובה בגזרה שוה כקטן כגדול יהיו רגילים במילי דאבות בז' שבתות אלו, תחת היותם דברי חכמים וחידותם, המושכים את הלב בעבותות אהבה לשמור מאד ולעשות אלה החוקים והתורה ומשפטים צדיקים. "ולשון חכמים עושר" בפרקים אלו בתוכחות על עון ונתיבות המות אשר כל שוגה בה לא יחכם, ולא ישיג אורחות חיים. ונתיבות החיים אשר יעשה אותם האדם וחי בהם לא זו אף זו שכל הלכות מדינה והלכות דרך ארץ שנויים בם, אשר יעשה אותם האדם להיות באמצעותם רצוי ומקובל בעיני אלקים ואדם : ספר חמדת ימים - עומר - פרק ב

<u>שבת ראש חודש</u>

...וכמ"ש במאמר פ' וישלח דמאן דידע לשבחא למאריה כדקא יאות קב"ה קביל צלותיה ושזיב ליה וכלא משבחין ליה. והאיש אשר אתו קול ערב וניב יפה ומתרשל מלכבד את השם הנכבד ממה שחננו, ענוש יענש ועובר על מ"ש "הענק תעניק לו מגרנ"ך" ועל מ"ש "כבד את ה' מהונך" וכן אמרו באגדה בפסוק כבד את ה' מהונך, ממה שחננך. שאם קולך ערב הרם קולך לפניו לשורר ולזמר. חייא בן אחותו של ר"א הקפר היה קולו נאה, והיה אומר חייא בני עמוד וכבד את ה' ממה שחננך. אמרו על נבות היזרעאלי שהיה קולו ערב ונאה והיה עולה לירושלים, והיו כל ישראל מתכנסים לשמוע קולו. ופעם א' לא עלה ובאותה השנה העידו עליו בני בליעל ונאבד מן העולם ע"כ : **וגם** אמנה אזהרה זו איננה אלא למי שקולו נאה כמבואר מתוך דברי המאמר. אך אמנה איננה למי שקולו משונה לגריעותא, ואיננו יודע להוליך את הקול עפ"י ניגונם ונעימותם. וכן אמר בזוהר פרשת ויחי ז"ל צהלי קולך בת גלים, מהכא אוליפנא מאן דבעי לשבחא לקב"ה בקלא, בעי ליה קל נעימותא דיערב לאחרנין דשמעין ליה. ואי לא, לא יקום לארמא קלא ע"כ. והמשכים בשבת לבית הכנסת ואין אתו קול ערב, יבחר לו להגות בעת ההיא בט"ו שיר המעלות שבתהלים בשפה ברורה ובנעימה קדושה. דבהון שבח דוד מלכא לברתא דמלכא כמ"ש בס' התקונים תקון י"ג. ודרשו "שיר למעלות", ל' מעלות ודאי אינון ל' דרגין דבהון ברתא סלקא לגבי אבא וכו'. וא"א מורי ז"ל היה הוגה בכל הה' ספרים שבתהילים מאשמורת הבקר של שבת עד אחר התפלה, והיה אומר שבג' זמנים הם מסוגלים מאד, בשבת ור"ח וי"ט, ולמעלה מהם בימי חדש אלול. והוא היה נותן בהם סימנין כי "פתח באשר" וסיים באשר"י" אשרי כל חוסי בו ר"ת אש"רי, 'אלול 'שבת 'ראש חודש י"ט. "אשרי כל חוסי בו : ספר חמדת ימים - שבת קדש - פרק י

על התורה ועל העבודה

ברכת החמה לשמך, כן תחיינו ותקיימנו ותזכינו, בתקופות החמה אשר תהיינה בשנים הבאים עלינו לחיים טובים ולשלום, שמחים בבנין עירך וששים בעבודתך, ותזכינו לראות פני משיחך, ויתקיים בימינו מקרא שכתוב, והיה אור הלבנה כאור החמה, ואור החמה יהיה שבעתים, כאור שבעת הימים, ביום חבוש ה' את שבר עמו ומחץ מכתו ירפא. ויהי נועם וכו', יהיו לרצון וכו', ואחר כך רבי חנניא בן עקשיא אומר, רצה הקדוש ברוך הוא לזכות את ישראל וכו', ואחר כך קדיש על ישראל. ואנכי הצעיר המחבר, אזכיר חסדי ה' יתברך, אשר זכני בחסדו בשנה זו שנת התרנ״ז, ביום חמשה לחודש ניסן, ברביעי בשבת קודש, בקיבוץ קהל רב, שעלינו על הגג של בית הכנסת הגדולה, ועשינו בעזרת ה' יתברך כאשר כתבנו למעלה, וגם נשים רבות נקבצו שם. וברכתי אני בקול רם, וכוונתי להוציא ידי חובה לנשים ולסומין, כאשר ביארנו לעיל בסייעתא דשמיא, ואחר כל הסדר הנזכר, אמרו הקהל קדיש על ישראל, ועמדתי ודרשתי בעזרת ה' יתברך, בענין המצוה דבר בעתו מה טוב. השם יתברך יזכינו ברחמיו וחסדיו, לברך ברכת החמה בירושלים, תבנה ותכונן במהרה בימינו. אשר תזדמן בשנת תפר״ה ליצירה בחודש ניסן, שבו תפר״ה ותרבה הישועה והברכה והטובה, לנו ולכל ישראל, ולארץ הקדושה, יראו עינינו וישמח לבנו בביאת משיח צדקינו, במהרה בימינו אמן כן יהי רצון: ספר בן איש חי - הלכות שנה ראשונה - פרשת עקב

טובים מאורות שברא אלקינו. רומז על הצדיקים שהקב״ה נותן בהם כח ועוז להיות מושלים בעם בעצמם. וזהו אמרו בהם להיות מושלים ותיבת בהם נמשך למטה לתיבת להיות מושלים. ואלו השלשה תיבות בהם להיות מושלים דבוק, ויחדיו נגשים. ואח״כ יש להם כח למשול גם בקרב תבל: ספר אוהב ישראל

אֵ-ל אָדוֹן עַל כָּל הַמַּעֲשִׂים. בָּרוּךְ וּמְבֹרָךְ בְּפִי כָּל נְשָׁמָה. גָּדְלוֹ וְטוּבוֹ לִפְנֵי עוֹלָם. דַּעַת וּתְבוּנָה סוֹבְבִים הוֹדוֹ: **הַמִּתְגָּאֶה** עַל חַיּוֹת הַקֹּדֶשׁ. וְנֶהְדָּר בְּכָבוֹד עַל הַמֶּרְכָּבָה. זְכוּת וּמִישׁוֹר לִפְנֵי כִסְאוֹ. חֶסֶד וְרַחֲמִים מָלֵא כְבוֹדוֹ: **טוֹבִים** מְאוֹרוֹת שֶׁבָּרָא אֱלֹקֵינוּ. יְצָרָם בְּדַעַת בְּבִינָה וּבְהַשְׂכֵּל. כֹּחַ וּגְבוּרָה נָתַן בָּהֶם. לִהְיוֹת מוֹשְׁלִים בְּקֶרֶב תֵּבֵל: **מְלֵאִים** זִיו וּמְפִיקִים נוֹגַהּ. נָאֶה זִיוָם בְּכָל הָעוֹלָם. שְׂמֵחִים בְּצֵאתָם וְשָׂשִׂים בְּבוֹאָם. עֹשִׂים בְּאֵימָה רְצוֹן קוֹנָם: **פְּאֵר** וְכָבוֹד נוֹתְנִים לִשְׁמוֹ. צָהֳלָה וְרִנָּה לְזֵכֶר מַלְכוּתוֹ. קָרָא לַשֶּׁמֶשׁ וַיִּזְרַח אוֹר. רָאָה וְהִתְקִין צוּרַת הַלְּבָנָה: **שֶׁבַח** נוֹתְנִים לוֹ כָּל צְבָא מָרוֹם. תִּפְאֶרֶת וּגְדֻלָּה שְׂרָפִים וְאוֹפַנִּים וְחַיּוֹת הַקֹּדֶשׁ: סדר תפילת שחרית שבת

...אכן הנה כבר בארנו בפי' (תפילת שב״ק) טובים מאורות שברא אלקינו רמז על הצדיקים שבכחם להפריד אותיות מ״ת בתיבת או״ר המפסיק ביניהם והנה בצדקה כתי' (משלי י, ב) וצדקה תציל ממות ר״ל כי ע״י הצדקה ג״כ מפריד בין אותיות מ״ת והוא שכתו' (שמות כא, לה) וחצו את כספו וגם את המת יחצון. ר״ל כאשר תהיה בבחי' זו לחלק עם העני כמ״ש בגמ' (תענית כ, ב) גבי ר' הונא כי הוה כריך ריפתא הוה פתח לבבי'. אז גם את המ״ת יחצון תפריד בין האותיות האלו לבל יתקרבו. וכו': ספר תפארת שלמה על התורה - פרשת תרומה

בָּרוּךְ אַתָּה יְדֹוָד אֱלֹקֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם עֹשֶׂה מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית

עבדו את ה' בשמחה באו לפניו ברננה דעו כי ה' הוא אלהים הוא עשנו ולא אנחנו עמו וצאן מרעיתו (תהלים ק). אין השמחה ראויה בעוה״ז כי אם בעבודת הש״י ולא תמצא בכל ספרי הקדש שישבח השמחה אלא בענין העבודה וההשגה בהקב״ה. הוא שכתוב (תהלים לג) רננו צדיקים בה', וכתיב (שם לב) שמחו בה' וגילו צדיקים והרנינו כל ישרי לב. וכתיב (שם קיט) שש אנכי על אמרתך. כי הצדיקים שלוחי הש״י זריזין לעבוד את הש״י בשמחה, וכן מצינו המאור הגדול שהוא רץ ומתנועע בגלגלו שכל תנועותיו בזריזות ועבודתו בשמחה, והוא שכתוב (שם יט) והוא כחתן יוצא מחופתו וגו' ובתפלת יוצר שמחים בצאתם וששים בבואם, וכן מצינו שהזכיר שלמה (קהלת ח) ושבח אני את השמחה אשר אין טוב לאדם תחת השמש כי אם לאכול ולשתות ולשמוח והוא ילונו בעמלו כל ימי חייו אשר נתן לו האלהים תחת השמש. ואין האכילה והשתיה והשמחה בעוה״ז מלוין אותו לעה״ב כי אם השמחה בעבודת הש״ית, וכן אמרו במדרש קהלת (קהלת ח) כי אם לאכול ולשתות ולשמוח והוא ילונו בעמלו, וכי יש אכילה ושתיה מלוין לו לאדם לקבר אלא זו תורה ותשובה ומעשים טובים, וזהו שהזכיר שלמה ע״ה (משלי יג) אור צדיקים ישמח, כנה נפש הצדיק לאור לפי שהיא לקוחה משם ונבראת עמו ביום ראשון, ובא לומר כי נפש הצדיק היא שמחה במעשה המצות אבל בנפש הרשע שכנה אותה לנר הזכיר ידעך לפי שאין הרשעים שמחים בשמחת הנפש אלא כל שמחתם אינה אלא בשמחת הגוף ולכך תכלה שמחתם בכלות הגוף כשם שהנר יכלה אור בכלות השמן והפתילה. וכן הזכיר משה רבינו ע״ה (דברים כח) תחת אשר לא עבדת את ה' אלהיך וגו' הענישו בעבודתו כשלא היתה בשמחה: ספר כד הקמח - ערך שמחה

לע"נ אסתר בת ר' משה חיים ע"ה
נלב"ע ב' חשון תשס"ז
ת.נ.צ.ב.ה.

יוצא לאור ע"י
מכון בית צדיקים - שידלוב סטאשוב

Tel: 1-732-901-6225 Fax: 732-730-1588

לקבלו ע"י פאקס ולשאר ענייני הגליון
להתקשר למספר הנ"ל
ידיכם נפתלי ה. גאנצוויי"ג

תנו רבנן הרואה חמה בתקופתה לבנה בגבורתה וכוכבים במסילותם ומזלות כסדרן אומר ברוך עושה בראשית ואימת הוי אמר אביי כל עשרים ושמונה שנין והדר מחזור ונפלה תקופת ניסן בשבתאי באורתא דתלת נגהי ארבע: תלמוד בבלי מסכת ברכות דף נט/ב

הרואה חמה בתקופתה, והוא מן כ"ח שנה לכ"ח שנה, והתקופה בתחילת ליל רביעי, וכשרואה אותה ביום בבוקר, מברך ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם, עושה מעשה בראשית, מפני שאז היא עומדת בנקודה שהיתה עומדת בתחילת התלותה ברקיע במעשה בראשית, וזמן הברכה בשם ומלכות הוא עד שלש שעות זמניות, ואם עברו שלש שעות זמניות, יברך בלי שם ומלכות, עד חצות היום, וכמו שכתב הגאון חתם סופר ז"ל אורח חיים סימן נ"ו, ואף על גב דיש דסבירא להו לברך בשם ומלכות עד חצי היום, הא קימא לן ספק ברכות להקל, ויזהר לברך במקום שרואה גלגל החמה, ולא סגי ברואה אור זריחתה בלבד, וכמו שכתב מחזיק ברכה רכ"ט סעיף קטן ד'. ברכה זו מצוה לברך אותה בקיבוץ עם, משום ברוב עם הדרת מלך, וכמו שכתבו האחרונים ז"ל. ואם היה ענן, לא יברך עד שיעבור הענן, ואם לא עבר הענן מעליה, יברך בלי שם ומלכות, ואף על גב דאיכא רבים דסבירא להו, דיברך בשם ומלכות, ספק ברכות להקל. ועיין חתם סופר שם, ובנו הגאון כתב סופר אורח חיים סימן ל"ד. והנשים, נסתפק בהם הגאון חתם סופר, אם יברכו או לאו, ועיין להגאון בנו כתב סופר שם, ולכך יבואו הנשים ויעמדו אצל האנשים,{והרבה דנו בזה מרבה"ק אם יצאו הנשים מטעם צניעות ותערובות וכו' ועוד טעמים – המו"ל } וכשיברך החזן לבדו בקול רם, יכוין להוציאם ידי חובה. והנשים יכונו גם כן לצאת ידי חובה בשמיעתם הברכה. וכן יכוין החזן על הסומין, והם גם כן יתכונו לצאת. והא דאין מברכים שהחיינו על מצוה זו, כתב הגאון כתב סופר טעם לזה. קודם הברכה, יעמדו

ספר בראשית פרק א

(טז) וַיַּעַשׂ אֱלֹקִים אֶת שְׁנֵי הַמְּאֹרֹת הַגְּדֹלִים אֶת הַמָּאוֹר הַגָּדֹל לְמֶמְשֶׁלֶת הַיּוֹם וְאֶת הַמָּאוֹר הַקָּטֹן לְמֶמְשֶׁלֶת הַלַּיְלָה וְאֵת הַכּוֹכָבִים:
(יז) וַיִּתֵּן אֹתָם אֱלֹקִים בִּרְקִיעַ הַשָּׁמָיִם לְהָאִיר עַל הָאָרֶץ:
(יח) וְלִמְשֹׁל בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה וּלֲהַבְדִּיל בֵּין הָאוֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ וַיַּרְא אֱלֹקִים כִּי טוֹב:
(יט) וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר יוֹם רְבִיעִי:

(יח) ולמשול ביום ובלילה - השמש הוא מושל ביום והירח מושלת בלילה [וביום], ודע כי מלבד מעלת האורה שזכה להם נתן להם הממשלה בשפלים בהויה ובהפסד שהרי השמש באותה ממשלה שיש לו ביום יצמיח ויוליד ויגדל בכל החמים והיבשים, והלבנה גם כן באותה ממשלה שיש לה בלילה תוסיף במעינות בימים ובנחלים ובכל הקרים והלחים: רבינו בחיי פרק א פסוק יח

(כו) שְׂאוּ מָרוֹם עֵינֵיכֶם וּרְאוּ מִי בָרָא אֵלֶּה הַמּוֹצִיא בְמִסְפָּר צְבָאָם לְכֻלָּם בְּשֵׁם יִקְרָא מֵרֹב אוֹנִים וְאַמִּיץ כֹּחַ אִישׁ לֹא נֶעְדָּר: ספר ישעיה פרק מ

(כו) מי ברא אלה - הכוכבים והמזלות הנראים במרום ומי הוא המוציא בכל יום צבא מרום במספר אחד. לכלם - לכל כוכב קרא בשם הנאה והראוי לו וכאומר הלא ה' עושה כל אלה. מרוב אונים - בעבור רוב האון ואמצות הכח שיש לו לכן לא נעדר אחד מהם כל ימי עולם כי מתחלה עשאן שיהיו קיימין לעולם: מצודות דוד

הקהל והחזן במקום אחד על הגג, ותחלה יאמרו מזמור השמים מספרים כבוד א-ל כולו, בניגון כמו הניגון שאומרים פה עירנו קודם ברכת הלבנה, ואחר כך מזמור הללו את ה' מן השמים, ואחר כך פסוקים אלו, כי שמש ומגן ה' אלקים, חן וכבוד יתן ה' לא ימנע טוב להולכים בתמים, ייראוך עם שמש ולפני ירח דור דורים, הודינו לך אלקים הודינו וקרוב שמך ספרו נפלאותיך, וזרחה לכם יראי שמי שמש צדקה ומרפא בכנפיה, ויצאתם ופשתם כעגלי מרבק, והיה אור הלבנה כאור החמה, ואור החמה יהיה שבעתים, כאור שבעת הימים, ביום חבוש ה' את שבר עמו, ומחץ מכתו ירפא, וכן הוא אומר ואוהביו כצאת השמש בגבורתו. ואחר כך יאמרו פרשת יום רביעי, ויאמר אלקים יהי מאורות ברקיע השמים וכו', עד ויהי ערב ויהי בוקר יום רביעי, ואחר כך יאמרו - לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה וכו', הנה אנחנו באים להודות לה', על מעשה בראשית אשר עשה, ולברך בשמו הברכה אשר תקנו חכמים זכרונם לברכה ביום זה, על החמה בתקופתה שעומדת ברקיע בתחילת המחזור כ"ח שנה שלה, כמו תחילת עמידתה ביום רביעי בששת ימי בראשית, כדי לעשות נחת רוח ליוצרינו, ולעשות רצון בוראינו, לתקן שורש מצות הברכה הזאת במקום עליון, ויעלה לפניך כאלו כיוננו במצוה הזאת, כל הכוונות הראויות לכוין, ויהי נועם ה' אלקינו וכו', ואחר כך יאמרו כל הקהל הברכה בקול אחד, בשמחה וששון, והחזן יאמר אחריהם הברכה לבדו לעצמו, וירים קולו, ויכוין להוציא ידי חובה לסומין ולנשים השומעין קולו. אחר כך יאמרו, מזמור הודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו כולו, עד הודו לא-ל השמים, בניגון יפה, ואחר כך א-ל אדון על כל המעשים, ברוך ומבורך וכו', עד וחיות הקודש. אחר כך עלינו לשבח לאדון הכל וכו', עד יהיה ה' אחד ושמו אחד, ואחר כך פיוט אדון עולם אשר מלך וכו'. ואחר כך יאמרו בקשה זו, יהי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו, כמו שהחייתנו וקיימתנו והגעתנו לזמן הזה, לברך בו

על התורה ועל העבודה

לאמר בעבור זה עשה ד' לי בצאתי ממצרים (שמות יג, ח). הנה כבר בארנו בפנים (שם לא, ד) בפי' ראה קרא ד' בשם בצלאל כו' כי הנה יש ששים רבוא אותיות לתורה נגד ששים רבוא נשמות מבנ"י. וכ"א יש לו אחיזה בתורה לפי ערכו. אך הצדיקים הגדולים הקדושים יש להם אחיזה באותיות השם הוי' ב"ה ובשאר שמות הקדושים שאינם נמחקים. לכן (משלי יב, כא) לא יאונה לצדיק כל און להיות נשמר מכל רע כמו השמות שאינן נמחקים. וז"ש כאן והגדת לבנך כו' בעבור זה עשה ד' לי פי' כל עיקר העשי' שיהי' ד' לי. שיהי' שם הוי' שורה עלינו. ע"י צאתי ממצרים. כי בלילה הזאת אור הקדושה שולט בכל לבבות מבנ"י. וז"ש (דברים כח, י) וראו כל עמי הארץ כי שם ד' נקרא עליך. (מיכה ז, טו) וכימי צאתכם מארץ מצרים אראנו נפלאות: תפארת שלמה

בפסח שואל הבן מה נשתנה, ולמה דוקא שואל הבן בפסח ואינו שואל בסוכות מה נשתנה. הכלל כי יש פלוגתא בגמרא (ר"ה י ע"ב) חד אמר בניסן נברא העולם וחד אמר בתשרי נברא העולם. והנה יש שני הנהגות שהקדוש ברוך הוא מנהיג העולם. האחד, שהקדוש ברוך הוא מנהיג עולמו בטובו ובחסדו הגדול. והנהגה הב', שהקדוש ברוך הוא מנהיג את העולם על ידי תפארת ישראל שהקדוש ברוך הוא מתפאר עצמו עם עמו ישראל ועושה רצונם להשפיע להם טובות כאשר יבקשו מלפניו. וזהו הרמז בפסוק (שמות טו,א) אז ישיר משה וכו' את השירה הזאת לה', הרמז זה השירה עצמה אשר אמרו ישראל זה השירה עצמה שר ואמר ה', כי כשהקדוש ברוך הוא מנהיג את העולם על ידי תפארת ישראל אז ממלא רצונם וחפצם וכאשר יאמרו ישראל כן יאמר ה'. וזהו הרמז בגמרא חד אמר בניסן נברא העולם, כי בניסן הוא הנהגה שהקדוש ברוך הוא מנהיג העולם על ידי תפארת ישראל לכך היו להם לישראל ניסים ונפלאות גדולים בזה החודש. וחד אמר בתשרי נברא העולם, זה הוא ההנהגה שהקדוש ברוך הוא מנהיג העולם בחסדו הגדול. ונמצא אלו ואלו דברי אלהים חיים. וזהו הרמז שהבן שואל בפסח, כי באמת זה שהקדוש ברוך הוא מנהיג עולמו על ידי תפארת ישראל הוא זה שהקדוש ברוך הוא מצמצם את עצמו בעבודת עמו ישראל ויש לו תענוג גדול מזה ובזה ממלא רצונם וחפצם. ולדוגמא זה הוא שאלת הבן לאביו, כי שכל האב גדול משכל הבן רק לאהבת האב להבן מצמצם עצמו האב להשיב תשובה על קושיות הבן הוא לדוגמא הנ"ל שהקדוש ברוך הוא מצמצם מצמו במדות ישראל להתפאר עמהם לעשות רצונם: קדושת לוי

שבת אחר פסח - פרשת שמיני

ברוב השנים קורין פ' שמיני בשבת שאחר פסח. י"ל הענין עפ"י הפסוק אנכי ה' אלקיך המעלך מארץ מצרים הרחב פיך ואמלאהו. הרומז שעל ידי המצות אכילת מצה שצוה הוא ית' בעודם במצרים. שעי"ז יכניסו בקרבם האכילת מצוה לצרף נפשותם שיהיה בקרבם קדוש. ועי"ז מעלה אותם הש"י ממדריגה למדריגה עד שיהיה כל מאכלם וכל ענייניהם רק מדברים המביאים אל הקדושה. הנאמרים בסדרה הזאת. וזהו הרחב פיך ואמלאהו. על ידי המעלך מארץ מצרים. ולזה גם סיום פרשת המאכלים שבסדרה הזאת כתיב כי אני ה' המעלה אתכם מארץ מצרים וגו' והייתם קדושים. ואמרו ז"ל אלמלא לא העליתי את ישראל ממצרים אלא בשביל שלא יאכלו כו': תורת אמת

את השירה הזאת וכי שירה אחת היא והלא עשר שירות הן הראשונה במצרים שנאמר השיר יהיה לכם כליל התקדש חג. השניה שנאמרה על הים שנאמר אז ישיר משה. שלישית שנאמרה על הבאר שנאמר אז ישיר ישראל. ושאמר משה שנאמר ויהי ככלות משה לכתוב. ושאמר יהושע שנאמר אז ידבר יהושע. ושאמרו דבורה וברק שנאמר ותשר דבורה. ושאמר דוד וידבר דוד לה' מזמור שיר חנוכת הבית. ושאמר שלמה שנאמר אז אמר שלמה. ושאמר יהושפט שנאמר בצאת לפני החלוץ [אומרים] הודו לה' כי לעולם חסדו. מה נשתנה הודאה זאת מכל הודאות שבתורה שבכולן נאמר כי טוב וכאן לא נאמר כי טוב מלמד כביכול לא היתה שמחה במרום על אבדן של רשעים. וקל וחומר על אבדתו של צדיק אחד שהוא שקול כנגד כל העולם כולו שנאמר וצדיק יסוד עולם. העשירית לעתיד לבוא שנאמר שירו לה' שיר חדש תהלתו מקצה הארץ ואומר שירו לה' שיר חדש תהלתו בקהל חסדים. כל השירות שעברו קרויות בלשון נקבה כשם שהנקבה יולדת כך התשועות שעברו היה אחריהם שעבוד. אבל התשועה שהיא עתידה לבוא קרויה בלשון זכר שנאמר שאלו נא וראו אם יולד זכר כשם שאין הזכר יולד כך התשועה העתידה לבוא אין אחריה שעבוד שנאמר ישראל נושע בה' תשועת עולמים. ילקוט שמעוני שמות - פרק טו - רמז רמב

הפטורה אחרון של פסח

צהלי ורני - ביחוד את יושבת ציון - יען כי גדול בקרבך קדוש ישראל - כי הנסים והמופתים יהיו רק למענך, בעבור שהוא קדוש ישראל ע"פ קדושתך, כי עקר האותות והמופתים יעשה לך ובשבילך: מלבי"ם על ישעיה פרק יב פסוק ו - חלק באור הענין

הענין מה שקורין השבת הזה (געלי מצות). י"ל עפ"י דברינו הנ"ל. ששבת הוא שרש כל הענין שבקדושה. ועל ידי השבת מתגלה התפשטות כל הקדושות. לכן השבת שאחר פסח קוראין גילוי מצות: שבו נתגלה שרש הקדושת מצה שאכלנו בשבעת ימי הפסח: תורת אמת

יומא דהילולא קדישא
הרה"ק ר' אהרן הגדול מקארלין זיעוכי"א
י"ט ניסן תקל"ב

לע"נ הרה"ח ר' חיים יחיאל בן הרה"ק ר' ישראל (סטאשיווער מגיד) זצ"ל - י"ט ניסן תקל"ב

יוצא לאור ע"י
מכון בית צדיקים - שידלוב סטאשוב
714 Park Ave Lakewood NJ 08701-2025
Fax: 1-732-730-1588 Tel: 1-732-901-6225
לקבל הגליון ע"י פאקס fax וכן להקדיש גליון לזכות, לרפו"ש, לע"נ או לזכות את הרבים - אחב"י ביותר מאלף מקומות בעולם קע"ה כ"י נא להתקשר להנ"ל
ידידכם נפתלי הירצל גאנצווייג

כל מקום שמכניסין בו חמץ צריך בדיקה (שו"ע סימן תל"ג ס"ג), וצ"ל שצריך כל אחד לבדוק במקום שדרך היצה"ר הוא החמץ לשכון שם כל אחד לפי ערכו. מי שדרכו לפגום בבריתו ח"ו או בעיניו ח"ו לראות במקום שאין רשאין לראות, צריך לבדקם ולבער ולשוב בתשובה ובחרטה גמורה שאל יעשה עוד עבירה, ועל מה שעשה יחזור בתשובה שלימה ובודאי ימחול לו הקב"ה: ספר עבודת ישראל - לשבת הגדול

פְּקוּדָא בָתַר דָא לְסַפֵּר בִּשְׁבָחָא דִיצִיאַת מִצְרָיִם, דְאִיהוּ חִיוּבָא עַל בַּר נָשׁ לְאִשְׁתָּעֵי בְּהַאי שְׁבָחָא לְעָלְמִין, הָכִי אוֹקִימְנָא, כָּל בַּר נָשׁ דְאִשְׁתָּעֵי בִיצִיאַת מִצְרַיִם וּבְהַהוּא סִפּוּר חָדֵי בְחֶדְוָה, זַמִין אִיהוּ לְמֶחֱדֵי בִשְׁכִינְתָּא לְעָלְמָא דְאָתֵי דְהוּא חֵדוּ מִכֹּלָא, דְהַאי אִיהוּ בַּר נָשׁ דְחָדֵי בְּמָרֵיהּ, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חָדֵי בְּהַהוּא סִפּוּר. בֵּיהּ שַׁעְתָּא כָנִישׁ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְכָל פַּמַלְיָיא דִילֵיהּ, וְאָמַר לוֹן זִילוּ וְשָׁמְעוּ סִפּוּרָא דִשְׁבָחָא דִילִי דְקָא מִשְׁתָּעוּ בָּנַי וְחָדָאן בְּפוּרְקָנִי. כְּדֵין כֻּלְהוּ מִתְכַּנְשִׁין וְאָתְיָין, וּמִתְחַבְּרִין בַּהֲדַיְהוּ דְיִשְׂרָאֵל, וְשָׁמְעוּ סִפּוּרָא דִשְׁבָחָא דְקָא חָדָאן בְּחֶדְוָה דְפוּרְקָנָא דְמָרֵהוֹן, כְּדֵין אָתְיָין וְאוֹדָן לֵיהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַל כָּל אִינוּן נִסִין וּגְבוּרָן, וְאוֹדָאן לֵיהּ עַל עַמָּא קַדִישָׁא דְאִית לֵיהּ בְאַרְעָא דַחֲדָאן בְחֶדְוָה דְפוּרְקָנָא דְמָארֵהוֹן, כְּדֵין אִתּוֹסֵף חֵילָא וּגְבוּרְתָּא לְעֵילָא וְיִשְׂרָאֵל בְּהַאי סִפּוּרָא יָהֲבִין חֵילָא לְמָארֵיהוֹן כְּמַלְכָּא דְאִתּוֹסַף חֵילָא וּגְבוּרְתָא כַּד מְשַׁבְּחִין גְבוּרְתֵּיה וְאוֹדָן לֵיהּ וְכֻלְהוּ דַחֲלִין מִקַּמֵיהּ וְאִסְתַּלֵּק יְקָרֵיהּ עַל כֻּלְהוּ. וּבְגִין כָּךְ אִית לְשַׁבָּחָא וּלְאִשְׁתָּעֵי בְּסִפּוּרָא דָא כְּמָה דְאִתְּמַר. כְּגַוְנָא דָא חוֹבָא אִיהוּ עַל בַּר נָשׁ לְאִשְׁתָּעֵי תָּדִיר קַמֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּלְפַרְסוּמֵי נִיסָא בְכָל אִינוּן נִיסִין דְעָבַד. וְאִי תֵימָא אַמַּאי אִיהוּ חוֹבְתָא וְהָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יָדַע כֹּלָא כָּל מַה דִהֲוָה וְיֶהֱוֵי לְבָתַר דְנָא, אַמַּאי פַּרְסוּמָא דָא קַמֵיהּ עַל מַה דְאִיהוּ עָבַד וְאִיהוּ יָדַע, אֶלָא וַדַּאי אִצְטְרִיךְ בַּר נָשׁ לְפַרְסוּמֵי נִיסָא וּלְאִשְׁתָּעֵי קַמֵיהּ בְּכָל מַה דְאִיהוּ עָבַד, בְּגִין דְאִינוּן מִלִּין סַלְקִין וְכָל פַּמַלְיָא דִלְעֵילָא מִתְכַּנְשִׁין וְחָמָאן לוֹן וְאוֹדָאן כֻּלְהוּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאִסְתַּלֵּק יְקָרֵיהּ עֲלַיְיהוּ עֵילָא וְתַתָּא. בָּרוּךְ יְדֹוָד לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן:

בפסח הוא נפתח לפני כל אחד ואחד שיוכל לעייל ברשותא קדישא ולהפיק עצמו מרשות אחרא, ואיתא במדרש זכור את בוראך בימי בחרותך, שהוא על ימים טובים ונקראים ימי בחירותיך, והוא לאחר דתקנו לומר ביו"ט אשר בחר בנו, על שם שנאמר כי בך בחר ד' וא"כ מן הסתם הם ימי בחירותיך ועל אותם זמנים נאמר זכור את בוראך והוא שנאמר זכר עשה לנפלאותיו חנון ורחום ה' שזה הוא חינון מהקב"ה מה שנתנו יו"ט לישראל שבהם נפתח כל הנפלאות אשר יוכל להשריש בלבו כמו שהי' בשעת הנסים והנפלאות: חי' הרי"ם – שיח שרפי קודש

מוזגין כוס שני וכאן הבן שואל: ידוע מה שאמרו צדיקים "וכאן הבן שואל מה שצריך לו" {המו"ל} הגדה של פסח - נוסח ההגדה

וממרור ילפינן שאף במדינה היותר טובה לישראל יש לחוש שפתאום ימררו את חייהם, כי גם במצרים היה רוב הטובה מתחילה ואח"כ וימררו, ולכן לא יסמוך על הרשות שנמצא שם, ויתפלל להשי"ת שיחיש לנו הגאולה האמיתית ע"י משיח צדקנו במהרה: דרש משה

...ואמר רב ששת משום ר' אלעזר בן עזריה כל המבזה את המועדים כאילו עובד עכו"ם דכתיב אלהי מסכה לא תעשה לך וסמיך ליה את חג המצות תשמור: תלמוד בבלי מסכת מכות דף כג/א

במדרש (ש"ר פר' כ"ג ד'), אז ישיר, הדא הוא דכתיב (משלי ל"א כו), פיה פתחה בחכמה ותורת חסד על לשונה. אין 'אז' אלא שמחה, שנאמר (תהלים קכ"ו ב), אז ימלא שחוק פינו. נראה לי פירושו, דהנה קשה לכאורה, איך יתישב הכתוב פיה פתחה בחכמה. בשעת פתיחת הפה הוא בחכמה, והלא אין החכמה ניכרת רק באם גומר הענין מה שמדבר. אכן, המדרש בא לישב דקדוק זה על פי מדרשו דשמחה היא חכמה, ואמר המדרש, דזה קאי על שירה, והוא שמחה, כמו שכתוב בסמוך, (אות ח') ואין 'אזי' אלא שמחה, ונמצא אם הוא שירה, אז תיכף בשעת פתיחת הפה לומר שירה, אז הוא תיכף חכמה. ודו"ק: ספר קול שמחה - פרשת בשלח

מצות עשה של תורה לספר בנסים ונפלאות שנעשו לאבותינו במצרים בליל חמשה עשר בניסן שנאמר (שמות י"ג) זכור את היום הזה אשר יצאתם ממצרים כמו שנאמר (שמות כ') זכור את יום השבת ומנין שבליל חמשה עשר תלמוד לומר והגדת לבנך ביום ההוא לאמר בעבור זה בשעה שיש מצה ומרור מונחים לפניך ואף על פי שאין לו בן אפילו חכמים גדולים חייבים לספר ביציאת מצרים וכל המאריך בדברים שאירעו ושהיו הרי זה משובח: **מצוה** להודיע לבנים ואפילו לא שאלו שנאמר והגדת לבנך לפי דעתו של בן אביו מלמדו כיצד אם היה קטן או טיפש אומר לו בני כולנו היינו עבדים כמו שפחה זו או כמו עבד זה במצרים ובלילה הזה פדה אותנו הקב"ה ויוציאנו לחירות ואם היה הבן גדול וחכם מודיעו מה שאירע לנו במצרים ונסים שנעשו לנו ע"י משה רבינו הכל לפי דעתו של בן: **וצריך** לעשות שינוי בלילה הזה כדי שיראו הבנים וישאלו ויאמרו מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות עד שישיב להם ויאמר להם כך וכך אירע וכך וכך היה וכיצד משנה מחלק להם קליות ואגוזים ועוקרים השולחן מלפניהם קודם שיאכלו וחוטפין מצה זה מיד זה וכיוצא בדברים האלו אין לו בן אשתו שואלתו אין לו אשה שואלין זה את זה מה נשתנה הלילה הזה ואפילו היו כולן חכמים היה לבדו שואל לעצמו מה נשתנה הלילה הזה. [השגת הראב"ד - חוטפין מצה א"א פירוש אחר ממהרין לאכול כדי שלא ישנו]: רמב"ם יד החזקה - הלכות חמץ ומצה פרק ז הל' א-ג

וכאן הבן שואל מה נשתנה (שם), צריך להתבונן בזה מפני מה דוקא במצוה זו צריך שאלת הבן ולא כן בכל המצות זמניות כגון תקיעת שופר ונטילת לולב יהי' ג"כ צריך הבן **א"י** והגדת לבנך ביום ההוא

על התורה ועל העבודה

ליל הסדר מתוך ישוב הדעת - ר' בערטשא היה איש תמים ועובד ה' וכשהגיעו הימים לפני חג הפסח כבר היה בשיא היגיעה והעבודה בהכנת חג הפסח, בביעור הבתים מחמץ וממשהו חמץ ובדקדוק על כל מאכלי החג, גם עבודה מיוחדת להכין בעצמו יין צימוקים ובערב חג הפסח סידר בעצמו השולחנות בביתו עם מכסה דף עץ המיוחד לפסח, ובטרם שהלך לביהכ"נ סידר את השולחן עם המצות מצוה והיין שהכין שעלה לו ביגיעה רבה ושאר הצרכים לליל הסדר והכל על מקומו בשלום והלך לביהכ"נ בלב שמח. ואשתו של ר' בערצ"ע לא היתה כל כך זריזה וגם קצת שלומזלדיג וכשעברה ע"י השולחן הסתבכה בדף העץ שעל השולחן ונפל הדף של השולחן על הארץ ונעשה מהפכה בבית, הנרות כבו וצלוחית היין נשתברה ונשפך היין לארץ, והכוסות נשתברו והמצות נשברו לפירורים, והיא כשראתה המהפכה הגדולה בבית התרגזה מאוד על בעלה כאילו הוא אשם בכל זאת והשאירה את כל המהפכה ושכבה לישון. ר' בערטשא חזר מביהכ"נ וכשהגיע סמוך לביתו ראה כי בביתו חושך, וכשנכנס לבית לא ידע עדיין מה קרה כאן, וכששאל לאשתו מה קרה כאן וכדו' לא ענתה לו כלל מרוב כעסה עליו, והדליק נר וראה את המהפכה והבין מיד מה קרה כאן, והתחיל לפייסה בטוב ובנועם והיא התפרצה נגדו בקולות ברוגזה ובקללות, והוא הרגיע אותה בדברי נועם, ואמר לה, אין דבר, נסדר הכל על מקומו, והתחיל לנקות את הבית ולסדר את השולחן ועצר בעצמו ממשהו כעס, כמאמר הבית אהרן שמשהו חמץ הוא דרבנן ומשהו כעס הוא דאורייתא, וערך הכל מחדש, וערך את הסדר בשמחה ובטוב לב. למחרת אמר הרה"ק הבית אהרן, אנחנו גם ערכנו יפה את הסדר, אבל להסדר שערך ר' בערטשא אין זה מגיע. הגדה של פסח בית אהרן

יש להתבונן שלא מצינו בכל המצוות שהכנה למצוה תהי' מצוה שלימה בפ"ע כמו לקיחת פסח מצרים בעשור לחודש שהיא רק הכנה למצות הפסח, ומ"מ באה עלי' ציווי מיוחד, ולולא שאין למנות מצוה שהיא לשעה בלבד ולא לדורות, בודאי היתה נמנית במנין המצוות, וממנה מסתעף גם חלק ממנה לדורות שעכ"פ טעון ביקור ד' ימים ותמיד נלמד מפסח, ומ"מ עיקר הדבר הוא בפסח כידוע שבמקום הכתוב שם הוא העיקר: ספר שם משמואל פרשת צו - ושבה"ג שנת תרע"ח

מצה שהכסיפו פניו הוא חמץ (שו"ע סימן תנ"ט ס"ב). וכתב המג"א (סק"ה) אבל העולם אין נזהרים בזה. נראה על דרך הרמז, שמרמז שיש אנשים שאומרים דברי חידודין לחבריהם ומלבינים פניהם ברבים ואזל סומקא ואתא חיורא. וזהו שהכסיפו פניו, זהו בוודאי חמץ גמור, רצ"ל עצת היצה"ר. ובזה אין העולם נזהרים כי אומרים מצחק אני, ובוודאי מי שרוצה להיות ירא שמים יהיה נזהר מזה החמץ ולבערו מכל וכל: ספר עבודת ישראל - לשבת הגדול

כל אדם צריך לכבד חדריו קודם הבדיקה (שו"ע סימן תל"ג סי"א). נראה הרמז, שכל אדם צריך לפנות מחשבתו בי"ג בניסן ולעשות הכנה בי"ג כדי שיוכל לבדוק בלילה, שאם לא יפנה מחשבתו מקודם וכשירצה לבדוק בפתע פתאום בוודאי לא יראה בעצמו שום חמץ ויאמר צדיק אני. רק צריך לפנות מחשבתו מקודם ובודאי ימצא שם חמץ: ספר עבודת ישראל - לשבת הגדול

טעם על מה שלא נאמר בתורה שמחה בחג הפסח, וכן לא נכתב בתורה לשמח יתום ואלמנה וכל הארבעה בפסח, אף שודאי גם בפסח מחוייבין. נראה משום דלמה לן קרא, סברא הוא, דהא הוא חג הגאולה מעבדות לחרות ונעשינו לעם גדול לילך לקבל התורה וארץ ישראל. וכן לענין העניים, מאחר שבחג זה ראינו כי אין ניכר שוע לפני דל ואין להשתבח בעשירות כי הכל הוא לה' שהוא קונה הכל, פירוש אף מה שנתן לנו הוא רק לפקדון לעשות רצונו, ואין העשירות סימן לגדלות האדם, וממילא יתבייש לשמוח כשאינו משמח את העניים ג"כ, והוא מילתא דפשיטא וא"צ קרא: דרש משה

פסח כל ישראל עוסקין שמכינים לפסח שמגעילים ומשפשפים ומדיחים וחשוב הוא למאוד וזה הוא רק למי שאין לו דעה ביותר אבל להטובלים במי הדעת צריך לעשות ההכנה הזאת בעצמו בפנימיות. שבפסח נאמר, "משכו" "וקחו". משכו ידיכם מעבו"ז וקחו לכם הפסח היינו שלא יכול ליכנס להפסח עד שימשוך את עצמו מקודם מעבו"ז מכל הדברים שנקראים עבו"ז ושבת הזה פועל זאת ביותר ונותן כח לכ"א לזה וכמו שנ' והי' ביום וגו' יתקע בשופר גדול ובאו האובדים כו' והנדחים כו' כ"כ נצרך באמת פסח לשבת הגדול: (החי' הר"מ זי"ע): ספר שיח שרפי קודש

כל מקום שמכניסין בו חמץ צריך בדיקה (שו"ע סימן תל"ג ס"ג), וצ"ל שצריך כל אחד לבדוק במקום שדרך היצה"ר הוא החמץ לשכון שם כל אחד לפי ערכו. מי שדרכו לפגום בבריתו ח"ו או בעיניו ח"ו לראות במקום שאין רשאין לראות, צריך לבדקם ולבער ולשוב בתשובה ובחרטה גמורה שאל יעשה עוד עבירה, ועל מה שעשה יחזור בתשובה שלימה ובודאי ימחול לו הקב"ה: ספר עבודת ישראל - לשבת הגדול

לע"נ מרת מרים מינדל בת ר' יצחק ע"ה
נלב"ע י"ג ניסן תשמ"ד
ת.נ.צ.ב.ה.

אַ כשרין און פרייליכין יו"ט

יוצא לאור ע"י
מכון בית צדיקים - שידלוב סטאשוב

714 Park Ave Lakewood NJ 08701-2025
Fax: 1-732-730-1588 Tel: 1-732-901-6225

לקבל הגליון ע"י פאקס fax וכן להקדיש גליון לזכות, לרפו"ש, לע"נ או לזכות את הרבים - אחב"י ביותר מאלף מקומות בעולם קע"ה כ"י נא להתקשר להנ"ל
ידידכם נפתלי הירצל גאנצוויג

ויתן את הכל על כפי אהרן ועל כפי בניו וינף אותם תנופה לפני ד' (צו ויקרא ח, כז), כבר מבואר במ"א כי תיבת כל רומז לצי"ע כמ"ש (דברי הימים א כט, יא) כי כל בשמים ובארץ. כ"ל עולה חמשים כמ"ש (שמות יג, יח) וחמשים עלו בנ"י ממצרים. ע"י בחי' יוסף שהוא הי' בחי' צי"ע כמ"ש (שם יג, יט) ויקח משה את עצמות יוסף עמו. וז"ש (בראשית מז, יב) ויכלכל יוסף. ב' פעמים כ"ל כמובא בזוה"ק בשבת (זוהר ב פח, א) כל ברכאין דלעילא ותתא ביומא שביעאי תליין. לפי הידוע כי שבת הוא בחי' יוסף כמבו' בזוה"ק על פסוק (דברים ה, טו) וזכרת כי עבד היית במצרים זה יוסף. כי השבת הוא תיקון למכירת יוסף בבחי' צי"ע. וכאשר יצא בחי' צי"ע לחירות אז נשפעים כל הטובות לבנ"י הן במילי דשמיא ובמילי דעלמא והם ברכאין דלעילא וברכאין דלתתא וזה הענין לחם משנה ב"פ לחם עולה קנ"ו גימ' יוסף. וזה הרמז וקונה הכל. קנ"ו ה' הכל כל ה'. הזן את הכ"ל ע"י בחי' צי"ע שעושה היחוד בשם הוי' ב"ה. ואח"כ ברכת נודה לך וכו'. ומסיים על הארץ ועל המזון. ארץ רומז לשכינה הקדושה. אלה תולדות השמים והארץ בהברא"ם באברה"ם (בראשית רבה ט, יב), וד' ברך את אברהם בכל (בראשית כד, א), לשון הברכה ונטיעה במדת כל בחי' צי"ע. כי במדת החסד נברא העולם כמ"ש (תהלים פט, ג) עולם חסד יבנה. וזהו בחי' רעווא דרעווין. כי בשבת במנחה אז עלה ברצון הבורא לברא את העולם בחסד ביום א' והרצון זה עצמו הוא חסד על מדת החסד וכו'. וזהו (מיכה ז, כ) תתן אמת ליעקב חסד לאברהם. כי יעקב הי' לו הכנה מאבותיו כמ"ש (בראשית כב, ג) ויבקע עצי עולה אותיות ויעקב כי המלאכי שרת בקשו על יצחק להצילו כדי שיוולד יעקב ממנו אבל אברהם אבינו לא הי' אביו נתכוון עליו להוליד צדיק כזה ולכן לא הי' בא רק מבחי' חסד: ספר תפארת שלמה על מועדים - לשבת הגדול

...ולזה הזמן גורם בימי הרצון בחודש ניסן להתפלל ג"כ על הפרנסה כמ"ש במ"א (ברכות לה, ב) מה שאמר רבא לתלמידיו לא תתחזון קמאי לא ביומי ניסן ולא ביומי תשרי כי היכי דלא לטרדן במזוניכי כולא שתא. דלכאו' תמוה כי תלמידיו של רבא לא היו מעובדי אדמה להיות להם טרדות בחדשים הללו בעסקים הללו. אך הרמז כי ביומי ניסן ותשרי עת לעשות לבקש ג"כ על הפרנסה שלא יהי' להם טרדות כל השנה כי באמת היא בושה גדולה שיהי' להאדם טרדות בזה ועל פת לחם יפשע גבר לבטל מתורה ועבודה: ספר תפארת שלמה - לשבת הגדול

בזוה"ק (כ"ז.) והאש על המזבח תוקד בו אמאי, וביער עלי' הכהן עצים בבוקר בבוקר אמאי, וכהנא אמאי, והא תנינן אשא בכל אתר דינא הוא וכהנא מסטרא דימינא קא אתי ורחיקא הוא מן דינא דהא כהנא לא אזדמן בדינא לעלמין, והכא הוא בעי לאוקדא דינא בעלמא דכתיב וביער עלי' הכהן, ותירוצו אינו מובן עיי"ש. ונראה לפרש דהנה בזוה"ק דעבירות הם כמו סירכות דאחידן בריאה ולא מניחין לה לפרחא לסלקא לגבי עילא לנשבא ברוחא דקודשא. אך ידוע שאין לך דבר העומד בפני הרצון, ואם הרצון הוא חזק ואיתן הוא מפרק הרים ומשבר סלעים, אבל דא עקא שהעבירות מקררין את הרצון. אך הנה כהנים אנשי החסד תוקפי' דדרום הם הם המדליקין את אש האהבה והחסד שלהבתי', ומחמת זה כל הסירכות מתנתקין, וזהו אשא אוכלא אשא, וזהו בבוקר בבוקר עת שליטת החסד, ויש להעמיס זה בכוונת הזוה"ק עיין עליו: ספר שם משמואל פרשת צו - ושבת הגדול שנת תרע"ה

בגמרא (פסחים ב.) אור לארבעה עשר בודקין את החמץ. כבר פירשתי שהחמץ הוא היצר הרע כמו שפירש הרמב"ם שחמץ הוא מלשון גזילה מלשון אשרו חמוץ (ישעיה א, יז), ולכך חמץ מרמז על היצה"ר שמי שהולך בעצת היצה"ר הוא נגזל משרשו. ולכך צריך לבער החמץ בערב פסח ולעשות הכנה שיוכל להשרות עליו הקדושה הגדולה שמתגלה בליל פסח. שפסח, הוא מלשון פסוח ודלוג. כי בכל מועד הקדושה אינה באה לאדם בפעם אחת, רק צריך להמשיך עליו הקדושה בתפלות ערבית ושחרית ומנחה. אבל בפסח בא הקדושה לאדם בפעם אחת כלשון פסח כנ"ל. ולכן צריך הכנה, כי אף על פי שבא אור הבהיר אף על פי כן צריך כל אדם לטהר עצמו כדי שיוכל לקבל אור הבהיר. למשל, שהחמה אף על פי שהיא זורחת ביותר אף על פי כן צריכין החלונות להיות פתוחים, שאם יהיו סתומים לא תוכל החמה לזרוח להבית. ובכל מועד צריך להמשיך עליו הקדושה בתפלות כמאמר הכתוב (ויקרא כג, ד) אשר תקראו אותם במועדם מקראי קודש, שצריך לקרות הקדושה. אבל בפסח היה צריך אור הבהיר לבא בפעם אחת. כי בחפזון יצאת ממצרים (דברים טז, ג), חפזן, אותיות ח"פ ז"ן, כלומר כי בכל מועד בא הקדושה מהקב"ה כדרך זכר ונקיבה הוא חתן וכלה, כל מה שהכלה מקשטת עצמה הם הכנסת ישראל, כך החתן זה הקב"ה מקרב את עצמו יותר אליה, אבל בפסח מחמת שישראל היו צריכים לצאת ממצרים כי אילו היו שם עוד רגע אחת לא היו יכולים לצאת משם. ולזה היה צריך להיות הגאולה בחפזון, רצ"ל ח"פ ז"ן, שמחפה מידי זכר לנקבה רק האור הבהיר באה פסוח ודלוג, אבל בוודאי אף על פי כן צריך כל אדם לעשות לו הכנה כמשל זריחת השמש אל החלונות כנ"ל: ספר עבודת ישראל - לשבת הגדול

על התורה ועל העבודה

חלילה * כפירוש הזוהר הקדוש שנפש היא מדריגה גדולה * והצדיק הזה הנכשל חלילה באיזה מדה כחוט השערה אזי יחרד לבו בקרבו ותאחז נפשו פלצות ומי יתן ויחרד לב הרשעים העוברים עבירות חמורות כקלות כמו הצדיק הזה אשר הקל שבקלות בעיניו כחמורות ונפשו תאבל עליו ותחרד מאוד כאלו עתה שומע השבועה שהיו משביעין אותו קודם שיצא לאויר העולם כדאיתא בגמרא: ספר נועם אלימלך

__הפטורה__* - **קומי רני בלילה לראש אשמורות שפכי כמים לבך נכח פני ד' שאי אליו כפיך על נפש עולליך העטופים ברעב בראש כל חוצות (איכה ב) ברוך המקום ברוך הוא שרחמיו הם מרובין על ישראל לעולם אע"פ שסרחו במעשיהם לפני הקב"ה והקב"ה כועס עליהן אעפ"כ רחמים שלו עליהם בכל יום תמיד שנאמר (תהלים פט) חסדי ה' עולם אשירה לדור ודור אודיע אמונתך בפי וכן הוא מפרש בקבלה ע"י ישעיהו הנביא (ישעיה מג) עם זו יצרתי לי תהלתי יספרו וגו'. ואומר (שם סג) חסדי ה' אזכיר תהלות ה' כעל כל אשר גמלנו ה' ורב טוב לבית ישראל אשר גמלם כרחמיו וכרוב חסדיו וגו' בכל צרתם לו צר ומלאך פניו הושיעם באהבתו וגו'. אין לי אלא צרת ציבור צרת יחיד מנין ת"ל (תהלים צא) יקראני ואענהו וגו'. א"כ למה נאמר בכל צרתם לו צר אלא אמר הקב"ה בכל צער וצער שיש לישראל כביכול אני עמהם שנאמר לו צר א"ת לו צר אלא לי צר שנאמר (ישעיה מט) ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר לכך נאמר קומי רני בלילה וגו' מאי שפכי כמים לבך נכח פני ה' מכאן אמרו כל ת"ח שיושב וקורא ושונה ועוסק בתורה הקב"ה יושב כנגדו וקורא ושונה עמו שכאן נאמר נכח פני ה' ולהלן הוא אומר ויחנו אלה נוכח אלה וגו' (מ"א כ) מה להלן פניהם של אלו נוכח פניהם של אלו ופניהם של אלו נוכח פניהם של אלו אף כאן אחריו מה כתיב שם ויהי ביום השביעי ותקרב המלחמה ויכו בני ישראל את ארם מאה אלף רגלי ביום אחד וינוסו הנותרים וגו' ואלולי שהדבר כתוב אי אפשר לאומרו וכל האומרו היה חייב מיתה: תנא דבי אליהו רבה פ' יח

גדול כח בית הכנסת שהוא דוגמת בהמ"ק וע"כ נקרא מקדש מעט שכן דרשו ז"ל בפרק בני העיר (דף כט) (יחזקאל יא) ואהי להם למקדש מעט בארצות אשר באו שם אלו בתי כנסיות ובתי מדרשות, והנה התפלה נשמעת שם יותר לפי שהכל מתקבצין שם ואין הקב"ה מואס תפלתן של רבים, שנאמר (איוב לו) הן א-ל כביר לא ימאס וכתיב (משלי יא) ברב עם הדרת מלך. ובמדרש משלי אמר ר' חנינא בא וראה שבחו וקדושתו של הקב"ה שאע"פ שיש לפניו אלף אלפים ורבי רבבות כתות של מלאכי השרת שישרתוהו אינו חפץ אלא בשבחן של ישראל שנאמר ברב עם הדרת מלך ואין עם אלא ישראל שנאמר (ישעיה מג) עם זו יצרתי לי תהלתי יספרו בשביל שיספרו בעולם תהלתי יצרתים, וכן הכתוב אומר נדיבי עמים נאספו עם אלקי אברהם (תהלים מז) א"ר סימון אימתי הקב"ה מתעלה בעולמו בשעה שישראל נאספים בבתי כנסיות ובתי מדרשות ושומעין אגדה מפי חכם אני מתעלה בעולמי ואומר למלאכי השרת בואו וראו עם שיצרתי לי כמה הם משבחים אותי באותה שעה הם מלבישין אותי הוד והדר לכך נאמר ברב עם הדרת מלך. וכשם שנבנה בהמ"ק בגובה ההר כך נצטוינו להגביה בית הכנסת יותר מבנייני שאר הבתים שנא' (עזרא ט) לרומם את בית אלקינו, וכל היושב שם ראוי שיתלבש אימה כי כן נצטוינו ליראה מפני אימת השכינה. וכמו שאמרו ז"ל המתפלל צריך שיראה עצמו כאלו שכינה שרויה כנגדו שנא' (תהלים יז) שויתי ה' לנגדי, וזה על המתפלל בכל מקום שהרי שכינה בכ"מ ק"ו במקומות המיוחדים לתפלה ולעבודה בבתי כנסיות ובבתי מדרשות: ספר כד הקמח - ערך ברכה

ברוך המקום ברוך הוא כנגד ארבעה בנים דברה תורה. הנה האר"י ז"ל כתב על פסוק (ישעיה ו,ב) בשתים יכסה פניו ובשתים יכסה רגליו ובשתים יעופף, כי הכלל שאדם אסור לו לחקור בעבודת אלקות מה שאין שכלו משיג חס ושלום וזהו ככופר בעיקר כמאמר חכמינו ז"ל (חגיגה יא ע"ב) אסור וכו' מה למעלה וזה בשתים יכסה פניו ובשתים יכסה רגליו, דהיינו שלא יאמר אדם אם כן לא אחקור אפילו במה שהשכל שלו משיג זה אסור אדרבא צריך אדם לחקור במה ששכל שלו משיג אבל לחקור בזה שאין שכל אדם משיג זה אסור, כי באמת השם יתברך אין סוף ואי אפשר לשום נברא להשיג אותו (חסר הסיום): ספר קדושת לוי - דרוש לפסח

הר"ר בונים מפרשיסחא זי"ע אמר דענין טעם ב' ימים טובים של גליות, היינו שביום א' הקב"ה מזמן אותנו לפניו, וביום ב' אנו מזמנים כביכול השי"ת, ודוק, היינו שאנו מכשירים את עצמינו בטהרת הלב להיות מוכשר להשראות השכינה וזהו שאנו מזמנים אותו כביכול היינו שהכשרנו את עצמינו מה שהי' בידינו לעשות, כענין הבאת ביכורים השקיפה ממעון קדשך, ופירש"י עשינו מה שגזרת עלינו כו': ספר שיח שרפי קודש - מועדים

משה תיקן להם לישראל היינו שמשה רבע"ה קבע בלבות הישראל שיהיו יכולין לדרוש מהמועד והיינו וידבר משה את מועדי ה' אל בני"ש. היינו שמרע"ה דיבר לתוך לבות בני"ש את המועדות: החי' הרי"מ זי"ע: ס' שש"ק

יוצא לאור ע"י
מכון בית צדיקים - שידלוב סטאשוב
714 Park Ave Lakewood NJ 08701-2025
Fax: 1-732-730-1588 Tel: 1-732-901-6225
לקבל הגליון ע"י פאקס fax וכן להקדיש גליון לזכות, לרפו"ש, לע"נ או לזכות את הרבים - אחב"י ביותר מאלף מקומות בעולם קע"ה כ"כ נא להתקשר להנ"ל
ידידכם נפתלי הירצל גאנצווייג

לזכר עולם יהיה צדיק
הרה"ק ר' אלימלך מגראדזיסק ב"ר חיים מאיר יחיאל
– אמרי אלימלך – א' ניסן תרנ"ב - ת.נ.צ.ב.ה.

ויקרא אל משה וידבר למה הקדים קריאה לדיבור לימדה תורה דרך ארץ שלא יאמר אדם דבר לחבירו אלא אם כן קורהו וכו': תלמוד בבלי מסכת יומא דף ד:

ויקרא אל משה. ויקרא אל"ף זעירא. יבואר על דרך שבארנו (שמות כד,א) ואל משה אמר עלה אל ה', כי כשאדם עושה מצוה זה המצוה עושה רושם למעלה וזה מעורר אותו לעשות תמיד רצון הבורא בזה המצוה. והנה משה רבינו עליו השלום רצון שלו היה לעשות ולעלות תמיד אל ה' כמבואר בזוהר הקדוש ומשה עלה אל האלקים (שם יט,ג). ונמצא זה שהיה רצונו תמיד לעלות אל ה' זה היה מעורר אותו תמיד לעלות אל ה'. וזהו ואל משה אמר עלה אל ה', זה שהיה רצונו לעלות אל ה' זה אמר לו עלה אל ה'. וזהו הרמז באלף זעירא, כי משה רבינו עליו השלום מדתו היה שהיה עניו מכל אדם ולכך האל"ף זעירא לרמוז על מדתו: ספר קדושת לוי

ויקרא אל משה וידבר אליו, מאוהל מועד לאמור. פי' השפת אמת, זצ"ל הקול אשר נשמע להצדיק בעת שהוא לבדו, הוא אליו לבד, ולא לאמור לאחרים, מאוהל מועד, הקול אשר נשמע להצדיק בעת שהוא בתוך קהל ועדה, הוא לאמור לאחרים, והבן: ס' שיח שרפי קודש

ושחט אותו על ירך המזבח צפונה לפני ד'. אמר הר"ר העניך מאלכסנדר זי"ע, פסוק זה שאנו אומרים קודם התפלה, היינו שצריך לשחוט היצה"ר בג' דברים. א'. הוא ירך היינו תאות זנות. ב', מזבח הוא תאות אכילה. שאכילה במקום קרבן ושלחן במקום המזבח כידוע. ג, צפונה הוא תאות ממון כמחז"ל (ב"ב כ"ה ע"ב) הרוצה להעשיר יצפין, לפני ד' פי' קודם התפלה: ספר שיח שרפי קודש

שבניסן עתידין ישראל ליגאל. והוא, כי מאחר שכבר הוכן החדש ההוא לגאולת האבות, הדין נותן שבו יגאלנו הבנים פעם אחרת. אמרו בניסן נולדו אבות, בניסן נגאלו, ובו עתידין ליגאל: דרשות הר"ן - הדרוש השמיני

ולמען תספר כו' וידעתם כי אני ה' כו'. יש לרמוז בזה הפסוק כי ע"י הסיפור ביצ"מ זוכין לדעת את ה' וכדאיתא כל המרבה לספר ביצ"מ ה"ז משובח שזוכה לדעת כנ"ל: שפת אמת - פרשת בא - שנת תרל"ה

בשם הר"ר בונים מפרשיסחא זי"ע שהחומרות של חג הפסח אין להם שיעור. שהוא כמו תכשיטי כלה. אשר כל המוסיף תכשיטי' הרי זה משובח. והבן: ספר שיח שרפי קודש - פסח

החי' הרי"מ זי"ע הי' אומר, שהמועדים המה מיישרים את הלב לאחר שנאמר מועדים לשמחה, ונאמר לישרי לב שמחה, וא"כ לא יוכל לכנוס השמחה רק בישרי לב, וא"כ מוכרח שהמועדים מיישרים את הלב והמועדים בוודאי עושים פעולתם כמו שנאמר עדות ה' נאמנה, ומועדים נקראים עדות, ונאמנה, שנאמנים בשליחותם שמיישרים ומחכימת פתי, והי' מסיים ע"ז הפסוק, כי כאשר ירד הגשם והשלג וכו' ושמה לא ישיב כי אם הרוה והולידה והצמיחה ונותן זרע כו', כן יהי' דברי אשר יצא מפי וכו' כי אם עשה את אשר חפצתי, וא"כ בוודאי המועדים עושים פעולתם רק שיהי' מכין עצמו לזה ויהי' רצונו ומבוקשו בכל נפשו להסיר ממנו מתוכו הרע ולבוא ליושר האמת: ספר שיח שרפי קודש - מועדים

כי כל שאור וכל דבש לא תקטירו ממנו אשה לד'. הה"ק מקאצק זי"ע אמר בזה"ל נישט פאהריש, נישט היימיש, והבן, (א"ה, נישט פאריש ידוע שלא יעשה שום דבר כמעשה אכר (פאהרה) איש כפרי בלי דעת, והרי הוא כמרוחק, וכמו כן לא יהי' היימיש, כמו שאמרו חז"ל חברותא כלפי שמיא מי איכא): ספר שיח שרפי קודש

כי כל שאור וכל דבש לא תקטירו וגו', קרבן ראשית תקריבו אותם לה' ואל המזבח לא יעלו לריח ניחוח. פירש"י שתי הלחם של עצרת באים מן השאור וביכורים מן הדבש. ביאור הדברים כי כל אדם יש לו תאוה לכל חמדות העה"ז המכונים בדבש כי כמו שהדבש מתוק לחיך ורבויו מזיק כך כל חמדות העה"ז הם הכרחיים ורבויים מזיק, וזאת העצה היעוצה שישתמש האדם במוכרחות והמותר יחרים. והשאור הוא דוגמא אל היצר הרע כמ"ש ר' אלכסנדרי בתפלתו (ברכות יז.) רצוננו לעשות רצונך אלא ששאור שבעיסה מעכב, וב' אלו הכרחיים למציאות האדם. כ"א לא ישתמש בצרכיו ההכרחיים המכונים בדבש ימות ולא יחיה ולא יהיו אבריו חזקים אף בריאים להטריח במצות ה', ואלמלא היצר הרע לא היה האדם נושא אשה ולא בונה בית ונמצא העולם חרב. וב' אלו קודמים בזמן אל עסק התורה והמצות כי אם לא יאכל תחילה קמח אין תורה, אבל עסק התורה ראשית במחשבה ובמעלה לפי שהשאור והדבש שהזכרנו אין בהם שלימות מצד עצמם לעלות לריח ניחוח לה' אך שהם ראשית והתחלה אל האדם שעל ידם הוא יכול לבא לידי שלימות הנפש: וכו': כלי יקר

ונפש כי תחטא כו' * נראה לפרש דאיתא בזוהר הקדוש ונפש כי תחטא שהוא לשון תמיה שהכתוב מתמיה על נפש העליון שיחטא ע"ש הלשון * ויש לפרש גם כן ברמז על נפש צדיק שחטא באיזה חטא קל כחוט השערה שעבר על איזה מדה והנהגה טובה

על התורה ועל העבודה

ור' חוניא בשם ר' אליעזר בן יעקב אומר קול דודי הנה זה בא זה מלך המשיח בשעה שהוא אומר לישראל בחדש הזה אתם נגאלין אומרים לו היאך אנו נגאלין ולא כבר נשבע הקב"ה שהוא משעבדנו בע' אומות והוא משיבן שתי תשובות ואומר להם אחד מכם גולה לברבריה ואחד מכם גולה לסמטריה דומה כמו שגליתם כולכם ולא עוד אלא שהמלכות הזאת מכתבת טירוניא מכל העולם מכל אומה ואומה כותי אחד או ברברי אחד בא ומשעבד בכם כגון ששעבדתם בהם כל אומתם וכאילו נשתעבדתם בשבעים אומות ובחדש הזה אתם נגאלין הה"ד החדש הזה לכם ראש חדשים: מדרש רבה שיר השירים פרשה ב פסקה כב

החודש הזה נקרא ראש חודשים, כל החודש נקרא כן, וכל מי שיחדש בו רצונו נותן בו כח על כל השנה, ונקרא ראשון הוא לכם, וראינו שהוא נותן חיות באילנות ודשאים ובכל העולם, והחודש השני נקרא זיו שנותן בו הדור: חי' הרים עה"ת

חזק ונתחזק - חזק אתה והעם אשר עמך, וגם אנו נתחזק. בעד עמנו - שלא ילכו בשבי. ובעד ערי וגו' - שלא יכבשום האויב. וה' הטוב וגו' - רצה לומר: ואם בכל ההתחזקות לא נועיל, יעשה ה' הטוב בעיניו, ונקבל באהבה: מצודות דוד על שמואל ב פרק י פסוק יב

שלא לשבור עצם מן הפסח: **שלא** לשבור עצם מכל עצמות הפסח, שנאמר [שמות י"ב, מ"ו] ועצם לא תשברו בו. **משרשי** המצוה, לזכור ניסי מצרים, כמו שכתבנו באחרות. וגם זה גזעו מן השורש הנזבר, שאין כבוד לבני מלכים ויועצי ארץ לגרר העצמות ולשברם ככלבים, לא יאות לעשות ככה כי אם לעניי העם הרעבים. ועל כן בתחלת בואנו להיות

וזהו שאיתא בגמרא (שבת קמז ע"ב) רבי אלעזר בן ערך איקלע להתם, אימשיך בתרייהו, איעקר תלמודיה ובעי למקרי החדש הזה לכם, ואמר החר"ש הי"ה לב"ם: **פירוש** שקודם קריאתו בתורה היה לו בחינת התבוננות כנ"ל על כל המעשים והמחשבות שחלפו ועברו מקודם כנ"ל, ונעשה בחינת חר"ש שאינו מדבר מחמת אימה ופחד לפני ה', ואח"כ היה הדיבור בבחינת החדש הזה לכם, שנעשה הדיבור בבחינת התחדשות כנ"ל, בחינת דברים היוצאים מן הלב כנ"ל ספר בת עין - דרוש לפרשת החדש

...ומזה רואים כמה מעלות שצריכים להיות בחברה, ומקושר לרבנן [המו"ל]

לעורר ישנים – "על ידי קריאת פרשת החודש בשבת הזה שהוא לעורר מרדם ישנים, כדי להכין עצמנו בקדושה ובטהרה בכל הכוונות הראויות לליל התקדש החג נוכל לזכות להרגיש האור הגדול מקדושת היו"ט הבעל"ט": ישמח ישראל

חזק חזק ונתחזק

קדושת ר"ח – וכשחל ר"ח בחול צריך לקרות בשבת שקודם ר"ח פרשת החודש שבשבת שלפניו צריך להרגיש קדושת ר"ח שיהי' בימי המעשה שאחריו כמו שאמרנו כ"פ דשבת כולל כל קדושת הימים שיבואו בימי המעשה שאחריו: פרי צדיק

סגולת כל העמים ממלכת כהנים ועם קדוש, ובכל שנה ושנה באותו הזמן, ראוי לנו לעשות מעשים המראים בנו המעלה הגדולה שעלינו לה באותה שעה. ומתוך המעשה והדמיון שאנחנו עושין נקבע בנפשותינו הדבר לעולם: **ואל** תחשוב בני לתפוש על דברי ולומר, ולמה זה יצוה אותנו השם יתברך לעשות כל אלה לזכרון אותו הנס, והלא בזכרון אחד יעלה הדבר במחשבתנו ולא ישכח מפי זרענו, כי לא מחכמה תתפשני על זה, ומחשבת הנער ישיאך לדבר כן. ועתה בני אם בינה שמעה זאת, והטה אזנך ושמע, אלמדך להועיל בתורה ובמצוות. דע כי האדם נפעל כפי פעולותיו, ולבו וכל מחשבותיו תמיד אחר מעשיו שהוא עושה בהם, אם טוב ואם רע, ואפילו רשע גמור בלבבו וכל יצר מחשבות לבו רק רע כל היום, אם יערה רוחו וישים השתדלותו ועסקו בהתמדה בתורה ובמצוות, ואפילו שלא לשם שמים, מיד ינטה אל הטוב, ובכח מעשיו ימית היצר הרע, כי אחרי הפעולות נמשכים הלבבות. ואפילו אם יהיה אדם צדיק גמור ולבבו ישר ותמים, חפץ בתורה ובמצות, אם אולי יעסק תמיד בדברים של דופי, כאילו תאמר דרך משל שהכריחו המלך ומינהו באומנות רעה, באמת אם כל עסקו תמיד כל היום באותו אומנות, ישוב לזמן מן הזמנים מצדקת לבו להיות רשע גמור, כי ידוע הדבר ואמת שכל אדם נפעל כפי פעולותיו, כמו שאמרנו: **ועל** כן אמרו חכמים זכרונם לברכה [מכות דף ב"ג ע"ב] רצה המקום לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצות, כדי להתפיס בהן כל מחשבותינו ולהיות בהן כל עסקינו, להטיב לנו באחריתנו, כי מתוך הפעולות הטובות אנחנו נפעלים להיות טובים וזוכים לחיי עד. ורמזו זכרונם לברכה על זה באמרם [מנחות דף מ"ג ע"ב] כל מי שיש לו מזוזה בפתחו וציצית בבגדו ותפלין בראשו מובטח לו שלא יחטא, לפי שאלו מצות תמידיות ונפעל בהן תמיד: ספר החינוך - מצוה טז

לזכר נשמת שרה לאה בת ר' שמשון ע"ה
נלב"ע כ"ה אדר תרפ"ו מנו"כ בביה"ח הישנבעיר ווייטהאל בקצה דרום גבול פיטסבורג פענן. ארה"ב

יוצא לאור ע"י
מכון בית צדיקים - שידלוב סטאשוב
714 Park Ave Lakewood NJ 08701-2025
Fax: 1-732-730-1588 Tel: 1-732-901-6225
לקבל הגליון ע"י פאקס fax וכן להקדיש גליון לזכות, לרפו"ש, לע"נ או לזכות את הרבים - אחב"י ביותר מאלף מקומות בעולם קע"ה כ"י נא להתקשר להנ"ל
ידידכם נפתלי הירצל גאנצוויג

פרשת ויקהל - ויקהל משה את כל עדת בנ"י. ומסיים (שמות לה, כ) ויצאו כל עדת בנ"י מלפני משה. יש לפרש מפני כי ע"י מעשה העגל נפגם הדעת של בנ"י כמ"ש לעיל בפ' כי תשא (שם לג, ה) הורד עדיך. משו"ה לאחר שהי' הקב"ה מוחל להם מעשה העגל עדיין הדעת שלהם לא נתקן אך משה שהיה כולל כל הדעת של בנ"י והוא כמו האילן והם היו הענפים שלו והיה מקהיל דעתם אל דעתו ובזה הי' מתקן הדעת של כאו"א ואחר כך היה מחזיר הדעת מתוקן אל כל אחד ואחד של בנ"י וזה שמסיים ויצאו כל עדת בנ"י מלפני משה. פי' מחמת שהיו בחי' הדעת שלהם בתוך משה והיה מתקן אותם ואח"כ הוציא את הדעת להם: ספר תפארת שלמה על התורה

א"י ויקהל משה וגו'. לפי מ"ש במ"א כי ע"י שהי' משרע"ה עושה רצון הש"י בעשיית המצוה אז ממילא היה בא התעוררת אל כל בני ישראל ובא ההתעוררות אליו: ספר תפארת שלמה על התורה

ויצאו כל עדת בני ישראל. פירוש שיצאו כולם כאחד בזריזות להביא, ולא היה בהם אחד שנתעכב מחברו: אור החיים

פרשת פקודי - כל הזהב העשוי למלאכה. הנראה לרמז כי עיקר הבריאה של הזהב היה כדי שיעשה המצות עם המעות דהיינו צדקה או נדבת בהמ"ק ולא להכניס המעות לצורך עצמו או להניח לבניו או להתענג את עצמו אלא שיעשה עם המעות מצות וזה כל הזהב העשוי למלאכה לשון עשייה: ספר תפארת שלמה על התורה

וזהו ועשו לי מקדש אמתי ושכנתי בתוכם, היינו כשיקדשו עצמם למטה שאז אני שוכן בתוכם אז עושין לי מקדש למעלה: נועם אלימלך

שלושים יום קודם הרגל – בכל שנה ל' יום קודם הפסח הקב"ה עושה לישראל משוא פנים ברוב חסדיו ומתחיל להוציא נפשותם מהיכלות הטומאה מעט מעט שיעור חלק אחד משלושים בכל לילה, באופן שבליל ביעור חמץ כל פושעי ישראל עומדים בפתח המיכל החיצון מהני' וכו', והעיני' בשר לו יכוין לקראת אלקינו וייטיב מעשיו ל' יום קודם לפסח וכו' ויוסיף אומץ להטהר ולהזהר ל' יום קודם לפסח כי אלקינו מרחם מוציא אסירים נפשנו הטמועות בסט"א דבר יום ביומו חלק כחלק: לב דוד - חידי"א

בריה חדשה – "ובפרשת החודש בא ניצוץ אור חדש שיוכל להיות כבריי חדשה ממש": שפתי צדיק קנ"א ע"ב

הכנה לפסח - ההכנה של פסח היא פרשת החודש: חידושי הרי"ם

ההנהגה בר"ח כתיקונו – וע"כ ראוי ונכון לאיש המשכיל לראות ולהשגיח על עצמו שיום הר"ח יהי' אצלו בתיקונו בעבודת השי"ת ואזי יהי' נכון לבו בטוח בכל החודש כולו, ואפילו אם שעה אחת ביום ר"ח כתיקונו אז יהי' בוודאי אצלו כל החודש בבחינת ר"ח: אהבת שלום

סגולות הימים – עוד דיבר מענין ארבעה פרקים שהעולם נידון, בפסח על התבואה. בעצרת על פירות האילן כו'. אמר שנאספין כל פירות האילן, הנשמות שנקראין פירות האילן. ואמר שהעיקר מן הארבע ראשי שנים אלו הוא ראש חודש ניסן, ואמר בשם הרב הקדוש מלובלין נ"ע שהי"ב ימים מי"ב נשיאים, כל יום מרמז נגד חודש אחד מהשנה הבאה, והרב הק' הנ"ל היה אומר בכל יום מה שיהיה בחודש שנגדו: בית אהרן עב ד

ר"ח ניסן - קול דודי הנה זה בא רבי יהודה ורבי נחמיה ורבנן ר' יהודה אומר קול דודי הנה זה בא זה משה בשעה שבא ואמר לישראל בחדש זה אתם נגאלין אמרו לו משה רבינו היאך אנו נגאלין והלא אמר הקב"ה לאברהם (בראשית ט"ו) ועבדום וענו אותם ארבע מאות שנה ועדיין אין בידינו אלא מאתים ועשר שנה אמר להם הואיל והוא חפץ בגאולתכם אינו מביט בחשבונותיכם אלא מדלג על ההרים אין הרים וגבעות האמורין כאן אלא קצים ועיבורין מדלג על החשבונות ועל הקצים ועיבורין ובחדש הזה אתם נגאלין שנא' (שמות י"ב) החדש הזה לכם ראש חדשים ר' נחמיה אמר קול דודי הנה זה בא זה משה בשעה שאמר לישראל בחדש הזה אתם נגאלין אמרו לו משה רבינו היאך אנו נגאלין והלא אין בידינו מעשים טובים אמר להם הואיל וחפץ בגאולתכם אינו מביט במעשיכם הרעים ובמי הוא מביט בצדיקים שבכם ובמעשיהם כגון עמרם ובית דינו: מדרש רבה שיר השירים פרשה ב פסקה כא

מדלג על ההרים מקפץ על הגבעות אין הרים אלא בתי דינים המד"א (שופטים י"א) ואלכה וירדתי על ההרים ובחדש הזה אתם נגאלין שנאמר החדש הזה לכם ראש חדשים רבנן אמרי קול דודי הנה זה בא זה משה בשעה שבא ואמר לישראל בחדש הזה אתם נגאלין אמרו לו משה רבינו היאך אנו נגאלין וכל מצרים מטונפת מעבודת כוכבים שלנו אמר להם הואיל והוא חפץ בגאולתכם אינו מביט בעבודת כוכבים שלכם אלא מדלג על ההרים ואין הרים אלא עבודת כוכבים המד"א (הושע ד') על ראשי ההרים יזבחו ועל הגבעות יקטרו ובחדש הזה אתם נגאלים שנא' החדש הזה לכם ר' יודן ור' חוניא ר' יודן בשם ר' אליעזר בנו של רבי יוסי הגלילי

על התורה ועל העבודה

ואת המנורה הטהורה [לא ח]. פרש"י על שם זהב טהור. נראה דהכוונה הוא דהוא דבר אחד מדבר החשוב ביותר, שכן יש להנהיג בלמוד התורה שילמד לתלמידים בדברים ברורים שיהיה כולו בלא פסולת ובלא מינים אחרים אלא כולו טהור וברור, ובכה"ג בארתי [לעיל כז כא ד"ה יערוך] במה שצריך שמן זך שלא היה בו מעולם שמרים: דרש משה

ושמעתי מאאמו"ר רבינו הקדוש זצללה"ה מקאזמיר ששאל, הלא חטא העגל היה גדול מחטא המרגלים, ומדוע נתכפר חטא העגל, ואצל המרגלים היה להם העונש שימותו במדבר. ואמר, שהענין הוא כמו שאמרנו, שאצל העגל לא היו יודעים שמועיל תשובה, והיה להם צער גדול ושבירת הלב [מאוד], ולכך היה התשובה בשלימות ונמחל להם. אבל אצל המרגלים, ידעו שמועיל תשובה, שכבר ראו בעגל, ולא היה להם שבירת הלב, רק היו חושבין מיד שיעשו תשובה, כמו שאמרו מיד, הננו ועלינו אל המקום אשר אמר ה'. ולכך לא נתקבלה תשובתם. [עיין בקול מבשר שמחה חלק א', פ' כי תשא אות ט' - המבי"א]. (ספר חמדת דוד דף ל"ג ע"ב, מרבי דוד צבי זצללה"ה מניישטאדט (עיר חדש), בן הרה"ק רבי יחזקאל מקאזמיר זצלללה"ה): ספר ערוגות הבושם - פרשת וישב

ויכל משה מדבר אתם ויתן על פניו מסוה [לד לג]. מה שלא נתן המסוה בעת שלמד תורה לישראל, הוא רמז שהרב צריך להתבונן על כל מראה התלמידים, ולידע מה שאתם בכל מעשיהם, ואינו יכול להסתיר פניו מהם, וכן צריך אדם להשגיח על עצמו וב"ב בכל הענינים: דרש משה

זה יתנו, הראה לו כמין מטבע של אש. הרא"ם וג"א האריכו בענין למה לא חשבו בגמ' ובמדרשים מטבע זו כמו שמנו מנורה וחודש ושרצים דכתיב בהו זה. ולעד"נ דשם לא מנו אלא דברים שנתקשה משה להבינם כי יש הרבה פרטיים בהם, ע"כ הוכרח הקב"ה להראותם באצבע, אבל כאן לא היה קושי במטבע של מחצית השקל ומה שהראה לו הש"י כאן נראה דרמז לו דקדושה גדולה יהיה במטבע שיתנו דהיא עצמה המטבע של אש שבאה מתחת כסא הכבוד, ועי"ז אמר זה יתנו כלומר דבר זה עצמו ויוסיפו קדושה למעלה ע"י נתינת מטבע של כסף שלהם: פי' הט"ז עה"ת

ומעשה רב שהרה"ק רבינו מנחם מענדל מרומאנוב זלה"ה בירך לאיש אחד שיהיה עשיר והיה גביר אדיר מופלג. ושאל אותו הרה"ק רבינו נפתלי מראפשיץ זלה"ה: היתכן ליתן עושר מופלג כזה לאיש אחד. השיב לו הרב הק' מהר"מ זלה"ה: אני ברכתי אותו סתם בעשירות. והוא בעל צדקה גדול ותיבת "ונתנו" הוא למפרע ג"כ "ונתנו". לכן כמו שהוא נדבן גדול בלי גבול יתנו לו מן השמים ג"כ בלי גבול: דברי יחזקאל

אך את שבתותי - אע"פ שצויתי לכם על מלאכת המשכן לא נתנה שבת לדחות בעבורה ומכאן יש ללמוד שכל מלאכות שבמשכן אסורות לעשות בשבת: דעת זקנים מבעלי התוספות

עוד י"ל משום שהתלמיד צריך להשתדל בכל הכוחות אף כשיש דברים קשים להגיע אל הרב. וגם שטוב לראות פני הרב, כדאיתא [ישעיה ל כ] והיו עיניך רואות מוריך: דרש משה

הפטורה **וקדשתי** את שמי - ומה הוא הקידוש ולקחתי אתכם מן הגוים: רש"י יחזקאל פ' לו פ' כג - **אדרש** לבית ישראל - אתפתה להם בתפלתם בדורשם אותי על זאת. ארבה אותם - אדם כצאן לרוב: רש"י שם פ' לו פ' לז - **כדנן** אמר יי' אלקים עוד. דא אשתאיל לכון במימרי לבית ישראל למעבד להון אסגינון באנשא ואצלחינון בבעירא: תרגום יונתן שם פ' לו פ' לז - **עוד** זאת אדרש וגו' - ר"ל עוד בדבר זה אהיה נדרש להם למלאות משאלותם בדרשם על זאת. ארבה אותם - ר"ל וזהו הדבר שארבה אותם מבני אדם כרבוי הצאן: מצודות דוד שם פ' לו פ' לז - **כצאן** קדשים - שהיא באה לירושלים במועדי פסחים לשון אחר כתרגומו אסגינון באינשא ואצלחינון בבעירא כלומר שלא יהיו עוונותיהם נזכרים עליהן: רש"י שם פ' לו פ' לח

דבריהם הן זכרונם – בשם הרה"צ מו"ה אלימלך זצוקל"ל שאמר שבשעה שהוולד יוצא לעולם מעבירין אותו דרך ג"ע ומראין לו תענוגים גדולים ואורת צדיקים בג"ע. ולכאורה למה עושים לו כך, רק האמת הוא בכדי שיוכל האדם לבא לזה הבחי' שראה מקודם. כי אם לא יראה מקודם כלל אינו יכול לבא ולהשיג שום דבר. אבל כשמראין אותו מקודם אזי יוכל לבא לזה השלימות בזה העולם ע"י קיום מצותיו ותורתו של הקב"ה, וזהו הפירוש ויניחהו בג"ע שהוליכו דרך ג"ע בכדי לעבדה ולשמרה, היינו שישמור מה שראה מקודם שבא לזה העולם וע"י מה שנשאר רשומו דג"ע יוכל לבא לתורה ולשבת ולקרבנות ולכל המצות. והבן: בית אהרן דף כג טור א'

לזכר עולם יהיה צדיק
יומא דהילולא קדישא הרבי ר' אלימלך
מליזענסק זיעועכי"א – כ"א אדר תקמ"ז

לע"נ רבקה רחל בת ר' יעקב גרשון ע"ה פאללאק
נלב"ע ט"ז אדר ב' תשי"ז

יוצא לאור ע"י
מכון בית צדיקים - שידלוב סטאשוב
714 Park Ave Lakewood NJ 08701-2025
Fax: 1-732-730-1588 Tel: 1-732-901-6225
לקבל הגליון ע"י פאקס fax וכן להקדיש גליון לזכות, לרפו"ש, לע"נ או לזכות את הרבים - אחב"י ביותר מאלף מקומות בעולם קע"ה כ"י נא להתקשר להנ"ל
ידידכם נפתלי הירצל גאנצוויג

וידבר ה' וגו' כי תשא את ראש בני ישראל. בכל מקום הזכיר נשיאת ראש אצל המספר, לפי שעי"י המספר ישראל מנושאים ביתר שאת על כל האומות כי כל מספר מורה על המעלה הפרטית שיש לכל איש ואיש כי כל דבר שאינו חשוב כמו הקש והתבן אין לו מספר, אבל ישראל נמשלו לחיטין שנאמר (שיר ז ג) בטנך ערימת חיטים, כי כל ערימה בפני עצמה דבר חשוב שבעל השדה מונה אותה לומר כך וכך ערימות יש לי, כך בטנך של כל א' ואחד דבר חשוב. ונקט הבטן שלא תאמר דווקא מצד הראש יש הבדל בין ישראל לעמים כי שם ה' נקרא על ראש ישראל דווקא אבל מצד הבטן כולם שוים כי כולם משתמשים בצרכי הגוף בשוה, אלא אפילו בבטנם יש צד קדושה כי אינן אוכלים כ"א עפ"י התורה כמ"ש (משלי כב יח) כי נעים כי תשמרם בבטנך. וכתיב (תהלים מ ט) ותורתך בתוך מעי. והיה זה כדי שלא יאמרו שישראל אין להם יתרון כי אם מצד הראש אשר בו משכן החכמה כי רק עם חכם ונבון הגוי הזה. אבל מצד השתמשות בעינייני הגוף ההולכים דרך הבטן הרי הם כשאר כל העמים, אלא אפילו בטנם כערימת חיטים לפי שהוא סוגה בשושנים ר"ל הוא אוכל על פי סייג וגדר אשר גבלו ראשונים שנמשלו לשושנים ששונים הלכות הליכות עולם, לכן נקט הבטן מוסיף על הראש שהזכיר כאן: כלי יקר

וידבר וגו' - כשקיבצם משה לישראל להפריש תרומות המשכן מנאם וזה הכסף ניתן לעבודת המשכן כדכתיב באלה פקודי וכסף פקודי העדה מאת וגו': רשב"ם

כי תשא את ראש בני ישראל. יש בזה רמז הידוע מאא"ז זללה"ה וכבר נתבאר זה כמה פעמים כי צדיקייא אינון שלוחי דמטרוניתא וכל מגמתם תהיה על השכינה כביכול וכן אמר גם כן הרב המגיד המנוח מוהר"ר דוב בער זללה"ה על המשנה (ברכות ל:) אין עומדין להתפלל אלא מתוך כובד ראש היינו מכובד שבראש רצה לומר על השכינה כביכול וזה יש לפרש שמרומז גם כן בפסוק כי תשא אין תשא אלא תפלה כמו שכתוב (ירמיה ז טז) ואל תשא בעדם רנה ותפלה והוא שאמר

ושמרו...ושמרו בני ישראל את השבת כו'. בו יבואר הגמרא (שבת קיח ע"ב) אלמלא שמרו ישראל שתי שבתות כו'. כי הנה כשאדם שומר שבת כראוי ונכון אז מזה השבת יש לו חיות ושפע על כל השבוע בכדי לעבוד את ה' כל השבוע וכשאדם עובד את ה' כל השבוע אז בשבת הבאה קל בידו לשמור כראוי וכן לעולם יתנהג כך. ועל פי זה יתורץ הקושיא שבמקום אחד אמרו (ירושלמי תענית א, א) אלו שמרו ישראל שבת אחד וכאן אמר שתי שבתות, כי העיקר הוא שבת אחד וכששומר שבת אחד אז עובד את ה' בלב טהור כל השבוע ומחמת זה קל לו לשמור שבת שני כראוי ונמצא העיקר הוא שבת אחד, כי על ידי שבת אחד ישמור שבת שני בקל וכן לעולם. וזהו הרמז בפסוק ושמרו בני ישראל, שישמרו שבת אחד. לעשות את השבת, זה שבת שני, ששמירת שבת שני יבוא לו בקל. וזהו ושמרו בני ישראל את השבת, לעשות את השבת: ספר קדושת לוי

לעשות את השבת לדורותם. החי' הרי"מ זצ"ל אמר הפי' הוא מלשון דירה שצריך האדם לדור בהשבת לערך שבת זאל עם ארום נעמין כמו שדר בהדירה. והבן: שיח שרפי קודש

שבת וינפש. דרשו חז"ל כיון ששבת ווי אבדה נפש (ביצה טז.) בשם רבי שלמה, דהנה אנו רואים כששואלים לחולה מה כואב לך הוא משיב כלום, והטעם שבשכל האיברים בריאים רק אחד כואב מרגישים הם כולם בכאב האבר ההוא, מה שאין כן כשכולם כאובים אין מי שריגיש, וכן האדם בימות החול הוא בבחינת ריסוק איברים ואינו מרגיש כלל בתחלואי הנפש, וכיון ששבת מרגיש בנפש ווי אבדה נפש: אמרי פנחס

כשתשא תפלה להשיית את ראש בני ישראל ראוי שיהיה עבור הראש היינו השכינה הקדושה כנ"ל והבן אופן אחר יש לפרש על פי ששמעתי מחכם אחד בדורינו הלא הוא הרב המגיד מפולנאה מו"ה יוסף נ"י כי המשל כשאדם מייגע המוח שלו על ידי שלא ישן כל צרכו אזי כל האברים כבידים עליו ואינו יכול לנענע אותם בשום מלאכה או משא ומתן וכשהמוח פנוי וחזק ורחב אזי בא בהירות וזהירות לכל האיברים וזה אין צריך ביאור כי מיחוש הוא לכל בעל חי מרגישו וכמשל הזה הוא גם כן בענין הצדיקים שהם ראשי הדור והעם נקראים אברי הצדיק וכשהראש פנוי היינו הצדיק כשיש לו הרחבה והוא פנוי מכל עסקים וטירדות אז ממילא יכול להעלות כל האברים שלו היינו המוני עם ויבא בהירות וזריזות להם לעבודת הבורא יתברך ויתעלה וזה יש לומר שמרמז הפסוק כי תשא היינו כשתרצה לנשא ולהעלות את ישראל אזי תעלה המוח והראש שלהם דהיינו הצדיקים והחכמים שהם ראשי הדור שיהיה להם מנוחה והרחבה בדעת אזי ממילא גופא בתר רישא גרירא (עירובין מא.) ויעלו כל בית ישראל עמו ויבא בהם זריזות וחיים וחשק גדול לעבודת הבורא יתברך וזהו את ראש בני ישראל והבן.וכו': דגל מחנה אפרים

זה יתנו כל העובר על - בגימטריא זה היה כמין מטבע של אש. זה יתנו. כמנין ז"ה פירוש י"ב שבטים יתנו, דאיכא למ"ד (ירושלמי שקלים פ"א ה"ג) שבט לוי לא נמנו. עשרים. בגימטריא עשיר ודל שהיו כולם שוים בזה. שקל. בגימטריא נפש שבא לכפר על הנפש: בעל הטורים

עצבות וקליפות החומר מעכב שמחת הנשמה בעשיית המצוה, לכך עצה יעוצה (בפ' בהר) ושבתה הארץ שבת לה', הכוונה שיעשה נייחא ושביתה לארץ שהוא החומר והגוף, לשמוח בשמחה מגשמיי, ועל ידי זה תוכל הנשמה לשמוח ברוחניי, וזהו שבת לה', כי שני בחינות אלו צריך לעשותן בשבת, כמו ששמעתי ממורי זלה"ה ביאור פסוק ושמרו בני ישראל את השבת והבן: תוי"י בהר דקיי"ט ע"ד: בעל שם טוב על התורה

על התורה ועל העבודה

גמורים וכמ"ש (משלי כ"ז) ושמן וקטורת ישמח לב. והטעם שהוצרך אהרן לשתיהן, ולא סגי לי' בשמן לבד כמו המשכן וכליו שלא הוזה עליהם דם כלל, כי אהרן נתקדש לעבודה וכל כהן פועל עובד הוא כפירש"י ובזוה"ק דלית פלחנא אלא לקרבא דרגין קדישין ולרחקא סטרין דלאו קדישין, וע"כ הוצרך לשניהם שמן המשחה לקרבא דרגין קדישין ודם לרחקא סטרין דלאו קדישין. ואף דכהן הוא איש החסד מ"מ היא הנותנת שמחמת האהבה הגדולה כי עזה כמות אהבה. זה עצמו גורם רוגז על כל הבא להפריעהו מזה, וכל שתגדל האהבה ביותר תגדל השנאה על המונע ביותר. כן יש לומר בענין זכירת עמלק לעורר איבה ושנאה בלבו עליו מתחילין מיום השבת יום אהבה ורצון שבכל איש ישראל לאביהן שבשמים, ומחמת זה עצמו תגדל השנאה על עמלק, על כן מתחילין הזכירה ההיא בשבת: שם משמואל פרשת תצוה - וזכור שנת תרע"ד

זהר שבקשה אסתר קבעוני לדורות (מגילה ז.) כלומר שלא יכלו הנס שלה בפסח. וזה שכתוב במגילה (אסתר ט, כב) והחודש אשר נהפך הוא, כלומר שבזה החודש יעשו זכר לזה הנס ולא יכלול זה הנס בפסח: ספר קדושת לוי - דרוש לפורים

איתא בגמ' חייב אדם לבסומי בפוריא וכו' היה מספר מעשה פעם א' נסע יהודי א' לחטא ולקח עמו צרור כספו וכשהי' בדרך שמע קול בכיות מאנשים ונשים שאז הי' כל אדון בחצרו כמו נגיד שבידו להמית, והי' רבים מישראל חייבים לו שכר דירה ומס, ונתנם לבית הסוהר בעינויים קשה כמות, האיש הנ"ל בשמעו הבכיות נכמרו רחמיו וחקר כמה הם חייבים, לקח כל הסך אשר הקצה לעבירה ופדה כל השבויים

תשועתם היית לנצח. שהי' ישועה בזמן ההסתר. לחזק כל הדורות השפלים. להודיע שכל קויך לא יבושו אפילו אותן שאינם ראוין. מ"מ החוסים בהקב"ה לעולם לא יבושו. וכ"כ חזקו ויאמץ לבבכם כל המיחלים לה' כו'. פי' אפילו מי שאינו ראוי: שפת אמת - לפורים - שנת תר"ס

ליהודים היתה אורה ושמחה כו' (אסתר ח, טז). ודרשו ז"ל (מגילה טז ע"ב) שמחה זו יום טוב. על פי דאמרו רבותינו ז"ל דהמן הלשין עליהם שמחזיקים יום טוב עיין שם דלל כן בהצלה אמר הכתוב שהשם יתברך הפיר עצתו רק ליהודים כו', זו יום טוב שיחזיקו יום טוב: ספר קדושת לוי - דרוש לפורים

... והשותים בזמן הקבוע עם אוהבים ורעים ועם חסידים וצדיקים, ולא עם ערטילאים ורקים, כי היין יוסיף חכמת עמקים, ועץ החיים למחזיקים בה וכו'. ארחות צדיקים

קימו וקבלו היהודים (אסתר ט, כז) ודרשינן (שבת פח.) קימו מה שקיבלו כבר. הרצון בזה, כי מרדכי סוף נביאים היה כי הא דאמרינן בגמרא (יומא כט.) אילת השחר מה שחר כו'. נמצא עד מרדכי היה מאיר אור תורה שבכתב וממרדכי ואילך שפסקה הנבואה התחיל להאיר אור תורה שבעל פה וממרדכי ואילך התחילו אנשי כנסת הגדולה ליסד התפלה. וזהו קימו וקבלו, שקיבלו עליהם התורה שבעל פה ממרדכי ואילך שפסקה הנבואה והתחיל להאיר אור תורה שבעל פה, כי באמת כל זמן שהיו הנביאים הנבואה ניתן לכתוב וממרדכי שפסקה הנבואה לא ניתן לכתוב והתחיל הארת תורה שבעל פה: ספר קדושת לוי - דרוש לפורים

וזה לשון הראב"ד ז"ל, ודילמא שאני התם דאדעתא דפורים הוא דיהבי ליה וכו'. פירוש העם כשנותנים המעות ליד הגבאי לא נתנו אלא לשמחת פורים לקיים מהם משתה שמחה ויום טוב ואין מעבירין על המצות. עד כאן: שיטה מקובצת מסכת בבא מציעא דף עח/ב

ולא עשה העבירה. והי' מזה רעש בשמים ויצא הפסק שכל מה שיגזור זה יקום, חששו פן ירצה זה להחיות מתים ושאר דברים שאי אפשר עתה, גזרו עליו לשתות יין שרף, ולכך הי' רוב הזמנים שיכור, ופעם א' הי' העולם בצער גדול, שלח הבעש"ט ז"ל מתלמידיו להנ"ל שהוא יבקש רחמים ויפעול כשבאו עליו שהו כמה זמנים שלא יכלו לדבר אתו מתוך שכרותו עד שטרחו והשיגו אותו טרם ששתה, ופעל רחמים ונעשה רצוננו, כן בפורים יש כ"כ עת רצון שכל איש ישראל יכול לפעול אין שיעור, אך פן ידרוש שלא כהוגן כיבדו חז"ל בכוס כהנ"ל, אין שום הוה אמינא שנפסיד ח"ו ע"י תקנת חז"ל, מסתם עולה יותר נחת רוח מי שמבטל חפצו לציית פקודת חז"ל מאשר יכוון לבקש עבור לעצמו טובות אף שיפעול. (שפתי צדיק – חי' הריים עה"ת)

סיפר מהרה"ק רבי נפתלי הגדול ז"ל בעל "סמיכת חכמים" (נ"א מהרה"ק רבי אליעזר רוקח ז"ל מאמסטרדם) שפ"א בפורים שלח אליו המלך בעירו שיתפלל בעדו על ענין גדול שהיה זקוק לישועה, והרה"ק אכל ושתה הרבה בשמחה יתירה כראוי לפורים, ונתקבלה תפלתו והיתה הישועה. שלח המלך לחקור למעשיו ואחרי שבאו אליו שלוחיו וסיפרו לו שאכל ושתה הרבה ושמח מאד, שיגר אחריו ושאלו ע"ז ואמר: אני יודע ומאמין שהישועה היתה לי בזכות תפלתך למעני, אבל הנהגתך היא פליאה בעיני. והשיבו הרה"ק ביום זה פורים רצון ה' שנהא שרויים בשמחה גדולה ונאכל ונשתה, וכאשר אנו מקיימים ועושים רצונו ית' עושה גם הוא רצוננו וממלא כל מה שאנו מבקשים: דברי שמואל

אַ כשר'ן פורים און א פרייליכן פסח: הרי"ם מקאזניץ בשם הרבי ר' ברוך ממעזיבוז

לזכר עולם יהי' צדיק
רשכבה"ג הגאון ר' משה פיינשטיין זצוק"ל זיעועכי"א
י"ג אדר תשמ"ו
לזכר עולם יהי' צדיק
הרה"ק ר' ישראל בן הרה"ק ר' צבי הירש זצוק"ל זיע"א
סטאשיווער מגיד - י"ג אדר ב' תרפ"א

יוצא לאור ע"י
מכון בית צדיקים - שידלוב סטאשוב
714 Park Ave Lakewood NJ 08701-2025
Fax: 1-732-730-1588 Tel: 1-732-901-6225
לקבל הגליון ע"י פאקס fax וכן להקדיש גליון לזכות, לרפו"ש, לע"נ או לזכות את הרבים - אחב"י ביותר מאלף מקומות בעולם קע"ה כ"י נא להתקשר להנ"ל
ידידכם נפתלי הירצל גאנצווייג

ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית זך וגו', רמז במלת תצוה, שצריך הצדיק להמשיך לישראל מדת מלכות בשם א"ל אדנ"י גימטריא צ"ו ידוע. והנה מדלא כתיב צו את בני ישראל שמע מינה שהקב"ה רמז למשה רבינו ע"ה שהתועלת הוא גם כן למעלתו כמו לישראל, כי כשהצדיק מלמד תורה לבני ישראל ניתוסף אצלו גם כן בהירות וקדושה יותר מקודם. לזה אמר ואתה תצוה, כאילו כתיב תצוה. ויקחו אליך שמן זית, שיתוסף בך מדת חכמה על ידי זה ונקרא שמן משחת קודש חכמה עילאה: ספר עבודת ישראל

ושבצת הכתונת שש ועשית מצנפת שש ואבנט וגו'. רז"ל אמרו (ערכין טז.) שהכתונת בא לכפר על שפיכות דמים, ומה ענין זה לזה ואם בעבור שהשבטים אחי יוסף טבלו כתונת יוסף בדם מ"מ כל שפיכות דמים הנעשה בכל דור ודור מה ענינו על הכתונת, כי בלי ספק שכפרה זו היא בכל דור ודור ולא על ש"ד של השבטים לבד ובעל העקידה נדחק מאד בדבר זה נאשר תראה בספרו, גם שם לא היה ש"ד כלל כי מה שטבלו הכתונת בדם אין זה ש"ד אך בדרך רחוקה יש צד ש"ד כי מכרוהו לעבד וארז"ל (ב"ב ח ע"ב) שבי כולהו איתנהו ביה. ואולם מצאתי ישוב לזה ממה שכתב רבינו בחיי פרשת וישב וז"ל על הכתונת נתגלגלו הדברים בשעבוד גופותם במצרים וכן לאחר זמן היו עשרה הרוגי מלכות כי כן הגוף כתונת הנפש עד כאן לשונו, הנך רואה דעת הרב שהגוף הוא כתונת של הנפש ומלבושו ואם כן יש דמיון ויחס לכתונת זה עם גוף הנרצח. והיה כולו שש דהיינו פשתן כי קין היה ראש לכל הרוצחים ונתגלגל הדבר על ידי שהקריב זרע פשתן ולא נתקבל קרבנו ונתקבל קרבן אחיו הבל על כן נתקנא בו והרגו, ועל כן היו שש ערי מקלט כי שש נופל על לשון ששה: כלי יקר

זכור את אשר כו' ואתה עיף ויגע ולא ירא אלהים (דברים כה, יז-יח). נראה, דהנה לא זו בלבד דזרע ישראל הם מצווים על מחיית עמלק דהוא זרע עשו אלא דכל איש מישראל צריך למחות חלק רע המכונה בשם עמלק אשר טמון בלבו דכל זמן דזרע עמלק נמצא בעולם אז כיון דאדם גם כן הוא עולם קטן אז יש מציאות לעמלק לכח הרע בכל אדם אשר מתעורר בכל פעם להחטיא את האדם ועל זה בא הזכירות בתורה. והנה כח של זרע ישראל אינו אלא בפה הקול קול יעקב, בתורה ותפלה כשאדם יש לו כח זה ובוער תמיד לבו להשם יתברך אז אין שום רע יוכל לשלוט בו. אך כשאדם יניח כח זה אז מיד ויסעו מרפידים, שרפו ידיהם. מיד ויבא עמלק, מיד שורה הרע עמו. אך כשאדם תופס על כל פנים מדת היראה להיות ירא מפניו יתברך מלעבור על מצותיו על כל פנים אינו בא לידי חטא. וזהו שכתוב ואתה עיף ויגע, שאין בך כח זרע ישראל שרפו ידיהם מעבודת השם. ולא ירא אלהים. ועל ידי זה תזכור מאד שלא יכשילך כח עמלק. וזהו שכתוב מחה תמחה מלבבך שורש הרע ולכפות אותו תחת הטוב. וזהו שכתוב (שמות יז, יא) והיה כאשר ירים משה את ידו, רצה לומר כוחו המכונה בשם יד כשאדם מרים זה הכח אז וגבר ישראל. אבל כאשר יניח מזה הכח אז חס ושלום וגבר כו': ספר קדושת לוי - דרוש לפורים

זכור את אשר עשה לך עמלק - נסמכה פרשת עמלק ללמדך שאם שקרתם במדות הוי דואג מגרוי האויב, שנאמר (משלי יא) מאזני מרמה תועבת ה' וכתיב בתריה בא זדון ויבא קלון. ונראה לי כי מפני זה נתאחר פסוק כי תועבת ה', שלא הזכיר מיד אחר אבן ואבן איפה ואיפה כמו שהיה ראוי, שאילו עשה כן היתה הפרשה מסיימת באריכות ימים, ולכך רצתה התורה לסיים כל עושה עול כדי להסמיכו אל עמלק, שנדרוש ממנו סמוכין שהקב"ה משליט האויב על כל מי שעושה עול במדות. ועוד ללמדך כי עמלק עשה עמנו עול ובא כנגדנו מארץ מרחקים ולא זכר ברית אלהים. ולשון אשר קרך מלשון מקרה, וזהו פשוטו, ומדרשו הוא צנן את היורה: רבינו בחיי

ומלאת יד אהרן ויד בניו. דהנה בעניני עולם הזה לא נמצא שלימות, כי תמיד חסר לאדם שרוצה בתענוגי גשמיים, דהיינו אם יש לו תענוג משאר דברים חסר לו תענוג מכבוד או תאות המשגל וכדומה ותמיד הוא חסר. מה שאין כן בעבודת הבורא מי שעובד אותו אז הוא שלם בכל כי דורשי ה' לא יחסרו כל טוב (תהלים לד, יא). וזה התענוג של עבודת השם עולה על כולם, כי מי שהוא דבוק בחיות ועבדות של האין סוף אשר הוא שלם בכל מיני שלימות ממילא האדם הדבוק בו אינו חסר לו גם כן שום דבר. וזהו שכתוב ומלאת יד אהרן ויד בניו, רצה לומר שאמר למשה שיראה להביא את אהרן ובניו למדריגה כדי שיהיו דבקים לבחינות הקדושה ואז יהיו ידיהם מלא כל טוב, כי לא יחסר להם שום דבר כשירגישו נועם ותענוג עליון. ולכך נקרא שמונת ימי המלואים, כי אז היה השראת השכינה בניהם והיו מלאים תענוג מחמת הקדושה: ספר קדושת לוי

והיה על אהרן לשרת. דהנה כתבנו מזה דצריך האדם שיהא כל כוונותיו לשמים הן באכילה ובכל דבר. ואמר הכתוב שבגדי כהונה יהיה על אהרן רק לשרת היינו לשירת ועבודת הבורא יתברך ולא להנאת עצמו וכבודו ועל ידי זה ונשמע קולו בבואו אל הקודש היינו כשיעלה אל הקדושה בעולמות העליונים. לפני ד'. יפעול לעשות יחוד וקישור בעולמות. ובצאתו פירוש אף בעת שירד ויצא קצת ממדרגתו יפעול. ולא ימות פירוש שיפעול אפילו מי שהוא קרוב למיתה יכול הצדיק להצילו ממיתה בתפילתו להמציא לו רפואה וחיים אמן: ספר נועם אלימלך

יש ליתן טעם על קריאת פרשת זכור בשבת שקודם פורים ולא סגי לי' בפורים עצמו. דהנה כתיב ולקחת מן הדם אשר על המזבח ומשמן המשחה והזית על אהרן וגו'. והנה דם מורה על מדת הדין, ושמן המשחה הוא רחמים

על התורה ועל העבודה

וודאי אין בכח אדם לעשות רצונו יתי. רק כפי רצון האדם נגמר מעצמו. ומ"מ הגמר בא ג"כ ע"י רצון האדם. וזה שהראו לו לידע מכוון ורצונו יתי. וע"י שרצה לעשות רצונו יתי רק שהי' למעלה מכח אדם. לזה נעשה מעצמו. כענין זה פי' אא"ז מו"ר זצלה"ה עמ"ש יגעתי ומצאתי. ודקדק כי מציאה בהיסח הדעת. ומה שבא ע"י יגיעה למה נק' מציאה. אך מי יכול למצוא האמת ע"י יגיעתו. ורק שהשי"ת נותן במתנה ודרך מציאה ע"י היגיעה. וכן כ' במשה אחר שהי' מ' יום בשמים לחם לא אכל כו' אח"כ כ' ויתן אל משה. וכ' במד' במתנה ניתנה לו כו' וקצרתי כי כ' כבר: שפת אמת - תרל"א

הנה השלחן משם השובע יוצא כמו שכתב הרמב"ן. ויש לפרש שזהו הענין של המסגרת להיות סוגרת בעד ההשפעה שלא תתפשט יותר מדי, ותגרום ח"ו כעין (קהלת ה') עושר שמור לבעליו לרעתו, וכמ"ש (משלי ל') פן אשבע וכחשתי. וזה עצמו הוא ענין הזר שפירש"י שעל המסגרת הי', כי ענין הזר המורה כתר מלכות הוא להיות נבדל ומושל ברוחו, וכמ"ש א"ע בפרשת נזיר (במדבר ו' ז'). והיינו שזוהי העצה היעוצה לבל תתפשט כנ"ל להשגיח היטב להיות נבדל ועומד מבחוץ, ותהי' העשירות כאילו היא פקדון בידו וזהו כתריס בפני הפורעניות. ועוד יש בו רמז שעל המסגרת יהי' הזר להורות שהמסגרת עצמה לא תביא עמה מדת הקמצנות, אלא יהי' נבדל גם מזה: **והנה** אמות השלחן אמתים ארכו ואמה רחבו ואמה וחצי קומתו, אם תעשה מכל אלה גוף מרובע אחד יהי' אמה על אמה ברום שלש אמות כשיעור מקוה טהרה, רומז להיות טהור ונבדל מכל הנ"ל, ואז מתקיים (איוב י"ז) וטהר ידים יוסיף אומץ על היפוך עושר שמור וגו' כנ"ל, ובאמת הבדלה זו עצמה היא מקוה טהרה: ספר שם משמואל - תרע"ד

***אדר* אא"ז** מו"ר ז"ל הגיד על חודש אדר ע"ש המד' הנ"ל ואדור ביניכם. ורק בתנאי לידע כי הכל ממנו יתי כמ"ש בגסות אין אני והוא יכולין לדור כו'. ושם אדר א' ודל ורש. וע"י ז נדבק ביחידו של עולם כו'. כי הכלל בכל דבר יש נקודה חיות ממנו יתי. כמ"ש אין לך דבר שאין לו מקום. והקב"ה נקרא מקומו של עולם. ואין עולמו מקומו. וכפי מה שיודעין שאין מקום לשום דבר רק ממנו יתי. כפי"ז נתגלה הפנימיות כנ"ל. והוא מקומו ש"ע. לפי מה שאין ההעלם והסתר מקום בפ"ע. כמ"ש אשכון את דכא כנ"ל: שפת אמת - פרשת תרומה - תרל"ב

אמר [הס"ק הר"א מסלאנים] שמחה היא המפתח של פרנסה, הן בעניני הגוף הן בעניני הנפש. ומשום כך בראות היצר הרע שיש עת רצון להעלות את האדם, הרי הוא מפילו אז בעצבות או במחלוקת: תורת אבות

שבת הפסקה ...בהפסקות בין הארבע פרשיות, (זט"ו בו דד ובי"ו), אמר רבינו על השבתים האלו: קינדערלאך נעמט אייך היינטיקין שבת, שהיא פנויה, אפנויה איז דאך מותרת לכולם, והי' שגור בין החסידים בזה הלשון: א שבת פנויה האב איך מיט איהר חתונה!: פרי ישע אהרן

אי אפשר לעבור את העולם רק בכוחה של שמחה: הס"ק הר"א מסלאנים

או יאמר. ויקחו לי תרומה. ולכאורה קשה מהו לי ויקחו. היה לו לומר ויתנו. אמר כי מכל דבר צריך לקחת ממנו התרוממות להשם יתברך: בית אהרן

וכל יתדות החצר נחשת [כז יט]. רש"י מסתפק ביתדות אם כובדן עושה שלא יגביהם הרוח או תקועין בארץ. ונראה דילפינן מזה שצריך כל אדם להשתדל שבכח עצמו מצד ידיעתו והבנתו לא יגביהנו הרוח בכל מקום שיהיה, אבל מתחלה יהיה זה ע"י אחרים היינו ע"י התמדתו בישיבה בין מורים וחברים שישפיעו עליו להתחזק בדרך ה', עד שמזה יבא שיהיה חזק בעצמו שלא יגביהו אותו ויטלטלוהו הרוחות הרעות והכפירה אף כשיהיה לבדו: דרש משה

***הפטורה* ויהי** לשלמה שבעים אלף נושא סבל (מלכים א' ה, כט), רצ"ל שהיו יכולין לדרוש ע' פנים לתורה והיו סובלים עליהם העול הבורא ב"ה וב"ש, ושמונים אלף מוצב בהר, רצ"ל הם אנשים בינונים שהיו צריכים להלמם ולחצוב היצה"ר שנמשל להר: ספר עבודת ישראל

ויכינו העצים לבנות הבית (שם ה, לב), העצים הוא לשון עצה, שקודם שילך אדם להתפלל ולבנות הבית צריך שיתן עצות בנפשו לעשות הכנה ולהתבודד במחשבתו לפני מי עומד להתפלל כמו שהחסידים הראשונים היו שוהין שעה אחת ומתפללין (ברכות ל ע"ב): ספר עבודת ישראל

שמעתי מזקן אחד שחותנו היה מחסידי זידיטשוב, ואמר לו פעם הזידיטשויבער זי"ע, בצעירתנו התפללנו וביקשנו מה' שנעבוד ה' בעת האכילה כמו שאנו עובדים בעת אותו בתורה ובתפילה, ועכשיו ב"ה מבקשים אנו להיפך שבעת התפילה נעבוד אותו כמו בעת אכילתנו: קובץ אליהו

בכונה - ויש לומר עלינו באימה וביראה כי כל צבא השמים שומעים והקב"ה עומד עם פמליא של מעלה וכולם עונים ואומרים אשרי העם שככה לו אשרי העם כו' [מ"מ]: משנה ברורה סימן קלב ס"ק ח'

לזכר עולם יהי' צדיק
הרה"ק ר' צבי הירש משידלוב זצוק"ל
תלמיד חבר החוזה הק' מלובלין זי"ע
ז' אדר תקפ"ז
הונצח ע"י נכדו נ"י

יוצא לאור ע"י
מכון בית צדיקים - שידלוב סטאשוב
714 Park Ave Lakewood NJ 08701-2025
Fax: 1-732-730-1588 Tel: 1-732-901-6225
לקבל הגליון ע"י פאקס fax וכן להקדיש גליון לזכות, לרפו"ש, לע"נ או לזכות את הרבים - אחב"י ביותר מאלף מקומות בעולם קע"ה כ"י נא להתקשר להנ"ל
ידידכם נפתלי הירצל גאנצוויג

ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי וזאת התרומה אשר תקחו מאתם זהב וכסף ונחושת. דהנה כל האדם מחויב לעבוד את הבורא ברוך הוא במעשה ובמחשבה שעל ידי הכוונה והמחשבה קדושה אזי בזה מקים לשכינתא מעפרא והמעשה הוא בכדי שיתרומם האדם ולהטיב לעצמו. ובזה מיושב הכתוב כל איש אשר ידבנו לבו, דהוא מרומז על המחשבה על ידי זה תקחו את תרומתי, רצה לומר שבזה יתרומם השכינה כביכו״ל. וזאת התרומה אשר תקחו מאתם, רצה לומר זה התרוממות אשר האדם לוקח לעצמו זה הוא בא על ידי המעשה דהוא זהב וכסף ונחושת, רצה לומר על ידי העובדא ודו״ק: **או** יש לומר, דהנה כאן מצינו שאמר ה׳ אל משה דבר אל בני ישראל, וזה הוא פעם ראשון אחר מתן תורה שנכתב דבר אל בני ישראל. אך יש לומר דידוע דאמרו רבותינו (יומא ט ע״ב) בהדי מאן דריש לקיש משתעי הוי יהבין ליה עסקא בלא סהדי. והענין הוא, דהצדיק שומר מאוד את דיבורו שלו עם המון עם משום כשאדם מדבר עם בני אדם המונים יכולין להפסיק אותו מדביקות השם יתברך זולת אם זה האדם יכול להתרומם על ידי דיבור הצדיק אז רשאי הצדיק לדבר עמו, כי אדרבה על ידי דיבורו בדביקות ה׳ עושה רושם בדיבורו ויכניס אותו גם כן אל הקדושה. כן הוא הענין דריש לקיש היה צדיק גדול והיה שומר מאוד דיבורו שלא לדבר עם בני אדם כלל זולת אם זה האדם אשר היה יכול לרומם אותו אל הקדושה אז כד הוי משתעי בהדי בוודאי אותו האיש היה ישר וכשר לזה יהבין ליה עסקא בלא סהדי. והנה כשחטאו בעגל ונפסקו מקדושתם שחזרו לזוהמתן אז היה משה מתיירא לדבר עמהם לזה בא הציווי מאת השם יתברך אליו דבר אל בני ישראל, רצה לומר שהם זרע ישראל בני אברהם יצחק וישראל אשר בדבריך עמהם בוודאי תגביה ותרומם אותם אל הקדושה וידבקו לי לשמי על כן דבר אתה עמהם וקל להבין: ספר קדושת לוי

מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי. בשם הבעל שם טוב, היינו שכל אדם צריך לשית עצות בנפשו, להפוך לעשות מדות טובות, מכל אשר ידבנו לבו מהתאוות החיצוניות, ומדות הרעות אשר הרגיל בהם, מהם יקח דרך לעבודת הבורא ברוך הוא, באותו החשק ובאותה התאווה, ביתר שאת:(תפארת שלמה פ׳ תולדות): ספר בעל שם טוב עה״ת

שמעתי ממורי זלה״ה בשם רבינו סעדיה גאון, שראוי לאדם לחשוק בכל הדברים הגשמיים, ומתוכו יבא לחשוק בתורה ועבודת ה׳ וכו׳, כמו משל הנ״ל:(בן פורת יוסף לפ׳ ויחי דפ״ה ע״ב): ספר בעל שם טוב עה״ת

הרמז בי״ג דברים של נדבת המשכן לי״ג בקשות בתפלת שמ״ע. והם כל דברים הנצרכים לאדם וצריכים להעלותם לשורשם. וע״ז ניתקן התפלות שאין המכוון רק למלאות משאלות המתפלל רק שצריך להיות רצון האדם להעלות כל משאלותיו להיות נזכרים לפני הש״י. ובזה שמעלה כל הרצונות אליו. עי״ז זוכין לדביקות עליון. וז״ש ויקחו לי תרומה פי׳ על האדם עצמו להתעלות לדבוק בו ית׳. רק העצה ע״י אשר ידבנו לבו כנ״ל. שמעלה הרצונות שלו אליו ית׳. ועוד יותר במעשה ממש. וזאת התרומה זהב כסף כו׳ ע״י כל זאת ושכנתי בתוכם: שפת אמת - תרמ״ד

נתקשה משה במנורה והראה לו הש״י. ואח״כ כתיב שנעשית מעצמה. תיעשה כו׳. א״כ למה הראה לו. אך כי ע״י רצון האדם בלב ונפש באמת. נגמר השאר. מה שא״י לעשות. נעשה מעצמו. וזה מ״ש השלך לאור כו׳. כן הוא בכל מצוה מכל איש ישראל. כי

ויקחו לי תרומה ופירש רש״י לי לשמי. יש לומר בזה על דרך משל בענין החתונה כי כל ענין החתונה וכל ההכנות וצרכי החתונה הוא רק לשמח חתן וכלה ויש כמה אנשים שתופסים הטפל שבאים רק לאכול ולשתות ומשליכים העיקר וכן כל האי עלמא לבי הלולא דמיא (עי׳ עירובין נד.) והכל מה שברא הקב״ה בעולמו הוא לתכלית המכוון כדי לייחד חתן וכלה ויש כמה אנשים שרוצים לאכול ולשתות ולילך אחר התענוגים ומשליכים העיקר אבל החכם עיניו בראשו והוא מסתכל ועושה תמיד רק לייחד חתן וכלה שהוא יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה ומשליך כל תענוגי עולם הזה אחר גוו וזהו יש לומר שמרומז בפסוק ויקחו לי לשמי תרומה לשון הפרשה והיינו שמפריש עצמו מן הטפל והסניפין רק שמחזיק בעיקר שהוא לייחד תמיד קודשא בריך הוא ושכינתיה וזהו ויקחו לי היינו אותי לשמי היינו אל השכינה שהוא שם של הקב״ה כמו שכתוב (שמות כ כד) בכל מקום אשר אזכיר את שמי ותרגומו די אשרי שכינתי וכו׳ היינו שעוסקים לקרב אותי אל השכינה הקדושה ולייחדם ביחוד גמור ואמת והבן: דגל מחנה אפרים

ועשו לי מקדש וגו׳. דהנה כל הרוצה לעבוד ה׳ ולהתחיל בתורה או בתפלה אי אפשר לשום נברא להעלות על דעתו שיש בכחו לעבוד לעילת העילות כי אף השמים ושמי השמים לא יכלכלוהו אף מכל שכן שוכני בתי חומר אשר בעפר יסודם. אלא צריך האדם לפנות עצמו מכל מיני מתשבה זרה והרהור בשום עסק ולהיות מוכן ומזומן לקבל קדושת בוראו והשפעת חכמה ובינה אשר ה׳ ישפיע בו. וכפי אשר יורהו ה׳ בדרך יהיה נכון ללכת ואז יוכל קצת לעשות נחת רוח ליוצרו בכח עליון ובהשפעת חכמתו הקדושה אשר היא גם כן מבלי גבול. וזה שאמר למשה רבינו ע״ה ועשו לי מקדש, פירוש שתהיו אתם מקודשים לשון מזומנים להבורא ב״ה, ואז ושכנתי בתוכם, פירוש בתוכם ממש בשיעורין דלבא כשאתם תעבדו אותי רק בבחינה אשר אשפיע לכם אז יהיה מקום משכני בקרבכם ממש: ספר עבודת ישראל

על התורה ועל העבודה

שב"ק פ' שלקים

פרשת שקלים...**וכן** אמר רשב"י אין תלמידיו מניחין אותו לישון בקבר שנאמר (שה"ש ז) דובב שפתי ישנים הוי והשבע לעשיר איננו מניח לו לישון וכן משה למד תורה לישראל והדריכן למצות ונתן להם סדרי תורה ופרשיות שקוראים בהם בכל שבת ובכל חדש וחדש ובכל מועד והם מזכירים אותו בכל פרשה ופרשה ובפרשת שקלים אמר משה לפני הקב"ה רבש"ע משאני מת אין אני נזכר א"ל הקב"ה חייך כשם שאתה עומד עכשיו ונותן להם פרשת שקלים ואתה זוקף את ראשן **כך בכל שנה ושנה שקוראין אותה לפני כאלו אתה עומד שם באותה שעה וזוקף את ראשן** מנין ממה שקראו בענין וידבר ה' אל משה לאמר כי תשא את ראש שא את ראש לא נאמר אלא כי תשא: מדרש תנחומא כי תשא פרק ג

וידבר ה' וגו' כי תשא את ראש בני ישראל לפקודיהם (שמות ל, יב), דהנה כשהאדם חוטא ח"ו אינו יכול לישא ראשו לפני הבורא יתי"ש מחמת חטאו. ובודאי לא דברה תורה במתים הם הפושעים שאינם בושים ממנו יתי"ש ועומדים נגדו בעזות מצח. ועי"ז תקנו בוידוי שחטאנו לפניך בעזות מצח. אך התורה דברה מאותם המכונים בשם ישראל הוא ודאי מתבייש ממנו יתברך. לזה אמר כי תשא את ראש בני ישראל, רצ"ל כשתרצה לישא ראשם שיוכלו בני ישראל לישא את ראשם לפניו יתי"ש ולעבדו, ובפרט שהם צריכים לקבל השפעות קדושות שמתחדשות בניסן שהוא ראש השנה למלכים (ר"ה ב.), רצ"ל למלכות הבורא ב"ה שנתגלה בניסן, ומתחדש השפע לבני ישראל והם צריכים לישא את ראשם כדי שיוכלו לקבל השפעה. לפקודיהם, רצ"ל לאותן הדברים שהיו חסרים מהם עד עכשיו: ספר עבודת ישראל - פרשת שקלים

ועבדתם את ה' אלקיכם וברך את לחמך ואת מימיך וגו'. כשמדבר דברי תורה על השלחן, הדברי תורה הם נשמה לאותו הגשמיות של השלחן, וידבר הרבה דברי תורה על שלחנו תמיד בסעודתו בחול וכל שכן בשבת:(כתר שם טוב ח"ב ד"ד ע"ב, לקוטי אמרים ד"ד ע"ב): ספר בעל שם טוב עה"ת

נעשה ונשמע וגו'. היינו בלשון רבים ולא אמרו בלשון יחיד אעשה ואשמע, אלא מחמת המתיקות שהרגישו בשעת מתן תורה, נעשתה התורה כה חביבה אצלם עד שקבל כל אחד על עצמו להיות ערב בעד חבירו שיקיים גם הוא את התורה: חידושי הרי"ם עה"ת

כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע. היינו שנעשה כ"כ הרבה, עד שעי"ז נזכה לשמיעה: הס"ק מלעכאוויטש

הרה"ק ר' ירחמיאל משה מקאזניץ זי"ע היה אומר בשם הרה"ק מסטאלין זי"ע, שצריכין ליתן הודאה להשי"ת מה שכתוב "בפיך ובלבבך לעשותו". יכולים להתחיל בפה, וממילה בא אל הלב, ואילו נכתב בלבבך קודם, איך היו מתחילים: ספרן של צדיקים

...ודייקא על ידי הנפילה והירידה שיארע להאדם נבנה ממנה הקיום והעמידה וכמו שדרשו רבותינו ז"ל נפלה לא תוסיף עוד רק קום בתולת ישראל. מפני שישראל הם בנים למקום וכל מיני הירידות שיארע להאדם המה סיבות הקירוב והקדושה כאשר ייסר איש את בנו להחזירו למוטב. וכו': פרי צדיק

שאלו את הפראנקפורטער (הינוקא מסטאלין זי"ע) האם אומרים צדקתך בהד' פרשיות, ואמר שישאלו את ר' משה זאנדאר, ושאלו אותו, ואמר להם שא"א צדקתך בשב"ק ביום שבחול לא יאמרו תחנון, והוסיף נוא אז עס וועט פאלין שקלים אין מיטון וואך וועט מען דען זאגין תחנון: מפי השמועה - מטה אהרן - פינסק קארלין

אמאל שבת פ' פרה האט ער [הרה"ק רבי יוחנן זיע"א מסטאלין קארלין] אינמיטען די תורה געזאגט דער טייטש פון די ד' פרשיות איז, שקלים! מען דארף זיך וועגין, זכור! מען דארף זיך געדענקען, פרה! מען באדארף זיך צורייניקען, החודש! מען באדארף זיך באנייען: די וועלט

משנכנס אדר מרבין בשמחה

דער רבי ר' ברוכ'ל האט געטייטשט, משנכנס אדר מרבין מארט מען אלדעס גוט'ס, מיט וואס, בשמחה. משנכנס אב ממעטין, ווינגערט מען אלדעס שלעכץ, מיט וואס בשמחה. (-הרבי ר' ברוך פירש משנכנס אדר מרבין כל טוב, ע"י מה, בשמחה). גם זה מא"א מורי ורבי זצוק"ל: כתבי הרה"ק ר' ירחמיאל משה מקאזניץ זיע"א - מטה אהרן - פינסק קארלין

כי בשמחה תצאו. (ישעי' נה) פי' עם השמחה. מה שהאדם הוא בשמחה יוכל לצאת מכל הצרות ועקתין בישין, והבן: הר"ר העניך מאלכסנדר

שאלו תלמידי מתיבתא תפארת ירושלים – סטעטין אילאנד את ראש הישיבה רשכבה"ג ר' משה זצ"ל איך לקיים מרבין בשמחה וענה להם שילמדו יותר וישתו קצת יין בכל יום – מפי השמועה - ממו"ר ר' רפאל גרין זצ"ל

יוצא לאור ע"י
מכון בית צדיקים - שידלוב סטאשוב
714 Park Ave Lakewood NJ 08701-2025
Fax: 1-732-730-1588 Tel: 1-732-901-6225
לקבל הגליון ע"י פאקס fax וכן להקדיש גליון לזכות, לרפו"ש, לע"נ או לזכות את הרבים - אחב"י ביותר מאלף מקומות בעולם קע"ה כ"י נא להתקשר להנ"ל
ידידכם נפתלי הירצל גאנצוויג

לע"נ מו"ר ברוך בן ר' יעקב ז"ל
נלב"ע ד' סיון תשס"ח
ת.נ.צ.ב.ה.

ואלה המשפטים - (ש"ר) כל מקום שנא' אלה פסל את הראשונים ואלה מוסיף על הראשונים מה הראשונים מסיני אף אלו מסיני. ולמה נסמכה פרשת דינין לפרשת מזבח לומר לך שתשים סנהדרין אצל המקדש (ס"א המזבח): **אשר** תשים לפניהם - אמר לו הקב"ה למשה לא תעלה על דעתך לומר אשנה להם הפרק וההלכה ב' או ג' פעמים עד שתהא סדורה בפיהם כמשנתה ואיני מטריח עצמי להבינם טעמי הדבר ופירושו לכך נא' אשר תשים לפניהם כשלחן הערוך ומוכן לאכול לפני האדם: **לפניהם** - (גיטין פח) ולא לפני עו"א ואפי' ידעת בדין אחד שהם דנין אותו כדיני ישראל אל תביאהו בערכאות שלהם שהמביא דיני ישראל לפני ארמיים מחלל את השם ומיקר את שם האלילים להשביחם (ס"א להחשיבם) שנא' (דברים לב) כי לא כצורנו צורם ואויבינו פלילים כשאויבינו פלילים זהו עדות לעלוי יראתם: רש"י

לומר שתשים סנהדרין אצל המזבח. ואם תאמר, דגם זה קשה למה סנהדרין אצל המזבח, ואין זה קשיא, דהם שוים לגמרי, דהמזבח הוא משים שלום בין ישראל לאביהם שבשמים, כי עליו מקריבים הקרבנות, שנקרא 'קרבן' על שהוא מקרב את האדם לבורא יתעלה, והמזבח שעליו ההקרבה הוא שמשים שלום בין ישראל לאביהם שבשמים. וכן איתא במכילתא (לעיל כ, כב) "ולא תניף עליהם ברזל" (דברים כז,ה), מה האבנים שאינם רואות ואינם שומעות, בשביל שמטילים שלום בין ישראל לאביהם שבשמים אמרה תורה "לא תניף עליהם ברזל", המטיל שלום בין איש לאיש, ובין איש לאשתו, בין עיר לעיר, בין אומה לאומה, על אחת כמה וכמה שלא תבוא עליו פורענות. וכן המשפטים מטילים שלום בעולם. וכן אמרו במכילתא (כאן סוף הפסוק) מה ראו דינין להקדים אותם לכל המצות שבתורה, כשהדין בין אדם לחבירו תחרות ביניהם, נפסק הדין שלום ביניהם. נמצא כי המזבח והדין הם מתקשרים ועושים שלום בעולם. כי צריך שלום בין ישראל לאביהם שבשמים, ואחר כך צריך שלום בין איש לחברו, נמצא הכל מקושר. ובשביל זה היה המזבח ולשכת הגזית באמצע העולם, כמו שדרשו (סנהדרין לז.) "שררך אגן הסהר" (שיה"ש ז, ג), זה לשכת הגזית, כמו שהטבור באמצע גוף האדם, כך לשכת הגזית באמצע העולם, כי האמצע מקשר כל החלקים לפי שהוא באמצע, נמצא המזבח ולשכת הגזית מאחדים ומקשרים הכל: ספר גור אריה

ורפא ירפא ובגמרא (ברכות ס.) דרשו מכאן שניתנה רשות לרופא לרפאות, ונאמר משמי' דהרה"ק הרבי מלובלין זצ"ל, דחז"ל דייקו בלשונם לומר שניתנה רשות לרופא לרפאות, כלומר, רק לזאת שירפא את החולה ניתנה לו רשות, אבל לא ליאש ולומר לחולה שאין תרופה למכתו, לזאת לא ניתנה לו רשות, ואין בכוחו לומר כן, ואל יתייאש אדם מן הרחמים אלא יפיל תחינה ובקשה לפני מלך קל רם ונישא שישלח עזרתו וימציא מזור ותרופה למכתו: לקט יושר – פתגמין קדישין

בשם הרה"ק ז"ל מקאצק ע"פ ואנשי קודש תהיון. להיות שמירת הקדושה במעשה אנוש ותחבולותיו. פי' שאין מחסור להשי"ת מלאכי עליון שרפים וחיות הקודש. רק שמתאוה לקדושת אנשים וכו': שפת אמת - שנת תרל"ב

פעם אמר [הרה"ק ר' מרדכי מלעכאוויטש זי"ע]: היות שיש עוף אשר מזמר להקב"ה, עד שנבקע כריסו, ואני מתפלל ,ואף על פי כן, אני בריא אולם, אם כן, מה חשובה תפילתי, עד שפעם אחת נקרע ריאה שלו, מחוזק התפילה, והרופאים מלעמבערג אמרו נואש, וטען הלעכאוויטשער להשי"ת, וכי רצוני היה שאתפלל רק תפילה אחת כזו, אני רוצה להתפלל עוד, ועזרו השי"ת וחזר לאיתנו, ואח"כ נזדמן שהיה הלעכיוויטשער בלעמבערג, והיו אצלו המון רב חסידים, ועבר הדאקטער שם, וראה אנשים רצים ושבים, ושאל הדאקטער ריצה זו מה היא, ואמרו לו כי הצדיק מלעכאוויטש הוא בפה, ותמה ואמר העוד הוא חי, ונשבע הדאקטער, כי הוא חי בלא ריאה: ספרן של צדיקים

ואם אמר יאמר העבד וגו'. העבד העברי העובד לאלקיו, צריך הרבה פעמים לומר ולחזור ולומר: אהבתי את אדוני, זה הקב"ה. את אשתי ואת בני, ר"ל עמהם, אפי' כשהוא עסוק בהמוכרח עם אשתו ובניו, גם אז לבו למעלה לאהבת ה'. עוד י"ל את אשתי ואת בני, ע"ד מחז"ל (סוכה ז.) את בשרו את הטפל לבשרו, שכל האהבות טפלים אצלו נגד האהבה הפנימית לה'. ולבו צועק בקרבו לא אצא חפשי, ע"ד מאה"כ (תהלים פח, ו.) במתים חפשי וכמחז"ל (ברכות יח:) על אלו שבחייהם קרוים מתים. והגישו אדוניו וכו' אל הדלת או אל המזוזה, מזוז"ה בגימ' היכ"ל. ורצע אדוניו את אזנו במרצע, מרצ"ע בגימ' ת', הם ת' עלמין דכסופין, שפותחין לו שמיעתו ולבבו יבין מעתה. ועבדו לעולם, שזוכה לעבוד לה' גם בעניני העולם, הם דברי הרשות. שעושה הכל לעשות נח"ר לפניו ית': כתבי הר' משה מידנר

א"י רק שבתו יתן ורפא ירפא. עפ"י מ"ש בפי' המשנה במסכ' שבת (יד, ג) כל האוכלין אוכל אדם לרפואה בשבת. פי' מכל המאכלים שהאדם אוכל בשבת יכול להשיג רפואה כי שורש הרפואה נעשה בש"ק ע"י יחודי העולמות העליונים בכוונת האכילה כיל"ח לכן (שבת יב, ב) שבת הוא מלזעוק ורפואה קרובה לבא. וזה גם כן הרמז רק שבתו יתן ע"י קדושת אכילת השבת ורפא ירפא: ספר תפארת שלמה עה"ת

על התורה ועל העבודה

אנכי ה' אלקיך. סיפר הרב"צ אוסטראווער ז"ל ששמע מפ"ק הרה"ק הרבי מאלכסנדר זצוקללה"ה בזה"ל מעולם לא אמרתי "אני" [איך בל"א] כי לשון איך שייך להקב"ה, וז"ש "אנכי ד' אלקיך" וכו' עכלה"ק:

מעשה עם הרה"ק ר' אהרן הגדול מקארלין שא' מחביריו תלמידי המגיד הק' ממעזריטש באה לו באמצע הלילה צוּא באזעיגינין, וכשדפק על הדלת ושאלו הרה"ק מקארלין מי שם אמר "איד", ולא פתח את הדלת עד הרבה זמן, והי' בהחורף והי' לפלא, עד שפתח הדלת ואמר שיש רק איין "איד" אין דער וועלט (בהעולם), וזה אנכי ה', ואמר התלמיד שעוד צריך לשהות אצל המגיד הק' ללמוד תורת ה': רננו צדיקים - ר' יו"ט עהרליך

בפסוק ששת ימים עשה כו' וינח ביום הז'. לא כ' ונח. ויתכן לפרש כמו ששת ימי המעשה הם כוחות הבריאה לעשות תולדות לקיום הבריאה. כן יום השבת הנותן מנוחה לכל הבריאה ולימי המעשה. וששת ימים שם הש"י אותם כלים לעשי'. ויום הז' למנוחה. כמ"ש רש"י בפ' בראשית הי' עולם חסר מנוחה באת שבת נגמרה המלאכה ע"ש. ושורש מנוחת ש"ק הוא התאחדות הבריאה. וע"ז הוא כלי מחזיק ברכה. וינח ע"כ ברך ויקדשהו. הם בחי' יחוד קדושה וברכה וכ"כ וישבות כו' ויברך ויקדש. והם ג' סעודות שבשבת קודש: שפת אמת - תרמ"ו

בזמירות שבת קודש למעבד נשמתין ורוחין חדתין. דהנה כל המצות ומעש"ט ורצונות טובות של בנ"י מכל ששת ימי המעשה לית להון גדפין להיות פורחת למעלה עד בוא יום השבת בא להם חיות מעולם העליון בבחי' נשמה יתירה והם נקראים מלאכים. וזה שאנו אומרים שלום עליכם כו' בואכם לשלום כו' כי בשבת נעשה ונגמר פעולתו להיות נעשה מכל מצוה ורצון הטוב מלאך קיים. וזה שהוסיף משה יום אחד מדעתו למען יבא יום קבלת התורה בשבת בתיקון היום הנ"ל. והבן: תפארת שלמה עה"ת

שישו ושמחו בשמחת תורה כי טוב סחרה מכל סחורה. סחורה הוא ענין הסיבה והתפעלות שהאדם עושה טרם שמגיע לגוף העסק כידוע זה בעסק מסחר ומשא ומתן בענייני עולם הזה שיוכל האדם לפעמים לטרוח ולעשות סיבות והתפעלות לאיזה עסק ולא יעלה בידו ויהיה כל טרחתו למגן מה שאין כן בענין מסחר כל עסק התורה הגם שעוד לא יעלה בידו המכוון הנרצה עם כל זה גם הטירחא והסיבה התפעלות שעושה האדם כדי להשיג המכוון זה בעצמו נחשב לקבלת שכר בגוף עסק התורה כי חיים הוא לנו עוז ואורה. שעל ידי התורה נמצא הכח להכניע היצר הרע בעוז ואורה.וכו' ספר פרי צדיק חג הסכות - אות נב

כתב לי הה"ג החסיד המפורסם ר' נח האבד"ק פיעסעצנא, וז"ל: שמעתי מאדמו"ר הה"ק ר' חנוך העניך הכהן זצוק"ל מאלכסנדר, שאמר בשם הרבי ר' אלימלך, שאמר בזה"ל: עס איז עפיס שווער צוא זיין א גוטער איד? מען עסט גוט! און מען טרינק גוט! און מען שלאפט גוט! איז מען א גוטער יוד! עכד"ק: סיפורי אמת

בפסוק וכל העם רואים א"ה כו'. פי' כמ"ש אנכי ה' אלקיך. שראו בנ"י כ"א את שורש חיותו וראו עין בעין חלק נשמת ה' ממעל שיש לכל א'. ולא היו צריכין להאמין את הדיברות. רק ראו את הקולות שכך הוא כאשר ה' דובר: שפת אמת - תרל"ט

באבן עזרא הקשה על לא תחמוד. ותי'. ע"ש. אבל באמת נראה כי אף שיש חמדה לעניני עוה"ז. אך התשוקה צריך להיות באדם לקיים מאמר ה'. וזאת החמדה תגבור נגד כל החמדות שבעולם. ועל זה נאמר בטל רצונך מפני רצונו. ואפשר זה בא אחר קיום מ"ע באהבה. אך מקודם כ' סור מרע כפשוטו מגזירת המלך כדברי א"ע הנ"ל והבן: שפת אמת - תרל"ו

בשם הבעש"ט ז"ל. האדם יכול להשיג מה שהשיגו כל התנאים והאמוראים רק הגאות מעכב ואינו מניח להשיג. ועצבות נמשך ג"כ מגיאות. כי הוא מחשב בעצמו כפי גודל ערכי שאני איש חשוב מאד הי' צריך להיות לי התלהבות בשעת הללוי-ה בפחד למאד. אבל העיקר הוא פירוש המלות כאו"א לפי ערכו במעט חשבונות: בית אהרן דף ד טו"ג

קבלת התורה נק' עבודה כמ"ש בהוציאך כו' תעבדון את האלקים כו'. דכ' דע את אלקי אביך ועבדהו. כי מי שזוכה לדעת באמת מיד מטה לבו אליו ית'. והיא עבודה שבלב זו תפלה. היינו השתוקקות וכלות הנפש לדבקה בו. כאשר חכמים הגידו שיצאתה נשמתן של ישראל. וצריך להיות עיקר הרצון להדעת כדי שיבא לידי מעשה. ואבותינו שהבינו זאת הקדימו נעשה לנשמע. להודיע כי תכלית הדעת היא המעשה. ונחשב להם הדעת באמת למעשה. וזה הרמז ואנחנו לא נדע מה נעבוד את ה' עד בואנו שמה. פי' אל התורה שהיא הדעת. ואז הדעת והידיעה הכל אחד. רק שא"י להבין זאת על בורי' עד שזוכין לדעה האמיתית: שפת אמת - תרמ"ג

עליונים ששו ותחתונים עלזו בקבלת תורה הכתובה מסיני

ברוך שהחינו וקימנו לד' שנים של הרבצת התורה, ויה"ר על העתיד עד ביאת גואל בב"א

לע"נ מו"ר ברוך בן ר' יעקב ז"ל בורכרדט
נלב"ע ד' סיון תשס"ח תנצב"ה

לע"נ מו"ר גבריאל ב"ר משה חיים ז"ל פאללאק
נלב"ע י"ט שבט תשנ"ג תנצב"ה

יוצא לאור ע"י
מכון בית צדיקים - שידלוב סטאשוב
714 Park Ave Lakewood NJ 08701-2025
Fax: 1-732-730-1588 Tel: 1-732-901-6225
לקבל הגליון ע"י פאקס fax וכן להקדיש גליון לזכות, לרפו"ש, לע"נ או לזכות את הרבים - אחב"י ביותר מאלף מקומות בעולם קע"ה כ"י נא להתקשר להנ"ל
ידידכם נפתלי הירצל גאנצוויג

וישמע יתרו - אמרו רבותינו ששמע קריעת ים סוף, שכשנקרע הים נהם נהמה גדולה עד ששמעו כל מלכי מזרח ומערב. וזהו שנאמר (ישעיה ה, ל) וינהום עליו וגו' כנהמת ים. ואמרו ג"כ ששמע מלחמת עמלק. **וישמע** יתרו כהן מדין חתן. בגימטריא והנה קריעת הים ומלחמת עמלק. בעל הטורים

ושני בניה עמה אשר שם האחד גרשם כי אמר גר הייתי בארץ נכריה ושם האחד אליעזר כי אלקי אבי בעזרי ויצילני מחרב פרעה. צריך להבין השינוי לשון בפסוק אצל גרשם כתיב כי אמר גר הייתי וגו' ואצל אליעזר לא כתיב כי אמר אלקי אבי וגו', ויש לפרש על דרך הפשט כי אם היה כתוב שם כי אמר היה שייך לכתוב אלקי אבי היה בעזרי כמו שכתוב גר הייתי שקרא לו השם על מה שעבר עליו מכבר ואינו כעת ובאמת העזר מה' הוא תמיד בכל עת ובכל רגע ולכך לא אמר שם לשון עבר אלא לשון הוה אלקי אבי בעזרי שהוא תמיד בכל עת ובכל רגע ויצילני מחרב פרעה שהוא מעין המאורע שהיה גם בעזרתי אז להצילני מחרב פרעה ולכך לא כתיב שם כי אמר וגו' וקל להבין: דגל מחנה אפרים

או יאמר ואתה תחזה מכל העם. יש לומר על דרך (אבות פ"ד, מ"א) איזהו חכם הלומד מכל אדם וזהו החילוק שבין תואר חכם לתלמיד חכם והנה משה רבינו ע"ה היה חכם ורבן של כל ישראל והם היו בחינת תלמיד חכם, והוא שרימז ואתה שחכם אתה תחזה מכל העם היינו תוכל לראות ולחזות ולהשכיל מכל העם בתואר חכם הנזכר בגמרא שלומד מכל אדם: דגל מחנה אפרים

ועתה אם שמוע תשמעו בקולי ושמרתם את בריתי והייתם לי סגולה מכל העמים. פי' שתעשו המצות עם כ"כ הרבה שמחה ותענוג, והייתם לי סגולה מכל העמים, זה יהיה לכם חביב יותר מכל תענוגי ותאות העמים: כתבי הר' משה מידנר

הקדמת יתרו קודם קבלת התורה. נראה כי עמלק רצה להרוס מתן תורה. וע"י יתרו ניתקן מה שקילקל עמלק

וישמע יתרו. אמר ע"ז הגה"ק מוהרמ"ם זצ"ל מקאצק בזה"ל "יתרו האט דערהערט":

בשב"ק פ' יתרו נסע השינייווער רב לאביו הק' הצאנזער רב והתעלה מאד, וחשב שאם יסע לחג השבועות בוודאי יהא יותר התעלות אבל למעשה לא היה כן, אַז ש"ק פ' יתרו איז ג'ווען העכער.

או יאמר וידבר כו' לאמר כו' דהנה על ידי התורה אדם בא לידי דביקות וזהו את כל הדברים. לאמר אנכי ה' הוא הדביקות ואמונה: ספר נועם אלימלך

כי לבעבור נסות אתכם בא האלקים. פירוש, כי זה שאמר הקדוש ברוך הוא בעצמו אנכי ולא יהיה לך, נרשם ונחקק בלב כל איש ישראל עד שאפילו הקל שבקלים מוסר נפשו על קידוש שמו יתברך וזה לבעבור נסות שתעמדו בנסיון: ספר קדושת לוי

ענין הקדמת וישמע יתרו למ"ת. הוא ללמד דעת. לבל יתייאש שום איש ח"ו החפץ בחיים האמיתיים. ורואה בעצמו כי כבר עברו עליו עידן ועידנין. ואין נוגה לו להאיר עיניו ממחשכים. ושיטעום טעם חיים. ומהקדמה זו יחלץ חושים לבטוח בד' ולצפות לישועה. אם יתרו שלא היה הורתו ולידתו בקדושה. זכה להתקרב. ק"ו איש הישראלי. נצר מטע כרם ד'. בוודאי יוסיף אומץ לצפות ולשמוע וללמוד. עד עת בוא ישועתו. כמאמה"כ האלקי מקרוב אני. וגו'. וכמבואר במד' אני הוא שמקרב ואיני מרחק. וכמאמה"כ בחוץ לא ילין גר. דלתי לאורח אפתח. כי דלתי שמים פתוחות. וכל איש יש לו לצפות שיבוא היום שיתקבל לאורח. וזהו אשרי אדם שומע לי לשקוד על דלתותי יום יום. כי היא עצה לאדם שיהיה שומע ומייחל ומצפה. ואל יתייאש ח"ו. וע"י מה לשקוד על דלתותי יום יום. ואל יפול לבו על מה שעבר עליו מן הזמנים. רק ישקוד על דלתי שמים. ויהיה שומר ומצפה יום יום. אולי זה היום ירוחם ויתקרב. ויאירו עיניו באור החיים: תורת אמת

כדאיתא במדרש לץ תכה ופתי יערים כו'. דהנה מתן תורה הי' לתקן מעשה בראשית. כמ"ש ב' אלפים תהו. ובמתן תורה ניתקן העולם. ובאמת יש להבין למה עשרה מאמרות קיימים לעולם. וכל הבריאה קיימת במאמרו ית'. ועשרת הדיברות צריכין ג"כ להתקיים. רק שהוא חסרון המקבלים. והנה בנ"י מסרו נפשם לקבלת התורה והקדימו נעשה לנשמע. רק כל האומות היו צריכין לבטל עצמם לבנ"י. והי' ניתקן הכל. ובאמת נתבטלו כדכ' שמעו עמים ירגזון. לבד עמלק. אף שהבין גדולת בנ"י וממשלת השי"ת. עכ"ז בא וילחם ומסר נפשו ע"ז לרעה. ולכן הקב"ה ימחה את שמו. ויתרו תיקן שכל האומות נמשכו אחריו. ולא אחר עמלק. ובוודאי כל הקילקולים שנעשה אח"כ בעגל. הכל הי' ע"י עמלק הרשע ימח שמו: שפת אמת - שנת תרל"ה

ויסעו מרפידים פירוש גם על ידי זה יכולים ישראל לעורר שנאה על האומות על ידי שמונעים את עצמם מרפיון ידים מעצלות. וזהו מרפידים דהיינו לשון רפיון ידים ועצלות. ויבאו מדבר סיני רוצה לומר על ידי זה הם באים למדבר סיני דהיינו להוריד שנאה על האומות. ויחנו במדבר פירוש שגם זוכים שיחול חן גדול על דבורם. ויחן שם ישראל נגד ההר פירוש גם זה זוכים שזריחת השכינה הנקרא הר זורח עליהם שהם חונים נגד השכינה ואור זריחתה זורח עליהם: נועם אלימלך

ועתה אם שמוע תשמעו בקולי ושמרתם את בריתי והייתם לי סגולה מכל העמים וגו'. הענין הוא שישראל המה פנימיות של כל העולמות. לא מבעיא בזה העולם בודאי שהגוים הם קליפות סביב הפרי, כל גוים סבבוני, זאת ירושלים בתוך הגוים וכו', אלא אפילו בהעולמות העליונים גם כן ישראל המה הפנימיות של כל העולמות והשפע הולך דרך ישראל כידוע מספרים הקדושים. והנה סגולה פירש רש"י אוצר חביב. והנה מדרך האוצר להיות גנוז בחדרים הפנימיים בפנימיות הבית, וזהו והייתם לי סגולה מכל העמים שאתם תהיו הפנימיות של העולם, וקל להבין: מאור ושמש

על התורה ועל העבודה

מי כמכה נאדר בקדש נורא תהלות עושה פלא. הפלא הגדול ביותר, שאם כי נאדר בקודש הוא ונורא תהלות, בכ"ז מקבל הוא נחי"ר מהאדם השפל: הס"ק מסלאנים

עזי וזמרת י-ה ויהי לי לישועה י"ל עד"ז דהנה מי שלא הי' בצרה מעולם אינו יכול כל כך לומר שירות ותשבחות לפניו ית"ש כמו מי שהי' לו צרה וניצל ממנה כי הוא מרגיש יותר הישועה וזה עזי וזמרת י-ה ויהי לי לישועה פי' אם אדם בא לישועה מעוז ומתוקף הדינים אזי יש בכח שכלו לומר זמירות ותשבחות לפניו ית"ש וד"ל: אהבת שלום

או יאמר כי אני ה' רופאך. על דרך שקבלתי מן אא"ז זללה"ה שכל היסורין הבאים על אדם רחמנא ליצלן הוא מחמת שיש חסרון כזה בשכינה כביכול שאין היחוד בשלימות ועל כן השי"ת שולח עליו יסורים כדי לעוררו להתפלל על חסרון השכינה כביכול כמו שכתוב (שיר השירים ב', ה') כי חולת אהבה אני ויראה לעורר אהבה רבה ליחד קודשא ברוך הוא ושכינתיה ביחוד אמת בשלימות בלי שום חסרון ואז ממילא יסתלק הדינים והיסורים מעליו, והוא שמרמז הפסוק כי אני ה' היינו שיהיה אני שהוא השכינה עם ה' שיהיה יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה הוא רופאך היינו רפואה שלך כי אז ממילא מסתלק ובטל כל היסורים ונמתק כל הדינים והבן: ספר דגל מחנה אפרים

ויאמר ה' אל משה כו' הנני ממטיר לכם לחם מן השמים פירוש הנני פירושו בדבר ההוה תמיד כלומר שהשם יתברך אומר מה שאתם אומרים שצריכים לפרנסה אני תמיד בכל עת מוכן ומזומן לפרנס ולתת לכל איש מידי יום ביומו

ובהעיר לב י"ל, כי בדיעה מיושבת ובכוונה גדולה עשה זה משרע"ה רבן של כל הנביאים. דהנה י"ב חדשי השנה. הם נגד י"ב צירופי הוי"ה הק' כנודע מספה"ק. וכל צירוף יוצא מפסוק מר"ת או מס"ת. וכל צירוף הק' שהיו"ד קודמת לה'. וכן הוא"ו קודם לה'. אז החסדים והרחמים גוברים בחודש ההוא. ואם ח"ו להיפך שהשני הה"ן קודמין אל י"ו. אזי תגבורת הדינין ר"ל. וכמבואר בתזוה"ק. והצירוף של חודש טבת. יוצא מפסוק (תהלים לד, ד) של גדלו לה' את"י ונרוממ"ה שמ"ו יחדי"ו. מהס"ת. ואז הה"ן קודמין אל י"ו. ולכך אז תגבורת הדינין ר"ל. וכמבואר בזוה"ק בסוד ותצפנהו שלשה ירחים (שמות ב, ו). וצירוף של חודש שבט יוצא מפסוק (ויקרא כז, לג) ואם ה"מר י"מירנו ו"היה ה"וא ותמורתו יהיה קודש. מהר"ת. ומחמשה עשר בשבט מתחיל להאיר. וי"ה. כסדרן. ומאז אין תגבורת הדינין. ספר אוהב ישראל - ראש חדש שבט וט"ו בו

הרה"ק רבי אורי מסטרעליסק זצללה"ה אמר שגם בימינו יורד מן מן השמים, כי עינינו הראות בעיר בראד, מתהלך יהודי בליל ששי ואין בידו פרוטה לפורטה כדי לקנות צרכי שבת, ובליל שבת אנו רואין שבביתו השולחן שבת ערוך ועליו נרות דולקים, וחלות ויין ודגים ובשר וכל מטעמים, אין זה כי אם מן שירד לו מן השמים: אמרי קדוש

אל יצא איש ממקמו - אינו צריך לצאת ממקומו לבקש פרנסת היום שהרי מאתמול הכינותי לו. חזקוני

פרנסתו מהשמים. ויצא העם ולקטו כו' פירוש אך כשאדם הוא מחוסר הבטחון ויוצא מהגדר הנכון והראוי לבטוח בה'. ולקטו דבר יום ביומו פירוש צריך להתחדש אליו הלקיטה מחדש כי אם היה בוטח בלב נאמן היתה פרנסתו מזומנת לו שלא בצער ועבדות כלל כי אם כמטר הזה ההולך שלא ביגיעה וזהו ויצא העם ולקטו כו'. ספר נועם אלימלך

ויאמרו איש אל אחיו מן הוא הרה"ק ר' דוד מלעלוב זי"ע, פגע בו צדיק אחד ושאל אותו איזה דברי תורה אמר הרבי, והשיבו, שאמר מה שהתורה קורא את המן בשם זה, על שם כי לא ידעו מה הוא, הנה המן היה דבר רוחני, וכל מי שאכלו היה מתעלה ביותר מדי יום יום ביומו עד שלמחרתו לא היה מכיר האחד את חבירו ושאל עליו מן הוא, כלומר מי הוא זה, כי לא הכירו כי נתעלה ביותר: שיח שרפי קודש ח"א, אות רט' – פתגמין קדישין

ראו כי ה' וגו' פירשתי למעלה, (בפסוק כב) שנתכוין משה לומר להם כי מצוה זו אינו צריך לאומרה הוא להם, אלא הנה הם רואים אותה, כי ה' נותן המצוה ממנו להם, בלי שום אמצעי, כמו שפירשתי בפסוק (שם) ויגידו וגו', וזה למעלת השבת, כי יראו ישראל הדבר בחוש הראות, ואומרו אל יצא איש, פירוש כי ה' לא הוריד המן לצד שלא יצטרכו לצאת איש ממקומו וגו', ועיין מה שכתבתי בפסוק עד אנה מאנתם: אור החיים

ויבא עמלק וגו' להיות שנתעצלו בתורה שנמשלה (תענית ז) למים ולאש דכתיב (ירמיה כג כט) הלא כה דברי כאש, ולא נתעסקו במלחמתה של תורה, לזה הענישם בצמאון, כנגד בחינת המים, ובאש, המלחמה של עמלק: אור החיים

לע"נ מו"ר ברוך בן ר' יעקב ז"ל
בורכרדט
נלב"ע ד' סיון תשס"ח
ת.נ.צ.ב.ה.

יוצא לאור ע"י
מכון בית צדיקים - שידלוב סטאשוב
714 Park Ave Lakewood NJ 08701-2025
Fax: 1-732-730-1588 Tel: 1-732-901-6225
לקבל הגליון ע"י פאקס fax וכן להקדיש גליון לזכות, לרפו"ש, לע"נ או לזכות את הרבים - אחב"י ביותר מאלף מקומות בעולם קע"ה כ"י נא להתקשר להנ"ל
ידידכם נפתלי הירצל גאנצווייג

ויהי בשלח. לא אמר בצאת ישראל ממצרים, יראה שהודיענו התאמתות רצונו יתי' ויציאת כוונתו אל הפועל, שהוכרח פרעה להוציא את בני ישראל מארצו לחירות עולם ולחפשית הנצחית, כפי המכוון במלת בשלח בשי"ן פתוחה ודגושת הלמ"ד שהוא מן הכבד, להורות על השלוחים הגמורים והחלוטים, דבנין הקל יורה על השליחות שהיא לחזרה, כמו בשלח שאול וישמרו את הבית, וזה הענין לא היה מבואר בלשון בצאת ישראל:הכתב והקבלה

ויהי בשלח. ולא נחם אלקים דרך ארץ פלשתים. אף על פי שהכוונה הא-לקית היתה להוליך את ישראל להר סיני לקבל התורה ומשם לארץ ישראל, כאמרו ולקחתי אתכם לי לעם והבאתי אתכם אל הארץ מכל מקום הכונה עתה היתה להוליכם לים סוף אשר לא היה דרך לאחד מאלה, וזה להטביע שם את פרעה וחילו, על דרך ומשכתי אליך אל נחל קישון את סיסרא, והנה הדרך הישר והקצר ללכת ממצרים לים סוף היה דרך ארץ פלשתים, אמר שהא-ל יתברך לא רצה לנחותם באותו הדרך: ספורנו עה"ת

ויהי בשלח פרעה את העם - לרבות ערב רב ואיקטורין ששלח עמהם. חזקוני

המכוין בשירת הים בכל יום לאמרה בקול ובשמחה רבה כאלו אותה שעה יצא ממצרים, מוחלין לו כל עוונותיו, שהרי אמרו במדרש ויסע משה את ישראל מים סוף שהסיעם מעוונותיהם, שנמחלו העוונות ע"י השירה שאמרו, והנה אחר שצונו ה' לומר שירה זו בכל יום כדכתיב ויאמרו לאמר, וכדכתב רשב"י שרצה לומר שנאמר אותה בכל יום בשמחה רבה כשעה ראשונה שאמרנו אותה, ודאי כח סגולתה כל יום כשעה ראשונה למהדרין: ספר חרדים מצות התשובה פ"ז

שירתא דמטרוניתא לקב"ה, תנינן כל בר נש דאמר שירתא דא בכל יומא ומיכוין בה, זכי למימרא לזימנא דאתי דהא אית בה עלמא דעבר, ואית בה עלמא דאתי, ואית בה קשרי מהימנותא, ואית בה יומי דמלכא משיחא, ותלי עלה כל אינון תושבחן אחרנין דקאמרי עילאי ותתאי: זוהר הקי' פ' בשלח ח"ב נד ב

ויאמינו בה' ובמשה עבדו אז ישיר משה. יש לומר בזה כשהאמינו בה' וגם האמינו שמשה הוא עבדו שהוא צדיק אז ישיר משה היינו אז היה יכול משה לומר שירה והמשכיל יבין: ספר דגל מחנה אפרים

פעם אחת בט"ו בשבט בהיות הגביר הירש ליב קאצקער בצל קורת הגה"ק מורנו הרב מנחם מנדל מקאצק, צוה להושיט לו דג מלוח בתורת כיבוד, והוציא את הרוגיגן מתוכו ונתן לו באמרו בזה הלשון הירש ליב עס-רוגיגן (את רוגין) והשומעים זאת לא ידעו פתרון דבריו אלה, עד לפני חג הסוכות בשנה ההוא בעת המלחמה הנוראה שלא היה באפשרי להשיג אתרוגים למדינתנו שהי' מצוינה בגייסות הי' הירש ליב בחוץ לארץ ועלה בידו להשיג אתרוג יפה מאד והביאו בשלום להה"ק הנ"ל ואז אמרו כי אל זאת רמזו דברי קדשו, ובדרך אגב נלמד מדבריו הקי' להתפלל על אתרוג הדר וכשר עוד מט"ו בשבט וכמו שכתב בספר בני יששכר לחודש שבט מ"ב ר"ה לאילן כו' עיי"ש: ספר שיח שרפי קודש

יזהר לומר פסוקי דזמרה בשמחה ובטוב לבב, ובפרט שירת הים כי זהו שלימת הנפש: סדר היום להרה"ק ר' אשר מסטאלין

כי בשירת הים יש הכל מה שהיה ומה שעתיד להיות וכל הענינים שצריך האדם הכל נכלל בשירת הים. ואמר אם יאמר האדם שירת הים בכל לב ובמסירת נפש כל א' לפי מה שהוא יתוקן כל ענייניו בגוף ונפש: בית אהרן צג ד

בשעה שאנו אומרים ומספרים הנסים שעשה ה' יתברך עמנו צריך להתעורר להאמין ולידע שגם בזמן הזה נתעורר אותן האורות ואותה הבחינה עצמה של קריעת ים סוף. רק ישראל צריכין להשיג החיות והיגיעה של הדבר. ואם נצטרך בוודאי יתבקע הים, רק לעת עתה צריך לקרוע את הים החומרי והגשמי והתאוות רעות וימסרו נפשם באמת להקבה עזי וזמרת י-ה יו"ד יתירה ע"ש המחשבה נאמרה אז ישיר י' יתירה וכן נאדרי בכח העיקר הוא המחשבה כי זהו כל הנקודה של בר ישראל שיקשר המחשבה לה': בית אהרן צא ד

אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת לה' ויאמרו לאמר וכו'. - **או** יאמר על דרך שביארנו במקום אחר שעיקר התענוג והשמחה הוא שזכינו לעבוד את בוראינו בורא עולמות עליונים ותחתונים עד אין קץ וכל העולמות עובדים אותו שרפים וחיות ואופנים ואעפ"כ יעקב בחר לו י-ה שיהיו עובדים אותו. ונמצא שהעבודה שאנו עובדים את בוראינו היא עצמ' תענוג גדול לנו וזהו אז ישיר משה ובני ישראל ומפר' המקרא מה היא שירתם ושמחתם ואמר את השירה הזאת לה' פי' על שזכו לאמר שירה לפני המקום וזהו ויאמרו לאמר רצה לומר שכל אמירתם היה על שזכו לאמר: (קדושת לוי)

על התורה ועל העבודה

אמונה - ותפלה ברוממות הקול

... ובעבור כי הקב"ה לא יעשה אות ומופת בכל דור לעיני כל רשע או כופר, יצוה אותנו שנעשה תמיד זכרון ואות לאשר ראו עינינו, ונעתיק הדבר אל בנינו, ובניהם לבניהם, ובניהם לדור אחרון והחמיר מאד בענין הזה כמו שחייב כרת באכילת חמץ (לעיל יב טו) ובעזיבת הפסח (במדבר ט יג), והצריך שנכתוב כל מה שנראה אלינו באותות ובמופתים על ידינו ועל בין עינינו, ולכתוב אותו עוד על פתחי הבתים במזוזות, ושנזכיר זה בפינו בבקר ובערב, כמו שאמרו (ברכות כא) אמת ויציב דאורייתא, ממה שכתוב (דברים טז ג) למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חייך, ושנעשה סכה בכל שנה: ... **ולפיכך** אמרו (אבות פ"ב מ"א) הוי זהיר במצוה קלה כבחמורה שכולן חמודות וחביבות מאד, שבכל שעה אדם מודה בהן לאלקיו, וכוונת כל המצות שנאמין באלהינו ונודה אליו שהוא בראנו, והיא כוונת היצירה, שאין לנו טעם אחר ביצירה הראשונה, ואין אל עליון חפץ בתחתונים מלבד שידע האדם ויודה לאלקיו שבראו, וכוונת רוממות הקול בתפלות וכוונת בתי הכנסיות וזכות תפלת הרבים, זהו שיהיה לבני אדם מקום יתקבצו ויודו לא-ל שבראם והמציאם ויפרסמו זה ויאמרו לפניו בריותיך אנחנו, וזו כוונתם במה שאמרו ז"ל (ירושלמי תענית פ"ב ה"א) ויקראו אל אלקים בחזקה (יונה ג ח), מכאן אתה למד שתפלה צריכה קול, חציפא נצח לבישה (עי' ערוך ערך חצף): רמב"ן

ולא ישמיע קולו וכו'. דהוי מקטני אמנה גם למדו מתפילת חנה ועיין באליהו זוטא מזה, ועוד כתבתי בשם מלבושי יום טוב כל זה בתפילת שמונה עשרה בלחש, אבל נוהגין בכל אלו הארצות בפיוטים

בשם מו"ז ז"ל כי העשרה מאמרות ועשר מכות ועשרת הדברות הכל אחד כו'. כי המאמרות היו בכלל. ואח"כ בפרטות לתקן ולהעמיד כ"ד על מקומו ואז יש גלות ויגיעות רבות לברר כל הפרטים. ואח"כ חזר וכלל. וכלל האחרון אחר הפרט הוא קיים לעד. וניתקנו אח"כ העשרה מאמרות ונעשה מהם דיברות כי דיבור הוא מפורש ומבורר יותר ממאמר. ולכן בשבת ניתנה תורה. ושבת ניתן אחר יצ"מ כי אחר הגאולה נתגלה בחי' השבת שהוא התגלות האמת אשר לו המלוכה. כמ"ש במד' הנ"ל במה אני ייגע כו'. וכיון שזה נקי' יגיעה ממילא השבת שנק' מנוחה נתבטל בו כעס אויל. לכן כל שבת הוא זכר ליצ"מ שקודם יצ"מ לא הי' יכול להתגלות בחי' השבת כנ"ל: שפת אמת- תרל"ט

יצאו כל צבאות ה' מא"מ. [במכילתא] כל לרבות צבא מעלה ומטה. וכמו כן בבנ"י עצמם הי' הגאולה בנפש ובגוף ששניהם היו ת"י מצרים. וכמו כן אחר שיצאנו ממצרים בגוף ונפש. כך הכניסנו הקב"ה לקבלת מלכות שמים בגוף ובנפש. ומצוה ראשונה בפסח שהוא תיקון הגוף מ"ע ול"ת לאברים וגידין. ואח"כ קבלת התורה תיקון הנפש. ולכן ד' פרשיות בתפילין. שנים ליצ"מ בגוף ונפש. ושנים לקבלת התורה והמצות בנפש וגוף: שפת אמת - תרס"ד

אַ גוטין שבת !!!

וכיוצא בהן שמגביהין קולם וצועקים בקול רם עד שהנכרים מלעיגין על זה. ונצטערתי מימי לדעת מאין בא זה המנהג כי מנהגן של ישראל תורה היא עד שהאיר ה' את עיני וראיתי דרמב"ן סוף פרשת בא שכתב בזה הלשון וכוונת רוממת הקולות בתפילות וכו' כמו שאמרו חז"ל ויקראו אל האלקים בחזקה מכאן אתה למד שתפילה צריכה קול, עד כאן, ועיין לעיל סימן צ"ה סעיף ג': ספר אליהו רבה או"ח - סימן קא ד'

ומה... שחילק המג"א בסק"ד דבדאיכא ששה שלא התפללו מתפלל הש"ץ בלחש ובליכא ששה יתחיל מיד בקול רם דהא עיקר הכוונה משום קדושה, אין כוונתו דבדאיכא ששה יצטרך בלחש משום דין תפלה בצבור בלחש, דזה ליכא כלל כיון שאין שם י' מתפללין וגם בלא זה הא לא בשביל זה צריך הש"ץ להתפלל בלחש דמה שמתפלל בקול רם הוא נמי במעלת תפלה בצבור כיון שהוא מתקנות התפלה בצבור והוי אף שמתפלל לבדו כמתפללין כולן ורק כדי להסדיר תפלתו צריך להתפלל בלחש כדאיתא בסוף ר"ה וכן איתא במג"א סי' קכ"ד סק"ג אף לדינא.: איגרת משה או"ח ח"א סי' כ"ה כמעט בסופו

בשם הה"ק הר"ר דוד מלעלוב זי"ע שפ"א קודם חג הפסח עבר עליו אורח ולא הי' לו מה ליתן לאכול, והי' לו שמורה על חג הפסח, ובישל ממנו מאכל, ונתן לו לאכול, ואמר עיקר השמירה לשמור מחמץ, וכתיב ושמרתם את המצות ודרשו חז"ל (מכילתא פר' בא פ"ט) מצוה הבאה לידך אל תחמיצנה, ומקיים כעת דין שמירת המצוה, והשי"ת יזמין לו שמורה אחרת על חג הפסח, והבן: ספר שיח שרפי קודש

לזכר עולם יהיה צדיק

יומא דהילולא קדישא של הר"ר משה לייב סאסאווער ד' שבט תקס"ז זיעוכיי"א

וממשפחתו נמשך אדמור"י שידלוב והמגיד מסטאשוב

יומא דהילולא קדישא ה' שבט תרס"ה השפת אמת

יומא דהילולא קדישא ז' שבט תקע"ד הר"ר דוד מלעלוב

זכותם יגן עלינו ועל כל ישראל

יוצא לאור ע"י

מכון בית צדיקים - שידלוב סטאשוב

714 Park Ave Lakewood NJ 08701-2025

Fax: 1-732-730-1588 Tel: 1-732-901-6225

לקבל הגליון ע"י פאקס fax וכן להקדיש גליון לזכות, לרפו"ש, לע"נ או לזכות את הרבים - אחב"י ביותר מאלף מקומות בעולם קע"ה כ"י נא להתקשר להנ"ל

ידידכם נפתלי הירצל גאנצוויג

ויאמר ה' אל משה אמר לשון אמירה רכה, גם הזכיר שם הרחמים, לא לצד המשתלח אליו אלא לצד השליח שהוזכר בסמוך אל משה, כי הם דברים שישמח בהם צדיק כי חזה נקם, לזה אמר לשון אמירה, והזכרת שם הרחמים כי הם דברים הסועדים את לבו:
עוד לצד שלא היה ה' שולח המכה תיכף ומיד עד שהיה שולח להתרות בו קודם, למר שבוע אחד ולמר שלש שבועות (שמו"ר ט יב), וזה הוא ממדת החסד והרחמים, לזה אמר לשון אמירה וזכרון שם הרחמים עוד ירצה על דרך שפירשתי למעלה בפרשת וארא (ו ב), כי אפילו מדת הרחמים הסכימה בשמחה לעשות דין ולהנקם מאויב זה: אור החיים

בא. עולה בגימטריא ג'. רמז לו ג' מכות יביא עוד עליו. בעל הטורים

בא אל פרעה, הנני מביא מחר ארבה בגבולך. תימא שלא מצינו שאמר הקב"ה מכת ארבה וא"כ למה הזכיר אותה ומפרש בפשטי הר"מ מקוצי שלא כלה הברד לפי שנכנע מעט ואחר שנכנע הוסיף לחטא, ואמר לו משה אם אינך משלח את עמי בשביל שראית שלא כלה הברד אמר הנני מביא דבר אחר שיכלה הכל והיינו הארבה וזהו שנאמר ויאכל את כל עשב הארץ ואת כל פרי העץ אשר הותיר הברד, ורבינו יוסף ב"ש פי' כי ודאי אמר הקב"ה למשה מכת ארבה אלא לקצר הדברים לא נכתבה כדי לכתוב מה שאמרו לו עבדיו הטרם תדע ומה שאמר פרעה למשה ולאהרן יהי כן וגו' כי דרך המקראות לקצר לשונם כמו שמצינו שאמר משה הוא אשר דבר ה' לאמר בקרבי אקדש אע"פ שלא מצינו בהדיא שדבר שאמר ה' כן: פירוש הריב"א

יש ללמוד ק"ו ממה שהכביד הקב"ה לב פרעה ע"י שלא רצה להכניע עצמו להשי"ת. אף שע"י המכות רצה לשוב. מ"מ כיון שמעצמו לא השפיל עצמו כדכ' מאנת לענות מפני. ע"י"ז הכביד לבו שלא לשוב ע"י המכות. ק"ו מדה טובה מרובה בנ"י אשר חפצים באמת לשוב להשי"ת ומה שא"י ע"י הטרדות ויגיעת היצה"ר יעזור להם השי"ת לגבור נגדו לשוב לטוב: שפת אמת- תרל"ה

ידוע שהרה"ר משה לייב סאסאווער זי"ע בליל ש"ק פרשת בא אחר התפילה פרץ הרה"ק וכולם באמירת הלל בשמחה רבה ברוב התלהבות, ולא בתורת מנהג ולא בכל שנה, אלא כך היתה, כשהגיע לאותה דרגא של יציאת מצרים אמר הלל להודות לה': מפי השמועה

נודע ומקובל בשם רבינו הקדוש החוזה מלובלין זי"ע שאמר ברמז על הפרשיות, בא - הוא ימים הראשונים של פסח, בשלח - הוא ימים האחרונים ז' וח' של פסח, יתרו - מתן תורה, הוא שבועות, משפטים- הוא ראש השנה ויום הכפורים, ימי המשפט, תרומה - הוא רמז לסוכות, שהוא אהל המשכן, סוכה דירת עראי, תצוה – חנוכה, שמן זית זך, תשא – פורים, וכמו שאמרו חז"ל במגילה (מגילה יג:) הקדמתי שקליכם לשקליו של המן, עכדו"ה. חיים ושלום, פ' ויצא ד"ה אשר , מט' ב'

חלון לחג הפסח - כשהיה הרה"ק ר' אברהם אלימלך מקארלין הי"ד בצפת בפר' בא תרצ"ג אמר בליל חמישי מזקנו הרה"ק הבית אהרן זי"ע שאמר כי בפרשת בא נפתח חלון לפסח, לכן צריך להשגיח על הספרים שלא להניחם על השלחן שיש עליו חמץ: כת' ר' מנשה הכהן ראזנפעלד ז"ל – מטה אהרן

בשם החי' הריי"מ זי"ע, החודש שבט נקרא על שם לשון שבט, בהחודש הזה דערלאנגט מען פון הימעל החידושי תורה מה שאדם יחדש כל השנה, וזהו (ר"ה דף ב) בית שמאי אומרים באחד בשבט ראש השנה לאילנות כי האדם נקרא אילן כי האדם עץ השדה (דברים כ) ומחמת שבית שמאי הם חריפי טפי משום זה ראש השנה שלהם קודם לבית הלל באחד בשבט, ולבית הלל בט"ו בו. והבן [ועיין בס' הזכות לט"ו בשבט]: ספר שיח שרפי קודש

ומשה ואהרן עשו את כל המופתים האלה לפני פרעה ויחזק ד' את לב פרעה ויש לדקדק מה בא הכתוב להשמיענו אלא יש לפרש שזה קאי על הפסוק שלאחריו שבשביל זה נענש פרעה שחיזק ד' את לבו בשביל שלא שם על לבו שמה' היו הנפלאות האלה כי כשהצדיק עושה נפלאות אזי שורה עליו רוח הקודש וקדושה והכל יכולים להבין שמה' היתה זאת ופרעה הרשע לא רצה לשום על לבו זאת וזה שאמר הכתוב ומשה ואהרן כו' לפני פרעה רוצה לומר שאדם אחר היה יכול להבין שמשה ואהרן לא עשו כלום אלא שמה' היתה זאת רק לפני פרעה רוצה לומר בעיניו היה שמשה ואהרן עשו זאת מעצמם ולא רצה לשום על לבו שמה' הוא זאת ולכך נענש שחיזק ד' את לבו: ספר נועם אלימלך

החודש הזה ליכם ר'אש ח'דשים. הר"ת היוצא מזה הוא ר"ת (איכה ג' כ"ג) ח'דשים ל'בקרים ר'בה א'מונתיך. ראש וראשון לכל עניני עבודת ה' הוא ענין אמונה פשוטה, לא להסתמך על חכמות והשגות, וכמו שמצינו אצל משה דכתיב בו אשר ידעו ה' פנים אל פנים ומ"מ לא סמך על חכמתו רק עבד את ה' בבחינת אמונה, כמ"ד כי עבד נאמן קראת לו, ר"ל שעבד באמונה: דברי שמואל

לכו עבדו את ה' כדברכ"ם. פירוש העבודה תהיה טובה כמו הדיבור והבן: בית אהרן

על התורה ועל העבודה

והוצאתי את צבאותי וכו' מארץ מצרים בשפטים גדולים. בשם הה"ק מקאצק זי"ע, כמו שבריאת העולם הי' ע"י עשרה מאמרות כן יצי"מ הי' העשר מכות ביטול עשרה מאמרות למצרים ולעומתם נפתח לישראל העשרה מאמרות: ספר שיח שרפי קודש

במדרש מי זה מלך הכבוד כו' מלך ב"ו אין רוכבין על סוסו כו'. פי' כי מי שיש לו כבוד מאנשים אינו מלך הכבוד כי אין הכבוד רק מאנשים המכבדין אותו ונמצא נצרך להאנשים ובלעדם אין לו כבוד. אבל הקב"ה שנותן כבוד לכל מי שרוצה נק' מלך הכבוד שהכבוד שלו לתת למי שחפץ: שפת אמת - תרל"ד

שם תמוה לכאורה מ"ט עשה השי"ת להמצרים נסים כאלו. וחזינן מכאן חדוש גדול דהקב"ה מעניש רק בשביל התועלת הבאה מזה, וכהא דנאמר בכל מכה טעם, ובר"פ בא, וכיון שהיתה התועלת מן המכה אף באופן שישארו החטה והכסמת, עשה אף בדרך נס שלא יופסדו מהברד, כדי שיהיה להם חיותם. ומזה ידעינן דהדי' מיתות ב"ד הוא ג"כ רק לתועלת הכפרה וכדביאר מהרש"א [סנהדרין סד ב] בטעם אין עונשין מן הדין שמחמת חומרתו לא יתכפר בהמיתה: דרש משה

יש ללמוד מפרשה זו שצוה המקום ב"ה לומר לבנ"י זאת הפרשה אם כי לא שמעו מקוצר רוח כו'. עכ"ז נשאר בוודאי בהם קצת רושם מדיבורים אלו אשר אחר הגאולה נתברר להם למפרע כל הדיבורים. כי נמצא קצת ידיעה בלב אדם. אשר הש"י בוחן כליות ולב. מבין זאת המחשבה. מה שאדם עצמו לא יוכל להרגיש כמ"ש חז"ל עד שלא נוצרה המחשבה בלבו של אדם הוא מבין: שפת אמת תרל"ט

[א] מרגלא בפומיה של עמי הארץ, שכל זמן שלא אמרו מזמור שיר ליום השבת, אף על גב שכבר הוא לילה לא חל שבת, אל תאבה ואל תשמע, רחמנא ליצלן מהאי דעתא, כי שבת ממילא בא. ולכן צריך כל אדם ליזהר שעל כל פנים שעה קודם הלילה בחורף להדליק הנרות אף שלא קראו עדיין לבית הכנסת. והאוהב את נפשו שלא יבוא לידי חילול שבת, אזי מן ראש חודש חשוון עד ראש חודש שבט לא יאוחר אף רגע אחת שבשעה חצי ד' על הזייגער [שעון] לאחר חצות בערב שבת כבר יהיה כל הנרות דולקות, והקדרות טמונים, ויקבל שבת, ואז ילך לבטח. ואם יתאחר מעט מכניס עצמו בסכנה גדולה מאוד. ומכל שכן כשיש בית הכנסת בעיר, אזי תיכף כשקבלו הקהל שבת חל השבת על כולם בעל כרחם, אפילו הוא עדיין יום גדול. ועל כל פנים כשהזייגער מכה ד' אזי אסור לכל אדם לעשות שום מלאכה והעובר על זה הוא מחלל שבת וצריך תשובה וסליחה וכפרה: ספר זכרו תורת משה - סימן ז קבלת שבת (רס"א ורס"ג):

יומא דהילולא קדישא - רבי משולם זושא מאניפולי - ב' שבט תק"ס

מספרים מהרה"ק הר' זושא זצ"ל שהלך בדרך לתומו ובא לנגדו ערל וביקש ממנו שיסייעהו להעמיד את העגלה שלו עם שחת שקורין הי' שנפלה ואמר לו שאינו יכול, והשיב לו הערל יכול אתה ואינך רוצה, ואמר ע"ז הרה"ק הנ"ל שרמזו לו שההא תתאי נפלה וביכלתו להעמידה רק שאינו רוצה ע"ש: ספר שיח שרפי קודש

שבת מברכים שבט
ראשי תיבות שבט -
שמחה **ב**שורות **ט**ובות
שנתבשר **ב**שורות **ט**ובות
שמרם **ב**רכם **ט**הרם

ושבט... בעולם, היינו שזמן חודש שבט מסוגל לזה שכל איש ואיש אפי' שעדיין בריחוק מקום יכול לבוא לבחי' זו להיות נקרא צדיק אוכל לשובע נפשו. ולפי סדר הדגלים מיוחס החודש הזה לאשר שנתברך בשמן שיש בו ג"כ ענין התהפכות, שהרי שמן מחכים אף שזית משכח, ומשום דע"י כתישה נשתנה ונתהפך מרע לטוב. וכן הוא באדם, ע"י ביטוש וכתישה וכמ"ש הזוה"ק האי אעא דלא סליק בי' נהורא מבטשין לי' כן גופא דלא סליק בי' נהורא דנשמתא. וקרקבן או המסס בנפש, שענינו לברר המאכל לדחות הפסולת לחוץ וחלקי הזן משלח לכבד ומשם ללב עד שנהפך ליתן חיים באוכל, והכל ענין אחד: ספר שם משמואל פרשת וארא - לשבת ור"ח שבט

יומא דהילולא קדישא - רבי שמחה בונים מאוטבוצק - ב' שבט תרס"ז

הצדיק ר' בונם מאטוואצק נפטר בטבריה והיה דר מקודם בירושלים ושאל בחייו היכן טמון האר"י הקדוש ואמרו לו בצפת ושאל מי שוכב אצלו ואמרו כי השדי חמד מונח שם והישמעאלים גנבו אותו מקברו אך על פי נס נמצא למחרתו. ושאל מי טמון בטבריה והשיבו הצדיק רבי מנדל מוויטעפסק ושאל אם יש מקום פנוי שם והשיבו הן ואמר שאין לו נפקא מינה אך שואל פשוט על המקומות הקדושים בארץ ישראל ועשה הדבר כאין, אחר כך נסע לטבריה לרחוץ בחמין דשם ופתאום התעלף ומת וקברו אותו שם אצל הקבר דוויטעפסקער: ספר שיח שרפי קודש

עה"פ רצון יראיו יעשה. (תהלים קמה) פי'. שהשי"ת ברא ועשה את הרצון עצמו, אך צריך האדם שירצה את הרצון, מען ברויך ציא ווילן דעם רצון. והבן: הר"ר העניך מאלכסנדר

לע"נ הרב דוד דוב בן יונתן בנימין זצ"ל
האלענדער – רב של ההאיברו אליענס, ברוקלין נ.י.
נלב"ע כ"ד טבת תשס"ט
ת.נ.צ.ב.ה.
היות שלא הניח אחריו זש"ק מבקשים ללמוד משניות לע"נ

יוצא לאור ע"י
מכון בית צדיקים - שידלוב סטאשוב
714 Park Ave Lakewood NJ 08701-2025
Fax: 1-732-730-1588 Tel: 1-732-901-6225
לקבל הגליון ע"י פאקס fax וכן להקדיש גליון לזכות, לרפו"ש, לע"נ או לזכות את הרבים - אחב"י ביותר מאלף מקומות בעולם קע"ה כ"י נא להתקשר להנ"ל
ידידכם נפתלי הירצל גאנצווייג

וארא. רש"י הקדוש מפרש על זה וארא אל האבות ועל זה אמר האדמו"ר מקראשנעוויץ זצ"ל בשם הגה"ק ש"ב מפרשיסחא זצ"ל זכותו יגן עלינו איך האבע מיך בעוויזען עטץ זאלט וויסען וועהר איך בין "אל" אבות עכל"ק ודפח"ח והמבי": ספר שיח שרפי קודש

וארא אל אברהם אל יצחק ואל יעקב בא-ל ש-די ושמי ה' וגו'. והנה הרב אבן עזרא התמיה על שם ש-די שאמרו חז"ל (חגיגה יב.) טעם לשם הזה שאמר לעולמו די. ותמיה וכי בשביל פעם אחת מה דהוה הוה יקרא שם הבורא יתברך לעולם ועד בשם ש-די. ולפי דרכינו הענין מבואר, כידוע פירוש הפסוק (תהלים קיט, פט) לעולם ה' דברך נצב בשמים, שבכל רגע ורגע שופע הקב"ה בכל דבר החיות ומהוהו וצריך תמיד להיות כח מגביל להגבילו שלא יתפשט וזה בשם ש-די כמו שאמר אז לעולמו די כן בכל פעם מתהוה על ידי שם זה הגבול והעמדה לכל דבר. ומן הידוע כאשר כבר כתבנו באורך כי יש סדר המסודר מששת ימי בראשית ואופן בתוך אופן להשתנות כאשר ירצה הבורא ב"ה לפי מעשה בני ישראל וכמ"ש בהגהה לספר באר הגולה עיי"ש, וזה השינוי הוא משום הוי"ה עצמו שהוא הוה ומהוה כל דבר ומשנהו כרצונו. ולמשל כאשר היה הסדר שהמצרים ישלטו על ישראל ת' שנה והקב"ה חשב את הקץ לעשות היה צריך לשמש בשם עצם שלו הוי"ה לשנות ולעשות כפי רצונו. וזה לא נתגלה להאבות רק למשה רבינו ע"ה כשהוצרך לגאלם. וזהו שמי ה' לא נודעתי להם: ספר עבודת ישראל

המוציא אתכם מתחת סבלות מצרים. שמעתי בשם הר"ר העניך מאלכסנדר זצ"ל, הגלות היותר גדול אשר הי' לישראל במצרים ואהסס זייא האבין שוין געקענט אלץ פר נעמין. וז"ש המוציא אתכם מתחת סבלות הסבלנות שהי' להם במצרים. והבן: ס' שיח שרפי קודש

והוצאתי אתכם כו' סבלות מצרים כו'. שמעתי מאאי"ז מו"ר זצלה"ה פי' סבלות שלא יוכלו לסבול עכ"פ טומאת מצרים. ומזה בא הגאולה אח"כ. וני' שמזה הוציא מרע"ה שאמר הן בנ"י לא שמעו כו' כי אח"כ כ' וגאלתי כו' א"כ קודם ששמעו ולא נמאס אצלם כראוי ולא יצאו מתחת סבלות. ממילא איך ישמע פרעה שזה אח"כ. אך באמת יצאו מסבלות מצרים רק בחי' מרע"ה הי' למעלה שנבדל יותר מא"מ וכ' לא שמעו אלי כו'. וע"ז הי' העצה שותפות אהרן שיהי' דביקותן במרע"ה ע"י אהרן [וז"ש ויצום כו'] כנ"ל. ואח"כ כתיב וידעתם כו' סבלות כו' שאחר כל הגאולה צריכין לידע כי לולי עזרתו ית' כבר היו תחת סבלות מצרים שהוא בחי' הגרועה כנ"ל. והוא עצה היעוצה לכל איש מישראל ע"י שמרגיל עצמו להיות שונא הרע בתכלית השנאה. כענין שאמרו ז"ל ירגיז אדם יצ"ט על יצה"ר. וזה התחלת הגאולה כנ"ל: שפת אמת תרל"א

ולקחתי אתכם לי לעם כו' וידעתם כי אני ה'. כי השם יתברך לית מחשבה תפיסה ביה כלל אבל אנחנו עמו בני ישראל משיגים אור השכינה על ידי התורה והמצות שנתן לנו הקדוש ברוך הוא. וזה ולקחתי כו', וליתן לכם התורה. ועל ידי זה וידעתם כי אני ה', יהיה לכם ידיעה מאור השכינה: ספר קדושת לוי

הקשה אדומו"ר ר' בעריש מביאלע זצוקללה"ה למה אנו אוכלים מצה קודם מרור, הלא המרור הוא זכר לעבדות וימררו את חייהם והמצה הוא סימן לגאולה כמאמר בעל הגדה שלא הספיק בצקם של אבותינו להחמיץ, נאכלם ג"כ כסדר הזה מרור קודם ואח"כ מצה, ותירץ דהנס של יצי"מ לא הי' כשאר נסים הנפילה קודם לסמיכה כי תיבת נ"ס מורה נ׳פילה ס׳מיכה אבל הנס של יצי"מ הי' לדורי דורות והוא העומד לישראל בכל צרתם להצילם מיד כל הקמים עליהם ח"ו להרע להם, ולכן אוכלים מצה קודם להורות כי מצה הוא גאולת מצרים הוא קודם למרור היינו לכל מרירות חלילה שלא יבואו עלינו: ס' ששי"ק

וידבר משה כו' ולא שמעו אל משה - פירוש ענין הבאה לארץ ישראל מקוצר רוח ומעבודה קשה כי דרך קשי יום אשר יחפוצו לשמוע רק כדי לצאת מצרתם ולא לשמוע בהבטחות עתידות ובהצלחות נפלאות כו' ולכן וידבר ד' וכו' ויצוום אל ב"י ואל פרעה וכו' להוציא בנ"י מארץ מצרים כלומר לדבר רק אודות זה וכמו שנזכר לקמן (פסוק כו) (דו"ק ותשכח) והבן ע"ד צחות. משך חכמה

וידבר ה' אל משה ואהרן ויצום אל בני ישראל ואל פרעה מלך מצרים לפי פשוטו אינו מובן פירושו ורש"י ז"ל פירוש בטוב טעם ולפי ענינינו י"ל דהנה כשבאים בני אדם אל הצדיק בדבר הצטרכותם למשל שיפעול להם איזה דבר אצל אדון ושלטון אזי אומר הצדיק לאדם הזה השלטון ימלא משאלותיך ולא יהיה באופן אחר והוא כמצווה מפי הצדיק שאל יעשה באופן אחר וזהו ויצום אל בני ישראל ואל פרעה כו' פירוש זה שתאמר הגאולה לישראל היא הציוה בעצמו אל פרעה אף על פי שלא יאמרו משה ואהרן רק לישראל לא יהיה באופן אחר ויוכרח להוציאם על ידי הדבור והציוה שתאמרו לישראל וק"ל: ספר נועם אלימלך

הוא אהרן ומשה אשר אמר ד' להם הוציאו את בני ישראל כו' הם המדברים אל פרעה מלך כו' הוא משה ואהרן י"ל הפירוש כך שהכתוב מתמיה האיך אפשר שאהרן ומשה שפי ה' דבר עמהם האיך היה אפשר שהם ידברו אל פרעה ערל טמא ומתרץ הכתוב הוא משה ואהרן כלומר שהם היו דבוקים שניהם יחד כמו שנאמר והוא יהיה לך לפה והיה הדבור יוצא מבין שניהם ולא אל פרעה וממילא נשמע אל פרעה וק"ל: ספר נועם אלימלך

על התורה ועל העבודה

וארד להצילו וגו׳ ולהעלותו וגו׳ טעם אומרו ״וארד״, כי לפי ערך ״גדולת א-ל עליון״ אינו מכבודו לעשות כל הנעשה, שיבואו דבריו לאדם נבל כפרעה, ולומר אליו דברים משמו, ומה גם כשמגיע למדרגת מין עד הגיעו לומר מי ה׳ ח״ו, וצא ולמד מה שדרשו ברבות בפתיחת איכה (יד) בפסוק איש חכם נשפט את איש אויל (משלי כט ט), שפט לא אמר אלא נשפט וכו׳ יעוין שם דבריהם לזה אמר ה׳ וארד, הסכים על מיעוט כבודו כביכול, לצד הצלת ישראל כאומרו להצילו וכוונת הצלה זו היא שיצילו מעכשיו מהעינוי ומהשעבוד, והוא אומרו מיד מצרים המשעבדים בהם:
ואומרו ולהעלותו מן הארץ - פירוש כשיגיע זמן הגאולה מכאן עד י״ב חודש אעלה אותו מן הארץ וגו׳, לבל יתעכב שם עוד אפילו בלא עינוי וטעם שלא העלה אותם תיכף ומיד, הוא לצד שעדיין לא הגיע זמן הגאולה אשר קצב ה׳: וכו׳ **וטעם** שנסתכנו ישראל במצרים בבירור שער הנ׳, לצד שלא היו בני תורה, מה שאין כן דורות האחרונים באמצעות תורתם ישיגו ליכנס לשער הנ׳, ולהוציא בלעו מפיו, ואז ספו תמו בחינת הטומאה ומעתה כל שהיה ה׳ מוציא ישראל קודם זמן כל שהוא היו ממעטים הבירור, והיו מתמעטים במושג, ולזה הוציאם בנקודה האחרונה של מ״ט וקודם שנכנסו לשער הנ׳, והוא אומרם ז״ל (מכילתא בא) וגאלם מיד: אור החיים

ואמרו לי מה שמו מה אומר אליהם. יש לומר בזה על דרך הלצה שירא מהם מחמת שנטבעו במצרים בעמקי הקליפות ובמידת גדלות והתפארות, והוא שאמר ואמרו לי דייקא מה שמו היינו שהם יאמרו לי שמו של הקב״ה שיודעים אותו יותר ממני, מה אומר אליהם איך אוכל שוב לפתוח פי לדבר אליהם בשמך הגדול לגאול אותם ממעמקים: ספר דגל מחנה אפרים

בסעודת מלוה מלכה התאונן {הרה״ק ר׳ אברהם אלימלך מקארלין} מאד על זה שממעטים לשבת יחד בישיבת אחים, ודוקא בזמן כזה שצריכים להתחזק, צריך לשבת יחד יותר ויותר. **וסיפר** ר׳ חיים מנדל, מאדמו״ר הצעיר{הרה״ק ר׳ אשר השני מסטאלין} זצ״ל שצוה לאנ״ש מהורודעץ, שישבו יחד ג״פ בשבוע, חוץ מליל שבת קודש ומוצאי שבת קודש. ור׳ אלתר סיפר מאדמו״ר הזקן {הבית אהרן זי״ע} שאמר פעם לר׳ יום טוב שמחה ז״ל, שיאמרו לפניו איזה פסוק, והתחיל הפרשה ואלה שמות בני ישראל, ואמר אדמו״ר הזקן על זה, כשירדו אבותינו למצרים היה שבעים חסר אחד, והשכינה השלימה את המנין, וכשיצאו ממצרים היו גם כן שש מאות אלף חסר אחד, והשכינה השלימה את המנין, ואנחנו אומרים: שבכל מקום שישבו תשע אנשים מאנ״ש, אני אהיי העשירי.: פרי אלימלך – ברכת אהרן

כל בי עשרה שכינתא שריא. סנהדרין לט.

שבת אחים עושה טוב ומאיר העיניים - ופעם שנזדמן שאינו טוב לו – על זה טוב הקיבוץ שיתדברו ביניהם, ועל ידי זה ממילא נעשה טוב, או שמדברים מן צדיקים ואנשי מעשה או מדברים קדושים משבתים ומימים טובים, גם זה מאיר העיניים. סדר היום להרה״ק הבית אהרן

הפטרה
וְהָיָה בַּיּוֹם הַהוּא יִתָּקַע בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל וּבָאוּ הָאֹבְדִים בְּאֶרֶץ אַשּׁוּר וְהַנִּדָּחִים בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם וְהִשְׁתַּחֲווּ לַה׳ בְּהַר הַקֹּדֶשׁ בִּירוּשָׁלָ͏ִם: ספר ישעיה פרק כז

לא תאספון לתת תבן לעם (שמות ה ז) אמר בשם זקינו הרה״ק ר׳ דוד מלעלוב זי״ע דלפי פשטות המאמר היה ראוי לומר לא תוסיפון בוי״ו, אך התורה הקדושה באה לרמז לנו כי ידוע שפרעה הניח להם יום אחד חירות משיעבוד העבודה, רק משרע״ה בחר להם יום השבת למנוחה, והיה דרכם ביום ההוא להתאסף ביחד למשה וזקני ישראל לשמוע תוכחת חיים ולהאמין באחדותו ומציאותו יתברך, ולאשר פרעה לגודל רשעתו אשר מחפצו לסורם למשמעתו ולעבוד את גלגולי מצרים ואחרי ראותו כי לא עלתה בידו ראה והבין שמחמת שהם נאספים יחד יוסיפו דעת ביראת אלוקים, ועי״ז נכנע כח הסט״א בקרבם, לז״א לבל יתאספו עוד לתת תבן דעת ותבונה להם כנ״ל, וזהו הכוונה לא תוסיפון עם אל״ף מלשון אסיפה (כך איתא בספר רמתים צופים בתוספת ביאור), והוסיף אדמו״ר זצוק״ל שרבי דוד׳ל לעלובער היה אומר: פאר וואר [אמת בלשון פולין] אז ער וועט קומען אויף יענע וועלט איז ער זיכער אז משה רבינו וועט אים אנטקעגן גיין און אים זאגן אז דאס האט ער טאקע געמיינט מיטן אל״ף פון ״לא תאספון״. קדושת מרדכי

עצה להינצל מאפיקורסות – החי׳ רבי מרדכי קאפיטקעוויטשער ז״ל אומר בשם הרה״ק מאפטא זי״ע שקודם ימות המשיח ירד אפיקורסות בעולם. והראה הרה״ק מאפטא באצבע לאותו שישב לפניו ואמר: אפילו אנשים כערכו יתפשו למינות, וסיים כי העצה להינצל מזה הוא להתאסף יחד ולספר סיפורי מעשיות מצדיקים. כתבי הרה״צ רבי מנשה הכהן רוזנפלד ז״ל – מטה אהרן

לזעי״צ הרה״ק ר׳ משה מרדכי זצוק״ל אדמו״ר מלעלוב
כ״ד טבת תשמ״ז ת.נ.צ.ב.ה.

לע״נ גאלדא בת ר׳ משה חיים ע״ה - קאהן
נלב״ע כ׳ טבת תשנ״ה ת.נ.צ.ב.ה.

יוצא לאור ע"י
מכון בית צדיקים - שידלוב סטאשוב
714 Park Ave Lakewood NJ 08701-2025
Fax: 1-732-730-1588 Tel: 1-732-901-6225
לקבל הגליון ע״י פאקס fax וכן להקדיש גליון לזכות, לרפו״ש, לע״נ או לזכות את הרבים - אחב״י ביותר מאלף מקומות בעולם קע״ה כ״י נא להתקשר להנ״ל
ידידכם נפתלי הירצל גאנצווייג

ואלה שמות בני ישראל - אע"פ שמנאן בחייהן בשמותן חזר ומנאן במיתתן להודיע חבתן שנמשלו לכוכבים שמוציאן ומכניסן במספר ובשמותם שנא' (ישעי' מ) המוציא במספר צבאם לכולם בשם יקרא (שמו"ר): רש"י

ואלה שמות בני ישראל - ר"ת ו'אדם א'שר ל'יומד ה'סדר ש'נים מ'יקרא ו'אחד ת'רגום ב'יקול נ'יעים י'ישיר י'חיה ש'נים ר'יבות א'רוכים ל'יעולם. בעל הטורים {ביטוח החיים הכי טוב לאריכת ימים ! - המו"ל}

ואלה שמות הבאים - והלא כבר באו קודם לכן אלא קודם שמת יוסף לא נתן עליהם מסים משמת נתן עליהם ונעשה כאלו בו ביום באו: דעת זקנים מבעלי התוספות

איש וביתו. פי' כל הדברים המשתלשלים ותלוין באדם כי בנ"י ממשיכין חיות לכל העולם. ומכ"ש לדורותיהם. וכל ישראל נק' בית ישראל. וגם עתה בגלות יכולין להיבטל לכח ושורש החיים שיש לנו משבטים ואבות הקדושים. והי' זה הכנה אל הגלות אף שכששבטים חיו לא הי' גלות. רק שהתקשרו כח שלהם בכל בית ישראל שעי"ז יהי' ניצולים אח"כ בגלות: שפת אמת - תרל"ב

ויוסף היה במצרים. יש לדקדק למה כתוב במצרים, הוי ליה לומר ויוסף היה שם. ונראה דהכי קאמר, ויוסף היה במצרים, כלומר שלא שינה שמו, כי אפילו פרעה שקרא שמו צפנת פענח (בראשית מא, מה) אף על פי כן לא קרא עצמו רק יוסף וגם פרעה עצמו אמר לכל אל יוסף אשר יאמר לכם תעשו (בראשית מא, נה) כי בשביל שלשה דברים נגאלו בשביל שלא שינו שמם וזהו ויוסף היה במצרים: ספר קדושת לוי

ותתצב אחותו מרחוק לדעה מה יעשה לו. (ב' ד) ידעה מרים הנביאה, כי ינצל אחיה מן המים הזדונים. אבל לא ידעה באיזה אופן תהי' ההצלה, עד שבאה לבסוף בת פרעה. ומזה עלינו ללמוד בכל עת צרה ומצוקה, כי סוף סוף תבוא הרוחה וההצלה, אם כי נעלמו ממנו הדרכים והאמצעים, אבל עלינו לצפות ולקוות מחדש בכל יום מעשי בראשית, כי יחוש להצלתנו ולגאולתנו, ומתוך צרה ימציא לנו פדות ורוחה. חפץ חיים עה"ת

ברש"י אכן נודע הדבר שבשביל להי"ר הם בגלות. ואח"כ בפ' וכי אוציא מה זכות יש לישראל כו'. להודיע איך שמאבדין ח"ו כל הזכותים ע"י להי"ר מה שמתחילה תמה למה נשתנו בנ"י מכלם להיות בגלות. ואח"כ אמר מה זכות כו'. והתיקון ע"י התורה כמ"ש בהוציאך את העם כו'. כי הכל תלוי בדיבור של האדם כמ"ש מות וחיים ביד לשון: שפת אמת - תרמ"א

וירא אלקים את בני ישראל וידע אלהים. כלומר שראה שיהיו בני ישראל שיקבלו התורה, הגם שבעת הללו עובדי עבודה זרה וידע הוא לשון התחברות. וזהו וידע אלקים, שהתחבר כביכול את עצמו במעשיהם הטובים שיעשו בני ישראל ובמעשיהם הרעים שיעשו לא יתחבר את עצמו חס ושלום: ספר קדושת לוי

מ"ש והן לא יאמינו לי כו'. י"ל כי גלות מצרים הי' שורש לכל הגליות לכן מזכירין בכל יום יצ"מ. וגאולת מצרים הי' הכנה לכל הגאולות. לזאת ביקש מרע"ה להיות הגאולה אף כשיהיו מחוסרי אמנה. וי"ל דהוציאה זה ממ"ש אשר אהי' בצרות אחרות הי' לרמוז לו שבכל הצרות תלוין בגאולה זו כנ"ל: שפת אמת - תרל"ג

ובני ישראל פרו וישרצו כו' פרו יש לומר הוא לשון פירות דהיינו על ידי קדושתם עשו פירות וישרצו דהנה כתיב ישרצו המים נפש חיה ועוף יעופף על הארץ יש לומר הפירוש דעיקר הוא באדם יסוד המים מהארבעה יסודות שבאדם ומים נקרא התורה ורוצה לומר שציוה השם יתברך שהעסק התורה יהיה בהכנעה וזה רמז ישרצו דהיינו דבר השורץ על הארץ בנמוך והכנעה. נפש חיה פירוש ועל ידי זה יבא לו חיות לנפשו ועוף יעופף על הארץ רוצה לומר שגם הגוף והחומר של אדם יעופף ויעלה בקדושה רבה וזהו וישרצו היינו שהיה להם הכנעה כנ"ל: ספר נועם אלימלך

ותרא אותו כי טוב הוא. שנתמלא כל הבית אורה שנאמר (בראשית א ד.) וירא אלקים את האור כי טוב, ומטעם זה הצפינה אותו כי יראה שמא יראו המצרים האור ההוא, וע"י האור יראו גם את הילד ולכך הצפינה אותו יותר מכל הילדים, ועוד שמא ירגישו ביתרון האור כי הוא הגואל המוציאם מאפילה לאורה ומשעבוד לגאולה, ואולי חשבה שלכך נברא האור עמו כדי שתלמד ממנו להצפינו כמו האור הראשון שנגנז לצדיקים לעתיד לבא: **ומספר** שלשה ירחים. רמז שאור התורה היה גנוז עד הירח השלישי הוא סיון, כמו שלמדו מפסוק יצפון לישרים תושיה, (משלי ב ז) לפיכך לא יכלה עוד הצפינו. ועיין עוד לקמן בפסוק של נעליך מעל רגליך, שמשה היה משולל מן החומריות מכל וכל והיה מאיר מכל שני חלקיו והיה הבית האנושי שלו מלא אורה, ונס זה יוכיח על מהותו לעתיד. ונראה שעל מציאות אור זה שנולד עמו כתיב ותפתח ותראהו את הילד, מהו ותראהו אמרו רז"ל (סוטה יב ע"ב) שראתה שכינה עמו, ושכינה מאן דכר שמיה אלא ותראהו קאי על מציאת האורה אשר הזכיר לפנים באמרו כי טוב הוא, ואותו אור ראתה עם הילד כי את משמש במקום עם, ובזה היה נראה כנער גדול כי נתחברו יחד הילד והאור, ע"כ נאמר ותראהו רצ"ל האור את הילד עם הילד: כלי יקר

על התורה ועל העבודה

בפסוק האספו כו׳. מאחר שכ׳ אשר יקרא אתכם באחרית. א״כ פרשה זו הכנה עד דור האחרון. ואיתא במדרש שמע ישראל סבא. שיכול כל איש ישראל להכניס עצמו בק״ש בכלל ישראל וזה הכח שהניח לנו יעקב אבינו. ב״פ ושמעו. [ושמעו בנ״י] נגד שמע בערבית. ושמעו אל ישראל אביכם נגד שמע בשחרית: שפת אמת - תרנ״ג

בפסוק האספו ואגידה לכם. ובמדרש שזכו מכאן לק״ש כו׳. דאיתא כל כנסי׳ שהיא לש״ש סופה להתקיים. והנה כנסי׳ זו בוודאי הי׳ לש״ש ולכן היא קיימת לעד וכמ״ש אשר יקרא אתכם באחרית הימים שאסיפה זו הי׳ הכנה לכל הדורות. וגם מה שקיבלו אח״כ התורה הי׳ בכח זה כמ״ש מורשה קהלת יעקב. ובכל אסיפה לש״ש מסייע כוחו של יעקב דיעקב כלול הוא כדאיתא בזוה״ק. ולכן בש״ק שהוא זמן אסיפה זוכין לנחלת יעקב. והרי כל ישראל נקראו ע״ש יעקב וישראל. א״כ כל השורש מכנסי׳ הוא יעקב ולכן אמר בקהלם אל תחד כבודי שידע שכל הקהילות מתאספין בכוחו ואמר שלא תחד כבודי הואיל ולא הי׳ לשם שמים דכתיב תתן אמת ליעקב וכנסי׳ שהיא לש״ש נקראת אמת כמ״ש וה׳ אלקים אמת והוא מתקיים. וקריאת שמע היא מתוך אסיפת כלל ישראל כי העדות על הקב״ה אינו באיש יחידי רק כלל ישראל. וכמ״ש שמע ישראל שמע הוא קיבוץ ואסיפה וחל ע״ז שם ה׳ אלקינו וסופה להתקיים כמ״ש שפת אמת תכון לעד: שפת אמת - תרס״ה

גור אריה יהודה מטרף בני עלית. פירוש רש״י מתחלה גור ולבסוף אריה. הנה ידוע שעיקר הגלות הוא רק בכדי להעלות הנצוצות שנפלו בקליפה מחטא אדם הראשון וישראל סובלים יסורי הגלות עד בא העת שתכלה כל הרשעה וכשתהיה עלייה להנצוצות הנ״ל אזי בוודאי יהיה הגאולה תיכף ומיד ואז יכירו וידעו כל יושבי תבל כי לה׳ הארץ ומלואה ואז יתגדל שמו הגדול כמו שכתוב בישעיה. והנה גם בגלות המר הזה הקדוש ברוך הוא עושה עמנו תמיד ניסים ונפלאות כמאמר ועל נסיך וכו׳. ומכל שכן בעת הגאולה אז יהיה ניכר גדולת הבורא ברוך הוא ומכל שכן כשנהיה בארצינו אז יהיה ניכר גדולת הבורא באלף אלפי אלפים רבבות אשר לא יוכל שום בריה לספר. אבל בעת הגלות הזאת יש כמה רשעים אשר נכנס רוח שטות בלבם לפי שרואים שאנו סובלים כמה יסורים אז יש להם מקום להטעות ונמצא בגלות הזה נקרא כביכול גור, וכשתהיה הגאולה אז יקרא אריה. וזה גור אריה יהודה, מתחלה גור ולבסוף אריה, ואימת יקרא אריה כשתהיה עלייה להנצוצות. וזהו מטרף בני עלית. כן יתן השם יתברך שיתעלו אלו הנצוצות במהרה ויבא משיח צדקנו אמן: ספר קדושת לוי

האספו ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים (מט, א). פעם בא אחד מהחסידים החשובים ביותר לפני מרן מריזין זי״ע וביקש ממנו שיאמר לו איזה דבר טוב שיהי׳ לו תמיד לתועלת, ואמר לו מרן זי״ע, הנה קודם ביאת המשיח יעמוד האמונה והדת על חוט השערה, והעצה להתגבר על זה היא להתאסף בכל ש״ק ולדבר מצדיקים, וע״ז מרמז הכתוב ,,האספו ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים״ יקרא הוא מלשון קר וצונן, והיינו את אשר יהי׳ לכם קרירות באמונת ה׳ בעיקבתא דמשיחא, והתרופה לזה הוא, האספו היינו להתאסף בשבת אחים ולדבר באמונת אלקים ואמונת הצדיקים. וסיים מרן זי״ע אני מתנה אתכם ג׳ דברים, א׳ שתקיימו את דברי, ב׳ שתזכרו את דברי, ג׳ שתספרו זאת ברבים. (מרן מריזין זי״ע): נר ישראל

יום טו״ב סיון, מה ששמעתי מהחסיד רבי אהרן לוינטהל מה ששמע מחסיד אחד ששמע מפי אדמו״ר הרה״ק רבי אהרן זיע״א מקארלין, על מאמר הגמרא כל הגדול מחבירו יצרו גדול הימנו, שפירש: ״כל הגדול״, מה שאנו רואים שאדם הולך וגדול ביראת השם יתברך זהו נמשך ״מחבירו״, ע״י התחברות עם חסידים שיושבים יחד באהבת חברים, מזה נמשך שהוא הולך וגדול ביראת השם יתברך ״יצרו גדול״, מאין נמשך שיצרו יתגבר אצלו ? לזאת אמר: ״הימנו״, מה שהוא יושב לבד בלא אהבת ודבוק חברים, מזה נמשך שיצרו מתגדל אצלו. (כתבי הרה״ח רבי מאיר ברנשטיין ז״ל הי״ד) מטה אהרן

בענין יששכר וזבולון. שע״י שזבולון הכין פרנסת יששכר לכן קיבל יששכר ב׳ חלקים. ולכן נקרא יששכר שכר לו ושכר לזבולון. ומעין זה הוא ימי המעשה שהם הכנה לשבת לכן יש בשבת לחם משנה וכל מעשי שבת כפולין שהשבת מקבל ברכה גם לימי המעשה: שפת אמת - תרנ״ג

לישועתך קויתי ה׳. אחר העיון בפרשת מקץ ופרשת ויגש ופרשת ויחי עד הפסוק הזה ולא מצינו שם הוי״ה נכתב בם בפירוש, ותמיה נשגבה בעיני מדוע נפלא הדבר הזה מכל ספרי המקובלים שלא להביא איזה רמז שיש בזה. הגם שהיו סופרים ומונין כל אותיות התורה עד שעל פרשה אחת סדר תצוה שלא נזכר בכל הפרשה שם משה רבינו ע״ה אדון הנביאים. ונזכר הפלא בספר הזוה״ק ובס״ק, ואמרו שם כי הצדיק בדיבורו עושה רושם ומצינו בתורה דברי משה רבינו ע״ה שגזר על עצמו (שמות לב, לב) ואם אין מחני נא מספרך וגו׳, ונתקיים קצתו על כל פנים להפקד שמו מפרשה אחת עיין בדבריהם. ולדעתי יש גם כן איזה רמז לזה מה שברוב השנים מהקביעות חל ז׳ באדר שהוא יום הסתלקותו של אדון הנביאים בשבוע שקורין סדר תצוה דוק ותשכח. ואיידי דשייכי אהדדי מיתרמי אהדדי: **ונחזור** לעניננו להתמיה מה שנעלם ח״ו מאבותינו רחבי לב הדבר הזה. כי בב׳ פרשיות מקץ ויגש ופרשת ויחי עד הפסוק הזה נפקד מקום שם הקודש הנכתב הוי״ה. ואפשר לתת טעם ואיזה רמז, כי בפרשת מקץ על ידי החלומות פרעה ופתרונו של שני הרעב נתגלגל הדבר וירדו אבותינו למצרים. ובפרשת ויגש הוא תחילת הירידה שירד יעקב אבינו ע״ה ובניו כמו שכתוב (מו, ד) אנכי ארד עמך מצרימה עיין בזוה״ק. לכן נעלם שם הוי״ה המורה על הרחמים וחסדים גדולים עד הפסוק הזה לישועתך קויתי ה׳ שמורה על הגאולה העתידה שניבא יעקב אבינו ע״ה כמו שפירשו המפורשים שם. לכן נתגלה שם הוי״ה המרחם עלינו הפודנו והגואלנו במהרה אמן: ספר עבודת ישראל

לזכר עולם יהיה צדיק
הרה״ק ר׳ צבי הירש בן הרה״ק ר׳ אברהם בן הרה״ק ר׳ הירש הגדול משידלוב תלמיד חבר החוזה הק׳ מלובלין
זי״ע - נלב״ע ח״י טבת

חזק חזק ונתחזק

יוצא לאור ע"י
מכון בית צדיקים - שידלוב סטאשוב
714 Park Ave Lakewood NJ 08701-2025
Fax: 1-732-730-1588 Tel: 1-732-901-6225
לקבל הגליון ע״י פאקס fax וכן להקדיש גליון לזכות, לרפו״ש, לע״נ או לזכות את הרבים - אחב״י ביותר מאלף מקומות בעולם קע״ה כ״י נא להתקשר להנ״ל
ידידכם נפתלי הירצל גאנצווייג

ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה. מבואר בזוה"ק דאותן שבע עשרה שנה הי' ברום המעלות מאד. נראה כמו שהלך יעקב אבינו לבית עבר על י"ד שנה קודם לכתו לבית לבן כדי לקשר א"ע בתורה שלא יתקלקל ח"ו בבית לבן, כמו כן הי' י"ז השנים במצרים, כדי שיתקשרו ישראל ע"י אמצעות יעקב בקשר חזק ואמיץ שלא תזיק להם הגלות ח"ו. ויראה עוד שהמספר שבע עשרה בגי' טוב וזהי מדת יוסף כמבואר בהאריז"ל, והוא כדי שיתקשרו ישראל במדת יוסף שמירת הברית, ולא יתקלקלו ח"ו בגלות מצרים וכן כתוב עליהם (שיה"ש ד') גן נעול גל נעול: ספר שם משמואל - תרע"א

ויהי ימי יעקב שני חייו שבע שנים וארבעים ומאת שנה וגו'. מה שחשב מספר שני יעקב קודם יום המיתה. נראה להורות כי כל ימיו בין ימי הילדות שהיה אצל אביו, בין השנים שהיה בבית עבר, ובין מה שהיה בבית לבן, בין כשהיה בצער הגדול על יוסף ובין במצרים, היו כולם שוין. וגם שכל יום הוא שקול ככל הימים, שכל ימיו היה בלא שינוי בעבודת השי"ת באמונה ובבטחון, והגיע להמדרגה הגדולה שלו גם בילדותו כמו בזקנותו, שלכן שייך עליו דמות דיוקנו חקוק בכסא הכבוד [ב"ר פב ב], כי יכול להתפאר בכל ימיו: דרש משה

או יאמר ימי יעקב שני חייו כו' לפי שעיקר החיות של הצדיק הם אותן הימים שמוסיף בהם אור העבודה והם נקראים ימים ע"ד שנאמר ויקרא אלהים לאור יום וזהו ויהי ימי יעקב פירוש הימים שהיה מוסיף בהם אור הם היו עיקר שני חייו וקל"ל: ספר נועם אלימלך

שכל את ידיו כי מנשה הבכור ולכאורה הטעם הוא ההיפך של עשיה אלא למדה תורה דרך ארץ שינהוג אדם כבוד בחבירו לפי הראוי לו ואף על פי שהיה יכול יעקב אבינו עליו השלום לחזור ולהעמידם כרצונו זה לימינו וזה לשמאלו. אלא שכוונתו היה שלא לבייש את מנשה ולכך שכל את ידיו בראשם וקל"ל: ספר נועם אלימלך

ויברכם ביום ההוא לאמר . יעקב ברכם כי בכל יום יראו לפניהם רק את היום ההוא שעומדים בו, ולא ידאגו דאגת מחר: הר"מ מקאברין – תורת אבות

הקבצו - התורה נקנית בחבורה, לפיכך רק אם: הקבצו – אזי: ושמעו – תזכו להבין את התורה. (רבי איתמר מקונסקיוולי, משמרת איתמר) פניני התורה

ואמונת אומן לנו כי בתפילה בציבור נעשו כל התיקונים והעליות וירידת השפע בכל טוב בגופני ונר"ן וגם בקיבוץ חברים המקשיבים כשנדברו יראי ה' ית' איש אל רעהו בשמחה ובטוב לבב לדבר דברים היוצאים מן הלב נכנסים ללב להתקרב הלבבות אחד לאחד לאחדים לאחד יחיד ומיוחד: בית אהרן (מכתבי קודש)

יברך את הנערים ויקרא בהם שמי וגו' וידגו לרוב בקרב הארץ. יש להבין בכוונת דברי קדשו שתלה וידגו לרוב בקריאת בהם שמו והיינו ויקרא לשון המשכה כמו מי שקורא לחבירו בשמו הוא מושך אותו אצלו והוא שאמר שיתמשך בהם שמי שהוא יעקב ויעקב הוא מידת אמת שהוא קיים לעולם ואינו נפסל כלל רק תמיד פרה ורבה יותר ויותר ואין בו שום שליטת עין הרע כלל שיפסוק ח"ו כמאמר הזוהר (ב', קט"ז.) וכן הוא בשבת ק"ד.) קושטא קאי ולכך ממילא וידגו לרוב בקרב הארץ שלא יהיה בהם שום הפסק לעולם רק יפרו וירבו תמיד יותר ויותר וקל להבין: ספר דגל מחנה אפרים

בחרבי ובקשתי וכי בחרבו ובקשתו לקח והלא כבר נאמר כי לא בקשתי אבטח וחרבי לא תושיעני אלא חרבי זו תפלה קשתי זו בקשה: בבא בתרא קכ"ג ע"א

ואמר רבי יוחנן קשין מזונותיו של אדם יותר מן הגאולה דאילו בגאולה כתיב המלאך הגאל אתי מכל רע מלאך בעלמא ואילו במזונות כתיב האלקים הרעה אתי וכו': תלמוד בבלי מסכת פסחים דף קיח/א

מתני' על הראשונה הוא אומר מי שענה את אברהם אבינו בהר המוריה הוא יענה אתכם וישמע בקול צעקתכם ביום הזה בא"י גואל ישראל: **גמ'** ולא יצחק נגאל מכיון שנגאל יצחק כמו שנגאלו כל ישראל רבי ביבי אבא בשם ר' יוחנן אמר אברהם לפני הקב"ה רבון העולמים גלוי וידוע לפניך שבשעה שאמרת לי להעלות את יצחק בני היה לי מה להשיב ולומר לפניך אתמול אמרת לי כי ביצחק יקרא לך זרע ועכשיו את אומר והעלהו שם לעולה ח"ו לא עשיתי כן אלא כבשתי את יצרי ועשיתי רצונך כן יהי רצון מלפניך יי' אלקי שבשעה שיהיו בניו של יצחק בני נכנסים לידי צרה ואין להם מי ילמד עליהם סניגוריא אתה תהא מלמד עליהם סניגוריא יי' יראה את נזכר להם עקידתו של יצחק אביהם ומתמלא עליהם רחמים מה כתיב בתריה וישא אברהם את עיניו וירא והנה איל אחר וגו' מהו אחר א"ר יודה בי ר' סימון אחר כל הדורות עתידין בניך ליאחז בעונות ולהסתבך בצרות וסופן להגאל בקרניו של איל הזה שנאמר וה' אלקים בשופר יתקע והלך בסערות תימן רבי חונה בשם ר' חיננה בר יצחק כל אותו היום היה אברהם רואה את האיל נאחז באילן זה וניתור ויוצא נאחז בחורש זה וניתור ויוצא נאחז בסבך זה וניתור ויצא אמר לו הקב"ה אברהם כך עתידין בניך נאחזים בעונות ומסתבכין במלכיות מבבל למדי ממדי ליון ומיון לאדום אמר לפניו רבון העולמים יהיה כן לעולם א"ל וסופן להגאל בקרניו של איל הזה וה' אלקים בשופר יתקע והלך בסערות תימן: תלמוד ירושלמי תענית פרק ב' הלכה ד'

ויקרא יעקב אל בניו ויאמר האספו ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים, בשם הבעל שם טוב, אשר יקרא דרך מקרה, שכל אחד ואחד ישב על עבודתו, בהיסח הדעת, ופתאום יבא משיח: (ילקוט משה פ' ויחי): ספר בעל שם טוב על התורה

על התורה ועל העבודה

רב עוד יוסף בני חי. לפי שהבטיחו הקב"ה שאם לא ימות אחד מן בניו בחייו לא יראה פני גיהנם ויזכה למה שנאמר (תהלים לא כ) מה רב טובך אשר צפנת ליראיך, ע"כ אמר כאן רב, מעתה אזכה לשכר העולם הבא הנקרא רב, כי הוא עולם שכולו ארוך, משא"כ בחיי העולם הזה שהם מעט ורעים, כי לא הרבה יזכור ימי חייו, ועוד שכבר קבל עונש של ביטול מצות כיבוד אביו בעולם הזה, ומעתה יקבל שכרו משלם לעולם הבא, לכך נאמר ויזבח זבחים לאלקי אביו יצחק. ולא הזכיר גם אברהם, אלא שרצה לתקן במה שקלקל וחזר לנהוג כבוד באביו יצחק, ד"א רב עוד יוסף בני חי. מה זה אתם אומרים כי הוא מושל בכל ארץ מצרים, רב ודי לי שהוא חי, די לי קורת רוח בזה ואין אני מקפיד אם הוא מושל או לא: כלי יקר

אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלך גם עלה. יבואר על פי הכלל הוא כי התלמיד שיש לו שכל קטן הרב צריך לצמצם את עצמו צמצום גדול וכשהתלמיד הוא בשכל גדול אז אין צריך הרב לצמצם את עצמו כל כך. וזהו הרמז כי יעקב אבינו עליו השלום בארץ ישראל היה עובד את ה' בשכל גדול והיה מתירא שמא בחוץ לארץ לא יעבוד את ה' כל כך והיה מבטיח לו השם יתברך לצמצם שפעו אפילו בבחינה קטנה בחוץ לארץ. וזהו אנכי ארד עמך מצרימה, כביכול השם יתברך מצמצם את עצמו בחוץ לארץ לעובדים אותו. ואנכי אעלך גם עלה, כשאתה תבוא לארץ ישראל ואז תהיה במעלה גדולה וזהו גם עלה, כביכו"ל להשכינה גם כן עליות כשיעקב יחיה בארץ ישראל ויעבוד אותו במדריגה גדולה אז כביכו"ל יש עליות לשכינה וזהו גם עלה, קאי על השכינה כביכול:
ובאופן אחר יבואר, כי האדם העובד ה' באמת יעלה תמיד אל מחשבתו שעדיין אינו משיג גדולת הבורא כביכו"ל ועדיין אינו מתחיל כלל ליודעו וזהו האמת כמו שכתוב (במדבר יב, ג) והאיש משה עניו מאוד וכו'. וזהו אנכי אעלך, אפילו כשאתה במדריגה גדולה גם עלה, תמיד יעלה על מחשבותיך גם עלה, שצריך אתה תמיד לעלות למדריגות גדולות זה למעלה מזה כי עבודת השם יתברך הוא עד אין סוף: ספר קדושת לוי

רשימה דחנוכה-

סיפר הרב"צ אוסטראוועער ז"ל ששמע מפ"ק הגה"ק מרן בעל החי' הרי"ם זצוקללה"ה, בעת הדלקת נר חנוכה שסיפר מעשה הזה, פ"א באו חסידים אל כ"ק הרבי מלובלין זצוקללה"ה, והביא אחד מהם פתקא עבור אחר, וכשהביט הרבי זצ"ל בהפתקא רקק הרבה, ולמחר התיישב החסיד הנ"ל להביא הפתקא שוב אל הרבי זצ"ל, וכשהביט בו אמר האיש הזה מאיר וזורח בכל העולמות, ואמר בזה"ל בפעם הראשון הי' האיש המוזכר בהפתקא שחק בקארטין, והזמן הב' הי' מדליק נר חנוכה, ולזה הפליא אז פעולתו ומדרגתו, וסיים הגה"ק החי' הרי"ם וצ"ל א"כ מוכח מזה דבעת שהאדם עושה מצוה הוא מאיר וזורח בכל העולמות, עכלה"ק: ספר שיח שרפי קודש

היו"ט של חול כמו חנוכה ופורים המה מחזקים, ומחמת זה גופא שהמה יו"ט של חול, ר"ח טבת איתא בשם מהר"ל מפראג זצללה"ה זי"ע ששמו טבת שהימים המה מתחילין בו להתרבות על הלילות, ואמר ע"ז אדמו"ר זצללה"ה זי"ע שהארת הנס מאיר את אור הטבע שהאור "פארשטעלט נאך" ולכן מחמת שאיתא שבט"ו באב הוי היו"ט שתשש כחו של חמה, בא האור הנס בתחילת חודש שמתיש כחו של חמה בזה ההארה שמאיר את האור הטבע והבן:(החי' הרי"מ זי"ע): ספר שיח שרפי קודש

בשם הה"ק הררמ"מ זי"ע מקאצק. סגולה לשושן (רוז) ר"ל ליקח שמן הנותר בקנקן (פלעשיל) מנרות חנוכה ולמשוח ע"ג (הרוז) ואמר רמז ע"ז מנותר קנקנים נעשו נס לשושנים, ודייקא מן הקנקן (הפלעשיל) השמן הנותר ע"כ: ספר שיח שרפי קודש

אנכי ארד עמך מצרימה וגו' מהכתוב משמע כי ירדה עמו שכינה, וקשה לדבריהם ז"ל (שמו"ר יב ה) שאמרו כי מצרים להיותה מלאה גילולים לא היתה שכינה שם, ולזה היה משה צריך לצאת חוץ לעיר להתפלל, דכתיב (שמות ט כט) כצאתי את העיר: **ואולי** שכוונת דברי ה' היא על דרך אומרו (תהלים צא טו) עמו אנכי בצרה, שרמז לו כי כביכול יסבול עמו הצרה, והוא אומרו אנכי ארד עמך מצרימה, פירוש לשון מיצר וכמו שמצינו שנגלה למשה בסנה, להראותו כי שוכן בסנה מקום קוצים לצד צער ישראל, ולעולם לא ירדה שכינה למצרים מקום המטונף: אור החיים

כל הנפש הבאה ליעקב. אע"פ שהיו נפשות רבות מ"מ קראם כולם נפש לפי שקודם זה היו האחים מתקנאים ביוסף והיו נפשות חלוקות ועכשיו נעשו לאחדים וסרה קנאתם, וגם יוסף לא היה לו לב עליהם ע"כ הודיע לנו הכתוב שהיו כולם נפש אחת, להעיד על צדקתו של יוסף ועל צדקת האחים, לכך אמר תחלה כל הנפש הבאה לבית יעקב מצרימה להעיד על צדקת האחים, ואח"כ חזר ואמר ובני יוסף וגו' כל הנפש לבית יעקב הבאה מצרימה שבעים, להעיד על צדקת יוסף: כלי יקר

בפסוק וישב ישראל בארץ גושן ויאחזו בה ויפרו וירבו מאד. דידוע כשהצדיק דר בין הקליפות מחשבות החיצונים מבלבלים אותו. והנה כשבא חס ושלום לצדיק מחשבת חיצונים אהבה רעה או יראה רעה יש אחד שמדחה אותה לגמרי מאתו ויש אדם שאוחז מחשבה זה רק שמהפך אותה לעבודת ה', כגון אם בא אהבה רעה מהפך לאהבת הבורא ברוך הוא ואומר אם יש לדבר הנפסד אהבה מכל שכן שיש לאהוב את הבורא שהוא נצחי. והחילוק, שזה שמדחה המחשבה אינו מוליד פרי מהמחשבה רעה וזה שאוחזה רק מהפכה לאהבת הבורא מוליד פרי קדושה שממנו לוקח עבודת ה'. זהו שאמר הכתוב וישב ישראל בארץ מצרים בארץ גושן, שמצרים מקור הקליפות ודאי מחשבתם בא להם. ואמר ויאחזו בה, הכתוב מודיע שאחזו בה במחשבתם ולא דחו. אפס להודיע האיך אחזו במחשבתם מודיע הכתוב ויפרו וירבו מאד, שעשו במחשבתם של מצרים פרי קדושה לעבוד את השם יתברך כנ"ל: ספר קדושת לוי

לע"נ הרה"ג ר' מרדכי בן הרה"ח ר' יונה
קארפנשפרונג זצ"ל
נלב"ע ט' טבת תשי"ח
ת.נ.צ.ב.ה.

יוצא לאור ע"י
מכון בית צדיקים - שידלוב סטאשוב
714 Park Ave Lakewood NJ 08701-2025
Fax: 1-732-730-1588 Tel: 1-732-901-6225
לקבל הגליון ע"י פאקס fax וכן להקדיש גליון לזכות, לרפו"ש, לע"נ או לזכות את הרבים - אחבי"ב בערך אלף מקומות בעולם קעה"ה כ"כ נא להתקשר להנ"ל
ידידכם נפתלי הירצל גאנצווייג

ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדוני. יש לפרש בזה בדרך רמז מה שחננו ה' ברחמיו וברוב חסדיו על פי מה ששמעתי מן אא"ז נ"ע זללה"ה והובא בספרים הקדושים של הרב מפולנאה כי כל התאוות של אדם ידבק בשורשו דרך משל כשבא לו תאות וכו' ידבק לשורשו שהוא חסד וכן כשבא לו גדלות והתפארות ידבק לשורשו שהוא מידת תפארת וכו' ואז יתפרדו כל פועלי און, וזה יש לומר שמרמז בפסוק ויגש אליו יהודה היינו כשנגש ונקרב אליו ח"ו בחינת הודיה ושבח שמשבח את עצמו ובא לבחינת גדלות אז ויאמר לשון מחשבה שיחשוב בי כפירוש רש"י לשון בקשה אדוני היינו שבכיבול השכינה מבקשת ממנו שיתקן מידת תפארת של השי"ת ברוך הוא וברוך שמו ובזה שנפל לגדלות מרמזים לו שיזכור לתקן ולהעלות מידת תפארת שנפל ומזה יבער בלבו יראת ה' שהוא מן המדות שנפלו ואז יהיה יחוד יראה עם נורא ויתפרדו כל פועלי און כנ"ל והבן: ספר דגל מחנה אפרים

...**וזהו** פירוש את שבתותי תשמורו ולכאורה היה לו לומר את שבתי תשמורו מה זה כפל התווי"ן. ונראה כי השבת הוא רק אהבה והאדם צריך לקשר ימי החול בשבת כי ימי החול הם יראה וכתבנו שהיראה צריכה להיות מתוך' אהבה. ולכן מטעם זה אנו מונים ימי החול על ידי השבת היום יום ראשון בשבת וכן כל יום ויום כדי לקשר השבת בימי החול שגם בימי החול יהיה אהבה ויהיה יראה מתוך אהבה. וכשהיראה היא מתוך אהבה אזי גם ימי החול נקראים שבת כי הם גם כן מדרגות אהבה. אבל אינם כמו השבת עצמע כי השבת הוא רק אהבה לבד אבל ימי החול הם יראה מחמת אהבה וזה נקרא מקצת שבת. וזה רמז בפסוק את שבתותי כו' רוצה לומר שני שבתות היינו ימי החול ויום השבת כי ימי החול נקראין גם כן שבת כנ"ל ומרמז ימי החול בכפל התווין להראות שאינם כמו שבת עצמע שהוא כולו אהבה תשמורו רמז על המחשבה כמו ואביו שמר את הדבר דהיינו דעיקר אהבה היא במחשבה בלב כנ"ל והיוצא לנו מזה שאנחנו צריכין לקשר ימי החול בשבת כדי להמשיך אהבה משבת על ימי החול ויהיה יראה מתוך אהבה וזהו למנות ימינו כן הודע רוצה לומר שהשם יתברך הודיע לנו ברחמיו שנמנה ימי החול עם השבת היום יום

ועתה אל תעצבו...

אדמו"ר ז"ל (שמנו"כ בפראנקפורט) אמר: אמאל האט דער בעל דבר גיהאט צוא טאן איוף יעדער זאך באזונדער. היינט האט ער גיפונען א גרינגער וועג, דאס וואס ער לאזט נישט צוא קיין שמחה, און דארדוך (-ועיי"ז) פירט ער אריין אין אלץ. - כתבי הרה"צ רבי מנשה הכהן ראזנפלד ז"ל — מטה אהרן

ועתה אל תעצבו וגו'. הנה ועתה הוא לשון תשובה לכן אמר אעפ"י שאתם צריכן לשוב בתשובה על המעשה הזה אשר עשיתם. אך אל תעצבו לא בעצבות הוא דרכי התשובה כי התשובה היא מצות עשה מן התורה וצריך לעשותה בשמחה כמו שכתוב (בתפלת שחרית) עבדו את ה' בשמחה. ולכך ועתה הוא לשון תשובה כי הבע"ת צריך לומר מעתה הנני שב הנני חוזר בתשובה ולא אשוב לכסלה עוד רק עתה אהיה ברוך ה' מהיום והלאה: ספר תפארת שלמה

דברות קודש מהרה"ק רבי אהרן הגדול מקארלין זי"ע – עצבות

הרי אינה עבירה, אבל טמטום הלב שעצבות גורמת אינה יכולה לטמטם העבירה הגסה ביותר, מקוה הרי אינה מצוה, שהרי בטלה לטבילותא (ברכות כב) אבל מה שמקוה מביא לטובה אינה יכולה המצוה הגדולה ביותר להביא. מה שאנו שחים שצריך להיות בשמחה אין אנו מתכונים לשמחה של מצוה, שהרי שמחה של מצוה היא מדרגה, ואי אפשר לתבוע שכל יהודי יהיה בעל מדריגה, אלא אנו מתכונים: לא עצבות, פשוט יהודי שאינו מתהלך בשמחה בעצם היותו יהודי הריהו כפוי טובה לשמים, הרי זה סימן שלא הבין אף פעם את משמעותה של הברכה: "שלא עשני גוי", וכו'

ראשון בשבת כו' כדי שיהיה יראה מתוך אהבה כמו מדת הקדוש ברוך הוא שיראתו היא מתוך אהבת האדם וזהו פירוש ויאמר בי אדני רוצה לומר גם הדין דשם אדני רמז על הדין הוא גם כן לטובתי כנ"ל וכיראתך עברתך והכל הוא לטובה כדי להנחיל שכר טוב לעולם הבא ברוך ה' לעולם אמן ואמן: ספר נועם אלימלך

ולא יכול יוסף להתאפק וגו' ויקרא הוציאו כל איש מעלי. כבר בארנו כי זה קאי על מדתו של יוסף הוא יסוד לא יכול להתאפק מלהשפיע וז"ש הוציאו כל איש מעלי לבל תלך ההשפעה להחיצונים כמ"ש (בברכות ברית המילה) וצאצאיו חתם באות ברית קודש. ר"ל צאצאי השפע חתם באב"ק לבל תלך לס"א רק לזרע ישראל וכן בשבת כתיב (בזמירות שב"ק) שמור לקדשו מבואו ועד צאתו. (שם) רק לזרע יעקב יכבדוהו וזהו המובא בזוה"ק כד עייל שבתא איהי אתיחדת ואתפרשת מסט"א. ר"ל כי כן מי שמכין א"ע בערב שבת והכינו את אשר יביאו כד עייל שבתא בלב איש הישראלי צריך להפריש א"ע מסט"א מכל עניני הבלי עוה"ז ואיהי אתפרשת מסט"א רק ליחדא בנהירו דאנפין וכו': ס' תפארת שלמה

ועתה אל תעצבו כו'. ועתה לשון תשובה כי השבטים תיקנו החטא בזה הצער שהי' להם מבנימין. והנה לא נשכח מהם החטא זה יותר מעשרים שנה שאמר האלקים מצא כו' עון עבדיך. עון המיוחד כי לא הי' להם חטא אחר: שפת אמת - תרל"ז

והנה עיניכם רואות ועיני אחי בנימין כי פי המדבר אליכם. דהנה מורי ורבי הצדיק מורינו דוב בער אמר שכמו שיש אור וחושך בעולם כך יש בשכל האדם אור וחושך עד כאן דבריו. אך כששומעים דבורים יוצא מפי צדיק נזדכך השכל ויאירו עינים. וזהו כי עיניכם הרואות ועיני אחי בנימין, שעיניכם מאירות ונזדכך השכל שלכם מחמת כי פי המדבר אליכם שמדיבורו של הצדיק נזדכך השכל השומעים דבריו: ספר קדושת לוי

ותחי רוח יעקב אביהם. דהנה (סוטה לה, ב) הארון נושא את נושאיו ההארה יורדת תחלה מלמעלה ואח"כ יש עליה לתחתונים. כך תחלה ותחי רוח יעקב אביהם להשפיע להם ואח"כ (בראשית מו, ה) וישאו בנ"י את יעקב אביהם וכו': ספר תפארת שלמה

על התורה ועל העבודה

הנרות הללו אנו מדליקין כו׳ ע״י כהניך הקדושים כו׳ הנרות הללו קדש הם ואין לנו רשות להשתמש בהם אלא לראותם בלבד. עיין בס׳ קדושת לוי שהקשה על כפילות הלשון של נרות הללו. ומה שהפסיק באמצע בשבח הכהנים כנ״ל. אך הנ״ל כי זה שנכתב שנית הנרות הללו קודש הם הוא מוסב על נרות ונשמות הכהנים כי (משלי כ, כז) נר ד׳ נשמת אדם ובמה שאמר למעלה ע״י כהניך הקדושים עליהם אמר הנרות הללו קודש הם כי כן עיקר קדושת החנוכה ע״י הכהנים ולכן כמו שהנרות הללו קדש הם ואין לנו רשות להשתמש בהם אלא לראותם בלבד להגיע מהם שפע וקדושה כן ק״ו שהנרות והאורות הכהנים והצדיקים קדש הם ואין לנו רשות להשתמש בהם רק לראותם לבד להגיע מהם יראה עלאה ע״י הראי׳ בהם כמ״ש (דברים כח, י) וראו כל עמי הארץ כי שם ד׳ נקרא עליך ויראו ממך. פי׳ על ידך יגיע להם היראה כי הראי׳ בהצדיקים הקדושים הללו מועלת ליראת שמים ובלי השתמש בשום ענין כנ״ל: ספר תפארת שלמה

...וכתיב, בעת ההיא אחפש את ירושלים בנרות (צפניה א׳ יב), הרמז על חנוכה, נר ד׳ נשמת אדם חופש כל חדרי בטן (משלי כ׳ כז), מתעורר כח מן השמים לסייע אפילו לדורות החלשים. וכמו אז מסרת גבורים ביד חלשים, כן עתה הזמן להתגבר על כל ההסתרות. אחפש את ירושלים בנרות - אתערותא דלעילא. ואיתא ברמב״ם, שימי חנוכה ימי שמחה. ואיתא מהרבי ר׳ בונם ז״ל, חברייא כי מטו, [להאי פרשתא הוי חדי]. (עיין לעיל פרשת קדושים - המבי״א). וכאן גם כן זמן שמחה, שהתלמיד לומד השיעור שהרבי עוסק בזה. כן הרמז בחנוכה אחפש את ירושלים כו׳. נר ד׳ נשמת אדם. ואז הזמן לעבוד את השם, עבדו את ד׳ בשמחה בואו לפניו ברננה - בחנוכה שתקנו להלל ולהודות להשם. [בית ישראל לחנוכה, תשל״ג ליל ה׳]: ספר קול מבשר ח״א - ספר צפניה

בשם החי׳ הרי״מ זי״ע, קבעו יו״ט בהלל והודאה, בודאי מביא חיים, שנאמר לא המתים יהללו וגו׳: ספר שיח שרפי קודש

סיפר הרב״צ אוסטראווער ז״ל ששמע מהגה״ק מרן בעל החי׳ הרי״ם זצוקללה״ה שהסביר הענין שמצינו בחנוכה מהדרין, ומהדרין מן המהדרין יותר מבכל המצוות, הלא בכל מצוה קיי״ל דהידור מצוה עד שליש, רק הענין הוא דהנה באמת שמן טמא הי׳ על ח׳ ימים אלא דשמן טהור הי׳ רק על יום א׳ ודלק ח׳ ימים, ובאמת צ״ל הא קיי״ל דטומאה הותרה בצבור, וא״כ למה הי׳ צורך בהנס, אולם משום דעכ״פ הידור מצוה יש יותר בשמן טהור, וא״כ כל הנס הי׳ מצד ההדור, לזה יש במצוה הזה מהדרין, ומהדרין מן המהדרין, עכלה״ק: ספר שש״ק

שמעתי מאא״ז מו״ר זצלה״ה מצוה להניח על פתח ביתו מבחוץ הוא נגד מפתחות החיצוניות כו׳. והוא השמירה גם בעניני עוה״ז שע״י יראת שמים נשמר נקודה הפנימיות שלא יתמשך אהבה ורצון לעניני עוה״ז: שפת אמת – מקץ תרל״א

<u>שבת ר״ח - </u>אתה יצרת עולמך מקדם. כי בחי׳ הצורה הוא הפנימיות והוא מקדם שיש תמיד התחדשות כענין הפונה קדים וכי׳ בזוה״ק יוצר רוח אדם בקרבו שהוא בחי׳ פלא וכי׳ ברמ״א באו״ח סי׳ ו׳ פי׳ ומפליא לעשות שבחי׳ הפלא הוא תוך העשי׳ ע״ש: שפת אמת - מקץ - תרל״א

בחנוכה שאלו אותו [הרה״ק הבית אהרן] מה טעם הוא מתקן הפתילות ומכין את המנורה לעת ערב לפני ההדלקה ולא קודם – כדי למהר ההדלקה, וענה: ההכנה למצוה היא כמו עצם המצוה, ובמילא אין חילוק בין ההדלקה להכנה: ברכת אהרן

מה שקורין יום השמיני זאת חנוכה, יש לומר דהנה ידוע דמספר שבעה הוא בטבע כמספר שבעת ימי בראשית ושמיני הוא למעלה מן הטבע, והנה בנסים כולם אף שאינם על דרך הטבע כתב המהר״ל בס׳ הגבורות שיש סדר לנסים, ומ״מ יש לומר שהנסים שנעשו במספר שמונה הם למעלה מן הסדר לגמרי, וא״כ מורה שנס חנוכה הוא למעלה מן הסדר. ונראה שזה עצמו החילוק בין קודש דהוא מלה בגרמי׳ לבין קדוש שפירושו שנמשכה עליו קדושה מקודש כבזוה״ק, וזה שאנו אומרים הנרות הללו קודש הם ולא קדושים הם. ולא עוד שלא השמיני בלבד נקרא קודש אלא כל שמונת ימי חנוכה קודש הם, והשמיני לא ללמד על עצמו יצא אלא ללמד על הכלל כולו דהיינו כל שמונת הימים, וזהו וכל שמונת ימי חנוכה הנרות הללו קודש הם. והנה ידועים דברי המגיד הקדוש הרבי ר׳ בער זללה״ה בתיבת זאת הזיין מורה על עולם הטבע, ואותיות א״ת מורין על כ״ב אותיות התורה שהם מא׳ עד ת׳ שהוא למעלה מהטבע, עכ״ד. ונראה באשר התורה היא קודם שנברא העולם וקודם סדר הבריאה, ע״כ מורה נמי על נסים למעלה מן הסדר בצירוף הטבע, וזה עצמו הם נרות חנוכה, וזה נודע מיום השמיני כנ״ל, ע״כ נקרא זאת חנוכה: ס׳ שם משמואל פ׳ מקץ - חנוכה - ליל ח׳

העיקר הוא השמיני . . . פתח ואמר עיקר הנס הוא השמיני, הגם שבכל שבעה הי׳ הנס מ״מ עיקר הוא השמיני שהוא למעלה מהשבעה. וכפי שאומרים העולם על נס דער נס איז איבער דער וועלט: בית אהרן

לע"נ מו"ר ברוך בן ר' יעקב ז"ל
נלב"ע ד' סיון תשס"ח
ת.נ.צ.ב.ה.

יוצא לאור ע"י
מכון בית צדיקים - שידלוב סטאשוב
714 Park Ave Lakewood NJ 08701-2025
Fax: 1-732-730-1588 Tel: 1-732-901-6225
לקבל הגליון ע״י פאקס fax וכן להקדיש גליון לזכות, לרפו״ש, לע״נ או לזכות את הרבים - אחב״י בכערך אלף מקומות בעולם קע״ה כ״י נא להתקשר להנ״ל
ידידכם נפתלי הירצל גאנצווייג

במדרש לא פנה אל רהבים זה יוסף. י"ל כי ע"י שהי' דבוק בהשי"ת ובאמת מהחלום נראה לו שצריך לומר כן לשר המשקים. ובאמת על ידו יצא מבור. רק ע"י שטעה לומר הזכרתני נתוסף לו ב' שנים. ולא נגמר שיזכירהו. אבל מי שפנה באמת לרהבים נגמר רצונו. ועי"ז נכרת מדביקותו יתברך: שפת אמת - תרל"א

ואני שמעתי עליך לאמר תשמע חלום לפתור אותו. ויען יוסף. נקדים לפרש בחלומות של שר המשקים כתוב איש כפתרון חלומו חלמנו. ואחר כך כתיב איש כחלומו פתר וצריך להבין שינוי הלשון דהוי ליה למכתב גם כן ויפתר לנו איש כפתרון חלומו. ונראה לפרש דהנה כשהצדיק רוצה להמשיך איזה שפע על אדם פרנסה או השפעה אחרת הצריך לאדם לאיזה דבר רחמים. אזי מקשר נפש אותו אדם בנפשו ומוליך הדברים שצריך לו אל העולם המיוחד לאותו הדבר וזה שאמר שר המשקים איש כפתרון חלומו כלומר שחלום שלנו היה כפתרון דהיינו דברים פשוטים ולא סתומים ואין צריך לפתרון אך יוסף היה יודע השורש העליון של החלום והיה מעלה הדברים לשורשו לפותרו כפי רצונו כאשר היה צריך שאת שר האופים יתלוהו ואת שר המשקים ישיבו על כנו כדאיתא במדרש וזה שאמר פרעה שמעתי כו' לאמר תשמע חלום כו' פירוש שאתה משמיע הדברים למעלה לשורשו כנ"ל ויען יוסף כו' בלעדי כלומר שאיני רוצה לקשר נפש הרשע בנפשי כנ"ל אך בלעדי אלקים יענה כו' והבן: ספר נועם אלימלך

ויוסף בן שלושים שנה בעמדו לפני פרעה וגו'. ולכאורה צריך לדעת על מה מודיענו הכתוב שנות יוסף אז, ואכן כי יגיד שבח יוסף כי אף שעדיין לא הגיע לימי הבינה שהרי בן ארבעים לבינה (אבות ה', כ"ו) מכל מקום כבר הועד עליו אשר אין נבון וחכם כמוהו. וגו': ספר באר מים חיים

אך טוב וחסד ירדפוני כל ימי חיי ושבתי בבית ד' לאורך ימים (תהלים כג, ו). הנ"ל לרמז בזה כי שני תיבות טו"ב חס"ד עולה גימ' צ' עם הכולל. וגם תיבת חנוכה עולה צ' עה"כ. הענין בזה כי ימי חנוכה גדול מעלתם בזה להיות לעזר ולמסעד לאדם הרוצה לגשת אל התורה והעבודה. וז"פ (שם) אך טו"ב וחס"ד ירדפוני כל ימי חיי לעשות רצונו ית"ש (שם) ושבתי בבית ד' לאורך ימים: ספר תפארת שלמה

אחר הדלקת נר חנוכה אמר כשמגיעים לימים קדושים האלו צריכים לשמוח מאד: שהחיינו וקיימנו, וצריך להודות להשי"ת פשוט עבור החיים שיקר מאוד אצל כל אדם: בית אהרן (מ ג')

בשם הר"ר העניך מאלכסנדר זי"ע, שעיקר כוונת היונים בימי חשמונאים להעביר את ישראל מן מצות החוקים. כמ"ש להעבירם מעל חוקי רצונך. והבן: שיח שרפי קודש

מרן הר"מ מקאברין ז"ל אמר: הזקוק לרפואה יכול לפעול בחנוכה: תורת אבות

סיפר ר' נטע קרעל בשם האדמו"ר מהר"א זצ"ל מסאכטשוב למה גדול כ"כ החיוב להשכיר עצמו להשתדל להדליק נר חנוכה, וגם לארבע כוסות ולא מצינו כן בשאר מצות, ואמר מצינו (קידושין מ) חשב לעשות מצוה ונאנס ולא עשה מעלה עליו הכתוב כאילו עשאה, זה הוא בשאר מצות, אולם בנ"ח עיקר המצוה היא פרסום הנס, ומה שיש לו במחשבה, בזה אינו מפרסם הנס ואינו מקיים עיקר המצוה, לכן החיוב להשכיר עצמו ולהדליק: ספר שיח שרפי קודש

ויכול להיות שזהו כוונת נר חנוכה ג"כ כמו דאיתא זמן הדלקתן משתשקע החמה עד שתכלה רגל מן השוק ומקום הנחתן למטה מיו"ד טפחים. כי עיקר כוונת נר חנוכה להוריד ולהמשיך קדושה ממעלה למטה ולהאיר לכל מדרגות התחתונות. אבל בשבת צריכים להעלות הכל ממטה למעלה. לזאת מדליקין נר שבת אפילו למעלה מעשרה טפחים: בית אהרן (פ' וישב עי"ש)

ויוסף הוא השליט הוא המשביר לכל עם הארץ. הענין, כי יש עם ה' ועם הארץ. עם ה', אלו הצדיקים. ועם הארץ, אלו המדובקים לארץ וצריך לשבור אותם. וזהו הרמז ויוסף הוא השליט המשביר, שמשבר אלו האנשים אשר הם צריכים עליות להעלות אותם ולקרות עם ה'. וזהו המשביר, לשון שבר. לעם הארץ, לקרוא עם ה': ספר קדושת לוי

בפסוק מרגלים אתם לראות את ערות הארץ כו'. הענין הוא כי יוסף גילה להם כי כל תהלוכות זה שבאו למצרים הי' להכין את המקום בעבור הגלות שיהי' אח"כ. ומטעם זה עצמו רצה שיביאו גם את בנימין כמ"ש המפרשים שיהי' יחוד כל הי"ב שבטים והגם כי היו ביחד אצל יעקב אע"ה. אבל האבות הוא מדריגה עליונה למעלה מהטבע. רק י"ב שבטי עליון הם מיוחדים להנהגה תחתונה שבנ"י מתנהגים בה. והמפרשים כתבו רמז טבח והכן חנוכה ע"ש. כי גם בחנוכה עיקר ההנהגה בבחי' יב"ש לכן קוראין חנוכת המזבח בחנוכה זאת חנוכת המזבח וכבר כתבנו מזה לעיל באורך: שפת אמת - תרל"ט

ויאסור אותו לעיניהם (בראשית מב, כד). הרמז בזה במעלות שמירת אות ברית קודש העיקר הוא ע"י שמירת העינים כמ"ש (שם לח, כא) הקדשה היא בעינים. פי' הקדושה היא בעינים. וזה ויאסר אות"ו אב"ק לעיניהם. ע"י שמירת עינים: ספר תפארת שלמה

או יאמר טוב ה' לכל. שכל מה שהקדוש ברוך הוא עושה הכל לטובה אפילו ח"ו שמעניש האדם הוא לטובתו. אף על פי כן ורחמיו על כל מעשיו שאף שהעונש הוא גם כן לטובתו כדי לצרפו ולזכותו לחיי עולם הבא אף על פי כן הוא מרחם עליו ונוטל ממנו היסורים והעונש ומוחל לו ומודה ועוזב ירוחם: ספר נועם אלימלך

על התורה ועל העבודה

דהנה בכל הנסיונות צריכין מקודם ליקח מן המתנסה את המדרגות, וכמו שאמר כ״ק אאמו״ר זצוקללה״ה על אברהם אבינו שהכתיב עליו הכתוב בעת העקידה וירא את המקום מרחוק, דהיינו שראה את הקב״ה מרחוק כי נלקחו ממנו המדרגות הגבוהות שלו, דאל״כ לא הי׳ שום נסיון אצלו, עכתדה״ק. וזה הענין גופא הי׳ אצל יהודה ויוסף דלפי גדלותם לא הי׳ שום נסיון אצלם [שגם יהודה הי׳ לו נסיון במה שהודה וקידש ש״ש בפרהסיא] וזה הוא שכתוב אצלם ירידה שירדו שניהם ממדרגתם הגבוהה: ספר שם משמואל

ויקח אדני יוסף אותו ויתנהו אל בית הסוהר כו׳ ויהי שם בבית הסוהר. לכאורה הוא מיותר. ונראה, דהנה כשהקדוש ברוך הוא שולח על אדם חס ושלום דבר לא טוב אזי לא יעשה שום פעולה גשמיות רק יבטח בה׳ ובוודאי יהפוך לו לטובה. וזה הוא המדה של נחום איש גם זו שהיה אומר תמיד גם זו לטובה. וזהו הרמז ויהי שם בבית הסוהר, אף על פי שהיה אפשר לו לעשות איזה פעולה שלא יהיה בבית הסוהר לא עשה שום פעולה כי בטוח היה בה׳ שבוודאי יהיה הכל לטובה: ספר קדושת לוי

אמת... הוא שלא היה לו לישב ביסורין כי אם עשר שנים, אלא מפני שבטח על בשר ודם ואמר לשר המשקים כי אם זכרתני אתך וגו׳, והזכרתני אל פרעה וגו׳, תלה הזכירה באדם שני פעמים. אמר לו הקב״ה אני אשכח אותו ולא יזכרך הה״ד ולא זכר שר המשקים את יוסף וישכחהו, עד שעברו שתי שנים כנגד שני זכרונות, אז עלה זכרונו לפני זוכר כל הנשכחות וזכרו לרחמים הה״ד ויהי מקץ שנתים ימים, כנגד כי אם זכרתני אתך והזכרתני, הוי ודבר שפתים אך למחסור, בכל צער היה לו יתרון ובדבר שפתים היה לו לחסרון: ספר תורת המנחה לרבי יעקב סקילי - דרשה יז

<u>הכנה לחנוכה</u>

מדליק עד שתהא שלהבת עולה מאליה. כי כל אדם יש לו שלהבת וחמימות בלב. וצריך להדליק במצות, עד שתהא שלהבת עולה מלב למוח לשם ה׳: בית אהרן

כשמת ניקולאי, שליט העריץ של רוסיה, שלח אדמו״ר הזקן זיע״א [הבית אהרן] כמה מאנשיו להשתתף בהלווייתו, וכה אמר להם ״כתיב ׳באבוד רשעים רינה׳ ווען זיי דאך ארויס געבין א נאייעם ניגון, על כן תראו לקלוט הניגון״. כשחזרו מהלוויית הרשע, ושרו זאת לפני רבינו נענה ואמר: ״דאס וועט זיין גוט אויף ארוממדן״. והוא הניגון הידוע ״ארוממדן״ המושר עד היום בחצרות קדשינו בחנוכה: נתיבי המאורות – מטה אהרן

בשם המגיד [בסי׳ נר ישראל] מה שמדליקין עתה בפנים שמחזיקים עצמינו שפלים מאוד בגלות וגם בפנים נמצא חיצוניות ומתקיים פתח ביתו מבחוץ כנ״ל. והכלל לבקש רחמים מהשי״ת שע״י הדלקת הנרות נוכל לגרש מחשבות הרעות לפרוש מחיצוניות כנ״ל. וצריך האדם להאמין לחכמים שסמכו הרבה על נס הזה וקבעוהו לימים טובים לדורות: שפת אמת - לחנוכה - תרל״ד

בשם החי׳ הריי״מ זי״ע, קבעו יו״ט בהלל והודאה, בודאי מביא חיים, שנאמר לא המתים יהללו וגו׳: ספר שיח שרפי קודש

דער גרעסטער מופת איז, אריין צוא ברענגין אין אַיוד אַהאָר יודישקייט. אין אידן גאט אין הארץ: הרה״ק ר׳ שלמה קארלינער

דבר פלא בנס דחנוכה שהיה כדי שיוכלו לקיים מצות מנורה והלא לא לאורה צריך רק לעשות רצונו. וכיון שאין להם פטורים. וזה חיבה יתירה שהקב״ה חפץ להיות הארת נרות המנורה ע״י הדלקתינו. ונשאר ג״כ לדורות שיש סיוע בימים הללו לבני ישראל לעשות רצונו יתי׳ יותר מן הסדר וההנהגה בכל השנה. בדרך נס ופלא: שפת אמת - לחנוכה - תרל״ב

. . . **כל** מצוה מאירה את הנפש ומכל שכן נר חנוכה שהיא גופא אור: בית אהרן מ״א א׳

א״י (שבת כב, ב) הנחה עושה מצוה. פי׳ שגדול שכר המצוה להיות נייחא לאדם העושה להיות לו מנוחה מכל התלאות מסביב לבל יטרידנו הסיבות. רק שלום ובריאות ולא יחסר כל טוב הדלקה עושה מצוה (שם). שיהי׳ כח במצוה להדליק הלבבות לעבודת הבורא. כמ״ש בפי׳ הנרות הללו אנו מדליקין כמבואר במ״א: ספר תפארת שלמה

עוד יש לרמז בזה חנוכה עולה גימ׳ צ׳. כי בהם הכח לעורר בחי׳ צי״ע זה יוסף בחי׳ יסוד ולזה אנו קורים תמיד הפרשיו׳ הללו בימי חנוכה לעורר מדתו כי הוא העומד בניסיון כמ״ש (תהלים יא, ה) ד׳ צדיק יבחן: ספר תפארת שלמה

מדליקין מנר לנר (שבת כב, א). דהנה כתיב (שמואל א ג. ג) ונר אלקים טרם יכבה ושמואל שוכב בהיכל ד׳. ואמרו חכז״ל (בראשית רבה נח, ב) עד שלא שקעה שמשו של עלי זרחה שמשו של שמואל ובאמת זה חסד עליון אשר בכל דור ודור צדיק כתמר יפרח (תהלים צב, יג) להיות צנור ההשפעה כמ״ש (משלי לא, יח) לא יכבה בלילה נרה. השכינה אינה נותנת לכבות נר הצדיקים בגלות המר הזה הדומה ללילה. זה שרמזו חכז״ל מדליקין מנר לנר פי׳ מצדיק לצדיק עד שלא שקעה שמשו של זה עולה זה עד ביאת הגואל במהרה בימינו אמן: ספר תפארת שלמה

לע"נ מו"ר ברוך בן ר' יעקב ז"ל
נלב"ע ד' סיון תשס"ח
ת.נ.צ.ב.ה.

יוצא לאור ע"י
מכון בית צדיקים - שידלוב סטאשוב
714 Park Ave Lakewood NJ 08701-2025
Fax: 1-732-730-1588 Tel: 1-732-901-6225
לקבל הגליון ע״י פאקס fax וכן להקדיש גליון לזכות, לרפו״ש, לע״נ או לזכות את הרבים - אחב״י יותר מאלף מקומות בעולם קע״ה כ״י נא להתקשר להנ״ל
ידידכם נפתלי הירצל גאנצווייג

וישב יעקב בארץ מגורי אביו בארץ כנען. היה לו לומר וישב יעקב בארץ ישיבת אביו, או ויגר יעקב בארץ מגורי אביו, ועוד בארץ כנען למה לי. אלא לפי שמאשים את יעקב על שביקש לישב בעולם הזה ישיבה של קבע להיות כתושב בעוה"ז במקום מגורי אביו, כי אביו לא כן עשה אלא היה בעה"ז כגר וכאורחת נטה ללון, לפי שאמר לו הקב"ה גור בארץ הזאת (בראשית כו ג) הזכיר לשון גור כי רצה ה' שלא יבקש ישיבה של קבע בעוה"ז וכו': כלי יקר

וישב יעקב בארץ מגורי אביו בארץ כנען. יש לפרש בזה כי ידוע במקום שיש השראת השכינה שם אף שאחר כך נסתלק נשאר רושם הקדושה לעולם והוא שאמר הכתוב וישב יעקב בארץ מגורי אביו היינו באותו ארץ שהיה אביו עושה שם יחודים וזהו מגורי לשון אסיפה ויחוד כמו מגורה מליאה פירות נקרא על שם ששם נאסף ביחד התבואה אל מקום אחד והוא שרימז כאן על היחודים קדושים שעשה באותו מקום ובודאי נשאר שם רשימא קדישא ולכך ישב יעקב שם כי המקום גורם מצוה גוררת מצוה וקדושה גוררת קדושה, וכמו שכתבו אנשי אמת יראי ה' על פסוק (תהלים א', א') ובמושב לצים לא ישב כי המקום גורם ח"ו עיין שם וכל שכן במקום שהיה קדושה שהיא תופסת מקומה כי מדה טובה מרובה (סנהדרין ק'.) וגוררת תחנה ובקשה ותפלה ויחוד והדבר הזה הוא נוהג תמיד בכל אדם ובכל זמן: ספר דגל מחנה אפרים

תולדות יעקב יוסף. דכתיב בית יעקב אש כו' יוסף להבה כו'. יעקב הוא התורה כה דברי כאש והוא למעלה מהטבע. רק העצה להיות נכנס אור התורה בנפש האדם. הוא על ידי החשק והתלהבות. והוא בחי' יוסף הצדיק. וז"ש רש"י ע"י להבה שולט למרחוק. כי מצד החשק. מה שאדם מרוחק יותר נתרבה החשק לו להתקרב. וז"ש תולדות יעקב יוסף שע"י חשק הנ"ל נמשך תולדות מבחינות יעקב כנ"ל: שפת אמת - שנת תרל"ג

תועה בשדה. הולך אנה ואנה למצוא מקום מרעיתם: מה תבקש. שאינך הולך על דרך א' ביושר: ספורנו

אילו הי' ראובן יודע כו'. פי' שהאבות כל מעשיהם הי' תורה. לאשר בכל פעולתם השתתפו כח תולדותיהם ושיזכו זרעם אחריהם. וז"ש יצוה בניו כו'. פי' שיחבר מעשיו לתולדותיו כנ"ל. לכן נקראו אבות כדאיתא אין אבות אלא שלשה. ולכן זכו שמעשיהם כתובים בתורה. ובני ישראל הוגים ומבינים ומיישרין דרכם ע"י לימוד מעשיהם בתורה כנ"ל. ואם הי' ראובן יודע שמעשיו יהיו לימוד לדורות. הי' זה סיוע לחזק עצמו. ועל כתפיו הי' מוליכו כו'. לכן צריך כל אדם ליישב עצמו איך כל מעשיו נוגעי' לזרעו אחריו לדורות: שפת אמת - תרל"ד

וימצאהו איש והנה תעה וגו' - להגיד חשיבותו של יוסף נכתב זה שלא רצה לחזור לאביו כשלא מצאם בשכם אלא בקשם עד שמצאם ואע"פ שהיה יודע שמתקנאים בו הלך ובקשם כמו שאמר לו אביו והשיבני דבר: רשב"ם

נראה כי יוסף זכה ע"י המכירה שנתבזה מהשבטים ויפשיטו כו'. וע"י שלא הרהר אחר השם ית' והאמין כי הכל לטובה. עי"ז וינס ויצא החוצה. שהי' לו סיוע שיוכל לבזות עצמו עבור רצון הבורא ית'. ויש ללמוד הרבה ממעשיות הללו שבתורה. איך לקבל כל הנהגות השי"ת בשמחה ואהבה. כי הוא נורא עלילה כו'. וענין מכירת יוסף נראה כי הי' לפלא בעיני השבטים איך הבדיל יוסף עצמו ואחד עשר כוכבים כו' הלא י"ב שבטי י"ה הם. ובאמת אין פתרון לדבר זה. אך השי"ת מסבב מסיבות שנעשו ב' בניו שבטים מנשה ואפרים. ושבט לוי נמנה בפ"ע. והכל הי' אז בלי פירוש. ויוסף נתעלה באמת שלא הי' בכלל השבטים כמ"ש נזיר אחיו: שפת אמת - שנת תרל"ד

וישמע ראובן ויצילהו מידם. הנה ראובן עשה מצוה בכוונת אמת. ואח"כ ראה שאין יוסף בבור. וסבר ח"ו שנעשה מעצתו איבוד ליוסף. אבל השי"ת העיד כי באמת הצילו מן המות. כי לולי עצת ראובן הי' נהרג בידם. והרי זה בא ללמד על כל כונת אמת שאדם חפץ לעשות מצוה. הגם כי נראה לו שלא נתקיים בידו. בטח נעשה ממנו דבר: שפת אמת - שנת תרל"ז

וימשכו ויעלו את יוסף מן הבור (בראשית לז, כח). בהעלאת יסוד יוסף מן הבור נעשו משכ"ו הגיע להם השפע "מטה "שולחן "כסא "ומנורה: ספר תפארת שלמה

וימאן ויאמר אל אשת אדוניו וכו'. הטעם על וימאן שלשלת ושלשלת הוא הרמת קול כאדם אשר ממאס בדבר ומרים קול במאוס הדבר ההוא: ספר קדושת לוי

וימאן ויאמר הן אדוני כו'. הוא עצה לכל אדם שיעלה על דעתו איך הי' ברשותו ית' שלא יהי' ברשות האדם לעשות שלא כרצונו. ואעפ"כ כל שתה תחת רגליו. ורק השי"ת מבקש יראתו כדכתיב מה ה' שואל כו' כי אם ליראה. וז"ש כי אם אותך באשר את אשתו כו'. לכן צריך אדם להתבייש לפניו ית'. ושלא יוכל לסור מרצונו. ואעפ"כ ישוב זה בא לו ע"י וימאן שמקודם צריך אדם לסור מרע בלי טעם. ועי"ז זוכה להשיג ולהבין האמת כדאיתא מי שיראת חטאו קודמת לחכמתו כו': שפת אמת - שנת תרל"ד

או יבואר שלשלת לשון התקשרות, כי שלשלת הוא דבר המקשר שיוסף היה קשור אל ה' ומנעו ה' מלעשות עבירה זאת: ספר קדושת לוי

במד"ר (פ' פ"ה) ויהי בעת ההוא, מה כתיב למעלה מן הענין והמדנים מכרו אותו ויהי בעת ההיא ולא הי' צריך קריי' למימר אלא יוסף הורד מצרימה ומפני מה הסמיך פרשה זו לזו, ר' אלעזר ור' יוחנן, ר"א אמר כדי לסמוך ירידה לירידה, ר"י אמר כדי לסמוך הכר להכר. יש להבין הלימוד מהסמיכות של ירידה לירידה. והענין

על התורה ועל העבודה

ואתה אמרת אמרת היטיב איטיב עמך – ואתה אמרת היטיב דו זאלסט נאר זאגין אז דאס איז גוט, איטיב עמך וועט טאקי אזוי זיין: דברי אהרן

ואתה אמרת היטב כו'. שאין לאדם לבקש על פי שכלו רק להיות נגמר רצון הקב"ה שהוא הטוב באמת: שפת אמת - שנת תרל"ג

ויקח מן הבא בידו מנחה יש לרמז היות שמנחה התגברות הדינים רוצה לומר וצדיק כאשר צריך להציל עצמו מאיזה רשע אשר קם עליו אזי משרה עליו הדינים היוצאים בעת מנחה. ולזה אליהו גם כן עשה נקמה בנביאי הבעל בזמן ההוא וזה היה גם כן כוונת יעקב במנחתו להשרות הדינים על עשו לבלתי יוכל לעשות לו רע ולא זה בלבד היה כוונתו כי אם גם שמנחה היא אותיות מנוחה והיא אותיות מחנה שיהיו מחנות וכתות מלאכים מסייעים אותו להצילו מיד עשו אחיו ויהיו לו מנוחה ממנו. וזהו ויקח מן הבא בידו מנחה פירוש מכל מה שבידו פירוש בכחו ורשותו לרמוז במנחה את הכל כיוון בה ובזה הצליח נגדו וקי"ל: ספר נועם אלימלך

ויקח את שתי נשיו ואת שתי שפחותיו כו' נ"ל דהנה שתי נשים יש לאדם אחת היא האשה אשר ציוהו הבורא יתעלה לקחת לפרות ולרבות. והשנית היא נשמתו הקדושה הוא הנפש השכלית אשר נתן השם יתברך באדם וכל תשוקתה אינה רק לעבודת הבורא לעלות לשורשה למקום מחצבתה העליוז * והיא נקראת אשת חיל אשה טובה מתנה טובה לבעלה שעל ידה יכול האדם לבוא למדרגות גדולות לאין קץ ותכלית. והבוחר בעבודת הבורא באמת אין לו שום מניעה בעבודתו יתברך שמו אפילו מאשתו ממש אדרבה היא גם כן מסייעתו כמאמרם ברצות ה' דרכי כו' ישלים עמו זו אשה. והם נקראים שתי נשיו של אדם. וגם יש לאדם שתי שפחות הם הנפש הבהמיות והיצר הרע ושתי אלה הם מניעה לעבודת הבורא יתעלה אבל כשאדם מקדש ומטהר עצמו ומשבר תאוות הגשמיות והיצר הרע אזי הכל מסייעין לו והוא מוציא יקר מזולל וגם היצר הרע נעשה טוב ועובד ה' בשני יצריו ביצר טוב וביצר הרע וגם הנפש הבהמיות המביאה אותו לתאוות הגשמיות היא מסייעתו כי הוא מקדש עצמו במותר לו באכילתו ושתיתו ובכל תנועותיו נמצא הוא מעלה הכל אל הקדושה העליונה וזהו ויקח את שתי נשיו ואת שתי שפחותיו. ואת אחד עשר ילדיו. רמז להסי"א כידוע דהקליפה הוא י"א בסוד עשתי עשר יריעות עיזים. ואת זה לעומת זה כו' ציונו השם יתברך להקריב י"א סימני קטורת כדי לבטל אותם וכל הנ"ל היה יעקב אבינו עליו השלום בצדקתו בתולדות המעשים טובים אשר עשה היה מעלה את הכל לעולמות העליונים וזהו ויעבור את מעבר יב"ק רמ"ז לג' שמות הקדושים הוי' אהי"ה אד"ני שמספרם יב"ק וזה גם כן הפירוש ויעברם את הנחל היינו נחל העליון והבן: ספר נועם אלימלך

ותקע כף ירך יעקב וגו' ויאמר שלחני וגו'. נראה שזה רמז על העתיד, אף שיהי' זמן שזרעו של יעקב יהיו בשפל המצב מאד, שע"ז בא הרמז של ותקע כף ירך יעקב, מ"מ הנחשלים האלה עוד בכחם להתגבר על שרו של עשו, כמו שהתגבר יעקב עליו אף אחר נקיעת הכף. וזה נותן חיזוק לימינו אלה שמצב ישראל מוזר מאד ברוחניות ובגשמיות, אל נתיאש ח"ו אלא נתחזק בכל עוז ובעזרתו ית"ש נעשה חיל ונתגבר עליו: ספר שם משמואל - שנת תרע"ג

משרשי מצוה זו, כדי שתהיה רמז לישראל שאף על פי שיסבלו צרות רבות בגליות מיד העמים ומיד בני עשו, שיהיו בטוחים שלא יאבדו, אלא לעולם יעמוד זרעם ושמם, ויבוא להם גואל ויגאלם מיד צר. ובזכרם תמיד ענין זה על יד המצוה שתהיה לזכרון, יעמדו באמונתם ובצדקתם לעולם. ורמז זה הוא לפי שאותו מלאך שנלחם עם יעקב אבינו, שבא בקבלה שהיה שרו של עשו, רצה לעקרו ליעקב מן העולם הוא וזרעו ולא יכול לו, וציערו בנגיעת הירך, וכן זרע עשו מצער לזרע יעקב, ולבסוף תהיה להם ישועה מהם, כמו שמצינו באב שזרחה לו השמש לרפואתו ונושע מן הצער, כן יזרח לנו השמש של משיח וירפאנו מצערנו ויגאלנו, בב"או: ספר החינוך - מצוה ג

סיפורי צדיקים

הרה"ק רמ"מ מרימנוב זצ"ל שבת פעם בלעמבערג, בעש"ק אחר חצות היום שלח את שמשו לראות אם האנשים מוכנים כבר לקבל פני שבת, השמש חזר ומענהו בפיו אין שום היכר ברחוב, הכל אצים ורצים וטרודים בעסקיהם, ככה חזר ונשנה הדבר כמה פעמים, אך לפסע בעיתותי ערב עם כניסת השבת הוגפו הדלתות ותריסי החנויות והכל אצו רצו לקבל פני שבת, ויען ויאמר למשמשו, כביאת השבת בלעמבערג כן תהיה ביאת המשיח, העם יהיו טרודים ומבוהלים בפרנסתם בלתי מוכנים לקבל פני המשיח, אך פתאום יבוא המשיח, וכל אחד ישליך אלילי כספו בשמעו הנה משיח בא, וזה מאחז"ל שלשה באים בהיסח הדעת משיח וכו'. (ילקוט מנחם)

ספרו החסידים של הה"ק מניישטאט שבליל שבת קודש אחרי הסתלקות של התפא"ש זצ"ל ועדיין הגוטער יוד מניישטאט לא ידע מפטירתו, ויהי כשהלך הגוטער יוד מביתו לעלות מביתו לביהמ"ד לקדש, והחסידים הלכו עמו וכשעלה על המדרגות אמר הגוטער יוד להחסידים, רואה אני חשכות גדולה בעולם, חושך הוא, חושך הוא, בטח יש חדשות, החסידים ידעו על מה מרמז החשכות שרואה הגוטער יוד זצ"ל, אבל לא רצו להגיד לו מאומה עכ"ל: ספר שיח שרפי קודש - רבי שלמה מראדאמסק - התפארת שלמה

הרדב"ז בסי' תע"ב מדבר בענין זהירות תפלה בכוונה ואמר ע"ז ההי"ק הר"ר בונם מפשיסחא זצללה"ה, שכיוון דבר זה בסי' תע"ב נוטריקון "תבא "עליו "ברכה: ספר שיח שרפי קודש

יוצא לאור ע"י
מכון בית צדיקים - שידלוב סטאשוב
714 Park Ave Lakewood NJ 08701-2025
Fax: 1-732-730-1588 Tel: 1-732-901-6225
לקבל הגליון ע"י פאקס fax וכן להקדיש גליון לזכות, לרפו"ש, לע"נ או לזכות את הרבים - אחב"י בכערך אלף מקומות בעולם קע"ה כ"י נא להתקשר להנ"ל
ידידכם נפתלי הירצל גאנצוויג

לע"נ ר' משה חיים ב"ר יעקב זצ"ל פאללאק
נלב"ע י"ד כסלו תש"ך
תנצב"ה

וישלח יעקב מלאכים - מלאכים ממש (ב"ר) : רש"י

...גרתי בגימטריא תרי"ג כלומר עם לבן הרשע גרתי ותרי"ג מצות שמרתי ולא למדתי ממעשיו הרעים : רש"י

ויהי לי שור וחמור [לב ו]. פרש"י דרך ארץ לומר על שוורים הרבה "שור". לכאורה פי' דרך ארץ הוא למעלה, וצריך להבין איזה מעלה יש בכאן. ונראה שהוא שלא להתפאר בעצם העשירות, וגם להודות להשי"ת אף על שור אחד שנותן וכ"ש על השפע ברכה שנותן, ולא לשכוח כעת שיש לו עשירות שגם על דבר קטן צריך להודות. והוא כהחילוק יש לי כל דיעקב ויש לי רב דעשו, ד"כלי" פירושו מה שהוא צריך, כי כפ"מ שהשי"ת נותן הוא הצורך, ויש לי רב הוא רק להתפאר. וגם "כלי", הוא יכול לומר שיש לו, כי השי"ת ודאי נותן כל מה שצריך האדם כי הוא הזן ומפרנס לכל, אבל "רב" אין יכול לומר שיש לו, דהכל הוא של השי"ת וצריך האדם להשגיח לעשות רצון השי"ת שאז יש מה לעשות ב"כלי" מה שנותן לו, שממילא אינו רב, שפירושו יותר מהצורך, אלא "כלי" כפי הצורך, כמו שאמר וגם עשה יעקב : דרש משה

ותבו אזגדיא לות יעקב למימר אתינא לות אחוך לעשו ואוף אתי לקדמותך וארבע מאה גוברין פולמרכין [שלטונים ושרי חיילות] עמיה : תרגום יונתן

ובדרך רמז יכוין הכתוב לרמוז ג' זמנים שישתנו בהם בני עשו - הא' יהיו יעקב ועשו במדת האחוה, והוא אומרו עשו אחיו וזה היה עד עת החורבן, והגם שהיה זמן שהיה אדום תחת יד ישראל זה היה זמן מועט והב' מזמן שנחרב הבית עד עת קץ שעשו במעלה גדולה ואין מעלת ישראל נכרת לפניו, והוא שרמז באומרו ארצה שעיר בפת"ח תחת אל"ף להראות מדרגה עליונה והג' בימים המקווים לנו שתהיה אדום ירשה, והוא אומרו (ירמיה כו יח) שדה אדום כשדה תחרש : אור החיים

כרמי שלי לפני - ליום הדין יביאם הקב"ה במשפט ויאמר כרמי אף על פי שמסרתיו בידכם שלי הוא ולפני בא כל מה שחטפתם לכם את פריו ולא נכחד ממני מה שגביתם מהם והם אומרים. **האלף** לך שלמה - אלף הכסף שגבינו מהם הכל נחזיר. **ומאתים** לנטרים את פריו - ועוד נוסיף הרבה משלנו ונתן להם לראשיהם וחכמיהם כענין שנאמר (ירמיה ט"ו) תחת הנחשת אביא זהב. לנטרים את פריו - אלו תלמידי חכמים ואותם תשלומים לתלמידי חכמים כמו שנאמר (ישעיה כ"ג) כי ליושבים לפני ה' יהיה סחרה ואתננה של צור, ויש לפרש ומאתים לנוטרים את פריו כדין הנהנה מן ההקדש שמשלם קרן וחומש אף אנו נשלם על קדש ישראל לה' על ראשית תבואתו קרן וחומש חמשו של קרן ומאתי' הם חומשו של אלף : רש"י

הכנה לחנוכה

בבית שני כשמלכו יוון, גזרו גזירות על ישראל, וביטלו דתם, ולא הניחו אותם לעסוק בתורה ובמצוות; ופשטו ידם בממונם, ובבנותיהם; ונכנסו להיכל, ופרצו בו פרצות, וטימאו הטהרות. וצר להם לישראל מאוד מפניהם, ולחצום לחץ גדול, עד שריחם עליהם אלוהי אבותינו, והושיעם מידם. וגברו בני חשמונאי הכוהנים הגדולים, והרגום והושיעו ישראל מידם; והעמידו מלך מן הכוהנים, וחזרה מלכות לישראל יתר על **מאתיים** שנה - עד החורבן השני: רמב"ם יד החזקה (כתב יד תימני) הל' חנוכה פ"ג ה"א

בחנוכה שאלו אותו [הרה"ק הבית אהרן] מה טעם הוא מתקן הפתילות ומכין את המנורה לעת ערב לפני ההדלקה ולא קודם – כדי למהר ההדלקה, וענה: ההכנה למצוה היא כמו עצם המצוה, ובמילא אין חילוק בין ההדלקה להכנה : ברכת אהרן

נראה שיעקב הבחיר שבאבות עשה דרך ושביל לארבע הגליות. בית לבן הוא כנגד גלות בבל כמ"ש חז"ל (פסחים פ"ז ע"ב) על גלות בבל מפני ששיגרן לבית אמן. עשו הוא כנגד גלות מדי להרוג ולאבד, וחשש על עשו פן יבא והכני אם על בנים. צרת דינה כנגד גלות יון שגזרו להבעל לטפסר תחילה. צרת יוסף היא כנגד גלות אדום ואין עשו נופל אלא ביד בני' של רחל, והבן. וארבע התפלות של שבת הן תיקון כנגד הגליות, דשלש התפלות הן כנגד שלשת האבות שהם היו כנגד שלש הגליות כמבואר במהר"ל ז"ל, ותפלת מוסף היא כנגד יוסף וזהו תיקון על הגלות הארוכה הזו : ספר שם משמואל - שנת תרע"א

ד"א באנו אל אחיך כמראה עיניי אחוה ואהבה, אמנם גם את זה לעומת זה אנו רואין בהפך זה, כי הוא יוצא לקראתך על כן אנו נבוכים בדבר, ומטעם זה אמר יעקב הצילני נא מיד אחי מיד עשו שהוא מראה את עצמו כאח, ובאמת הוא עשו ברשעו וצייד הרמאי, וה' לי בעוזרי (תהלים קיח ז) מראים את עצמם כעוזרים ואוהבים, והשנאה כבושה בלבם : כלי יקר

ויחץ וגו' והצאן וגו' לשני מחנות. ולהבין מדוע לא חצה את החמורים. נראה דהנה חמור רמז למלך המשיח כנ"ל בדברי המדרש, וכשהאדם בהכנעה אין לו לירא משום מזיק וכחות חיצונים, דהידים ידי עשו, ואין להם כח אלא בגלוי כמ"ש חז"ל (נדה מ"ג.) מה ידים מאבראי, והכנעה היא בסתר, וז"ש חז"ל (סנהדרין צ"ב.) הוי קבל וקיים, בית אפל אין פותחין לו חלונות לראות נגעו. והבן היטב : ספר שם משמואל - שנת תרע"א

קטנתי מכל החסדים ומכל האמת אשר עשית את עבדך. החסד הכי גדול הוא, שעשית אותי לעבדך : הס"ק מסלאנים – תורת אבות

על התורה ועל העבודה

עשר אעשרנו לך. דרשו חז"ל מכאן המבזבז אל יבזבז יותר מחומש (כתובות נ.). אברך א' מחסידיו של רבינו הקדוש היה מפזר ממון רב לצדקה, התלונן עליו חותנו לפני רבינו שהוא תורם לצדקה יותר מיכולתו. שאל רבינו את האברך: הרי אמרו חכמינו ז"ל המבזבז אל יבזבז יותר מחומש. השיבו: איך וועל אייך זאגען רבי. מי שהוא מבזבז רק בשביל לקיים מצות צדקה עליו אמרו חכמים שדי לו בחומש, מה שאין כן מי שחפץ על ידי הצדקה לפדות את נפשו כמו שכתוב וחטאך בצדקה פרוק (דניאל ד' כ"ד) מה שיעור יש לו, הלא כתוב "וכל אשר לאיש יתן בעד נפשו" (איוב ב' ד'), אמר רבינו עליו: אַ שׂכל פון אַ יונגען מאן: כתבי קודש – שמע שלמה

...ואף שיעלה לסך מסויים אין לחוש משום אל יבזבז יותר מחומש. דלא מקרי בזבוז בכה"ג מאחר שעושה לפדות נפשו מתעניות וסיגופים ולא גרע מרפואת הגוף ושאר צרכיו. ולפי שמספר הצומות המוזכרי' בתקוני תשובה הנ"ל רבו במאד מאד לכן נהגו עכשיו כל החרדים לדבר ה' להרבות מאד מאד בצדקה. מחמת חלישות הדור דלא מצו לצעורי נפשם כולי האי וכו': אגרת התשובה פ"ג - מבעל התניא

ויגד יעקב לרחל כי אחי אביה הוא. פירש רש"י אחיו אני ברמאות עי"ש. ולכן סיים בדבריו וכי בן רבקה הוא, רצ"ל רוב בנים הולכים אחר אחי אם לכן הגם שאני איש תם יש בקרבי חלק רמאות מאחי אם. ואפשר שרמז לה כמו שרוב בנים אחרי אחי אם אם כן מהראוי בנות אחרי אחות אב אם כן ראוי שתחזיק רחל בצדקתה להיות כמו רבקה: ספר עבודת ישראל

במדרש שהיו האבנים מריבות כ"א אמר עלי ינוח צדיק את ראשו ועשה השי"ת מכל האבנים אחד. מזה נראה ראי' לשיטת האריז"ל מובא במג"א [סי' ח' ס"ק ו'] שלא הי' מקפיד ללבוש תמיד הטלית באותו צד לאפוקי מדעת השל"ה הקי' לעשות עטרה לטלית כמו קרש שזכה לינתן בצפון והי' לעולם בצפון. א"כ במה היו מתפייסין כאן האבנים שנעשו א' [הלא] מ"מ הי' רצון כ"א להיות תחת ראשו. אע"כ כשהיו אחד אין שום חילוק אם קרוב להראש או רחוק. דאי"ל שהי' כולם מתכנסים תחת ראשו. דא"כ הי' יכול להכניסם תחת ראש הצדיק בלי שיהיו אחד ממש. אע"כ דוקא גבי קרשים שהיו כ"א בפ"ע הי' חיוב שיהיו תמיד באותו מקום שזכה. משא"כ כשהי' מכל האבנים אבן א' אין שום חילוק באיזה צד היא וכן לענין טלית כמובן. (שפתי צדיק)

ועיני לאה רכות (כ"ט י"ז), אמר בשם הרה"ק הבית אהרן זי"ע דמה שפעלה לאה ע"י בכי פעלה רחל ע"י שמחה ובלה"ק "מיטן טשאק און מיטן קנאקן", והוסיף אדמו"ר זי"ע שרחל אמנו לא ויתרה לגמרי על דרך זה אלא הטמינה את הבכיה לעתיד כמאה"כ (ירמי' ל"א) כה אמר ד' וגו' רחל מבכה על בניה וגו': קדושת מרדכי

וַיֻּגַּד לְלָבָן בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי כִּי בָרַח יַעֲקֹב: **ובתר** דאזל יעקב קמו רעיא על בירא ולא אשכחו מיא ואמתינו תלתא יומין דילמא תהי טייפא ולא טפת ובכן איתוי ללבן ביומא תליתאה וידע ארום ערק יעקב דבזכותיה הוה טייפא עשרין שנין: תרגום יונתן {ועיין בהתרגום ד"ה ויצא ורש"י שם והכל מטעם השפעת הצדיק}

ויהי בבוקר והנה היא לאה, איתא במדרש (ב"ר עו אמר לה רמייתא בת רמאה לא בליליא הוה קרינא רחל ואת ענית לי אמרה ליה אית ספר דלית ליה תלמידים לא כן צוח לך אביך עשו ואת ענית ליה עכ"ל. ונראה לבאר תשובתה על פי שכל, דהנה יעקב אמר לאביו (בראשית כז, יט) אנכי עשו בכורך ופירש רש"י אנכי הוא אנכי אבל עשו בכורך עי"ש, ואפשר כפשוטו כיון שקנה הבכורה נכלל חלק עשו בקרבו ואמר האמת כאשר הוא אנכי עשו בכורך ממש. והנה ידוע כי כל יראתה של לאה היתה כיון דאמרו אינשי הגדולה לגדול והקטנה לקטן. אבל מכיון שאמר יעקב אנכי עשו בכורך באמת כי נכלל עשו עם הבכורה בקרבו אם כן לאה חלקו מן השמים. וזה שהיתה תשובתה נצחת לא כן צוח לך אביך עשו ואת ענית, על כן אני חלקך וראויה לך להיות אשתך: ספר עבודת ישראל

נפתולי אלקים - מנחם בן סרוק פירשו במחברת צמיד פתיל חבורים מאת המקום נתחברתי עם אחותי לזכות לבנים. ואני מפרשו לשון עקש ופתלתול נתעקשתי והפצרתי פצירות ונפתולים הרבה למקום להיות שוה לאחותי: **גם** יכלתי - הסכים על ידי. ואונקלוס תרגם לשון תפילה. נפתולי אלהים נפתלתי כמה בקשות החביבות לפניו נתקבלתי ונעתרתי כאחותי: **נפתלתי** - נתקבלה תפלתי. ומ"א יש רבים בלשון נוטריקון: רש"י

ויאמר יעקב כאשר ראם מחנה אלקים זה ויקרא שם המקום ההוא מחנים [לב ג]. צריך להשתדל בדורינו שתיכף יכירו כי הוא שומר תורה ומקיים מצותועושה צדקות, כדי שילמדו אחרים ממנו, ורק בדורות הראשונים שהיו כולם צדיקים היה אפשר להיות נסתר במעשיו, אבל בדורות שלנו צריך אדרבה שידעו כל אדם אשר שוקד בתורה ועושה צדקה כדי שילמדו ממעשיו: דרש משה

לע"נ מו"ר ברוך בן ר' יעקב ז"ל
בורכרדט
נלב"ע ד' סיון תשס"ח
ת.נ.צ.ב.ה.

יוצא לאור ע"י
מכון בית צדיקים - שידלוב סטאשוב
714 Park Ave Lakewood NJ 08701-2025
Fax: 1-732-730-1588 Tel: 1-732-901-6225
לקבל הגליון ע"י פאקס fax וכן להקדיש גליון לזכות, לרפו"ש, לע"נ או לזכות את הרבים - אחב"י בכערך אלף מקומות בעולם קע"ה כ"י נא להתקשר להנ"ל
ידידכם נפתלי הירצל גאנצווייג

ויצא - לא היה צריך לכתוב אלא וילך יעקב חרנה ולמה הזכיר יציאתו אלא מגיד שיציאת צדיק מן המקום עושה רושם שבזמן שהצדיק בעיר הוא הודה הוא זיוה הוא הדרה יצא משם פנה הודה פנה זיוה פנה הדרה וכן (רות א) ותצא מן המקום האמור בנעמי ורות: רש"י

ויצא יעקב מבאר. בגימטריא פנה זיוה פנה הודה פנה הדרה. בעל הטורים

יעקב מבאר שבע. ס"ת עבר. בעל הטורים

וילך. בגימטריא בו ביום: בעל הטורים

ויצא חמשא ניסין אתעבידו ליעקב בזמן דנפק מן בירא דשבע. ניסא קמא אתקצרו שעוי דיומא וטמע שימשא בלא אשוניה מן קדם דהוה דבירא מתחמד למללא עמיה. ניסא תנייאנא ארבעתי אבניא דשוי איסדוי אשכח יתהון בצפרא לאבנא חדא. ניסא תליתאה אבנא דהוו כל עדריא מתכנשין ומתגלגלין לה מעילוי פם בירא גלגל יתה בחדא מן דרעוי. ניסא רביעאה דטפת בירא וסליקו מיא לאנפוי והות טייפא כל יומין דהוה בחרן. ניסא חמישאה קפצת ארעא קומוי ובההוא יומא דנפק אזל לחרן: תרגום יונתן

פירוש על פסוק (בראשית כח. יא.) ויפגע במקום. כי איתא שיעקב אבינו עליו השלום, ראה החורבן על כן התפלל על זה. וזה אומר, ויפגע במקום, בנדון המקום. הוא בית המקדש, ונתקבל תפלתו, וזה אומר וילן שם, כי גלות נקרא לילה (ירושלמי תענית פ"א ה"א). והנה מי שלן, הוא הפירוש שראה הבוקר, וזה אומר וילן שם שראה הגאולה: זאת זכרון

במדרש צמאה לך נפשי כו' כן בקודש ע"כ בקודש כו'. לפי גודל הרצון והתשוקה שיש באדם לעבודת הבורא במקום ציה בלי מים. כן יוכל אח"כ להתדבק בקדושה בשעה שמתגלה לו קצת הארה. וזה עצמו הי' נחמה ליעקב אע"ה היותו גולה לחוץ לארץ מקום ציה. ועכ"ז כיון שזכה ע"י רוב התשוקה והצמאון. להתגלות מראה זו. ואמר כן בקדש חזיתיך. כמו שהי' כל כך צמא. כן הי' לו התדבקות במראה הזאת. לכן וישא יעקב רגליו. ודבר זה נוהג בכל פרט ג"כ. וכן בעולם הזה כפי רוב התשוקה לה' יכול אח"כ להתדבק בו ית' בעולם הבא. וכמו כן כפי התשוקה בימות החול שמוטרד במלאכות גשמיים שהוא מקום ציה בלי מים. כן זוכה אח"כ בשבת קודש מעין עוה"ב לחזות בנועם ה': שפת אמת - שנת תרל"ח

במד"ר (פ' ס"ט) צמאה לך נפשי כמה לך בשרי, כשם שנפשי צמאה לך כך רמ"ח אברי שיש בי צמאים לך. מבואר מזה דיעקב אע"ה הי' גופו ג"כ במדריגת הנפש. ובזה יובן מה שיעקב אבינו תיקן תפלת ערבית, דתפילות כנגד תמידים תקנום, ותפילת שחר ותפילת מנחה כנגד זריקת דם התמידין ותפילת הערב כנגד האברים והפדרים שהיו מתעכלין והולכין כל הלילה. והנה הדם הוא הנפש ותבא נפש ותכפר על הנפש, ועיקר הכפרה היא בדם ע"כ הוא כפרה על הנפש לבד, ואברים ופדרים אין עיקר הכפרה תלוי' בהם, וממילא גופו של אדם שהוא בהתדמות אברים ופדרים אין לו עיקר כפרה בקרבן, ולכך קודם יעקב לא תיקנו תפילה כנגד זה, אבל יעקב שהעלה את הגוף למדרגת הנפש תיקן תפילת הערב שגם הגוף תהי' לו כפרה כמו הנפש: ספר שם משמואל - שנת תרע"א

ויפגע במקום וילן שם כי בא השמש. הנה כבר כתבו הראשונים ז"ל. כי כל מעשה אבות הוא רק בשביל הבנים וכמבו' ברמב"ן ז"ל ולכך יעקב אבינו ע"ה בצאתו לחו"ל ידע כי זה סימן לבנים לכן השתדל להתפלל במקום ההוא ע"ד שאמרו רז"ל אצל הר הבית הבנויות בחול ופתוחות לקודש קודש. הבנויות בקודש ופתוחות לחול חול. הרמז להורות עם בנ"י היושבים בחו"ל ומצפים ומיחלים על בנין בהמ"ק כמ"ש והתפללו דרך ארצם וכמ"ש פתחו לי שערי צדק וזהו שער השמים. הרי הם כאלו הם בקודש. ולהיפך ח"ו כאשר יושבים בא"י ופתוחות לחול במחשבתם הרי הם כיושבי חו"ל. וזה ויפגע במקום כי בא השמש הגלות הוא החושך. ובזמן הגאולה כתיב וזרחה לכם יראי שמי שמש צדקה. וכן הי' כל תפלותיו ושבתי בשלום אל בית אבי שלם מן החטא באורך הגלות ונשוב לבית אבינו בב"א: תפארת שלמה

והנה סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה. איש יהודי אפי' כשעוסק בארציות יכול הוא להיות ראשו מגיע השמימה: דברי שמואל

סול"ם בגימ' ממו"ן וכן קו"ל. אם יהודי נותן צדקה בכל יום וקובע עתים לתורה בכל יום, הרי הוא עושה מזה שליבות לסולם המוצב ארצה ועי"ז ראשו מגיע השמימה: דברי שמואל

מה נורא המקום הזה. תלה אבינו יעקב התגלות הקדושה בעבור קדושת המקום. ובאמת חכמינו ז"ל הגידו כי קפץ הר המורי' ובא אליו. נמצא הכל אמת שהרגיש שהמקום גורם ואעפ"כ הי' הכל בזכותו. והוא מפלאות הבורא ית'. אשר הוא שומר אוהביו לבלתי יבואו במעשיהם לידי גבהות. לכן מסבב סיבות שינהגו בהם התמימי' דרך כנ"ל: שפת אמת - שנת תרל"ז

על התורה ועל העבודה

הנה אנכי הולך למות ולמה זה לי בכורה [כה לב]. פרש״י שקשה ליזהר בה. ולכאורה תמוה מה שנחשב זה לבזיון הבכורה, כיון שמרוב חשיבותה היה ירא לקבלה. ונראה שהוא משום שאדם צריך לקבל עליו לעשות לכבוד שמים אף שיש בזה אחריות כבדה, ואף שיהיו עליו כמה ערעורים ע״י זה, ואם אינו עושה כן הוא בכלל בזיון, דכדאי הוא כבוד שמים ומצות ה׳ שיקבל עליו לעשות אף שיש בזה כמה עניני אחריות, דלא כהרבה אנשים שאין רוצים לקבל רבנות וכדומה מצד יראת האחריות ויראת אנשים שיערערו וכדומה: דרש משה

ויגדל האיש, יש לדקדק למה העלים שמו, ולמה לא הזכיר שמו יצחק בפירוש כמו עד כה. ונראה דרמז יש לדבר שגם אחר כל הברכה והגדולה והעושר עדיין הי׳ בעיני עצמו כאיש פרטי, ועי״כ העלים שמו שהוא ע״ש שחוק וצחוק להורות שלא גבה לבו מכל אלה, וכמו שהגיד הרה״ק ר״ב מפרשיסחא זצללה״ה בפסוק (דברים כ״ח) ובאו עליך כל הברכות האלה והשיגוך, היינו שישיגוך במקומך הראשון טרם שהשיג הברכה שהי׳ ברות נמוכה שזוהי סיבה לברכה: ספר שם משמואל - שנת תרפ״ג

ויהי רעב בארץ מלבד הרעב הראשון. לכאורה מה בא הכתוב להשמיענו בזה באומרו מלבד הרעב הראשון אך נראה דהנה אצל אברהם נאמר ויהי רעב בארץ וירד אברם מצרימה כו׳ ולכאורה הלא הרעב שהיה אז בארץ היה אחד מעשרה נסיונות ולמה הלך משם מפני הרעב והיה לו להתעכב שם בימי הרעב לעמוד בנסיונו * אך

חז״ל דרשו הפסוק הצילה נפשי משפת שקר על יעקב אע״ה בעת שהוצרך לומר אנכי עשו בכורך. כי שקר אין לו רגלים. רק ב״א המשקרים ע״י שדבוקים בשקר. נותנין כח וקיום להשקר בעולם. כמ״ש שמאבדין העולם כו׳. אבל הצדיק שדבוק באמת. אף שנצרך להשתמש לפעמים גם בהשקר כמ״ש מותר לשנות מפני דרכי שלום. שמי שמכוין להאמת ואינו מדבק עצמו בהשקר יוכל עוד ע״ז לבטל השקר. כי עוה״ז נק׳ עלמא דשיקרא ולכן נצרך לפעמים לתקן העולם ע״י השקר עצמו. רק שצריך לזה סייעתא דשמיא שלא להתדבק הרצון בהשקר ח״ו. וז״ש הצילה נפשי דיקא שלא להתדבק בשפת שקר שמוציא מפיו כנ״ל. [וי״ל בזה סוף הפסוק שכנתי עם אהלי קדר כו׳ אדבר המה למלחמה כנ״ל]: שפת אמת - שנת תרל״ה

מה שהי׳ צריך להיות ברכת יעקב שלא ברצון יצחק. נראה ע״י שבברכה זו תלוין כל העולמות ולא שייך שיהי׳ ע״י איש רק ע״י הקב״ה שאין זה דבר שבמקרה. [ואפשר ע״ז הי׳ הברכה ע״י יצחק שכהו עיניו כמ״ש רש״י ז״ל שייחד הקב״ה שמו עליו כנ״ל]: שפת אמת - שנת תרל״ג

ויהי עשו איש יודע ציד איש שדה. בשם הה״ק הרר״ב מפרשיסחא זי״ע שאל תחשבו שעשו הי׳ נראה כאיכר מגושם אלא הי׳ לבוש לבנים ואומר תורה בג׳ סעודות, ואיתא במדרשות (ירושלמי נדרים פ״ג ה״ח) שלעתיד יבוא עשו וישב בראש כולם ואין מוחה בידו עד שיבא הקב״ה ובעצמו ישליכהו לחוץ, ואם בעוה״ב שהוא כולו אמת נסתר רשעתו מכש״כ בעוה״ז שהוא כולו מלא שקרים עאכו״כ: שיח שרפי קודש

הענין הוא דהנה כשיש רשעים בדור שהם מעכבים ההשפעות. אזי הצדיק הרוצה להשפיע לעולם צריך לירד ממדרגתו עד סוף מדרגתו תחתונה ע״ד שאמר הכתוב ממעמקים קראתיך. ולכן בימי אברהם שהיה דורו רשעים והיה צריך לירד ממדרגתו לגמרי לכן הוכרח לירד מצרימה ששם הוא מקום עב ומגושם ביותר כדי שיטה עצמו גם הוא ממדרגתו העליונה שיהא יוכל להשפיע על ידי תפילתו תפילה לעני כו׳ דהמתפלל צריך להיות כעני עומד על הפתח. אבל יצחק הגם שהיה דורו רשעים לא היה צריך לירד מצרימה כדי לגשם עצמו. דהנה ידוע דאותו דבר אשר כבר תיקן איזה צדיק בתפילתו. אזי אחר כך אם יארע לצדיק שיהיה אחריו גם כן אותו הדבר. בקל הוא לו לפעול הדבר הזה מחמת שכבר תיקן הצדיק הקודם לו. ולטעם הזה אמר הכתוב מלבד הרעב הראשון כדי לתת טעם לזה שלא היה צריך יצחק לירד מצרים וק״ל: ספר נועם אלימלך

ענין המטעמים נראה שהיו תיקון על אכילת עץ הדעת טו״ר דכתיב ותרא האשה כי טוב העץ למאכל, שע״י אכילה זו נשתאבו בהם כחות רעים ר״ל ואייתי לווטין על עלמא, ובכאן בהיפוך שע״י אכילת המטעמים שרתה עליו רוה״ק ואייתי ברכאן ואפיק מכל אינון לווטין כבזוה״ק. וזהו הענין וירח את ריח בגדיו ויברכהו עפימ״ש בסי׳ בני יששכר דכל החושים נתקלקלו באכילת עהדטו״ר שכולם נשתתפו בחטא חוץ מחוש הריח שלא נזכר שמה, ע״כ הקדים הריח להברכות, שבאמצעותו נדבקה נפשו למעלה במקום שלא שלטו בו החטא והפגם ומשם המשיך התיקון ואייתי ברכאן ואפיק מכל אינון לווטין: ספר שם משמואל - שנת תרע״ח

לזכר נשמות הקדושים והטהורים קהילה קדישא דעיר סטאשוב – פולין
רבנן ותלמידהון אנשים נשים וטף שנהרגו על קידוש השם - כ״ח מרחשון תש״ג הי״ד

לע״נ ר׳ אהרן שו״ב ב״ר שמואל זצ״ל לעווין
נלב״ע כ״ה חשון תרע״ט תנצב״ה

יוצא לאור ע"י
מכון בית צדיקים - שידלוב סטאשוב
714 Park Ave Lakewood NJ 08701-2025
Fax: 1-732-730-1588 Tel: 1-732-901-6225
לקבל הגליון ע״י פאקס fax וכן להקדיש גליון לזכות, לרפו״ש, לע״נ או לזכות את הרבים - אחב״י בכערך אלף מקומות בעולם קע״ה כ״י נא להתקשר להנ״ל
ידידכם נפתלי הירצל גאנצוויג

אלה תולדת יצחק. הליכות ימי חייו: **אברהם** הוליד את יצחק. זהו מכלל תולדותיו שבכל דרכיו והליכותיו היה ניכר ורשום שהוא בנו של אברהם. ולא כן ישמעאל שהיה ג"כ בן אברהם אבל לא היה ניכר בהליכותיו שהוא בנו. ומספר הכתוב שבשביל שהיה יצחק בכל הליכותיו בן אברהם. ע"כ: העמק דבר

ואלה תולדות יצחק וגו'. פרש"י יעקב ועשו האמורים בפרשה. נראה דמה שנאמר אברהם הוליד, שהקדים את שבחו של יצחק שניכר עליו שהוא בן אברהם שמכיר את הקב"ה לכל העולם וכ"ש לבניו, הוא לאשמועינן לענין מעלת חנוך הבנים שמ"מ לא יסמוך ע"ז אלא שצריך להשתדל בכל הכח לחנך את הבנים, כי אחר כל השבח הזה עלול שיצא ממנו עשו, ולא לסמוך שמכיון שרואה הבן מעשים הטובים של האב והאם יתחנך ממילא בדרך הטוב, אלא שצריך להשגיח ולעמול על זה בלא הרף ובלא שום היסח הדעת, והוא לימוד במצות חנוך: דרש משה

אם ללצים - ר"ל לכל אחד משלם גמול במדה שמדד אם ללצים המלעיגים בבני אדם יסבב סיבה אשר יתלוצצו בהם בבוא יום אידם. ולענוים - אשר הם שפלי הרוח ומכבדים כל אדם יתן חנם בעיני הכל ויכבדו להם: מצודות דוד

אם ללצים הוא יליץ כי לץ הוא היפוך של ענו שהענו הוא מן הנעלבים ואין עולבין שומעין חרפתם ואינן משיבין והלץ הוא היפוך זה שמחרף ויליץ לכל אדם והקב"ה יתן אותו לחרפה שיליצו אחרים ממנו וזהו אם ללצים אם יתחבר ללצים הוא יליץ ע"י אחרים ולענווים שומעין חרפתן ואין משיבין ומכניעין את עצמן לכל אדם בעולם. יתן חן יתן הקב"ה לו חן בעיני הבריות: ביאור הגר"א - משלי

הוליד - בגימטריא דומה. שהיו זיו איקונין של יצחק דומין לאברהם: בעל הטורים

ויקראו שמו עשו וגו'. יש להבין זה השינוי שאצל עשו נאמר ויקראו ואצל יעקב נאמר ויקרא שמו יעקב לשון יחיד ודרשת חז"ל ידוע (בראשית רבה ס"ג, ח'), ויש לומר דרך רמז על דרך המדרש הנ"ל שעשו הוא שוא ושקר והוא שמרמז הפסוק ויקראו לשון המשכה ואסיפה היינו שרוב המון נמשכים אחר השקר והשוא אבל אצל יעקב שהוא מידת אמת על דרך (מיכה ז', כ') תתן אמת ליעקב כתב ויקרא לשון יחיד והיינו מחמת שזה המעט מן המעט והוא אחד בעיר שמקרב עצמו אל האמת: ספר דגל מחנה אפרים

ואלה תולדות יצחק בן אברהם אברהם הוליד את יצחק. והנה כל המפרשים תמהו על יתור זה אברהם הוליד את יצחק, ונראה לפי עניות דעתי הנכון בזה על דרך שאמרתי על פסוק (בראשית ה', א') זה ספר תולדות אדם שעל ידי התורה יוכל להשתנות המזל להוליד אף שמצד המזל הוא עקר כמו שכתוב בסדר בראשית שאברהם אבינו ע"ה היה עקר אך על ידי הה' שנתוסף לו והוא ה' חומשי תורה כאמור ברעיא מהימנא עיין שם ועל ידי התורה נשתנה מזלו, והוא יש לפרש גם כן כאן כוונת הפסוק כי ידוע שאבותינו היו עקרים וגם יצחק היה עקר ולזה כשהכתוב רוצה להזכיר תולדות יצחק הוא מודיע מאין בא לו ההולדה ומפרש אברהם היינו על ידי שנתוסף לו ה' שהוא התורה כנ"ל מזה נמשך ונשתרש בזרעו והיה יכול להתפלל ולעשות מעשים טובים שבשביל זה הוליד את יצחק היינו שהוא עשה בו פעולה שיוכל להוליד בנים על ידי תפלתו ואותיות התורה, וזהו (יבמות ס"ד.) ויעתר לו ה' לו ולא לה והבן: ספר דגל מחנה אפרים

עיקר הליצנות הוא מחמת גסות הרוח, שהוא גבה לב וגדול בעיני עצמו, עד שכל בני העולם הם כלא בעיניו ומתלוצץ מכל אחד ואחד, כאשר נמצא הנגע הרעה הזאת בכמה בני אדם, שמתלוצצים מכל אחד ואחד, בפרט מיראים וכשרים, ומוצאין מומין וחסרונות בכל אחד ואחד, וכל זה - מחמת גסותו, שנדמה לו, שאין חכם ממנו, וכל העולם צריך ללמד ממנו ולהתנהג כפי חיוב דעתו. ואלו הליצנים מתגברים בליצנותם, עד שמחלישים דעת של כמה כשרים ומפילים אותם מעבודתם על ידי ליצנותם הרעה, רחמנא לצלן, וכל זה בא מחמת גסותם הרעה. ועל כן נקרא הליצנות תועבה כמו הגאות והגבהות, שנקרא גם כן תועבה, וזה בחינת: אם ללצים - הוא יליץ, ולענוים יתן חן, כי הפך הליצנות הוא ענוה. (הלכות ספר תורה, הלכה ג', אות ג): ספר עצות ישרות - ערך ליצנות

ויעתר יצחק לה' לנכח אשתו גו'. הנה ידוע כשיבוא לאדם איזה צרה או יסורין ח"ו, אז ישכיל ויבין בדעתו שבודאי יש צער גדול להשכינה הק' כביכול. כי בכל צרתם לו צר (ישעיה סג, ט) כביכול. לכן כשהאדם ישר נותן אל לבו להתפלל להשי"ת על איזה דבר צריך להיות עיקר כוונתו ורצונו בתפלתו עבור שיתמלא החסרון שיש בהשכינה מזה כביכול. ע"ד קלני מראשי כו' (חגיגה טו:), וכשיתוקן שם הפגם והחסרון אז ממילא יתוקן חסרונו וינטל מצרתו. וכן עשה יצחק אע"ה שהיה כל מגמתו ורצונו וכוונתו רק למלאות החסרון בהשכינה הק' כביכול. וזהו ויעתר יצחק לה' לנכח אשתו. היינו עבור השכינה שהיא לנכח אשתו. כי עקרה היא דייקא. ואז ממילא נפקדה ג"כ רבקה אשתו. והבן: ספר אוהב ישראל

על התורה ועל העבודה

ואקד ואשתחוה וגו׳ עד לקחת את בת אחי אדוני לבנו ועתה אם ישכם עושים וגו׳ ואם לא הגידו לי וגו׳. לכאורה סוף דבריו סותרים תחילת דבריו שתחילה אמר ואקד ואשתחוה וגו׳ עד לקחת את בת אחי וגו׳ משמע שכבר הוא בידו בודאי בלי ספק שיקח בת אחי אדוניו לבנו והשתחוה על זה ואחר כך אמר אם ישכם וגו׳ הגידו ואם לא וגו׳ ואמנם נודע המבואר בזוה״ק (חלק א׳, קפ״ד.) אשר מוטב שיפיל האדם עצמו לתוך נחשים ועקרבים מליפול ביד שונאיו כי אלו יש להם בחירה ותוקף יצר הרע כנודע. ולזה אמר להם הנה אני בודאי רואה הדבר ברור בחוש כי מה׳ הוא שהיא תנשא ליצחק והשתחויתי לה׳ על זה שהנחני בדרך אמת ונתן בלבה לעשות כנסיוני ויוכל להיות על ידי זה מעשה הלקיחה ואך כי על כל פנים הבחירה בידי האדם לעשות רצון קונו או למרוד על דבריו, ועל כן אם ישכם עושים חסד ואמת כלומר חסד של אמת כי האמת כדברי הוא שהיא זיווגו של יצחק הגידו לי ואם לא כי הבחירה בידכם להיות בבחינת יודעים רבונם ומכוונים וכו׳ הגידו לי ואפנה על ימין (ועיין בזה בילקוט חדש בענייני זיווגים בענין השני נדחה מפני הראשון ובענין פן יקדמנו אחר ברחמים): ספר באר מים חיים פרשת חיי שרה - פרק כד (המשך)

עוד יבואר, ובה אדע כי עשית חסד עם אדוני, אליעזר ביקש זה להקדוש ברוך הוא. כי הכלל כשהאדם עושה מצוה אם המצוה הוא במדת חסד אזי מעורר מדת החסד על כל העולם שכולם חפצים לעשות חסד וכן שאר המצות. והנה אברהם כל מצותיו בחסד והיה מעורר חסד על כל העולם שכולם רצו לעשות חסד. והנה באמת רבקה אף על פי שהיתה קטנה עשתה חסד כאן, כי אברהם הוא היה מעורר חסד על כל הברואים. וזהו ובה אדע כי עשית חסד, ומי הוא הגורם זה החסד, עם אדוני, מה שאדוני עושה חסד הוא המעורר זה החסד: ספר קדושת לוי

בזוה״ק משבח ראש דברי אליעזר עבד אברהם אנכי שהי׳ זכי׳ אצלו מה שזכה לשמש ואמרז״ל מתוך ששרת א״צ באמונה יצא מכלל ארור לברוך. כן גם מי שחפץ ומשתוקק לעשות רצון הקב״ה ומשבח אותו תמיד על שזכה לעשות מצותיו. יוכל ג״כ על ידי אמונה זו שמאמין שאין למעלה מלעשות רצונו ית׳. עי״ז יוכל לצאת מכלל ארור ולהתדבק בהשי״ת. ובמדרש בן יכבד אב ועבד אדוניו דורש עליו. שיש ללמוד משליחותו דרך אמיתי: שפת אמת – תרל״ב

בענין אמונת אליעזר שכתב במדרש ששרת הצדיק באמונה. שדרשו חז״ל אלי כתיב שביקש עילה לתת בתו. אעפ״כ ראינו שהתפלל להשי״ת הקרה נא לפני כו׳. ואדרבא ע״י שהבין שיש לו נגיעה. התפלל להשי״ת שיעשה השליחות באמת ויצליח: שפת אמת - תרמ״ב

ויאמר בא ברוך ה׳ וגו, ובמדרש רבתי (פרשה ס׳ סי׳ ז״י״ן) על ידי ששרת אותו צדיק באמונה יצא מכלל ארור לכלל ברוך, אמר הבעל שם טוב נשמתו בגנזי מרומים, כי אפילו גוי שאכל מין מאכל שמלובש בו ניצוץ הקדוש ובכח האכילה ההוא עשה שירות לישראל, נעשה עלייה בצד מה להניצוצין ההוא, אף שאינו כל כך כמו בישראל שאכלו כו׳ (מאור עינים פ׳ מטות): ספר בעל שם טוב עה״ת

לא אוכל עד אשר דברתי דברי. כי אליעזר קידש את רבקה בשליחת יצחק והחתן ביום קדושין אסור לו לאכול עד אחר קדושין, וזהו לא אוכל עד אם דברתי דברי, וזהו הקדושין: **או** יבואר, כי רצה לאכול סעודת מצוה וזהו שאמר לא אוכל עד אשר דברתי דברי, לגמור תחלה הקדושין ואחר כך יהיה סעודת מצוה: ספר קדושת לוי

אא״ז מו״ר ז״ל הגיד בשם הרב הק׳ מקאצק על אלי כתיב. כי כשהי׳ נוגע לא הרגיש נגיעתו כו׳. ונראה שהחזירה תורה כל הפרשה שעל זה אמרז״ל יפה שיחתן כו׳ שגם הוא ירא שמא יש לו איזה נגיעה ואולי יקלקל השליחות ע״י. כי ידע נאמנה כי רצון אאע״ה ימלא השי״ת. רק ירא שלא יגרום קלקול בשליחותו. וז״ש מצליח דרכי כו׳ והחזיר לעצמו כל הענין והרגיש בנגיעתו. וכשנסתלק נגיעתו זכה להשלים השליחות כראוי. וגם ע״י שידע כי כל ההצלחה היה בזכות אאע״ה אף שגם הוא הי׳ צדיק. וכן כל אדם צריך לידע כי הוא שליח השי״ת בעוה״ז. וכפי שיודע זאת וכל מעשיו על כונה זו. וגם יודע שכל מה שיזכה לעשות ג״כ ע״י שרצונו ית׳ שיהיה נעשה רצונו. אז חפץ ה׳ בידו יצליח: שפת אמת - תרל״ב

***ברכת רשע* - ורדפו** מכם חמשה מאה ומאה מכם רבבה ירדופו וגו׳ נראה לי לפרש בדרך רמז על פי מה דפירשתי על פסוק שברך לבן את אחותו רבקה ואמר אחותינו את היי לאלפי רבבה וכפי הנראה שברכה גדולה היא וכי תצא ברכה כזו מפה חנף ורשע גמור כמותו. אך נראה דבקרבו ישים ארבו כי ראה שעל ידה יבנה אומה הישראלית ויתאחדו באחדות גמור ויתיחד שמו של הקב״ה על ידיהם כמו שאמר הכתוב שמע ישראל ה׳ אלהינו ה׳ אחד וישראל יתאחדו כמו שאמר הכתוב ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ ורצה לבן הרשע להפריד אלוף שלא להיות באחדות רק בהתחלקות ובריבויות. וזהו שאמר את היי לאלפי רבבה רצה לומר שהאלף היא אחדות כי היא אחד תהיה רבבה היינו בהתחלקות רבויות ולא יהיה כלל באחדות, אבל משה רבינו אמר שובה ה׳ רבבות אלפי ישראל רצה לומר שהרבבות היינו ההתחלקות יבא באלף היינו באחדות גמור כי עיקר העבודות הוא שיתיחד הכל ביחוד גמור ויהיה ה׳ אחד ושמו אחד. וכו׳ : ספר מאור ושמש - פרשת בחקותי ד״ה ורדפו

לע"נ מו"ר ברוך בן ר' יעקב ז"ל
נלב"ע ד' סיון תשס"ח
ת.נ.צ.ב.ה.

יוצא לאור ע"י
מכון בית צדיקים - שידלוב סטאשוב
714 Park Ave Lakewood NJ 08701-2025
Fax: 732-730-1588 Tel: 732-901-6225
לקבלו ע"י פאקס ולשאר עניני הגליון להתקשר למספר הנ"ל
ידידכם נפתלי הירצל גאנצוויי

ויהיו חיי שרה כו' פירש"י בת ק' כבת ד' כו' כבת ז' ליופי. ולכאורה מה נפקא מינה שהיתה כבת ז' ליופי. ונראה דרש"י ז"ל כיון בדבריו לרמז על ב' מדרגות שמחויב האדם להתנהג בהם בכל ימי חייו. דהיינו האחד להזהר ולהשמר במאוד מאוד מכל חטא ועון שלא יעבור ח"ו על שום מצוות עשה ולא תעשה. ומדרגה ב' דהיינו גם דברים המותרים כמו אכילה ושתיה ומלבושים וכדומה צריך להכניס הכל אל הקדושה לכוין בהם לשמים דהיינו אדם שמלביש עצמו ומקשט עצמו במלבושים וקישוטים יפים ונאים. יהיה כוונתו לקשט דיוקנא דמלכא כמבואר בגמרא. וכן בכל דבר יהיה כוונתו לשמים וכאשר יתנהג כך אזי כל מה שיהיה לו הן ממון והן מלבושים יספיק את עצמו במה שיש לו וישמח בהם וחייו חיים שלו אבל אם אין כוונתו בכל הנ"ל לשמים אזי תמיד יחסר לו ולא יהיה לו די וסיפוק לעולם. ונמצא חייו אינן חיים ואין החיים שלו. וזה רמז פשוט בת קו"ף כבת ד' שלא היה בה שום חטא ממצות עשה ולא תעשה. ובת ד' כבת ז' ליופי ומדרגה ב' דהיינו כמו תינוק שהוא מקשט עצמו אין יודע להתפאר עצמו ולחשוק להתקשט בקישוט יקר כך היתה שרה כשהיתה בת כ' שאז הוא עיקר התגברות לאדם לתאוות ליפות עצמו ולהתקשט ושאר ענייני עולם והיא היה כל כוונתה בכל קישוטה והתיפותה רק לשמים: ספר נועם אלימלך

עוד יבואר, ויהיו חיי שרה מאה שנה וכו'. נראה לפי שכל ימי חיי שרה היתה נדבקת תמיד להשם יתברך הוי"ה ברוך הוא וממנה היתה חיותה ולא מסיטרא וכו' חס ושלום. וזהו ויהיו פירוש שחיי שרה היה רק מויהיו, דהיינו משם הוי"ה ברוך הוא והבן: ספר קדושת לוי

הנה אנכי נצב וגו'. טעם מה שאמר הנה אנכי נצב על עין המים ולא התחיל במה שלאחריו לומר הנה בנות העיר יוצאות לשאוב מים והיה הנערה וגו' כי מה נפקא מינה בזה אם הוא עומד על עין המים או לא. כדי שלא יקשה מפני מה דוקא בזה הנסיון ניסה את הנערה ולא בשארי דברים לכן אמר הנה אנכי נצב על עין המים וכיון שזה לפני, אנסה במה שלפני. וגם ובנות העיר יוצאות לשאוב מים. ונמצא שתים רואה לנסיון המים, א' מה שאני עומד על עין המים, וגם שזה בעת אשר בנות העיר יוצאות לשאוב מים ובודאי הכל מאת ה' נסבה מה שקרה לפני עת כזאת שאני רואה מים במים כדי לנסה במים (וזה הוא לפי שמים הם בחינת החסדים ויצחק היה צריך אשה שתהיה משורש החסדים שתמתיק את גודל דינו ועל כן היה סיבה מה' לנסה במים): ספר באר מים חיים - פרק כד

הנה אנכי נצב על עין המים והיה הנערה ארבעה הן ששאלו שלא כהוגן לשלשה נתן להם כהוגן ולאחד נתן לו שלא כהוגן ואלו הן אליעזר עבד אברהם וכלב ושאול ויפתח. אליעזר והיה הנערה אשר אומר אליה אילו יצתה אמה אחת והשקהו היה משיאה לבן אדוניו זימן לו הקב"ה כהוגן והנה רבקה יוצאת. כלב אמר אשר יכה את קרית ספר ולכדה ונתתי לו את עכסה בתי לאשה אילו לכדה עבד אחד היה נותן לו את בתו זימן לו הקב"ה כהוגן וילכדה עתניאל בן קנז. שאול אמר והיה האיש אשר יכנו וגו' אילו יצא כושי אחד או גוי אחד או עבד אחד והכהו היה נותן לו את בתו זימן לו הקב"ה כהוגן ודוד בן איש אפרתי. יפתח אמר והיה היוצא אשר יצא מדלתי ביתי אילו יצא חמור אחד או כלב אחד היה מעלה עולה זימן לו הקב"ה שלא כהוגן ויבא יפתח המצפתה והנה בתו יוצאה לקראתו: ילקוט שמעוני בראשית - פרק כד - רמז קז

ואברהם זקן בא בימים. שבא בימים שלו. עוד אמר שבא עם כל הימים שלו שהיו כולם שלמים: בית אהרן

או יאמר על דרך שאמרתי על פסוק (דברים ד', ח') ומי גוי גדול אשר לו חוקים ומשפטים צדיקים וגו'. היינו שהחוקים והמצוות הם עצמם הצדיקים על דרך (תהלים צ"ז, י"א) אור זרוע לצדיק היינו אור של המצוה נזרע ונולד ממנו צדיק המאיר לעולם באותו מצוה שהוא שורשו וזהו ספר תולדות אדם עיין בפרשת בראשית, ויש לומר שזהו מרמז הפסוק כאן גם כן כי ידוע שאברהם הוא כולל כל התורה שכל התורה כולה נכלל בו כנ"ל כמה פעמים יעויין שם וזהו שאמר הכתוב ואברהם היינו התורה שהיא רמ"ח מצות עשה מספר אברהם וה' ברך אותו בכל גימטריא בן פירוש שנולד מזה בן גימטריא בכל היינו מן המצוות עצמם נולד בן שהוא בכל והיה כלול בו כל התורה והבן: ספר דגל מחנה אפרים

בפסוק ואברהם זקן כו' וה' ברך את אברהם בכל. במדרש זקן שקנה חכמה זקן זה קנה ב' עולמים. כי כשהאדם בא אל החכמה אמיתיות ויודע ומבין לבטל עצמו אל השי"ת. וכל מה שפורש עצמו מן העולם ומבטל עצמו אל השורש עי"ז מקיים העולם. והשבת יוכיח שיש בו ביטול כל המעשים והוא הוא קיום כל ימי המעשה דכ' וישבות כו' ויברך. וכל הנייחא לפניו ית' כשהתחתונים הם כלים לקבל הברכה. ועי"ז שבש"ק מבטלין בנ"י המעשים ומקבלין נשמה יתירה ונקראין כלי מחזיק ברכה וזהו הנייחא לפניו דכתיב טוב בעיני ה' לברך את ישראל. וזהו הרמז ואברהם זקן ונתקרב אל שורש העליון. ואז וה' ברך בכל. פי' אפילו בעולם הזה כמ"ש שקנה ב' עולמות: שפת אמת - שנת תרמ"ז

על התורה ועל העבודה

ויעש אברהם משתה גדול ביום הגמל את יצחק. וכתיב בתוספות ביום ה' ג' מל. הכלל, כי אברהם בעת המילה ניתוסף ה' על שמו כי בתחילה היה שמו אברם ובעת המילה ניתוסף ה' על שמו. והנה באמת השתלשלות זרע אברהם היה עיקר מיעקב אבינו כי ממנו נולד י"ב שבטי י"ה. ובאמת מה שלא היה הי"ב שבטים מאברהם מחמת שהוא לא נימול לשמונה ויצחק גם כן בא מזרע שלא נימול לשמונה לכך לא היה ממנו הי"ב שבטים אבל יעקב הנולד מזרע הנימול לשמונה בא ממנו הי"ב שבטים ונמצא נגמר הה"א שניתוסף באברהם ביעקב, כי יצחק הוא הראשון הנימול לשמונה ממנו בא הגאולה כמאמר חכמינו ז"ל אתה אבינו וכו', רומז על הגאולה. ונמצא באמת תוספות הה' על אברהם שמורה על הגאולה נשלם ביעקב שנולד מזרע אברהם הנמול לשמונה. וזהו הרמז ה' ג' מל שנשלם הה' בג' שהוא יעקב שלישי לאברהם: ספר קדושת לוי

ויאמר הנה האש והעצים ואיה השה לעולה. ויאמר אברהם אלקים יראה לו השה לעולה בני כבר דקדקו קמאי מדוע מייחס העקידה לאברהם ולא ליצחק. ונראה לפרש דהנה באמת אברהם ויצחק ידעו שלא היה דעת הקדוש ברוך הוא לשוחטו. ואברהם שהיה מדתו מדת חסד הלך בבטחונו שישובו שניהם. כמ"ש ונשתחוה ונשובה אליכם. רק שאף על פי כן היו הולכים במסירת נפשם כאלו לשחוט אותו באמת. וזהו וירא את המקום מרחוק פירוש המקום רמז הגם שהיה רואה שיצא ממנו יעקב שנאמר בו ויפגע במקום # אף על פי כן היה מרחיק מלבו המחשבה זאת מחמת שהיה הולך בשלימותו כנ"ל וזה שאמר יצחק הנה האש והעצים רוצה לומר מאחר שעשית עבודתך וכוונתך בשלימות כראויה לפי מדתך. ואיה השה לעולה רוצה לומר היכן הוא השה שהיה ראויה להיות מוכן כבר. ויאמר אברהם אלקים יראה לו כו' דהנה יצחק הלך במדתו מדת גבורה והיה רוצה שיהא אפרו צבור לעולם. ואמר לו אברהם אז יראה השה. כאשר יהיה לעולה בני רוצה לומר לפי מדתך שאתה הולך בגבורה. לא יראה השה עד שתעלה על גבי המזבח לעולה אז יגמור מחשבותך שיהיה אפרך צבור לעולם וההכרח לעקוד אותך על גבי המזבח ותפשוט צווארך ולכן מייחס הכתוב העקידה לאברהם מחמת שהוא השיאו ליצחק שיעשה עבודתו בהתגברות גדול יותר ממה שהיה במחשבת יצחק מתחילה ועקידת יצחק ברחמים יזכור לנו אמן כן יהי רצון. ספר נועם אלימלך

יודו לה' חסדו ונפלאותיו לבני אדם
בשבח והודאה להשי"ת
על ההצלה מהקאַר אַקסידענט אור
לי"ד חשון דהאי שעתא
ולפלא שבשבוע שעברה הדפסנו
בגליון "על התורה ועל העבודה"
את האובדה מהר"ק ר' אברהם
אלימלך מקארלין הי"ד זי"ע
ובו בליל הילולא נעשה הנס

מאַכן אַ סעודת הודאה

הרה"ק רבי אברהם אלימלך מקאַרלין זי"ע הי"ד געזאגט: ביי אונז איז אַ קפידא צו מאכן א סעודת הודאה אויף אַ ישועה. און נישט צו זיין א כפוי טובה. און אין נאמען פון זיין טאטן האט ער געזאגט: מקבל זיין יסורים באהבה קען זיין ביי פראסטע מענטשן אויך. אבער צו דאנקען דעם אייבערשטן פאר דעם גוטס, איז אפילו ביי גרויסע ווינציג דאָ. ביי אונזערע עלטערן געווען,

אין א בריוו שרייבט ער: איין מאל האט דער "בית אהרן" געזאָגט אשר יצר הויך אויפן קול מיטן ניגון פון הלל. און ער האָט געזאָגט "וואָס מיינט איר קינדערלאך, יעדער הייליגער וואָרט דארף מען זאָגן אזוי ווי מען זאָגט הלל"

...והפסוק (תהלים קכ"ו [קכו ב]) אז ימלא שחוק פינו, והיוצא מזה דהקיווי אל השמחה בדרך הודאה, שמחה היא. ספר ישמח משה - פרשת בשלח דף קנח/א

בסי' מדרש פנחס החדש (סי' כ"א) הרב (הרה"ק הר"ר פנחס ז"ל מקארץ) ז"ל נתראה עם הר"ר ליב בן שרה, בשעת פרידתן אמר לר' ליב סעו לשלום הגם מיר פארגלייכען זיך נישט, אתם כוונתכם לש"ש וגם אני כוונתי לש"ש וא"כ הכל אחד הוא עכ"ל: ספר שיח שרפי קודש

והנה מצוה זו של העקידה לא נגמרה במעשה רק הי' רצונו ית' שיהי' מוכן לשוחטו. והיינו שהי' עבודה גבוהה מאוד. כי שרש המצות הם למעלה מהטבע ורק האור מתלבש במעשה הגשמיי ויש מצוה שהיא רק במחשבה ורצון והוא למעלה מהתלבשות העשי'. ואאע"ה נתנסה בעשר נסיונות לתקן עשרה מאמרות. נמצא נסיון העשירי הוא במקום גבוה מאוד. ולכן נאמר לו עתה ידעתי כו' פי' אף כי לא בא לידי מעשה כך ניתקן בדעת העליון המבוקש ממנו. [גם יתבאר עפ"י הפ' לא-ל גומר עלי. וכמ"ש במ"א בכמה דוכתי כי גמר העבודה הוא בידי שמים] כנ"ל: שפת אמת - שנת תרמ"א

ויהי כמצחק. ויש לתמוה הרי היו רואים בעיניהם פלא גדול שכל העיר מנער ועד זקן הוכו בסנורים ונלאו למצוא הפתח שהיו סמוכים אליו ועומדים על גביו, ועכ"פ הי' צריך להתעורר חשש בלבם, אולי יוכל עוד כהנה וכהנה ולמה הי' עוד לצחוק בעיניהם: **נראה** שגם זה הי' ממכת הסנורים, כמו שבגשמיות נלאו למצוא הפתח והיו רואין ולא רואין כן נמי בפנימיות הענין היו רואין את הפלא ולא היו יכולין לשים אליו לב. וזה לימוד לאדם שיש כמה זמנים וכמה ענינים, אשר באם ישים אליהם לב הי' רואה מפלאות תמים דעים השגחתו הפרטית והשכר והעונש, אבל כאשר האדם בזדון לבו הלך חשכים אז נעשה מוכה בסנורים עד שרואה ואינו רואה. ובזמנינו אלה יכול כל אדם לראות פלאות משינוי העתים המו גוים מטו ממלכות, וההשגחה הפרטית מרחפת על פרט ופרט באופן מופלא, וצריך כל אדם להיות נשמר ממכת סנורים: ספר שם משמואל - שנת תר"פ

לע"נ מו"ר ברוך בן ר' יעקב ז"ל
נלב"ע ד' סיון תשס"ח

לע"נ ר' שמואל ב"ר אפרים הכהן ע"ה
נלב"ע ט"ז חשון תשנ"ו
ת.נ.צ.ב.ה.

יוצא לאור ע"י
מכון בית צדיקים - שידלוב סטאשוב
714 Park Ave Lakewood NJ 08701-2025
Fax: 732-730-1588 Tel: 732-901-6225
לקבלו ע"י פאקס ולשאר ענייני הגליון להתקשר למספר הנ"ל
ידידכם נפתלי הירצל גאנצוויי

וירא אליו ה' באלוני ממרא. ופירש רש"י לבקר את החולה בא, ויש לומר שמרומז זה בפסוק עצמו כי יו"ד הוא אלף כי אלף נכתבת למעלה יו"ד ובאמצע וא"ו ולמטה דל"ת והוא אותיות יו"ד נמצא אלני הוא אותיות א-ל נא וממרא גימטריא רפא, וזהו שאמר הכתוב וירא אליו ה' בא-ל נא רפא, היינו באותו בחינת של רפואה היה הראיה או כמאמר חז"ל באותו ראיה נתרפא כי (משלי ט"ז, ט"ו) באור פני מלך חיים והבן: ספר דגל מחנה אפרים

עוד ירצה לומר כי אחר שמל אברהם אז נגלה בבשרו יו"ד רשימו קדישא והוא אומרו וירא אליו ה' - והוא מאמר הזוהר (ח"א צה) וזה לשונו וכל מאן דשריא ביה רשימו קדישא שריא ביה שכינתא: אור החיים פרק יח פסוק א

והוא יושב פתח כו' כבר דברנו בזה השבח שנאמר לאאע"ה אחר שזכה לכל המדריגה הגדולה הוא יושב בפתח ועי"ז נאמר אשרי שומע לי לשקוד על דלתותי יום יום כו' בלי ספק מי ששומע אליו יתברך בכל יום הוא זוכה למדריגות רבות ונפלאות כמ"ש אשרי. אעפ"כ יהי' שוקד על דלתותי. זה שנאמר והוא יושב פתח האהל כחום היום פי' אחר כל התלהבות הגדול שהי' לו במראה הזאת. אעפ"כ ישב בפתח: שפת אמת - שנת תרל"ח

או יאמר אשרי תבחר כו' דהנה יש ג' גווני צדיקים יש צדיק אשר נפשו חושק ומתלהב לעבוד השם יתברך ברוך הוא אלא שאין יכול להעלות עצמו ולהתחזק בעבודתו יתברך מחמת איזה מניעה שבו. ויש צדיק שהוא עובד השם יתברך בתורה ובתפילה רק שהוא יודע מזה שהוא

כחם היום. כח"ם בגימ' חיי"ם. רמז בזה, שרק אם מקיימים את המצוה בחמימות יש חיות למצוה. כח"ם אותיות חכ"ם, שע"י קיום המצוה זכה אברהם אבינו והשיג החכמה העליונה. דברי שמואל

ויאמר אדני אם נא מצאתי חן בעיניך אל נא תעבור מעל עבדך, ובגמרא (שבת דקכ"ז ע"א) גדולה הכנסת אורחין מקבלת פני שכינה כו', שמעתי ממורי ביאור גדולה הכנסת אורחין מהקבלת פני השכינה, והקשה, והעולה שלפעמים הכנסת אורחין הוא ביטול תורה, וכו' מכל מקום גדולה הכנסת אורחים: (תולדות יעקב יוסף בסופו דר"ט ע"ב) ספר בעל שם טוב על התורה

בעת הדפיס בעל התולדות את ספרו תולדות יעקב יוסף הי' להה"ק ר' פנחס מקאריץ ז"ל תשוקה גדולה לראותו וכשהביאו לפניו הספר שאל הה"ק ר"פ כמה ספרים הדפיס ומחיר כל ספר כמה קצב, אמרו לו שהדפיס אלף ספרים ומחיר כאו"א זהוב אחד ואמר הקדוש הנ"ל לו שאל שאלוני בעל התולדות קודם אמרתי לו אני שידפיס עקזעמפליאר אחד ואני נתתי לו מחירו אלף זהובים: ספר שיח שרפי קודש - רבי יעקב יוסף - התולדות

פעם אחת נסע הרר"ב מפרשיסחא זי"ע דרך עיר פלך קאליש בפולין וכאשר בא למקום א' והרגיש תיכף ריח טוב וקדושה ולא יכול לזוז ממקום זה הלאה וצעק בזהלי"ק "עס שמעקט זייער אויף דעם ארט" וחקרנו ודרשנו ע"ז ונודע שבאותו מקום הלז עמד הבית והדירה של בעל המג"א זצ"ל ולמד עם הישיבה הקדושה כידוע לכל: ספר שיח שרפי קודש

עובד השם ומחזיק עצמו לעובד השם. ויש צדיק שעובד באמת להשם יתברך ובכל עבודתו שעובד מחזיק עצמו שאינו עובד כלל שאינו אלא כמתחיל בעבודתו יתעלה וזהו וירא כנ"ל והוא יושב פתח האהל כנ"ל שהיה נדמה בעיניו שאינו אלא על פתח האוהל הקדושה. כחום היום פירוש גם כן כנ"ל שהיה מוחלט אצלו בתום לבבו שאינו אלא כמתחיל וזהו אשרי תבחר ותקרב רוצה לומר שאתה השם בוחר בו ומקרבו ואף על פי כן בעיני עצמו אינו חשוב ודומה לו שאינו אלא שוכן חצריך היינו בחצר שלפני הבית שלא נכנס כלל אל הקדושה כן חושב הצדיק האמתי תמיד וקי"ל: ספר נועם אלימלך

או יאמר והשענו תחת העץ. תחת הוא פירוש מקום כמו עין תחת עין היינו שישענו ויסמכו במקום והיכל הצדיק הנקרא עץ חיים כמאמר חז"ל (בבא בתרא ט"ו.) על היש בה עץ אם אין עיין שם וקל להבין: ספר דגל מחנה אפרים

ברש"י ויגש אברהם מצינו הגשה למלחמה כו' ועם מי נלחם בכאן. אך הפי' כי אברהם אע"ה מגודל ענותנותו כאמרו אנכי עפר ואפר הי' קשה לו מאוד להתפלל להבורא יתברך ולא מצינו שום דבר שהתפלל אע"ה על עצמו וכ"כ בזוהה"ק על שלא ביקש על לוט ע"ש וזאת התפלה שהי' ברוב רחמיו נלחם עם עצמו אם להתפלל וז"ש ויגש אברהם וי"ל שזה עצמו בכלל התפלה הנה הואלתי כו' ואנכי עפר ואפר פי' עם היותו יודע שהוא עפר אעפ"כ גבר רוב הרחמנות עליהם. שנגש ורצה לבקש מהבורא ית' בעבורם. מכ"ש הבורא ית' שהוא אב הרחמים יש לו לרחם עליהם: שפת אמת - שנת תרל"ח

על התורה ועל העבודה

כשהיה מגיע אצלו החסדים גדולים אז ביותר הגביר לזרז את עצמו והלך למדרגה היותר גבוה וחבש חמורו זה חומר הגוף. וזהו ואברם כבד מאוד במקנה רוצה לומר שהיה לו למשא מה שהשפיע לו השם יתברך מקנה כסף וזהב * וילך למסעיו פירוש לשורשו וזהו פירוש רש"י ז"ל שפרע הקפותיו. דהנה אנו מברכים בכל יום מלביש ערומים וזוקף כפופים כי כל אדם מוקף בחיצוניות של עולם הזה וכשהוא במדרגה גדולה אזי הוא מופשט מחיצוניות של עולם הזה ונשאר ערום וזה אמרם הוי ערום ביראה עד שמלבישין אותו בחלוקא דרבנן מעולם העליון. וזה שאנו מברכין מלביש ערומים אימת כשהוא זוקף כפופים דהיינו שהולך לעולם העליון וזה פירוש רש"י ז"ל פרע הקפותיו מלשון ופרע את ראש האשה. דהיינו הקפותיו שמוקף מחיצוניות: ספר נועם אלימלך

ואברם כבד מאוד במקנה בכסף ובזהב. הנה התורה נכתב בלא נקודות שאפשר לדרוש התורה באיזה נקודות שרוצים, ויש לפרש כאן כאילו כתב כבד בחולם שהוא כמו כבוד מלא בוא"ו והוא מספר ל"ב, וזה שאמר הכתוב ואברם כבד מאוד היינו שהיה מדבק עצמו בל"ב נתיבות החכמה במקנה בכסף ובזהב הם הג' מדות לעילא הם חסד גבורה תפארת ולתתא הם מקנה כסף וזהב שהשתדל בל"ב נתיבות החכמה בכל אלו הג' מדות שהיו כלולים בכל אחד מהג' אבות, וילך למסעיו על דרך (מלכים - א ו', ז') אבן שלמה מסע נבנה מנגב היינו כנ"ל מקום שהיה מנוגב ויבש ממים שהם בחינת חסדים השתדל בו שיהיה לבית אל שהמשיך לתוכו חסדים שמידת חסד היה גובר אצלו על כל הג' מדות והבן: ספר דגל מחנה אפרים

מאַכן אַ סעודת הודאה

הרה"ק רבי אברהם אלימלך מקאַרלין זי"ע הי"ד געזאגט: ביי אונז איז אַ קפידא צו מאכן א סעודת הודאה אויף אַ ישועה. און נישט צו זיין א כפוי טובה. און אין נאמען פון זיין טאטן האט ער געזאגט: מקבל זיין יסורים באהבה קען זיין ביי פראסטע מענטשן אויך. אבער צו דאנקען דעם אייבערשטן פאר דעם גוטס, איז אפילו ביי גרויסע ווינציג דאָ. ביי אונזערע עלטערן געווען,

אין א בריוו שרייבט ער: איין מאל האט דער "בית אהרן" געזאָגט אשר יצר הויך אויפן קול מיטן ניגון פון הלל. און ער האָט געזאָגט "וואָס מיינט איר קינדערלאך, יעדער הייליגער וואָרט דארף מען זאָגן אזוי ווי מען זאָגט הלל"

ואברהם זקן בא בימים וגו'. איתא באבות פ"ד הלומד ילד כו', ילד היינו בהתחדשות, שלא נתיישן אצלו, וז"ש באברהם אבינו ע"ה שהזקין ועכ"ז הי' כל ההארות אצלו בהתחדשות: חי' הרי"ם – שפת אמת

וייסף אברהם – בעבודת השי"ת צריך להוסיף תמיד חיות חדש, ולא לעמוד על מקום אחד: ברכת אהרן

אם אקח מכל אשר לך. והשי"ת מקבל תענוג מכל דבר: בית אהרן {בתחילה מאביו הרה"ק ר' אשר מסטאלין זי"ע}

והאמין בה' ויחשבה לו צדקה. יש לומר שאברהם בעצמו חשב זה להקב"ה לצדקה שעשה עמו שנתן לו שכל להאמין בה' אחד. וקרוב לזה פי' הפסוק (דה"י א' כט, יא) לך ה' הממלכה, ולא כתיב המלוכה רק הממלכה דהיינו גם כן שדוד המלך ע"ה אמר לך ה' שהכל שלך הוא אפילו מה שממליכין אותך הוא מכח שלך כי הוא הנותן לך כח לעשות חיל. והעושר והכבוד מלפניך, פירוש שכל העושר והכבוד הוא רק מלפניך שיכול לעמוד מלפניך לעבוד אותך: ס' עבודת ישראל

ויעל אלקים מעל אברהם. להבין למה נאמר זה גבי מילה. דהנה רבותינו ז"ל אמרו (בראשית רבה מב) ממרא נתן לאברהם אבינו עצה על המילה הוא כמו שכתבו המפרשים לגודל עשיות דבר מצוה זה עיין שם. וכשהקדוש ברוך הוא שורה על האדם שם לא יגור רע, הוא היצר הרע. ומשום הכי כתיב כאן ויעל אלקים מעל כו', סילק השם יתברך רגע מאברהם אבינו עליו השלום בכדי שימצא היצר הרע מקום לפתותו. וזה גודל הנסיון להודיע חיבת אברהם אבינו עליו השלום לקונו שכבש את יצרו לעשות רצון קונו בלב שלם: ספר קדושת לוי

פ"א גינה הה"ק מסאכטשוב זצ"ל את הפראנצויס (צרפתים) שניאוף מצוי שם. וסיפר בזה"ל ששם הי' גדולי ארץ, ורש"י ז"ל הי' שם בווירמיס. ונכדי דוד אב"ד דווישגראד הי' שם בביהמ"ד של רש"י ז"ל ואם אני הייתי שם הי' לי התפעלות הנפש ע"כ. ובכה הרבי זצללה"ה הרבה באומרו זאת: **גם** סיפר אז מהמעשה שהי' עם אמו של רש"י הקדוש ז"ל בהיתה מעוברת עמו שהלכה ברחוב במקום צר ודחוק. ונסע שם עגלה ונעשה לה נס שנדחק הכותל כגודל עיברה. עוד סיפר איך שזכה אביו של רש"י ז"ל לבן כזה. פ"א נסע על הספינה והי' לו אבן טוב ורצו העכו"ם לקנותו בעבור ע"ז שלהם, והוא לא רצה למכור להם. וסיבב עצמו כך. עד שנפל האבן טוב לים, ובכוונה עשה שלא יכופו אותו למכור להם לע"ז. ועי"ז זכה לבן כזה. גם סיפר שאביו של באר מים חיים נסע מרחק רב ליתן חליצה לחלוצתו ורצו לשלם לו בעבור זה והוא לא רצה ליקח. ע"כ זכה לבן כזה: ספר שיח שרפי קודש

יוצא לאור ע"י
מכון בית צדיקים - שידלוב סטאשוב
714 Park Ave Lakewood NJ 08701-2025
Fax: 732-730-1588 Tel: 732-901-6225
לקבלו ע"י פאקס ולשאר ענייני הגליון להתקשר למספר הנ"ל
ידידכם נפתלי הירצל גאנצווייג

לזכר עולם יהי' צדיק
הרה"ק רבי אברהם אלימלך בהר"ק ר' ישראל מקאַרלין זי"ע הי"ד
נעקד"ה י"ד חשון תש"ג

לך לך יש בה מצות עשה אחת, והיא מצות מילה, שנאמר [בראשית י"ז, י'] זאת בריתי אשר תשמרו ביני וביניכם ובין זרעך אחריך המול לכם כל זכר, ונכפלה בסדר אשה כי תזריע דכתיב [ויקרא י"ב, ג'] וביום השמיני ימול בשר ערלתו. והרבה מצות כמו כן נכפלו במקומות הרבה בתורה, וכולן לצורך, כמו שפירשום חכמים זכרונם לברכה: **וענין** מצוה זו הוא, שחותכין הערלה המחפה ראש הגויה, ופורעין קרום רך שלמטה ממנה, כדי שתתגלה ראש העטרה שבאותו אבר. כי ידוע למבינים שתשלום צורת האדם בהסיר ממנו אותה ערלה שהיא תוספת בו: **משרשי** מצוה זו, לפי שרצה השם יתברך לקבוע בעם אשר הבדיל להיות נקרא על שמו אות קבוע בגופם, להבדילם משאר העמים בצורת גופם כמו שהם מובדלים מהם בצורת נפשותם, אשר מוצאם ומובאם איננו שוה, ונקבע ההבדל בגולת הזהב לפי שהוא סיבה לקיום המין, מלבד שיש בו תשלום צורת הגוף, כמו שאמרנו. והעם הנבחר חפץ השם יתברך להשלים תכונתו, ורצה להיות ההשלמה על ידי האדם, ולא בראו שלם מבטן, לרמוז אליו כי כאשר תשלום צורת גופו על ידו, כן בידו להשלים צורת נפשו בהכשר פעולותיו: ספר החינוך - מצוה ב מצות מילה:

או יאמר לך לך כו' דהנה יש שהוא צדיק מחמת זכות אבותיו או מחמת שהוא תמיד בין הצדיקים. אבל באמת צריך האדם שלא להשגיח על זה הן הצדיק בן צדיק לא ישגיח על זכות אבותיו לאמר שזכות אבות יעמוד לו ולא יתאמץ בעבודת הבורא מחמת זה לא ישגיח על זה רק צריך אימוץ וחיזוק גדול בעבודתו יתברך והן הצדיק שאינו בן צדיק אל יתיאש עצמו לאמר מאחר שאין לו זכות אבות לסייע לא יוכל להגיע לעבודת הבורא יתברך אל יאמר כן רק יעבוד השם יתברך באמת והבא לטהר מסייעין לו מן השמים רק לחשוב שהשם יתברך עושה לו כל זאת שמסייע לו וזהו לך לך מארצך כו' פירוש שלא תשגיח על ארצך ועל בית אביך ותלך לשורשך אל הארץ העליונה אשר אראך רוצה לומר כנ"ל שלא תחשוב רק שאני מראה אותך כל זאת שהכל הוא מהבורא יתברך. וזהו טוב עשית עם עבדך רוצה לומר הטוב שעשית עם עבדך שהוא צדיק שהצדיק נקרא טוב. ה' כדברך רוצה לומר שאין זה כי אם על ידי דבורך שהכל הוא ממך: ספר נועם אלימלך

והיה ברכה. והיה אותיות הוי"ה ב"ה והיינו שהשי"ת הבטיח לאברהם שיהיה בידו מקור הברכות וכשיברך לאיזה אדם יעשה ברכתו הוי"ה והיינו שלא יהיה תועלת לדבר פרטי רק הכל יהיה נכלל בו שפע וברכה והצלחה ובני חיי ומזוני הכל בכלל ולא יהיה חסר כלום וכל אחד יבורך מברכתו כל מה שיוצרך לו כן יעשה ברכתו לתועלתו וקל להבין, וזה שאמר הכתוב אחר כך ואברכה מברכיך ומקללך אאור פירוש שלא תהיה חושש פעמים יהיה לו זו הבטחה לרעה היינו שיבא איזה אדם שאברכו ויקבל טובה ממני ובאמת הוא אינו רוצה כלל בתקנתי רק בתקנתו ואין כוונתו רק לקלות ולבזות אותי על זה גם כן הבטיח לו השי"ת ואברכה מברכיך היינו מי שיהיה באמת ובלב שלם עמך ובנפש חפיצה אז תועיל לו הברכה לכל דבר וקל להבין: ספר דגל מחנה אפרים

ואברם כבד מאוד כו'. דהצדיק כשנשפע לו שפע מהשם יתברך מתירא מזה מאוד ע"ד קטונתי כו'. ועל כן הוא מתגבר יותר בעבודת השם יתברך לזה אמר וישכם אברהם בבוקר רוצה לומר דהחסדים נקראים בוקר ולזאת

בפסוק התהלך לפני והיה תמים. דהנה ע"י הערלה אין הנשמה מאירה באדם וע"ז איתא גולל אור מפני חושך ובהסרת הערלה הנשמה מאירה באדם וגולל חושך מפני אור ואז נקרא תמים ושלם וכמו כן שבת נקרא שלום דסט"א אתעברית בשבת ומאיר הנשמה. וזה מצות הדלקת נר בשבת משום שלום בית שאז בנין האדם נשלם בכל הנר"ן וכמ"ש בזוה"ק כי כל אורות הנר אוכמא וחיורא ושלהבת הכל רומז לנר"ן של האדם: שפת אמת - שנת תרס"ב

ויתן לו מעשר מכל, אדמו"ר האלקי מהד"ב זצ"ל אמר רמז כי מלכי צדק מלך שלם משך בקדושתו אות ה' לאברהם מה שאח"כ קרא לו ה' שם חדש אברהם, וזה שנרמז ויתן לו מעשר מכ"ל, כי כ"ל עולה חמשים והמעשר ממנו חמשה הוא אות ה' וזה שנתן לאברהם: ספר עבודת ישראל

בפסוק אנכי מגן לך ובמדרש אמרת ה' צרופה כו'. אנכי הוא אנכי דעשרת הדברות שמאברהם התחילו ב' אלפים תורה וקיים אברהם אבינו כל המצות ותריס על האדם זהו אמרת ה' צרופה מגן הוא זה כח תרי"ג מצוה אמרת גי' כ"ח תרי"ג. וזה פירוש המדרש לך נתתי מגינים של צדיקים זה המלבוש שהצדיקים מושכים להם בכח מעשה המצות. שכרך הרבה מאוד הוא עצם התורה פנימיות של המצות שזה לעוה"ב כמ"ש שכר מצות בהאי עלמא ליכא. שכרך הרבה מאד ר"ת משה שר התורה אבל מן הפירות נשמרים הצדיקים גם בעולם הזה. מגן הוא בעוה"ז דצריך הגנה ושמירה מן המלחמה: שפת אמת - שנת תרס"ב

פעם אמר [הרה"ק ר' מרדכי מלעכאוויטש זי"ע] : היות שיש עוף אשר מזמר להקב"ה, עד שנבקע כריסו, ואני מתפלל ,ואף על פי כן, אני בריא אולם, אם כן, מה חשובה תפילתי, עד שפעם אחת נקרע ריאה שלו, מחוזק התפילה, והרופאים מלעמבערג אמרו נואש, וטען הלעכאוויטשער להשי"ת, וכי רצוני היה שאתפלל רק תפילה אחת כזו, אני רוצה להתפלל עוד, ועזרו השי"ת וחזר לאיתנו, ואח"כ נזדמן שהיה הלעכיוויטשער בלעמבערג, והיו אצלו המון רב חסידים, ועבר הדאקטער שם, וראה אנשים רצים ושבים, ושאל הדאקטער ריצה זו מה היא, ואמרו לו כי הצדיק מלעכאוויטש הוא בפה, ותמה ואמר העוד הוא חי, ונשבע הדאקטער, כי הוא חי בלא ריאה: ספרן של צדיקים

אפשערין - ...מותר להשהות שמחת התגלחת שעושין לקטן עד המועד ומגלחין ע"י ספר ישראל. גן המלך סי' ס"ב: באר היטב סי תקלא ס"קז'

...ועיין בפע"ח שער ספירת העומר שכתב בענין שהולכים על קבר רשב"י ור"א בנו במירנין בל"ג בעומר שראה את מורו האר"י ז"ל שהלך שם לגלח את בנו במשתה ושמחה בימים ההם ע"ש: שערי תשובה ס"ק ב' שם

לבישת הטלית - א'-ב' **...ובספרי** יראה כתבו להלביש לקטן טלית קטן כשיודע לדבר ולפחות שיהא בן ג' שנים וסימנו כי האדם עץ השדה כמו העץ הוא ג' שנים ערלים, וכן להרגיל באותיות התורה דמכל זה יזכה בקטנותו לנשמה רמה: ספר אליהו רבה או"ח - סימן יז

הרה"ק ר' ירחמיאל משה מקאזניץ זי"ע היה אומר בשם הרה"ק מסטאלין זי"ע, שצריכין ליתן הודאה להשי"ת מה שכתוב "בפיך ובלבבך לעשותו". יכולים להתחיל בפה, וממילה בא אל הלב, ואילו נכתב בלבבך קודם, איך היו מתחילים: ספרן של צדיקים

החזון איש זצוק"ל כשהיה ילד ולמד א' – ב' באה לביתו וראה כל הספרי, ואמר "עכשיו אני יכול ללמוד כל התורה כולה!

כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע. היינו שנעשה כ"כ הרבה, עד שעי"ז נזכה לשמיעה: הס"ק מלעכאוויטש

נעשה ונשמע וגו'. היינו בלשון רבים ולא אמרו בלשון יחיד אעשה ואשמע, אלא מחמת המתיקות שהרגישו בשעת מתן תורה, נעשתה התורה כה חביבה אצלם עד שקבל כל אחד על עצמו להיות ערב בעד חבירו שיקיים גם הוא את התורה: חידושי הרי"ם עה"ת

בשם הה"ק ה"ר לייבוש מאפעלי זי"ע, ישמח לב מבקשי ד', בכל הדברים ומציאות אין לאדם שמחה רק לאחר שמוצא המציאה, אבל בשעת בקשה וחיפוש אין לו שמחה, אבל במבקשי ד' יש להם שמחה תיכף בשעה שמבקשים והבן: שיח שרפי קודש

תנו רבנן קטן היודע לנענע חייב בלולב להתעטף חייב בציצית לשמור תפילין אביו לוקח לו תפילין יודע לדבר אביו לומדו תורה וקריאת שמע תורה מאי היא אמר רב המנונא תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב קריאת שמע מאי היא פסוק ראשון: תלמוד בבלי מסכת סוכה דף מב/א

מנהג ירושלים וקארלין לומר: "לאנגא צדיק".

מנהג סקווירא לספר בבן ב' שנים, וזה שפיר עם מה שעשה אברהם משתה גדול ביום הגמל את בנו, שאז נשתלם ימי היניקה, כדאיתא בכתובות: המו"ל

ציצית - איתא ציצית על שם הסתכלות מציץ מן החרכים וכו' ג"פ ציצית שיש ג' מיני הסתכלות והשגות לאיש ישראל בבחינות נפש רוח נשמה. וע"ז רומז הגמ' בטעם תכלת שים דומה לרקיע ורקיע דומה לכסה"כ ובאמת הנפש נאסר בתוך הגוף כמ"ש הוציאה ממסגר נפשי ונתן הקב"ה לנו מצות לסייע להאיר אל הנפש מחשכות הגוף והטבע. וע"י הציצית מאירין הנר"ן באדם כמו שמבקשין ע"י מצות ציצית תנצל נפשי ורוחי ונשמתי כו'. והיה לכם לציצית והי' לשון שמחה שצריך איש ישראל להיות משתוקק תמיד לזכור ולהתדבק בשורש הנפש ורוח ונשמה. ואז מצות ציצית מסייע לו לזכירה זו: שפת אמת - פרשת שלח - שנת תרס"ב

מברך בשעת עיטוף וכו'. פירש עולת תמיד שיברך שהחיינו ואחר כך להתעטף, ועיין בספרי ליו"ד סימן כ"ח שכתבתי שיברך שהחיינו אחר כיסוי הדם וכן הדין בפדיון הבן בסימן ש"ה, ועוד דהא בתוספתא מדמה לה לסוכה ולולב דמברכין שהחיינו בשעת שיוצא בה, ושם קיימא לן דמברך תחילה על סוכה ולולב ואחר כך שהחיינו וצריך עיון. כתב הלבוש אבל עושה ציצית בטלית ישן אף שלא היה בו ציצית מעולם אין צריך שהחיינו דלא קביע זמן לעשיית ציצית וליכא שמחה בציצית בלא טלית חדש. והב"ח כתב דדעת הרמב"ם וטור דאף בטלית ישן כיון דעשיית ציצית מחדש בה מברך, וכן בתפילין מברך. והש"ך ליו"ד סימן כ"ח כתב טעמא דרמב"ם מפני שהן קנין לו, עיין שם, ודעת ט"ז ועולת תמיד לפסוק כרמב"ם לברך אף בתפילין, וסיים הט"ז וזה לשונו ומכל מקום דבין בציצית ובין בתפילין יש לברך שהחיינו בפעם ראשונה כמו בכיסוי הדם, ומינה לכל מצוה שאדם עושה בפעם ראשון מברך שהחיינו, עד כאן לשונו. משמע דכולי עלמא מודים בזה שמברך בפעם ראשון שמחנך בה, דלא כש"ך ליו"ד שם ותשובת חות יאיר סימן רל"ז שכתבו בפשיטות דאין מברכין. ועוד דנראה לי להוכיח מב"ח סימן כ"ט דלא אמרינן ספק ברכות להקל בברכת שהחיינו. גם נראה לי ראיה לזה מש"ס ברכות דף ס' גבי קנה כלים חדשים דפריך וליפלגו בקנה וחזר וקנה להודיעך כחו דר' יהודה דצריך לברך, ומשני כחו דהתירא עדיף ליה. ולכאורה תימא הא פירוש רש"י ריש ביצה דטעמא דכחא דהתירא עדיף משום דכח האוסרין אינה ראיה שהכל יכולין להחמיר ואפילו בדבר המותר, עיין שם, ואם כן הא בברכות אדרבה כח דאיסורא שצריך לברך ראוי להיות עדיפא, כיון דקיימא לן ספק ברכות להקל שלא לעבור על לאו דלא תשא. אלא נראה לענ"ד משום דשאני ברכות דשהחיינו דאינו עובר על לא תשא, ודו"ק. ס' אליהו רבה או"ח – ס' כב ס"ק א'

כי בשמחה תצאו. (ישעי' נה) פי' עם השמחה. מה שהאדם הוא בשמחה יוכל לצאת מכל הצרות ועקתין בישין, והבן: הר"ר העניך מאלכסנדר

מזל טוב לבני חתן האָפשערין
משה מרדכי ני"ו
יהי רצון שיכנס לתורה באהבה וביראה בדרך ישראל סבא
ולזכות לקבל פני משיח צדקינו בב"א

יוצא לאור ע"י מכון בית צדיקים - שידלוב סטאשוב
לקבל הגליון ע"י פאקס fax וכן להקדיש גליון לזכות, לרפו"ש, לע"נ או לזכות את הרבים - אחב"י בכערך אלף מקומות בעולם קע"ה כ"י נא להתקשר ל'
Al Hatorah 714 Park Ave Lakewood NJ 08701-2025
Tel: 1-732-901-6225 /Fax: 732-730-1588
ידידכם נפתלי הירצל גאנצוויג

על התורה ועל העבודה

...ונמצא לפי דברינו הנ"ל יבואר שימי הספירה הם בחינות לבוש, כי מוחין דקטנות הם לבוש למוחין דגדלות כנ"ל. ומזה הטעם אסור לגלח השערות בימים ההם, כי השערות הם גם כן בחינת לבוש כידוע וכשמגיע יום המובחר אזי אנו זוכין למוחין דגדלות ואזי הוסר הלבוש ומסירין אנו גם כן השערות. לכן אנו מוזהרין להזהיר גדולים על הקטנים שלא לגדל שער שלהם הנקרא בייא האר, כי יהיו חס ושלום דבוקים בבחינה זו של השערות ויהיו להם יניקה ממקום המטונף הנ"ל. לכן מי שבשם ישראל יכונה יהיה זהיר במאוד שלא לגדל שער של התינוקת שלהם ולעשות להם בייא האר חס ושלום שלא להדביק אותם בסטרא אחרא ההיא חס ושלום רק להסיר מהם ע"י מוקדם בכדי שיהיו דבוקים לסטרא דקדושה ויטיב לו בזה השם יתברך יפתח לנו ולכל ישראל שערי תורה שערי קדושה שערי טוהר: ספר קדושת לוי - פרשת יתרו

לא שנא של ראש - כתב בספר מחצית השקל ורע עלי המעשה של אותן האנשים שמגדלין בלורותיהן מלבד כי הוא דרך שחץ וגאוה עיין מה שכתוב ביו"ד סימן קע"ו יש בו איסור בהנחת תפילין דכיון דגדולין הרבה ליכא למימר בהו היינו רביתייהו וחוצצים עי"ש ובלאו חציצה נמי בשביל הני שערות המרובים א"א לצמצם שיהיו מהודקין ומונחין על מקומן כדין: משנה ברורה סימן כז ס"ק ט"ו

עיקר ויסוד גדול גידול בנים, התורה אמרה (דברים יא, יט), ולמדתם את בניכם, כי זהו התכלית של פריה ורביה להיות לו בנים ובני בנים עד עולם עוסקים בתורה ובמצות. וידוע כי אדם עיר פרא יולד (איוב יא, יב), ויצר לב האדם רע מנעוריו (בראשית ח, כא), על כן צריך להרגילו ולחנכו במדות טובות וישרות מעת שיוכל לדבר, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (סוכה מב, א), תינוק היודע לדבר אביו מלמדו שמע ישראל כו', תורה צוה לנו משה כו' ועניינים כאלה, ואמר הפסוק (משלי כב, ו), חנוך לנער על פי דרכו גם כי יזקין לא יסור ממנו. האב והאם לא ימנעו המוסר תכף מימי נערותו, ולהוסיף תמיד דבר יום ביומו כפי אשר יוכל שאת לפי הבנתו, ולא ימנע ממנו שבט מוסר, כמו שנאמר (משלי יג, כד), חושך שבטו שונא בנו ואוהבו שחרו מוסר. וכל המדות הרעות שראוי לאדם השלם להתרחק מהם, כגון השבועות והקללות והכעס והאכזריות והגאות והעזות והקנאה והשנאה והתאוה והרכילות וליצנות ולשון הרע ודברי המותר וכיוצא בהם אלף אלפי אלפים, וכן המדות הטובות שראוי להאדם השלם להתדבק בהם, דהיינו ההיפך ממדות הנ"ל, והמורא והבושה והשתיקה ואלף אלפים כיוצא בהם, ועל כולם ידיעת השם יתברך כפי כחו, ולהיות תמיד דברי קדושה יוצא מפיו, והרבה כאלו בכל שאר המדות צריך למסור גופו שיעשה אותו קנין בנפשו, ויוכיחו תמיד בכל יום ויום, הוכח יוכיח אפילו מאה פעמים דבר יום ביומו, לא ינוח ולא ישקוט עד שיהיו נקנים בנפשו: ספר השל"ה הקדוש - שער האותיות - אות ד' דרך ארץ (יד)

עקב אשר שמע אברהם בקולי וכו' (בראשית כ"ו ה). במד"ר (פ' ס"ד), רבי יוחנן ורבי חנינא, תרויהון אמרין בן מ"ח שנה הכיר אברהם את בוראו. ריש לקיש אמר, בן ג' שנים הכיר אברהם את בוראו. מנין 'עק"ב' שמע אברהם בקול בוראו, ['עקב' הם קע"ב שנה, ואברהם חי קע"ה שנה, יוצא שבן ג' שנים הכיר את בוראו]. פעם אחת אמר, איזהו חסיד המתחסד עם קונו (זוה"ק פ' תצא ד' רפ"א ע"א), היינו, ולא המתחסד עם חסיד בכדי שיהיה חסיד, רק מצד הכרת קונו ובוראו. כמו שאחכז"ל (נדרים ד' ל"ב), בן ג' שנים הכיר אברהם אבינו את בוראו. וזה שמצינו חד תנא שאמר בן מ"ח שנה, כו'. מר אמר חדא ומר אמר חדא ולא פליגי, כי אין סוף להכרה. ולשון 'הכרה', שייך בדבר שיודע בודאי. למשל, שיש כאן לפנינו אלף אנשים שיש בתוכם ודאי אביו, אז נותן דעתו ולבו ונפשו יומם ולילה להכירו. וברגע זו, השמחה גדולה עד יציאת הנפש מחמת האהבה ונקשר לעולם נפשו בנפשו. וזה לשון 'הכיר' כו', שידע שיש בורא ומנהיג העולם. כמ"ש במד"ר (פ' לך), משל כו', וראה בירה דולקת, תאמר שבירה זו בלא מנהיג, הציץ עליו בעל הבירה ואמר, כו'. כמשל הנ"ל. וע' במהרש"א בח"א בנדרים שם, שכתב שתחלת הכרתו היה בן ג' שנים ע"ש. וממילא לא פליגי. כי ידוע (מד"ר פכ"ט), שבן מ"ח שנים היה אאע"ה בשעת ההפלגה. וכן כתב ה'מתנות כהונה' במד"ר, שלא נשתתף עמהם כשהיה בן מ"ח ע"ש. ואז נגמרה ההכרה שלו. [רמ"צ בא"ר ד' ע"ה אות ל"ט. כמובא בחדות שמחה תולדות אות ט']: ספר קול מבשר ח"א - פרשת תולדות

על התורה ועל העבודה

מתחיל שם הוי' ויאמר ה' לנח בוא אתה וגו'], להורות שהעונש הוא מחמת שהפגם שלהם הוא לעומת ענין שבת כנ"ל [כי קודם לכן נאמר ותשחת הארץ לפני האלקים היא עוד קודם התחלת ענין העונש]. ובפסוק הראשון נזכר ג' פעמים נח שמרמז על מעלתו בכל אחד מג' אלו בפ"ע. וזה רמז נכון: ספר שם משמואל - שנת תרע"ב

אלה תולדות נח גו' בדורותיו. ופרש"י ז"ל יש מרבותינו דורשין אותו לשבח ויש דורשין אותו לגנאי כו'. ולכאורה יפלא למה ידרשו לגנאי, מאחר שאפשר לדורשו לשבח לאיש צדיק תמים כזה. אכן י"ל דשניהם אמת וכל אחד ואחד דורש טובו ושבחו של נח הצדיק. לדרשה ראשונה הוא כפשוטו דמכש"כ אילו היה בדורו של אברהם היה צדיק ביתר שאת. והיש דורשין לגנאי ר"ל שעיקר השבח שהעידה התורה עליו הוא זה שלא היה נחשב בעיניו לכלום. וכל עבודתו וצדקתו וזכיות אשר עשה לא היה כ"כ נחשב בעיניו. כי אמר בלבו בדור הזה שהם רשעים אז אני נחשב לצדיק נגד אנשי דורי, כי השי"ת רואה מעשיהם הרעים ולכך מחשב אותי לצדיק נגדיהם. אבל אלו הייתי בדור של צדיקים כמו אברהם וכדומה לא היו מעשיי וצדקותי נחשב לכלום ולמאומה נגד מעשיהם וצדקותיהם של אותם הצדיקים כי עדיין לא עשיתי כלום וזהו עיקר השבח שהעידה עליו תורתנו הק' צדיק תמים היה בדורותיו ר"ל שנח היה סובר כן במחשבתו שהוא רק צדיק נגד אנשי דורו מחמת שהיה שפל נבזה בעיניו למאוד. ונמצא ששני הפירושים דורשין שבחו וטובתו ושניהם צדקו יחדיו והבן: ספר אוהב ישראל

על מעשה דור הפלגה נאמר זכור ימות עולם כו' שנתרחקו כל האומות מלשון הקודש ונשאר רק לבני ישראל. כי לשון הקודש שורש כל הלשונות. כי עיקר יתרון המדבר בכח הנשמה דכ' ויפח כו' לנפש חי' לרוח ממללא והוא לשון הקודש ומזה יש התפשטות כל ע' לשונות כמ"ש יתן אומר המבשרות צבא רב ונשאר לבנ"י שיש בהם הנשמה. וזה עצמו אות לבנ"י שהם חלק ה' חבל נחלתו. ולכן הם מיוחדים להעיד על הבורא כי כל כח המדבר שניתן לאדם כדי להעיד על השי"ת. וז"ש אתם עדי נאום ה' שיש לכם זה הלשון הקודש ונקרא נאום ה'. וכ' בעד על פי שני עדים. דרשו חז"ל שלא ישמעו סנהדרין מפי המתורגמן. וכל הלשונות הם בחי' תרגום. אבל העדות צריך להיות בלשון הקודש: שפת אמת - שנת תרס"ד

קדושת שבת

אמר: רגע וחוט השערה משבת, יקר יותר מכמה שעות בימות החול: הס"ק ר"א מסלאנים – תורת אבות

תפילה

ואי אפשר להתפלל בכוונה כי אם על ידי חיזוק, וצריך לבקש מהשם יתברך סיוע ועזר:(צוואת הריב"ש ד"ז ע"א): ספר בעל שם טוב עה"ת

אלה תולדות נח נח אתמהא לא הוה צריך קרא למימר אלא אלה תולדות נח שם אלא נייחא לו נייחא לעולם נייחא לאבות נייחא לבנים נייחא לעליונים נייחא לתחתונים נייחא בעוה"ז נייחא לעולם הבא: מדרש רבה בראשית פרשה ל פסקה ה

צהר תעשה לתיבה פירוש רש"י אבן טוב יש לומר הרמז תיבה היינו המלה ותיבה שאדם מוצא מפיו צריך לראות שהתיבה הזאת תאיר אור גדול כאבן טוב * ואל אמה תכילנה מלמעלה רמז אמה הוא רמז על האחדות גמור שהצדיק צריך לילך באחדות גמור בעולמות עליונים: ספר נועם אלימלך

ואם תאמר במה זכה נח להקרא צדיק ולהדבק בצדיקו של עולם, ולהיותו גנוז ושמור בתוך התיבה, ושיהיה דוגמת ציון וירושלים העליונים, זה בתוך זה, זה תקוע בזה, והלא לא היה בידיו כי אם שבע מצות שנצטוו בני נח. ואם תאמר כי בהן זכה לזאת המעלה הגדולה, אם כן למה אנו מצטערים וממיתין עצמנו לקיים תרי"ג מצות, נשתדל לקיים שבע מצות ובזה די לנו ובהם נזכה להיות נפשנו צרורה בצרור החיים, אין הדבר כן, כי יש צדיק גדול מחבירו וטוב ממנו וכדכתיב (ישעיה ג י) אמרו צדיק כי טוב, וכן ברשעים הוא אומר (שם יא) אוי לרשע רע. מכלל זה אתה למד שיש רשע רע מחבירו, ויש צדיק גדול וטוב מחברו, וכפי צדקת הצדיק וצערו וטרחו בעשיית המצות, יהיה חלקו בעולם הנשמות. אם כן ישראל שמתעסקים לקיים תרי"ג מצות חלקם בחיים כפול ומכופל כמה וכמה פעמים וכל אחד ואחד כפי טרחו ועמלו יהיה מזונו, ושאר האומות שאינן יכולין לקיים כי אם שבע מצות חלקם בחיים קרוב לחצי שביעית השביעית מתרי"ג חלקים, ונקראים צדיקים בתוך עמם: **וזהו** שנאמר בנח איש צדיק תמים היה בדורותיו, שלם היה בצדקות כפי המצות שנצטוו דורותיו. וכן אמר לו השם יתברך כי אותך ראיתי צדיק לפני בדור הזה וגו': ספר תורת המנחה לרבי יעקב סקילי - דרשה ד

לזכר עולם יהי' צדיק הרה"ק ר' קלונימוס קלמיש מפיאסעצנא הי"ד בהרה"ק ר' אלימלך מגראדזיסק זצוק"ל בעמח"ס חובת התלמידים, אש קודש, נעקד"ה ד' חשון תש"ד

ההפצה נתנדב לכבוד בואו של כ"ק אדמו"ר מפינסק קארלין שליט"א לארצות הברית - יהי בואו לברכה

לע"נ מרת אסתר בת ר' משה חיים ע"ה בורשטין נלב"ע ב' חשון תשס"ז ת.נ.צ.ב.ה.

יוצא לאור ע"י
מכון בית צדיקים - שידלוב סטאשוב
714 Park Ave Lakewood NJ 08701-2025
Fax: 1-732-730-1588 Tel: 1-732-901-6225
לקבלו ע"י פאקס ולשאר ענייני הגליון להתקשר למספר הנ"ל
ידידכם נפתלי הירצל גאנצווייג

אלה תולדות נח נח איש צדיק תמים היה בדורותיו את האלקים התהלך נח: הנה ידוע כי התורה היא נצחית ובכל אדם ואיך הוא בזמן הזה נראה לומר כי על פי מעשה הטובה של הצדיק הוא מביא כביכול תענוג בבורא כד"א ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר ומתפאר הבורא ב"ה לפני פמליא של מעלה ראו נא עבדי שעובד אותי בחשק גדול והתלהבות ומחמת זה גורם הצדיק שהבורא ב"ה משפיע טובות וברכות לכל העולמות וגם לעולם התחתון ולכל הנבראים כולם ונודע שמלת והיה הוא שמחה ולא כתיבת ויהי וזהו אלה תולדות שהוא עיקר תולדותיהן כו' מעשים טובים גורם נח נח כמבואר במדרש נייחא לעילא ונייחא לתתא דהיינו בעולמות עליונים ותחתונים איש צדיק תמים וגרם היה בדורותיו היינו לשון שמחה כמשמעות תיבת והיה בדורותיו שהשפיע כל הטובות וברכות לדורותיו ואמר ומה הוא עבודת הצדיק להשפיע שפע טוב לעולם את האלקים התהלך כו' כי הצדיק הוא ממתיק את הדינים כי נרגן מפריד אלוף מפריד אלופו דלעילא משכינתיה ומחמת זה באים ח"ו דינים וצרות והצדיק מביא הדינים אל בעל הרחמים והרצון ונמתקים שם: וכו' ספר מאור עינים

עוד בפסוק הנ"ל יש לדקדק על מלת היה שהוא כמיותר, או הוא בדורותיו היה לו לומר. ונראה על פי פשוט דהנה עיקר עבודת ה' שיהיה תמיד בשמחה כי מדת העצבות מזיק מאד לעבודת הבורא. ועיין בספר הישר לרבינו תם גנות מדה זו של העצבות. ומטבע האדם הרוצה לעבוד ה' באמת שיש לו מעט עצבות מחמת שמעשיו אינם ישרים בעיניו שדומה לו תמיד שממעט בעבודת ה' על כן צריך להתחזק עצמו נגד מדה זו להיות תמיד בשמחה וביותר יש

ונח דהוה צדיק אשכח חינא קדם ה': תרגום יונתן פ' בראשית פ"ו פ"ח

וטעם ונח מצא חן בעיני ה' שהיו כל מעשיו לפניו נאים ונעימים וכן כי מצאת חן בעיני ואדעך בשם (שמות לג יז), כדרך ויתן חנו בעיני שר בית הסוהר (להלן לט כא), ותהי אסתר נושאת חן בעיני כל רואיה (אסתר ב טו) והזכיר זה כנגד מה שאמר בדורו שהיו כל מעשיהם לעצבון לפניו יתברך, ואמר בו שהיה לחן בעיניו ואחר כן סיפר מדוע היה טוב לפני האלהים, כי היה צדיק תמים: רמב"ן פ' בראשית פרק ו פסוק ח

ונח וגו'. באשר לא חזר מעיקר הבריאה ע"כ מצא נח חן שיהא הוא ראוי לבנות ממנו העולם וכו' : העמק דבר פ' בראשית פ"ו פסוק ח

ברש"י לא נחתם גזר דינם אלא על הגזל. רבים אומרים ומקשים אמאי רק נחתם מפני הגזל. ויש לתרץ על פי מה דאיתא אין בית דין נזקקים על פחות משוה פרוטה אבל בשכבר יושבים אז ידונו על הכל ודין פרוטה כדין מאה. והנה מבואר כאן במדרש דהיו גוזלים פחות משוה פרוטה. לכך אמר לא נחתם גזר דינם אלא על הגזל רצה לומר דהחטא של גזל לא היו יכולים לדון אלא בשעת גמר דין דבתחלה אין בית דין נזקקים לפחות משוה פרוטה: (עדות ביוסף על התורה): ספר חנוכת התורה

לאדם עצבות כשהולך בתום ושוקד בעבודת ה' באמת ורצונו ותשוקתו תמיד להרבות כבוד שמים בראותו שח"ו בני דורו אינם הולכים בדרך הישר לד' אזי מעשיהם של אותו הדור הם מעציבים מאד את הצדיק ובפרט בראותו שבני דורו מכעיסים נגד ה' אזי ביותר הוא נעצב וצריך אז התחזקות יותר ויותר לעבוד את ה' בשמחה כדי שלא יפול במדת העצבות ח"ו. וזה פירוש הפסוק איש צדיק תמים היה בדורותיו, רצה לומר שמשבח את הצדיק נח שאפילו בדורותיו שהיו רשעים ומכעיסים נגד רצונו ית"ש היה מתחזק בצדקתו לעבוד את ה' ית"ש בשמחה וזה נרמז במלת והיה כדאיתא בכמה מקומות במדרש שכל מקום שנאמר והיה הוא לשון שמחה וקל להבין: ספר מאור ושמש

והנה בזוה"ק שנח הוא שבת. וע"כ כמו שבת היא נגד ג' עבירות אלו כן נח עמד בכולן בכל ג' הדורות ששלט אז כח הקליפה שמשכה את האדם לעניינים אלו ונח התחזק כנגד כולם ולא נמשך אחריהם כלל זכה ג"כ לכל חמדת העולם: **ויש** לומר עוד דכמו שמידת יסוד בקדושה היא כוללת הכל, לעומת זה בקליפה הפוגם במידה זו שהיא שמירת הברית כוללת הכל, וע"כ תמצא בדור המבול שענינם הוא פגם בג"ע, נמשך עם זה גם ע"ז ושפ"ד כמו שפירש"י ותשחת זה ע"ז, ושפ"ד זהו כי מלאה הארץ חמס, ובגזל נאמר (משלי א') את נפש בעליו יקח, ובפשיטות הרי נאמר (יחזקאל כ"ג) כי נאפו ודם בידיהם, וע"כ בשמירת הברית תלוי הכל: **ולפי** הדברים האלה יובן דכמו בפרשת ויכולו נאמרו שלש פעמים אלקים, שהוא להורות אשר בשבת נמצאות ג' הארות אלקות להנצל מג' העבירות ואביזרייהו כנ"ל, כן נאמר ג' פעמים אלקים מן וירא אלקים את הארץ והנה נשחתה עד סוף הפרשה [שאז

על התורה ועל העבודה

כי בו שבת מכל מלאכתו אשר ברא אלהים לעשות. רצה לומר על פי המבואר בספרי קודש, דאדם גם שהוא בארץ על ידי מעשיו זוכה להתהלך כל ימי חייו בעולמות העליונים ובפרט בשבת קודש שקדושת שבת כל כך גדול שאדם מדבק עצמו בקדושה עליונה נמצא בשבת חוזר האדם לשרשו. וזהו כי בו שבת, שבת הוא מלשון חזרה. מכל מלאכתו אשר ברא אלקים לעשות, לעשות דייקא שגם מלאכה שברא בעולם עשיה דהוא האדם בשבת חוזר לעולמות עליונים במחשבתו מרוב בהירות וקדושת שבת: ספר קדושת לוי

והיה ביום הששי והכינו את אשר יביאו להיות שכל מי שעובד עבודתו לשמים וכוונתו לטוב כל ימי השבוע בכל מה שעוסק או לומד אז בהיר הוא בשחקים ביום בא יום הששי נתלהב בקרבו אז הבהירות של יום השבת הבא אף שלא עשה עדיין הכנת יום רק המעשה של ימי החול ברכו וקדשו ברמ"ח אבריו ושס"ה גידיו להרגיש את יום השבת קודש מיד בהתקרבו ביום הששי בבוקר ונמצא זה הדבר סימן טוב על ימי החול ההוא אם היו בקדושה ואם היתה עשייתו נוח לשמים ונוח לבריות כשבא בוקר יום הששי מרגיש קדושת שבת טרם בואו וזהו והיה ביום הששי והכינו פירוש כשיהיה לכם ביום הששי הכנה דרבה אצליכם בפנימיות. את אשר יביאו פירוש קודם שתכינו צורכי השבת יהיה לכם הכנה עצמיות זה הוא סימן. והיה משנה על אשר ילקטו יום יום פירוש שתדע נכון שכל ימי החול היה לכם משנה פירוש תורה פירוש עסקיכם מסתמא היה כתורה עצמה כיון שאתם במדרגה זו הקדושה וק"ל: ספר נועם אלימלך - פרשת בשלח

בראשית יש בה מצות עשה אחת, והיא מצות פריה ורביה, שנאמר [בראשית א', כ"ח] ויברך אותם אלקים ויאמר להם אלקים פרו ורבו: **משרשי** מצוה זו, כדי שיהיה העולם מיושב, שהשם ברוך הוא חפץ בישובו, כדכתיב [ישעי' מ"ה, י"ח] לא תהו בראה לשבת יצרה. והיא מצוה גדולה שבסיבתה מתקיימות כל המצות בעולם, כי לבני אדם ניתנו ולא למלאכי השרת: **דיני** המצוה, מתי חייב אדם לעסוק בה, וכמה בנים יהיו לו ויפטר, ומאי זה מצוות הוא פטור בעסקו בזו, ויתר פרטיה, מבוארים ביבמות בפרק ששי [דף ס"א ע"ב ואילך] ובברכות [דף ט"ז ע"א]: **ונוהגת** בכל מקום ובכל זמן. וחייב אדם להשתדל בה משהוא ראוי לה, והוא הזמן שנתנו חכמים זכרונם לברכה לישא אשה: **ומצוה** זו אינה מוטלת על הנשים. והמבטלה ביטל עשה, וענשו גדול מאוד שמראה בעצמו שאינו רוצה להשלים חפץ השם ליישב עולמו: ספר החינוך - מצוה א מצות פריה ורביה:

<u>איך יכולים לדבר באמצע התפילה</u>

פעם אחד ראה {הרה"ק ר' אשר הזקן מסטאלין} שבני אדם מספרים בשבת בשמונה עשרה ראשונה בעת חזרת הש"ץ (בשחרית), וגער עליהם ואמר: איך יכולים למאלות פיו לדבר, הלא מן "הכל יודוך" עומדים מלאכים ושרפים ומצפים וממתינים עד שיאמרו ישראל קדושת כתר. : קובץ ליקוטים ומלואים לבית אהרן

<u>תשרי-</u> אמר : {הרה"ק הנ"ל} יהא רעוא קמיה דתשרי על עמיה, תשרי זאל זאך אפ שטעלין בייא יודין. : כתבי הרה"ר"מ ברנשטיין בשם הגה"ח ר' חיים מנדל ז"ל הי"ד – מטה אהרן

מזל טוב להבחור הבר מצוה יונה נ"י
בן הרה"ח הרב יהושע מרדכי אהרן
זצ"ל גאנצווייג

ברש"י עוה"ז נברא בה"א. והנה כתיב בהבראם ואמרו ז"ל באברהם. הענין, דהנה אדומו"ר זצללה"ה הכהן הגדול מאלכסנדר הגיד בלשון טבע שהוא טביעה כמו אדם הטובע בנהר, אלא האיש הרוצה לזכות שלא לטבוע בנהרי החושך של עוה"ז צריך להתאמץ למעלה מן הטבע, עכ"ד. וזהו בה"א בראם שהיא פתוחה לגמרי למטה לרדת שחת אם הוא מתנהג בטבע הבריאה, אלא (מנחות כ"ט ע"ב) חזינא לספרי דווקני דתלו לכרעי' דה"א, והוא רמז לאותם דווקני החפצים בחיים לאחוז למעלה מן הטבע ולכנוס בפתח קטן זה שהוא רחבה ונסבה למעלה דרך מפולש לחיי עוה"ב. וזהו בהבראם באברהם, שאברהם פתח זה הדרך לאחוז למעלה מן הטבע וחלק על כל העולם וכולם בקשו להרגו והשליך מנגד את כל מציאותיו דרך הטבע, ע"כ זכה נמי לחיים למעלה מן הטבע בכבשן האש ובמלכים, וזכה להעמיד בנים למעלה מן הטבע שבדרך הטבע לא הי' ראוי להוליד, ע"כ זיכה נמי לזרעו אחריו, דכמו שכל מציאותם הוא למעלה מן הטבע כן יהי' בכחם להתאמץ להתנהג בכל ענייניהם למעלה מן הטבע לכנוס בפתח קטן שלמעלה בה"א דרך מפולש לחיי עוה"ב: ספר שם משמואל - מוצאי שמח"ת שנת תר"פ

***<u>תחנון</u>* ...ועיין** בשכנה"ג שאצלם נוהגין שלא לו' עד ר"ח חשון שהחודש מרובה במועדות א"נ כמ"ש בסדה"י מפני שהחודש זה נכנס בעינוי ראוי הוא שיצא בשמחה ע"ש וכו' : שערי תשובה או"ח סי' קל"א ס"ק ז'

יומא דהילולא קדישא
הרה"ק ר' לוי יצחק מבארדיטשוב ב"ר מאיר, הקדושת לוי,
כ"ה תשרי תקע"ע
הרה"ק ר משה ב"ר שמואל, החתם סופר כ"ה תשרי ת"ר
הרה"ק ר' אשר הזקן מסטאלין ב"ר אהרן הגדול מקארלין
כ"ו תשרי תקפ"ב
זיעוככי"א

יוצא לאור ע"י
מכון בית צדיקים - שידלוב סטאשוב
714 Park Ave Lakewood NJ 08701-2025
Fax: 732-730-1588 Tel: 732-901-6225
לקבלו ע"י פאקס ולשאר ענייני הגליון להתקשר
למספר הנ"ל
ידידכם נפתלי הירצל גאנצווייג

בראשית ברא פירוש רש"י ז"ל בשביל התורה שנקרא ראשית ובשביל ישראל כו' נראה לפרש דרש"י ז"ל כיון בדברים האלו להראות אחדותו יתברך שמו שהוא יחיד בנפלאותיו ובורא אמת. דזה האות וראיה מעמו ישראל הצדיקים אשר אור שכלם ולבם רחב מאוד במעלות ומדות טובות עד אין קץ אשר עינינו רואין מעלתם הגדולה מכל האומות והתורה הקדושה אשר נתן להם הא-ל הטוב ברחמיו שני האלו יתנו עידיהן ויצדקו על רב נוראותיו ונפלאותיו אשר ברא עולמו לבדו בלי עזר וסיוע בלעדו עד"ש שלשה מעידין זה על זה הקדוש ברוך הוא ותורה וישראל וזהו שמע ישראל ה' רמז שמע על התורה כי שמע היא התורה ששמענו מפיו יתברך וישראל הם עדות על השם שהוא היוצר הוא הבורא ולזה כיוון רש"י גם כן באומרו בשביל התורה ובשביל ישראל לומר ששני אלו הם ראיה על בראשית וק"ל: ספר נועם אלימלך

בפסוק והארץ היתה תוהו ובהו. דהנה ידוע שכל העולמות לא נבראו אלא בשביל ישראל ובשביל הארץ התחתונה אשר בה האדם שהוא עובד את קונו לכן צריך האדם כשעולה זה על לבו שבשבילו נברא העולם וכל המלאכים, שיתלהב עצמו לעבודת הבורא יתברך ברוך הוא כיון שהכל תלוין בו. לכן מפרש התורה. והארץ היתה תוהו ובהו היתה אז במחשבה לכן נבראו ונאצלו כל האורות עליונים והעולמות המצוחצחין. והנה המחשבה כשמחשב בהדבר ומסתכל ומחשב בה נקרא תוהו כמו שפירש"י ז"ל. ואחר התוהו בוהו. היינו הארץ התחתונה שהיתה בכח ולא בפועל כי בעבור כדי שהיה בה האדם שישמש את קונו נבראו ונאצלו כל העולמות העליונים ומה שהוא בכח נקרא בוהו כלומר בו הוא ולכן אמר והארץ היתה תוהו ובוהו והבן: ספר קדושת לוי

בראשית, יצורף תא"י שר"ב. ר"ת "תשעה "אב "יהא "שמחה "רבה "בגאולה: ספר אגרא דכלה - דף ה/ב

...ועוד כפר בעם ישראל העובדים ה' יתברך שהם כלל בריאת העולם ובהם נשלם כוונת הבריאה. וכל בריאת העולם לא היה אלא בשביל צדיקים כמו שכתב רש"י (פרשת בראשית א', א') בראשית, בשביל ישראל וכו'. ספר רמתים צופים - תנא דבי אליהו – פ"א

בספר קדושת לוי הקשה איך הי' מתחיל מהחודש הזה והלא התורה צריך להתחיל בב'. וי"ל כי מה שמתחיל בב' כמ"ש במדרש לשון ברכה הלואי שיתקיים כו' וגם כנגד ב' עולמות כו' וכן בזוה"ק שעלו האותיות והשי"ת השיב לכל אות כי אין כדאי לעוה"ז כו' והכל ע"י שעוה"ז הוא עולם הטבע. וזה עתה. אבל הקושיא להיות מתחיל מהחודש היא בחי' תורה שבכתב ולא הי' מקום הסתר כלל והי' גם העוה"ז נמשך אחר התורה והמצות. רק עתה שכח מעשיו הגיד כנ"ל למשוך כח התורה גם בעולם הטבע לכן מתחיל בב' כנ"ל: שפת אמת - שנת תרל"א

...וע"כ תמצא שכל מלחמות השופטים היו רק מלחמת מצוה להגן על ישראל. ואף כיבוש א"י הוא נמי כעין הגנה, שהרי מוחזקת היא להם מאבותיהם, וגם מעת בריאת העולם הוברר א"י לחלקו של הקב"ה ואין א"י שייכת לאומ"ה כלל, וגזולה היתה בידם, והכיבוש מהם הוא רק לדחות העושקים אותה. וזה מאמר הכתוב (תהלים קי"ט קכ"א) עשיתי משפט וצדק בל תניחני לעושקי, שבעשיית המשפט מעוררים מדת המשפט למעלה רחמים רבים על ישראל ובל תניחני לעושקי [וידוע שמדת משפט היא תפארת שהיא כוללת חסד וגבורה, והיא מדת הרחמים, והיינו שע"י הרחמים מתעוררין הגבורות להציל העשוק מיד עושקו]. אבל מלחמה להרחיב גבול הקדושה לא מצינו בשופטים, באשר זה איננו בא מפאת הרחמים כמובן: ספר שם משמואל פרשת שופטים - שנת תרע"א

בפסוק אך את שבתותי. מדקדקין מאי אך. ויש לומר פי' שבתותי שלמעלה בשמים. ובני ישראל יש להם חלק בזה כמ"ש פורס סוכת שלום עלינו. פרס הוא חלק. וכמ"ש בזוה"ק כי בשבת יש השתתפות ברוחא דנחתא מלעילא ומתענג בתענוגי שבת ע"ש בפ' ויקהל. וכדכתיב ביני וביניכם. וזהו לשון אך חלק. עוד יתבאר פי' את תוספות שבת ע"י שמשתוקקין בע"ש לקבלת שבת. ואיתא דמחצות יום הששי יש התנוצצות הארת השבת. וזהו אך חלק כמ"ש רז"ל על אך ביום הראשון תשביתו כו'. ולפי' הפשוט. אך. שיהי' השמירה רק לשם ה'. שבתותי דוקא. וכתיב שבת שבתון. יתכן לפרש ע"י שהשבת נותן ברכה ושפע לכל ימי המעשה. וכן איתא המענג השבת נותנין לו נחלה בלי מצרים כו'. לכן כתיב שבת שבתון שיהי' השביתה לשם השבת עצמו. ולא בעבור ברכת השבת לעובדין דחול. וכו' : שפת אמת - פרשת כי תשא - שנת תרמ"ה

בכל הסעודות דשבת מזכירין לשון שמחה בלילה חדו סגי ייתי וכו' ובבוקר דביה תחדי נפשא חדו חצדי חקלא ובסעודה ג' חדו השתא בהאי שעתא. הענין על פי שאמרו (קה"ר ט' ג') שבמוצאי יום הכפורים יצאה בת קול ואמר להם לך אכול בשמחה לחמך כבר נשמע תפלתכם והובא בראשונים. והוא כמו שמסיים הפסוק כי כבר רצה האלקים את מעשיך. ולכן אכול בשמחה לחמך ושתה בלב טוב יינך. וכן בשבת שנדרש (בר"ר פ' ט') על הפסוק וירא אלקים את כל אשר עשה והנה טוב מאוד על כל ההיפך מהטוב, היינו שאז בכניסת שבת בסוף יום הששי ראה השם יתברך שהכל הוא שיהיה טוב מאוד. ובשבת כתיב ויכל אלקים ותרגום ירושלמי וחמיד שאז בכניסת שבת חמד השם יתברך להבריאה. וכמו שאמרו (בר"ר שם) עולמי עולמי הלואי תהא מעלית חן לפני בכל עת כשם שהעלית חן לפני בשעה זו. ולכן האכילה בשבת גם כן בשמחה זו כנ"ל כי כבר רצה האלקים את מעשיך. ומשום הכי בשבתות אדם קובע סעודתו על היין (ברכות מ"ב ע"ב) דכתיב ויין ישמח לבב אנוש. וכו' : ספר פרי צדיק פרשת ראה - אות יד

Rabbi M. B. Klein
307 Sixth Street
Lakewood, NJ 08701

מרדכי בצלאל קליין
רב ודומו"צ
דקהל יטב לב ד'סאטמאר
לעיקוואד ניו דז'

בעזהשי"ת

יום ד' לסדר והדרך וברכך והדרך
פ' עקב תשע"ז לפ"ק

הן בא לפני הצעיר באלפי ישראל הה"ח הרה"ג נודע בשערים רבי עוסק במדות
כבוד הרב נפתלי הרץ גאנצוויי שליט"א
ובידו תכריך כתבים ליקוטים נחמדים על התורה ומועדים, ברחום
יפים הנעימים, חן על חן של שבת לכל מי שיזכה ליהנות מהם
וגם ראיתי שהוסיף מן גורתו שבצמו ועוד דהם את ספרו החשוב
והנה רבים ממני רשעותו ליתן הסכמה על ספרו, אבל מה אעשה מעולם
לא הורגלתי להיות בר המסכים ולא שייך לרבנים גדולי הדור אשר אני
רחוק מהם, אבל אעפ"כ ראיתי רק להגיד דמקום שאין מכירין את
הרה"ג הנ"ל שליט"א אשר אני הצעיר כן מכירו והוא תלמיד חכם עצום ונפלא
גבור במלחמה של תורה ידיו רב לו בהלכה סוגיות הש"ס והרבה נפלאה
ובנגלות הש"ס אגרו עלו כ...ה,
ועוד אגיד עליו שכשרואים איך שהוא עומד בתפלתו לפני קונו הוא ממש
כמוסר ספר לאחרים המתפללים במנין שלו והוא מביא לידת המתפללים בחוצפו
הנשקעות לעבודת התפלה והאמת אגיד שאני כשלעצמו הייתי בעמון הרגשתי
התעלות בתפלתו כשהתפללתי יחד עמו במנינו
והנה לכן עכשיו שרוצה להוציא רעיונותיו ומחשבותיו חוצה בטוח אני שמעבר ...
כמו ... אך ברכות שיביאו לידי ... אל עבודת הבורא,
וכל מי שיקח ויקנה ממנו ספרו בטוח אני שיעשה עליו רושם גדול
ויביא אותו להתעלות בדרך ההתעלות בתורה ובמדות טובות.

באתי על החתום ולם הנ"ל
הק' מרדכי בצלאל
אב"ד ליקוואוד יצ"ו

הרב בנימין אדלר

רב דשכון הרבנים רוממה והסביבה וחבר בד"צ אגודת ישראל

פעיה"ק ירושלים ת"ו

בעזרת השי"ת חודש סיון תש"ע

יצוה צור חסדו למעכ"ת רב האי גברא רבא רב חכימ'א ורב ספר'א טובא החסיד המפורסם רבי **נפתלי הירצל גאנצווייג** שליט"א, מרביץ תורה ויראת ה' טהורה בעיר ליקווד ארה"ב יצ"ו, בן ידידינו הבעלה הגה"צ **רבי חיים** שליט"א, מורה ודאין בעיר ניו יורק ארה"ב – נעימות בימינם נצח.

הנני מהזיקנא מלא חפנאי טיבותא למע"כ דשדר לן קונטרסים ועלים לתרופה: **'על התורה ועל העבודה'**, המופיעים ברוב הדרם ותפארתם מדי שבוע בשבוע, מלאים זיו ומפיקים נוגה, אמרות ה' אמרות טהורות, משמחי לב ומאירי עינים, אשר אסף איש טהור, טהור גברא, מעכ"ת שליט"א, דברי קדשם מלהבות אש של רבותינו הקדושים עמודי העולם זי"ע, המלמדנו להועיל לנהלנו במעגלי צדק וארחות חיים שיש בהם יראת שמים ויראת חטא, ולהנחותינו את הדרך אשר נלך בה ואת המעשה אשר יעשה אותם האדם וחי בהם – יישר כוחו וחילו לאורייתא.

ובריך רחמנא דיהיב חכמתא לחכימין להגדיל תורה ולהאדירה, והעיר את רוחו לחבר חיבור לטהרה, לאסוף ולכנס את הקונטרסים הנ"ל לאכסניה אחת, ולכרכם בכרך אחד המוקף חומה של בינה ודעת, המלא וגדוש מלא ברכת ה', הן חכמה והן עצה והן תבונה, לזכות את הרבים הצמאים לדבר ה', ומלאה פני תבל תבונה והארץ דעה את ה'.

הנה כי כן יבורך גבר חכם בעוז מע"כ שליט"א, ויהי חן ה' עמו להרבות פעלים לתורה בדרכו דרך המלך ובמסילה העולה בית אל, ברך ה' חילו ופועל ידיו ירצה להוסיף עוד תנובה ברוב תבונה, להאיר על הארץ ולדרים הולך ואור עד נכון היום הגדול בשוב ה' שבות עמו ובן ישי בראש בב"א.

בנימין אדלר

בס"ד

יום שנכפל בו כי טוב "איש אשר רוח בו" ה' תש"ע

אל מעלת כב' חתני כבני, לן באהלה של תורה, גמור וסביר, מלא ברם ה', יראת ה' היא אוצרו, מוכתר בנמוסין ה"ה הרב ר' נפתלי הירצל גאנצווייג שליט"א,

באתי בשורות אלו להוקיר בשער בת רבים עבודתך בקודש, לזכות את הרבים מדי שבת בשבתו, משך כארבע שנים, בהדפסת גליון של דברי התעוררות וחיזוק לעבוד את ה' בשמחה ולהשליך עליו יהבו, מלוקטים לקוטי בתר לקוטי, בשכל טוב, מספרי יראה וחסידות, ככתבם וכלשונם, וקשורים לפרשת השבוע, ובאמת ראויין הדברים הקדושים לעורר ולחזק את האדם שיתקיים בו דברי נעים זמורות ישראל, כי בו ישמח לבנו כי בשם קדשו בטחנו.

וכבר אתמתי גברא ואתמתי קמיעא, ורבים נהנין מהדברים הנפלאים עצה ותשיה, לעלות בהר ה' ולקום במקום קדשו, וכעת איותר נפשו ויעש, בבחינת מעלין בקודש, לאסוף הני מילי מעלייתא שזכה לפרסם משך שנה אחת, לזמנן לפונדק אחד, ולחוקקם עלי ספר, לתועלת הרבים.

כה יתן ה' וכה יוסף שחפץ ה' בידך יצלח, ותזכה להגידל תורה ולהאדירה, כשאיפת רוחך הטהור, ולהיות שתול בבית ה' כעץ שתול על פלגי מים, אשר פריו יתן בעתו, מתוך בריות גופא ונהורה מעליא, ומתוך רוב שמחה, במנוחת הנפש והרחבת הדעת עדי יבואו ימים ומלאה הארץ דעת את ה' כמים לים מכסים אכי"ר

מעומק לב ונפש,
כעתירת,
יצחק בנימין בורכרדט

ועבודה - עד - ראה זה חדש - פנים חדשות באו לכאן - ליתן הבנה חדשה
וברורה בבהירותה לפרשת השבוע ומועדי קדש והליקוט כשלעצמו הוא אוצר
לכל מקבלה ולומד בה

ועתה רצוננו לחברם יחד עלה לעלה ולספר שלם יחשב להשקות הצמאים
לדברי חכמי הדורות, דבר טוב והגון הוא ואמרינן יישר כחך.

והננו בזה לברכו - ברכת אב ואם - באהבה רבה ואהבת עולם. אשר השי"ת
בידו יצליח בכל אשר יפנה להגדיל תורה ולהאדירה וירוה רוב נחת - יחד
עם זוגתו החשובה והצנועה ומשכלת מנשים באהל תבורך - כלתנו כבתנו -
מרת רחל רבקה שתחי' - מכל צאצאיהם בה"ז באושר ועושר בבריות גופא ונפשא
ונהורא מעליא מתוך הרחבת הדעת ואריכת שנים וימים בנעימים ובשמחת
שלום בביאת גואל צדק ונזכה כולנו יחד לראות עין בעין בשוב השי"ת ציון
ויהפך צום החמישי לששון ולשמחה בבנין שלם במהרה בימינו. אכי"ר.
כעתירת הוריך האוהבך הלו"נ חיים יחיאל גאנצווייג ורעיתו
ג' מנ"א תש"ע

וע"ל גמילות חסדים, ובפר' כי תשא (ל"ב-י) אמר הקב"ה למשה רבינו ואעשה אותך
לגוי גדול וברש"י פי' שהשיב משה רבינו להקב"ה וז"ל ואם כסא של שלשה רגלים (ג' האבות)
אינו עומד לפניך בשעת כעסך ק"ו לכסא של רגל אחד עכ"ל

ומובן שכמו כסא של רגל א' כל הכסא מעומד ע"י אותו רגל יחידי כן הדבר כסא
של שלש רגלים מעומד ע"י כל הג' רגלים יחד ואם ינטל א' מהם אין הכסא עומד - וכן
הדבר הזה אין השלשה עמודי עולם בשלש עמודים נפרדים אלא שע"י כולם יחד -
שפועלים באחדות - העולם עומד

ואמרו חז"ל (סוטה י"ד) התורה תחילתה גמילות חסדים וסופה גמילות חסדים ואיתא (ע"ז י"ח)
שלמחרת יום הבראו הקריב אדם הראשון קרבן, ושמעתי מהגאון ר' ראובן פיין זצ"ל
בשם המשגיח ר' ירוחם זצ"ל ע"פ הגמ' ב"ק ק"ל ג' ע"ב רב אמר מבעה זה אדם דכתיב
אמר שומר וכו' אם תבעיון עכ"ל וזו לשון תפילה תנינן שמציאותו של אדם הוא בהיותו
מתפלל" עכת"ד

והלא הי' הקב"ה מביט בתורה ובורא את העולם (ב"ר א-א) מזו אפשר לומר שצורתו
של הבריאה מתחילת יצירתו הוא תורה ועבודה וגמילות חסדים שמתוך התורה
נברא העולם אשר צורתו הוא עבודה וגמ"ח

וכאותו קו - תורת חסד על לשונה -
- שילוב של תורה וחסד
ושמעתי מהגרי"י רודערמאן זצ"ל שהחסד הכי גדול ויקר הוא ללמוד
תורה עם מי שחלש ממנו בלימוד
ווידוי שהיא מצוה ונאמרה בלשון תפילה -
- שילוב של תורה ועבודה
כל הלומד פרשת חטאת כאילו הקריב חטאת -
- שילוב של תורה ועבודה
ובדין הלחמים בקרבן תודה עד שכמעט א"א לאדם א' לאוכלו לבדו תוך זמן
אכילתו וצריך לשתף אחרים עמו
- שילוב של עבודה וחסד

הנה בנינו היקר הנ"ל שהוא ת"ח וי"ש קושר נימא בנימא ומארג ומרקם - על
התורה וע"ל העבודה - שמשלב בעלי אסיפות דקו ושיטה מיוחדת לשלב תורה

ברכת אב ואם

הנה בננו יקרנו ואהובנו הרב ר' נפתלי שליט"א - אשר חשקה נפשו להרבות כבוד שמים ולהרביץ תורה בישראל - מדי שבת בשבתו ולמועדי השנה אשר קודש הן - מוציא לאור ליקוטי אמרים - דרושים וחידושים - מחכמי הדורות על פרשת השבוע וענייני דיומא

והנה כבר אמרו חז"ל - בגמ' חגיגה דף ג: - עה"פ (קהלת י"ב) דברי חכמים כדרבונות וכמסמרות נטועים בעלי אסופות נתנו מרועה אחד וכו' בעל אסופות אלו תלמידי חכמים שיושבין אסיפות אסיפות ועוסקין בתורה הללו מטמאין והללו מטהרין הללו אוסרין והללו מתירין הללו פוסלין והללו מכשירין וכו' אף אתה עשה אזניך כאפרכסת וקנה לך לב מבין לשמוע את דברי מטמאים ואת דברי מטהרים את דברי אוסרין ואת דברי מתירין את דברי פוסלין ואת דברי מכשירין עכ"ל הגמ' ופרש"י ד"ה עשה אזניך וז"ל מאחר שכולן לבן לשמים עשה אזניך שומעת ולמוד ודע דברי כולן וכשתדע להבחין אי זה יכשר קבע הלכה כמותו כו' עכ"ל

חזינן כדי לקבוע הלכה אין די לשמוע צד האוסר או צד המתיר ולומר זה נראה לי אלא צריך להבין שני הצדדים על בוריין ורק אח"כ אפשר לקבוע ולהכריע ההלכה בהבנה נכונה - כן נאמר אנו בס"ד לענין הדרוש והבנת המקרא (אף שאין שייך בזה הכרעה וודאי א"א לנו להכריע בין דעות חכמי הדורות) כדי שיהא הבנה נכונה בכל צד שהוא צריך לדעת ולהעמיק העיון בכל הצדדים והרבה פנים לתורה וכסלע מפוצץ וכו'.

ולכן דבר גדול עושים בזה המלקטים שמקילין על המעיין שיהא כאילו בעלי האסופות - שנאספו יחד ביאורי וחידושי הרבה חכמים - וכאילו בעל השמועה עומד לפניו. וזו מביא הלומד דבריהם המאירים להבנה נכונה בדברי תורתינו הקדושה

איתא במס' אבות פ"א מ"ב וז"ל שמעון הצדיק הי' משירי כנסת הגדולה הוא הי' אומר על שלשה דברים העולם עומד על התורה ועל העבודה

על התורה ועל העבודה

<u>הקדמה בענין הדפסת דברי תורה</u>

...וחכמת התורה הוא הנותנת קיום באיש. רצה לומר בשורש הנשמה והנפש שאין אור של גיהנום שולטת בה וכמו שאמרו בסוף חגיגה (כ"ז). והוא השארת הנפש לעולמי עד אף שבעולם הזה כבר מת לא נאבד חס ושלום לגמרי. ומצוותיה שהוא תולדותיהם של צדיקים שהם הכל פעולות גשמיות בעולם הזה הם הקיום במין שהוא ההשארה בעולם הזה לעולמי עד, ואף תלמוד תורה עצמה הוא מכלל מצוותיה של תורה ובכלל תרי"ג מצוות, והוא הלימוד באיברים הגשמיים בפה או בכתיבה בספר שנשארו הדברי תורה שלו קיימים בעולם הזה בידי התלמידים הקרוים בנים תלמידים מפיו או מפי כתביו:

ומצוה האחרונה היא כתבו לכם את השירה שכוללת כל כתיבות דברי תורה שיהיה השארה בעולם הזה, ואף דמדינא דברים שבעל פה אי אתה רשאי לאומרם בכתב, מכל מקום אחר שהותר לכתוב הרי כתיבתם מצוה ובכלל מצות כתבו לכם, שעיקר הכוונה שיהיה קיים לדורות, וכל זמן שהיו כל ישראל יחד בארץ ישראל ולמדו תורה התלמידים מפי רבותיהם נאסרה הכתיבה כדי שלא יסמכו על מה דכתיבא ומנחא, ויצטרכו ללמוד מפי הרב דאין דומה לומד מפי רבו למפי כתבו, וכמו שנאמר (ישעיה ל', כ') והיה עיניך רואות את מוריך וכמו שאמרו (הוריות י"ב.) תחזו לפומיה, כי בפה מתגלה מעמקי הלב, מה שאין כן בכתב שאי אפשר לכתוב מה שבלב, וכמו שאמרו (סנהדרין ל"ה.) דאף על גב דסופרי הדיינים כותבין ליבא דאינשי אינשי, והתלמיד השומע מפי רבו הוא משיג מה שבלבו, אבל אחר שנפזרו בגלות לכל קצוות עד שאם יצטרכו ללמוד מפי רב היתה התורה משתכחת חס ושלום, הרי הכתיבה מצוה חיובית:

[ואף על פי שכל תורה שבעל פה האידנא גם כן כתיבא ומנחא כבר, מכל מקום גם כל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש הכל הוא בכלל תורה שבעל פה שנגלה למשה רבינו ע"ה כמו שאמרו ז"ל (ויקרא רבה כ"ב, א'), ומשחידשו בעולם הזה צריך שישאר הדברים לעולמי עד בעולם הזה גם כן על ידי הכתיבה, ועל כן הזהירו הקדמונים לכתוב כל מה שמחדש כמו שכתב בספר חסידים (סימן תק"ל) והמגיד להבית יוסף וכדומה, כי אין אדם יודע איזה יכשר ואולי הוא החידוש של תורה שבעל פה השייך לחלקו שלא נגלה עדיין לשום אדם בעולם. והוא לכך נוצר להביא חידוש תורה לעולם הזה וצריך שלא יאבד באבדו חס ושלום, דאז חס ושלום יצטרך להתגלגל, רק יוציאנו בפועל בעולם הזה על ידי דיבור פה לתלמידים או על ידי כתיבה, וראיתי כתוב על שם חכם גדול אחד שלא כתב שום דבר מחידושיו באומרו כי לא הותר לו הכתיבה, כי הוא זוכר הכל ולא שכח שום דבר ממשנתו ומחידושיו מעודו, וטעה כפי מה שנתבאר כי אין כוונת הכתיבה לעצמו לבד רק לדורות הבאים:

ואף על פי שכבר יש ספרים הרבה בעולם ועשות ספרים אין קץ, מכל מקום כל תלמיד ותיק יש לו דבר חידוש השייך לחלקו שלא יוכל אדם אחר ליגע בו, והוא החדש שלמעלה מהשמש שעל ידי זה גורם גם כן החידושין תחת השמש מה שמחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית, ובאורייתא ברא עלמא ותחילת הבריאה היה בתורה שבכתב, והחידוש בכל יום תמיד הוא על ידי תורה שבעל פה בחידושין דאורייתא המתחדשים בכל יום תמיד על ידי חכמי ישראל, ואין לך יום שלא יתחדש בו איזה חידוש בתורה על ידי איזה תלמיד ותיק שבדור, ואותו חידוש שהוא חיי עולם צריך שישאר קבוע וקיים בפועל בעולם הזה, ויש בזה עוד הרבה דברים ודרכים בהשארה זו שאין כאן מקומם] וכן היא בהרא"ש (בהלכות קטנות ריש הלכות ספר תורה) ובטור שולחן ערוך יורה דעה (סימן ע"ר) דהאידנא עיקר מצוה בכתיבת תורה שבעל פה: ספר מחשבות חרוץ - אות ט"ו

מצות עשה על כל אדם מישראל שיכתוב לו ס"ת ומאד צריך לחזר אחריה דאמר רבי יהושע בן לוי הלוקח ספר תורה מן השוק כחוטף מצוה מן השוק כתבו או שהגיה בו אפילו אות אחת כאילו קבלה מהר סיני וכל שכן שאין לו למוכרה אפילו יש לו הרבה מהם ואפילו למכור ישן כדי לקנות חדש אסור אפילו אין לו מה יאכל ומיהו אם צריך למוכרה כדי ללמוד תורה או לישא אשה ואין לו דבר אחר למכור שפיר דמי וכת' א"א הרא"ש ז"ל שזה לא נאמר אלא לדורות הראשוני' שהיו כותבין ס"ת ולומדי' בה אבל האידנא שכותבין ס"ת ומניחים אותו בבית הכנסת לקרות בהם ברבים מצות עשה על כל ישראל אשר ידו משגת לכתוב חומשי התורה ומשנה וגמרא ופירושיהם ולהגות בהן הוא ובניו. מצות כתיבת התורה היא כדי ללמוד בה דכתיב ולמדה את בני ישראל שימה בפיהם ועל ידי הגמרא ופירושה ידע פירוש המצות והדינין על בוריים לכן הן הן הספרים שאדם מצווה לכותבם וגם שלא למוכרם אם לא ללמוד תורה ולישא אשה: טור יורה דעה סימן ע"ר

או יאמר בריש גלי היינו בשיר גלי. רצה לומר כשיתגלה שיוכלו לומר לפני השי"ת שירה כמו משה רבינו ע"ה ושאר הצדיקים שאמרו שירה אז ובני ישראל יוצאים מן הגלות והבן: דגל מחנה אפרים - פרשת בשלח

או יאמר על פי מה שאמר הרב הקדוש המפורסם מוהר"ר ליפא מחמעלניק ועל דרך דאיתא באגרת הקודש של אא"ז זללה"ה הנדפס בספר הקדוש של הרב מפולנאי ע"ה ששאל למשיח אימתי אתי מר והשיב כשיתגלה תורתך ויפוצו מעינותיך חוצה עיין שם, וזה יש לומר שמרומז בפסוק ובני ישראל יוצאים מן הגלות בריש גלי, ברי"ש ראשי תיבות ר'בי י'שראל ב'על ש'ם גלי היינו כשיתגלה תורתו ויפוצו מעינותיו אז יפקון מן גלותא והבן: דגל מחנה אפרים

לע"נ אאזמו"ר הגה"צ ר' יונה בהרה"ח ר' חיים יחיאל זצ"ל גאנצווייג
אבד"ק ביהכ"נ תפארת צבי - לאס אנדזשעלעס - נכד אדמו"ר שידלוב
והמגיד מסטאשוב ומגזע הרמ"ל מסאסוב זכיעועכי"א
נלב"ע כ"א תמוז תשנ"ד - ומנו"כ בהר הזיתים ת.נ.צ.ב.ה.

לקבל דברי תורה בענגליש, או שיעור באידיש {בערך 25 מינוט}, נא להודיענו
לימוד אור החיים הק' בחבורה ליל ששי 8:30pm

יוצא לאור ע"י מכון בית צדיקים - שידלוב סטאשוב
A project of Cong. Tiferes Zvi - Mailing address:
714 Park Ave Lakewood NJ 08701-2025;
T/F: 1-732-730-1588 chizuk@yeshivanet.com
לקבל הגליון, בלה"ק ובענגליש, או שיעור באידיש,
וכן להקדיש גליון לזכות, לרפו"ש, לע"נ או לזכות את הרבים
- אחב"י ביותר מד' אלף מקומות בעולם קע"ה כ"י להתקשר
להנ"ל, ידידכם נפתלי הירצל גאנצווייג
Contact us to dedicate etc. received by thousands globally

תורה

עבודה

גמילת חסדים

חסידות

שבת קודש

חיזוק

ישמחו הצדיקים ויגילו החסידים
אפתח דברי נא יזין
את לקח התורה ידריך מסילה
שבו דרך ישרה

נא בוראינו

אל מלפניך תשכחינו

אודה לקל שזכיתי להיות צינור
להפיץ דברי תורה ומפרשיו
ראשונים ואחרונים דברי רבותינו
הקדושים והטהורים
דברי חיזוק וסיפורי צדיקים
על פרשיות השבוע מועדי השנה
קדושת הזמנים עבודת ה'
תורה ותפילה בשמחה וחדוה

הוצאת שני'
ד' שבט תשע"ט
יומא הילולא קדישא
הרה"ק ר' משה יהודה לייב
מ'סאסוב ב"ר יעקב זצוק"ל
ד' שבט תקס"ז זיעועכי"א
וממשפחתו נמשך זקיני אדמו"ר
שידלוב והמגיד מסטאשוב
זכותם יגן עלינו ועל כל ישראל
אכי"ר

ידידכם נפתלי הירצל גאנצווייג

תפילה

שמחה

מוסר

אמונה

סיפורי צדיקים

מועדי השנה

אוסף הגליונות "על התורה ועל העבודה" תשס"ט
Al HaTorah Val HoAvodah 5769

Lakewood NJ USA
ISBN: 978-1-64516-623-8